

Sisällysluettelo

HALL, 14.12.2020 14:30, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 332 Tiedote jaostojen asioista	4
§ 333 Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta	5
§ 334 Erä- ja luontokulttuurimuseon kaupunki- ja kumppanihakuuun osallistuminen	6
Liite: Liite Kartta 1	10
Liite: Liite Kartta 2	11
§ 335 Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti	12
§ 336 Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntämissuunnitelma	13
Liite: Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntämissuunnitelma	15
§ 337 Asemakaavan muutosehdotus A-2762, Teknikonkatu 4 ym., Kerinkallio sekä siihen liittyvä tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotus M-20-127 KV	33
Liite: Liite 1 A-2762 Kaavaselostus ja seurantalomake, tekninen muutos	37
Liite: Liite 2 Kaavaehdotuskartta, tekninen muutos	55
Liite: Liite 3 OAS A-2762	58
Liite: Liite 4 Lausunnot A-2762	64
Liite: Liite 5 Mielipide A-2762	65
Liite: Liite 6 Tonttijakokartta A-2762	67
Liite: Liite 7 Hakemukset A-2762	68
§ 338 Uuden varajäsenen valitseminen rakennus- ja ympäristölupalautakuntaan KV	75
§ 339 Uuden jäsenen valitseminen kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävään KV	79
§ 340 Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa -ohjeen muuttaminen	81
Liite: Muutokset hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa -ohjeeseen	83
Liite: Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa -luonnos	84
Liite: 2018/02 Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa	98
§ 341 Valtuustokysymys: Lahden kaupungin hallintosäännön mukainen kysymys kaupunginhallitukselle Lahti Energiasta KV	118
§ 342 Eron myöntäminen Pontus Söderblomille kunnan keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen KV	129
§ 343 Erityisperusteltu poisto-aika Humpulan päiväkodin uudisrakennus	132
§ 344 Lahti-konsernin konserniohjeen muuttaminen KV	134
Liite: Muutokset konserniohjeeseen	136
Liite: Lahti-konsernin konserniohje -luonnos	139
Liite: 2018/04 Lahti-konsernin konserniohje	150
§ 345 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä -omistajakuntien omistajastrategia	166
Liite: Omistajastrategia	168
§ 346 Lahden hakeutuminen EUROCITIES-verkoston Economic Development Forumiin	184

§ 347 Valtuustoaloite: Kaupunginhallitus velvoittaa Lahti Events Oy:n hallituksen kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen tekemään erityisen tarkastuksen osakeyhtiölain 7 luvun 7 §:n mukaisesti KV	186
Liite: Valtuustoaloite: Kaupunginhallitus velvoittaa Lahti Events Oy:n hallituksen kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen tekemään erityisen tarkastuksen osakeyhtiölain 7 luvun 7 §:n mukaisesti	189
§ 348 Lausunnon antaminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymälle vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamisesta hyvinvointikuntayhtymään	191
Liite: Pöytäkirjanote PHHYKY hallitus 1.6.2020 § 99	193
Liite: Lahden kaupungin Vanhusneuvoston lausunto vammais- ja vanhusneuvoston perustaminen Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveisyhtymään	197
Liite: Lahden kaupungin Vammaisneuvoston lausunto vammais- ja vanhusneuvoston perustaminen Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveisyhtymään	198
§ 349 Valtuustoaloitteet: "Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan perustaminen" sekä "Paremmat ongelmat tunnistavan ja vastuutahon osoittavan, koko henkilöstön ja luottamushenkilöt kattavan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi" KV	202
Liite: Elisa Lientolan ym:n valtuustoaloite: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan perustaminen	207
Liite: Vasemmistoliiton Lahden valtuustoryhmän ja Lahden Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite	209
Liite: Valtuustoaloite: Paremmat ongelmat tunnistavan ja vastuutahon osoittavan, koko	220
§ 350 Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilun ohjausryhmän edustajien nimeäminen	224
§ 351 Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 14.12.2020	226
Liite: Saapuneet_2020_12_14	227
Liite: Kh 14.12.2020 Saapuneet ja lähteneet asiakirjat II	228
§ 352 Muutos kaupunginvaltuuston esityslistan asiaan 14.12.2020 § 108 "Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen 1.1.2021 alkaen"	229
Liite: Korjattu liite 108 §	230
§ 353 Muutos kaupunginvaltuuston esityslistan asiaan 14.12.2020 § 109 "Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen 1.6.2021 alkaen"	243
Liite: Korjattu liite 109 §	244
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	257

**Kaupunginhallitus
Pöytäkirja**

n:o 34/2020

Aika: 14.12.2020 klo 14.30 – 17.02**Paikka:** Teams (sähköinen kokous)**Läsnä:****Varsinaiset jäsenet:**

Sirku Hildén, puheenjohtaja *), poistui esteellisenä 341 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi

Juha Rostedt, I vpj *), pj. 341 §

Aleksi Mäntylä, II vpj *)

Pekka Komu *)

Aletti Basboga *)

Jetta Laakso *)

Toni Putula *)

Merja Vahter *)

Rami Lehto *), poistui esteellisenä 341 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi

Jenna Koskelo *)

Sonja Falk *)

Valtuuston puheenjohtajat:

Hannu Rahkonen *)

Mika Kari *)

Antti Holopainen *)

Jarkko Nissinen, saapui klo 15.00 *)

kaupunginvaltuuston pj

kaupunginvaltuuston I vpj

kaupunginvaltuuston II vpj

kaupunginvaltuuston III vpj

Viranhaltijat:

Pekka Timonen *)

Mika Mäkinen *)

Olli Alho *)

Mikko Komulainen *)

Tiina Granqvist *)

Pekka Virkkunen *)

Heini Moisio *)

kaupunginjohtaja

konsernipalvelujohtaja

kaupunkikehitysjohtaja

hyvinvointijohtaja

sivistysjohtaja

kaupunginlakimies

viestintäjohtaja

Poissa:**Asiantuntijat:**

Marina Erhola *)

toimitusjohtaja, asiantuntijaesittely klo 14.30-15.27, Harjun terveys oy, ajankohtaiskatsaus, pandemiakatsaus

Ismo Rautiainen *)

toimialajohtaja, asiantuntijaesittely klo 14.30-15.27, Harjun terveys oy, ajankohtaiskatsaus, pandemiakatsaus

Tuomo Nieminen *)

toimialajohtaja, asiantuntijaesittely klo 14.30-15.27, Harjun terveys oy, ajankohtaiskatsaus, pandemiakatsaus

Joonas Turunen *) johtaja, Mehiläinen Oy, asiantuntijaesittely klo 14.30-15.08, Harjun terveystoimisto, ajankohtaistarkastus

Johanna Sääksniemi *) yleiskaava-arkkitehti, asiantuntijaesittely klo 15.28-15.42, Lahden suunta - yleiskaava

Sanna Suokas *) yleiskaavoittaja, asiantuntijaesittely klo 15.28-15.42, Lahden suunta - yleiskaava

Petri Honkanen *) maankäytön johtaja, asiantuntijaesittely klo 15.28-16.36, Lahden suunta – yleiskaava ja 335 §

Mari Kuparinen *) yhteysjohtaja, klo 15.43-16.36/335 §

Raija Forsman *) toimitusjohtaja, Lahti Region oy, klo 15.43-16.36/335 §

*) Paikalla Teams-etäyhteyden välityksellä

Pöytäkirjanpitäjä:

Janne Mäki *), poistui esteellisenä 347 §:n käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi kaupunginsihteeri

KAUPUNGINHALLITUKSEN puolesta:

Sirkku Hildén

Janne Mäki

Juha Rostedt
(341 §)

Pekka Virkkunen
(347 §)

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa joulukuun 21. päivänä 2020

Jetta Laakso

Toni Putula

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> joulukuun 22. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Janne Mäki

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kaupunginhallituksen jäsenet Jetta Laakso ja Toni Putula.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan sen pöytäkirja tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavana maanantaina tai mikäli se on pyhäpäivä, seuraavana arkipäivänä.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi luottamushenkilöiden Extranettiin ja se on mahdollista käydä tarkastamassa myös kaupungintalolla konsernipalvelujen kansliassa. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa.

Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 333

Tiedote jaostojen asioista

D/39/00.02.01.00.00/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Aleksi Mäntylän, elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Juha Rostedin ja osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston puheenjohtajan Sirku Hildénin tiedote jaostojen asioista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 334

Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta

D/680/00.00.01.01.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa Kaupunginjohtaja kertoo poikkeusolojen vaikutuksesta kaupungin palveluihin, talouteen ja henkilöstöön.

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 335

Erä- ja luontokulttuurimuseon kaupunki- ja kumppanihakuum osallistuminen

D/2420/00.01.05.02/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Yhteysjohtaja Mari Kuparinen, p. 044 371 9450
Maankäytön johtaja Petri Honkanen p. 050 559 4160

Päätös

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää, että Lahden kaupunki aloittaa valmistelut oman ehdotuksen tekemiseksi erä- ja luontokulttuurimuseon kaupunki- ja kumppanihakuum vaihtoehdon 2 pohjalta Sibeliustalon ja sataman väliselle pysäköintialueelle (LPA-4).

Perusteluosa

Suomen Metsästysmuseum ja Suomen Kalastusmuseumyhdistys ovat maa- ja metsätalousministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä museoviraston tukemana käynnistäneet hankkeen valtakunnallisen, luonnon virkistyskäyttömuotoja yhdistävän uuden tapahtumakeskuksen, erä- ja luonnonkulttuurimuseon, aikaansaamiseksi Suomeen. Tavoitteena luoda kansainvälisesti vetovoimainen, kunnianhimoinen ja yhteiskunnallisesti vaikuttava Suomen luonto- ja eräkulttuurin kokemisen ja esittelyn paikka. Museo käsittelee laajasti suomalaisten kulttuuriekologista suhdetta luontoon ja luonnon käyttöön metsästyksen, kalastuksen, retkeilyn, marjastuksen, luontokuvauksen ja muun luonnon virkistyskäytön näkökulmasta.

Erä- ja luontokulttuurimuseolle on suunniteltu visio ja konsepti yhteistyössä strategisen muotoilutoimisto Pentagon Designin ja Pink Eminencen kanssa. Sen mukaisesti museosta tulee kansainvälisesti vetovoimainen, kunnianhimoinen ja yhteiskunnallisesti vaikuttava Suomen erä- ja luontokulttuurin kokemisen ja esittelyn keskus. Museolla tulee olemaan tärkeä rooli Suomen ja sijaintialueen imagon luomisessa, sekä aluetalouden vaikuttajana.

Tapahtumakeskuksen visio on: Erä- ja luontokulttuurimuseo on kaikille saavutettava, kokonaisvaltainen elämys suomalaiseseen erä- ja luontokulttuuriin. Suunnittelussa tavoitteena on 100.000 vierailijaa vuodessa ja aktiivinen kohtaamispaikka TOP 10 joukossa Suomessa. Museolle on tarkoitus rakentaa noin 6000 m² arkkitehtonisesti korkeatasoiset tilat, jotka toimivat pysyvien ja vaihtuvien näyttelyiden lisäksi tapahtumien, koulutuksen ja opastuksen toiminnallisena keskuksena. Museon aluetaloudellisten

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 335

vaikutusten arvioidaan olevan noin 5 MEUR vuodessa.

Ennen päätöstä erä- ja luontokulttuurimuseon sijaintipaikasta toteutetaan alkuvuonna 2021 kaupunki- ja kumppanihakua. Hakuvaiheessa hakijakaupungin tulee vastata kysymyksiin museon merkityksestä paikkakunnalle, vierailijapotentiaali, tarjottavat resurssit sekä valmius rahoittaa rakentamista ja toimintaa ja esitellä tarjottava sijainti. Ilmoittautuminen kumppanihakuihin päättyy tammikuun 2021 lopulla. Arvioinnin jälkeen neuvotteluvaiheeseen valitaan neljä paikkakuntaa. Päätös museon sijoittumisesta tehdään toukokuussa 2021.

Museo tarjoaa sijaintipaikkakunnalleen monipuolisia etuja:

1. kiinnostava vierailukohde monenlaisille yleisöille – ympärivuotinen matkailijavirta
2. kohde, joka lisää alueen taloudellista aktiviteettia
3. muuttaa paikkakunnan imagoa ja mielikuvaa
4. aktivoi alueen asukkaita ja lisää ylpeyttä omasta alueesta
5. kansainvälisesti kiinnostava matkailukohde

Sijaintipäätökseen vaikuttavia arvioitavia asioita ovat

- o riittävä väestöpohja, jotta aktiivinen toiminta mahdollistuu
- o keskeinen sijainti kaupunkirakenteessa
- o kohteen saavutettavuus julkisilla kulkuvälineillä
- o hyvät liiketoimintaedellytykset palveluille

Lahden vahvuudet

Lahden keskeinen ja logistisesti edullinen sijainti Etelä-Suomessa, pääkaupunkiseudun tuntumassa ja Pietarin läheisyys tarjoavat museolle ainutlaatuisen toimintaympäristön. Lahti panostaa joukko- ja raideliikenteeseen vahvasti ja on mm. mukana Suomi-radan hankeyhtiössä. Suomi-rataan kuuluva Lentorata parantaa Lahden kaupungin yhteyksiä lentoasemalle ja siten mahdollistaa kansainvälisten vieraiden sujuvan siirtymisen museokohteeseen. Lahden sijainti Etelä-Suomen järviolueen sydämessä (LakeLand Finland) ja kolmen kansallispuiston (Päijänteen, Repoveden ja Evon) läheisyydessä tarjoavat museolle monipuoliset toimintaedellytykset.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 335

Salpausselälle haettu UNESCO:n Global Geopark -status ja Salpausselän maastot mahdollistavat ainutlaatuiset luontokokemukset museon välittömässä läheisyydessä. Ehdotettu sijainti Sibeliustalon välittömässä läheisyydessä tukee pitkällä tähtäimellä myös Sibeliustalon profiilia ja vetovoimaa.

Korona on muokannut ihmisten vapaa-ajan käyttäytymistä: luontomatkailu ja kiinnostus luontoon ja eräilyyn on lisääntynyt merkittävästi. Etelä-Suomen luontokohteet ovat olleet suorastaan ruuhkaisia. Luontomatkailun kasvu on kansainvälinen megatrendi ja sen uskotaan olevan pysyvä ilmiö ja osa arvomaailman muutosta. Kiinnostus luontomatkailuun on kasvanut erityisesti nuorison ja nuorten aikuisten keskuudessa.

Museon kehittämiseen liittyvät luonto- ja kestävyysteemat ovat vahvasti esillä Lahden seudun ja Päijät-Hämeen alueellisissa strategioissa. Aihepiirit tulevat korostumaan entisestään Lahden ympäristöpääkaupunkivuoden 2021 aikana. Lahden kaupunkimarkkinoinnin ja alueellisen matkailuorganisaation resurssit ja voimavarat ovat omiaan tukemaan museon ja sen toimintojen näkyvyyttä ja vetovoimaisuutta kansallisesti ja kansainvälisesti.

Yliopistokaupunkina (LUT-yliopisto, Helsingin yliopisto ja LAB-ammattikorkeakoulu) Lahdella on mahdollisuus panostaa museon toimintaa tukevaan tutkimus- ja kehitystyöhön yhteistyössä koulutus- ja tutkimuslaitosten, elinkeinokehittäjien, kolmannen sektorin organisaatioiden sekä matkailu- ja palvelualan yrittäjien kanssa. Elinkeinoelämän yhteistyöpotentiaalia löytyy myös alueella toimivien suuryritysten kanssa, joille kestävä kehityksen, ympäristöarvojen ja yhteisöllisyyden edistäminen sekä luonnon ja vesistöjen säilyttäminen puhtaana ovat yhä tärkeämpiä yhteiskuntavastuun muotoja.

Investointikustannukset ja sijaintivaihtoehdot

Uuden museon edellyttämästä investoinnista voidaan tässä vaiheessa esittää vain karkeita arvioita, koska investointiin ja toimintaan tarvittavan rahoituksen määrä on vahvasti riippuvainen sijaintipaikasta. Asiaa voidaan tarkastella vain tilastojen valossa. Museon rakentamisen arvioidaan maksavan 5.000 e/m² ja näyttelyrakentaminen 1.500 –2.000 e/m². Investoinnista valtio on yleensä maksanut 30 %, viimeaikaisissa pk-seudun hankkeissa 50 % eduskunnan päätöksellä.

Museon sijaintia on tarkasteltu kahden vaihtoehdoisen sijaintipaikan näkökulmasta. Ensimmäisessä vaihtoehdossa (VE1) museo sijoittuu

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 335

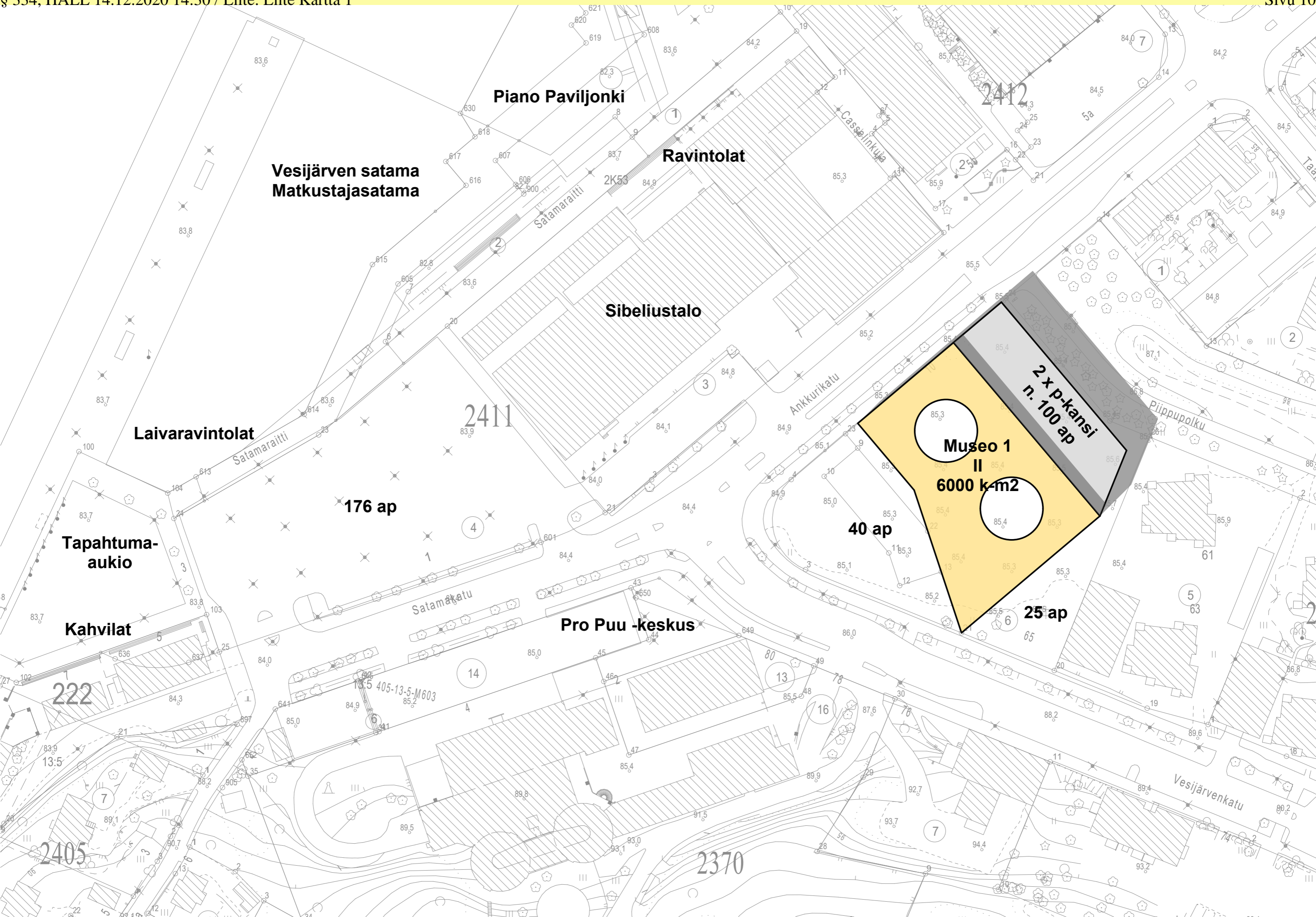
Sibeliustalon edustan korttelin 2406 alueelle, jossa sijaitsee nykyisin hiekkapäälysteinen pysäköintialue. Toisessa vaihtoehdossa (VE2) museo sijoittuu Sibeliustalon ja sataman väliselle pysäköintialueelle LPA-4. Kustannusrakennetta on kevennetty sijoittamalla kokoelmatiloja vaihtoehtoisin vuokrakiinteistöihin sekä hyödyntämällä Sibeliustalon auditoriotiloja. Edellä mainitut vuokratilat aiheuttavat käyttötalouteen noin 250.000 €n vuosittaiset kustannukset. Vuokratulot toteutuvat suurilta osin sisäisinä vuokrina. Kaupungin vastuulle kohdistuvat investointikustannukset arvioidulla 30%:n tukiosuudella vaihtelevat välillä 16 – 22,5 M€. Lisäksi alueelta museorakennuksen vuoksi poistuvat velvoitepaikat tulee sijoittaa rakennettavaan pysäköintilaitokseen. Velvoitepaikkojen kustannukset ovat valittavasta toteutustavasta riippuen 6,3 – 2,3 M€

Toimenpiteet:
ote EKP, Lahti Region, kaupunkiympäristön palvelualue

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Liitteenä
1. Kartta 1
2. Kartta 2

Piano Paviljonki

**Vesijärven satama
Matkustajasatama**

Ravintolat

Sibeliustalo

Laivaravintolat

176 ap

**Tapahtuma-
aukio**

Kahvilat

Pro Puu -keskus

**Museo 1
II
6000 k-m2**

**2 x p-kansi
n. 100 ap**

40 ap

25 ap

222

2405

2411

2412

2370

Satamankatu

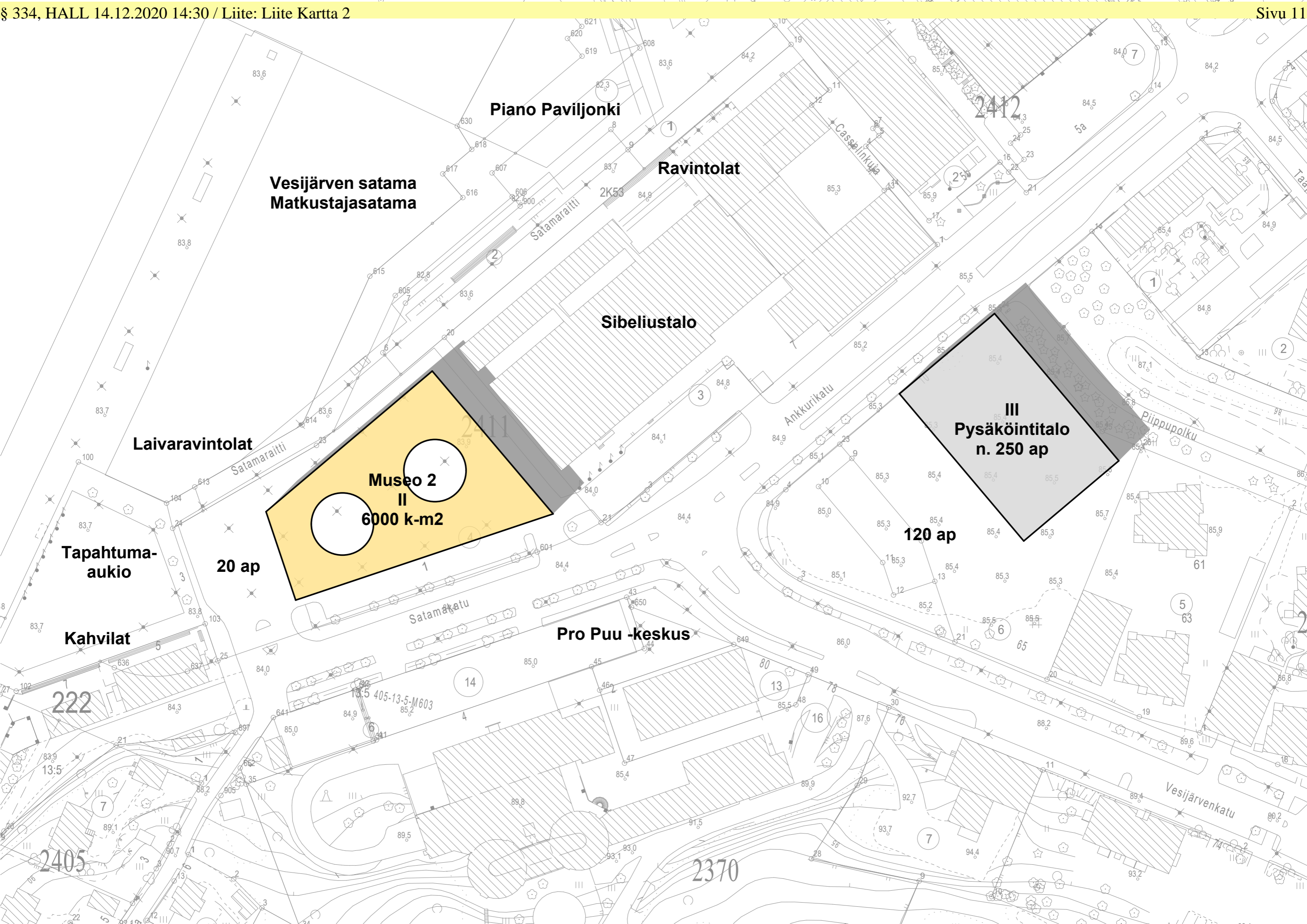
Casselininkuja

Ankkurikatu

Piippupolku

Vesijärvenkatu

405-13-5-M603

Piano Paviljonki

**Vesijärven satama
Matkustajasatama**

Ravintolat

Sibelius-talo

**III
Pysäköintitalo
n. 250 ap**

Laivaravintolat

**Museo 2
II
6000 k-m2**

120 ap

**Tapahtuma-
aukio**

20 ap

Pro Puu -keskus

Kahvilat

Satamankatu

Vesijärvenkatu

222

2405

2370

2412

2411

405-13-5-M603

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 332

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

D/38/02.02.02.00.00/2020

Päätös	Kaupunginhallitus päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.
Päätösehdotus	Kaupunginjohtaja Pekka Timonen Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 336

Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntämissuunnitelma

D/2410/00.01.03.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Ympäristöjohtaja Elina Ojala, p. 044 4826376 ja
ympäristöneuvontapäällikkö Päivi Sieppi p. 050 559 4090

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

**Käsittely kaupungin-
hallituksessa** Jäsen Rami Lehto teki ehdotuksen, jossa hyödyntämissuunnitelma
hyväksytään muilta osin, paitsi Ympäristöpääkaupunkivuoden teema
"Hiilineutraali Lahti" hylätään. Ehdotusta ei kannatettu, joten se
raukesi.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Euroopan
ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntämissuunnitelman. Kaupungin
johtoryhmä seuraa hyödyntämissuunnitelman toteutumista
kevääseen 2022 asti.

Perusteluosa Lahti on Euroopan ympäristöpääkaupunki vuonna 2021. Tämä
merkittävä tunnustus on saavutettu pitkäjänteisellä ympäristötyöllä.
Ympäristöpääkaupunkivuosi tuo mukanaan monenlaista hyötyä, niin
suorina kuin epäsuorinakin vaikutuksina. Tässä suunnitelmassa on
esitely ennakoitavia hyötyjä sekä mahdollisuuksia tunnustuksen
täysimittaiselle hyödyntämiselle vielä vuosia varsinaisen
teemavuoden jälkeenkkin.

Euroopan ympäristöpääkaupunki -tunnustukseen liittyy raportointi
Euroopan komissiolle heti teemavuoden jälkeen ja 5 vuotta
myöhemmin. Aiempien ympäristöpääkaupunkien raportoinnin
perusteella kaupunkien kansallinen ja kansainvälinen asema
kestävänä kaupunkina vahvistui ympäristöpääkaupunkivuoden
myötä.

Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntäminen painottuu
vuoteen 2021, jolloin Lahden täytyy myös aktiivisesti käyttää annettu
tilaisuus hyödyksi. Lahdella on mahdollisuus osoittaa olevansa
visionsa mukaisesti rohkea ympäristökaupunki.

Hyödyntämisessä on tärkeää huomioida ympäristötavoitteiden
edistämisen mahdollisuuden lisäksi myös laajemmin mahdollisuudet
kestävyyden edistämiseen sekä elinvoiman lisäämiseen.
Ympäristöpääkaupunkivuoden ansiosta Lahti näyttäytyy entistä

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 336

kiinnostavampana EU-hankerahoituksen hakijana, yritysten sijoittumispaikkana, matkailukohteena ja yhteistyökumppanina.

Hyödyntämissuunnitelmassa tarkastellaan seuraavia kokonaisuuksia:

- Maine
- Elinvoima
- Ulkopuolinen rahoitus
- Ympäristötietoisuus
- Verkostot
- Vaikuttaminen
- Alueellinen yhteistyö

Sekä seuraavia sisältöjä:

- Euroopan ympäristöpääkaupunki -kärkihanke
- Ympäristöpääkaupunkivuoden teemat:
 - Hiilineutraali Lahti
 - Kiertotalous
 - Osallisuus
 - Luonto ja vesi
- Uudet avaukset

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ote Elina Ojala, palvelualueet, talouspalvelut

Liitteenä

1. Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntämissuunnitelma

Ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntämissuunnitelma

Kaupunginhallitus 14.12.2020

LAHTI

Hyödyntämissuunnitelman tausta ja jatkohyödyntäminen

- Kaupungin johtoryhmän esitys Ympäristöpääkaupunkivuoden hyödyntämissuunnitelman kokoamisesta
- Kokoamisesta vastannut ympäristökehitysyksikkö
- Hyödyntämissuunnitelman seuranta ja raportointi suunnitelmassa mainituilla vastuutahoilla
- Kaupungin johtoryhmä seuraa hyödyntämissuunnitelman toteutumista kevääseen 2022 asti

Aikaisempien ympäristöpääkaupunkien kokemuksia

Kaupungin rooli vahvistunut kansallisella tasolla

- Asema kestäväenä kaupunkina, kaupungin brändi
- Uusien yritysten sijoittuminen alueelle, ympäristöystävällinen liiketoiminta
- Yhteydenpito valtiohallintoon tiivistynyt, kutsut kansallisiin asiantuntijaryhmiin, vaikuttaminen

Kaupungin rooli vahvistunut kansainvälisellä tasolla

- EU-rahoitushaut
- Asema verkostoissa – myös oppiminen muilta
- Esiintymispyynnöt lisääntyneet
- Asiantuntijavierailut lisääntyneet
- Tunnustuksia: Kestävä turistikohde (The Gold Award, Nijmegen ja Biosphere Responsible Tourism Certificate, Victoria-Gasteiz)

Hyödyntämiskokonaisuudet

Maine

Elinvoima

Ulkopuolinen rahoitus

Ympäristötietoisuus

Verkostot

Vaikuttaminen

Alueellinen yhteistyö

Maine

Tavoite tai toimenpide

- Lahti tunnetaan rohkeasta ympäristöosaamisesta ja kestävästä kaupunkikehityksestä
- Maine rakentuu toimenpiteille, kuten
 - Hiilineutraali Lahti 2025
 - LUT:n ja LAB:n osaaminen
 - Yritysten sijoittuminen ja investoinnit
- Kansainvälisten mielipidevaikuttajien valjastaminen (YPK-lähettiläät)
- Esilläolo kansainvälisesti Ympäristöpääkaupunkibrändin kautta

Vastuutahot

KH, KV, konsernihallinto, kaupunkiympäristö, sivistyspalvelut

Seuranta/mittarit

- Tulokset: bränditutkimukset (ennen ja jälkeen vuotta 2021), YPK-näkyvyystutkimus 2021 jälkeen, kuntalaiskysely, KAPA-tutkimus
- Mediaosumat: kansallinen ja kansainvälinen

Elinvoima

Tavoite tai toimenpide

- Uudet yritykset ja työpaikat
- Kestävien ratkaisujen tuotteistus
- Kaupunki kirittää yritysten ympäristöinvestointeja
- Julkiset hankinnat tukevat vihreää taloutta
- Yritystoiminnan ja -kokonaisuuksien tukeminen YPK-tunnustuksen avulla
- Lahden alueen kansainvälisten yrityskonsortioiden edistäminen (vientä)
- Lahti kokeilualustana yrityksille ja ratkaisujen integroiminen / Investin-toiminta
- Lahden työnantajakuva houkutteleva
- Kestävän matkailun edistäminen

Vastuutahot

- KH, KV, konsernihallinto, hankintoja tekevät, LADEC, Lahti Region Oy

Seuranta/mittarit

- Työllisyysaste (%)
- Asukasmäärä (hlö)
- Tuotteistettujen kestävien ratkaisujen määrä (YPK-rahoituksen tuottamat sekä muut, kpl)
- Hankintojen hiilijalanjälki (CO₂-ekv.)
- Konsernin toimenpiteissä mukana olevien yritysten määrä (kpl)
- Kaupungin/konsernin työpaikkoja hakeneiden määrä (hlö)
- Matkailijamäärä (hlö)

Ulkopuolinen rahoitus

Tavoite tai toimenpide

- Lahti hyödyntää ulkopuolista rahoitusta yhteistyötahojen kanssa
- EU Green Deal - ja elvytysrahoitus ym. EU-rahoituksen hyödyntäminen
- Kansallisen rahoituksen hyödyntäminen
- Nykyistä paremmat kumppanuudet ja uudet rahoituskanavat Lahdelle tärkeisiin teemoihin

Vastuutahot

- Konsernihallinto

Seuranta/mittarit

- Rahoitusta saaneiden hankkeiden ja kumppaneiden määrä (kpl), rahoituksen määrä (euroa)
- Hankkeiden vaikuttavuuden arvioinnin tulokset

Ympäristötietoisuus

Tavoite tai toimenpide

- Lahden työntekijöiden ja asukkaiden ympäristötietoisuus ja -osaaminen vahvistuvat
- Kunnianhimoinen ympäristökasvatus alkaa jo varhaiskasvatuksessa

Vastuutahot

- Sivistyspalvelut, konsernihallinto, kaupunkiympäristö

Seuranta/mittarit

- Ympäristöjärjestelmissä mukana olevien toimistojen tai yksiköiden määrä (Green Office, Ekokompassi, Vihreä lippu, kpl)
- JunnuYliopistoon osallistuneet lapset ja nuoret (ikäluokat, hlö)
- Uusien luottamushenkilöiden ympäristökoulutus (h)

Verkostot

Tavoite tai toimenpide

- Lahti on haluttu kumppani erityisesti kestävän kaupunkikehityksen edistämisessä
- Kaupungin asema kansainvälisissä ja kansallisissa verkostoissa vahvistuu (mm. ICLEI, EUROCITIES, European Green Capital –kaupungit, UBC, C21, Hinku)
- Verkostojen hyödyntäminen Lahdelle tärkeiden tavoitteiden edistämiseen

Vastuutahot

KJ, KH, KV, konsernihallinto, kaupunkiympäristö, sivistyspalvelut

Seuranta/mittarit

- YPK-vuoden vaikuttavuuden arvioinnin tulos

Vaikuttaminen

Tavoite tai toimenpide

- Vaikuttamisen teemojen/sisältöjen määrittely
- Vaikuttamiskanavien määrittely
- Asiantuntijuuden tarjoaminen kansallisiin ja kansainvälisiin areenoihin (valmistelu/tilaisuudet)

Vastuutahot

KJ, KH, KV, konsernihallinto, kaupunkiympäristö, sivistyspalvelut

Seuranta/mittarit

- Päivittyvä vaikuttamissuunnitelma (on/ei ole)
- Vaikuttamissuunnitelman toteutuksen seurannan mittarit

Alueellinen yhteistyö

Tavoite tai toimenpide

- Lahti edistää yhteistyötä alueen kuntien kanssa ympäristö- ja elinvoimatavoitteiden saavuttamiseksi.

Vastuutahot

- KH, KV, konsernihallinto, kaupunkiympäristö, sivistyspalvelut

Seuranta/mittarit

- Kierrätyspuiston toteutuminen (kyllä/ei)
- Kunnan järjestämä jätteenkuljetus toteutuu (kyllä/ei)
- Ympäristöteemaiset yhteisselvitykset (kpl)
- Ympäristöteemaiset yhteishankkeet (kpl)
- Yhteistyösopimusten määrä (kpl)

Hyödyntämisen sisällöt

Strateginen kärkihanke 2021: Euroopan ympäristöpääkaupunki

Ympäristöpääkaupunkivuoden teemat:

- Hiilineutraali Lahti
- Kiertotalous
- Osallisuus
- Luonto ja vesi

Uudet avaukset

Euroopan ympäristöpääkaupunki -kärkihanke

Tavoite tai toimenpide

- Lisätään lasten ja nuorten ympäristötietoisuutta ja osallistetaan heitä laajasti kaupungin toiminnassa (osallisuus, suunnittelu, toteutus)
- Otetaan käyttöön joukkoliikennettä täydentävä kaupunkipyöräjärjestelmä
- Käynnistetään vähähiilisen rakentamisen kehityskeskus
- Lisätään vaihtoehtoisten käyttövoimien osuutta joukkoliikenteessä
- Käytetään ympäristöystävällisiä liukkaudentorjunta- ja pölynsidontamateriaaleja suolan sijasta
- Vahvistetaan Lahden ilmastojohtajuutta

Vastuutahot

- Sivistyspalvelut, konsernihallinto, kaupunkiympäristö

Seuranta/mittarit

- Toteutuneiden toimenpiteiden määrä (kpl)
- Kaupunkipyöräjärjestelmän toteutuminen (kyllä/ei)
- Kaupunkipyörien käyttöaste (%)
- Toimintamallikuvaus valmis, toiminta aloitettu (kyllä/ei)
- Vähähiilisen rakentamisen kartoitusraportti (kyllä/ei)
- Vähähiilisen rakentamisen Horizon-hankehaku tehty (kyllä/ei)
- Vaihtoehtoisten käyttövoimien osuus (%)
- Suola korvattu itäisen Lahden alueella (kyllä/ei)
- Ilmastojohtajuuden itsearviointi ja vertailu aiempaan itse- ja vertaisarviointiin (kyllä/ei)

Hiilineutraali Lahti

Tavoite tai toimenpide

- Vähähiilisen rakentamisen kehityskeskus
- Fossiiliton liikenne ja LIISU-ratkaisut
- Kestävä maankäyttö
- Ilmastojohtajuus vahvistuu

Vastuutahot

- KV, kaupunkiympäristö, konsernihallinto

Seuranta/mittarit

- CO₂-päästöjen ja hiilinielujen määrä (CO₂-ekv.)
- Vähähiilisen rakentamisen mittaristo
- LIISU:n toteutumisen mittaristo
- Tiivistyvä kaupunkirakenne, asumisen sijoittuminen joukkoliikennevyöhykkeiden läheisyyteen

Kiertotalous

Tavoite tai toimenpide

- Resurssitehokkuus toteutuu kaikessa toiminnassa. Yhteiskäyttö-, lainaus- ja vuokrauspalvelut ovat kehittyneet
- Jätteen materiaalihyödyntäminen lisääntyy
- Massatalouden kehittäminen kaavoituksesta infran rakentamiseen

Vastuutahot

- Konsernihallinto, kaupunkiympäristö, sivistyspalvelut, Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy, Tilakeskus

Seuranta/mittarit

- Säästyneet maa-aineskuljetukset (m³)
- Säästö maa- ja purkuainesten kuljetuskustannuksissa (euroa)
- Kaupunkipyöräjärjestelmän toteutusaste (%)
- Jätteen hyödyntäminen materiaalina (%)

Osallisuus

Tavoite tai toimenpide

- Kaiken ikäisille asukkaille on tarjolla osallisuuden ja osallistumisen mahdollisuuksia
- Lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia parannetaan

Vastuutahot

- konsernihallinto, kaupunkiympäristö, sivistyspalvelut

Seuranta/mittarit

- Osbu-rahoituksen määrä(euroa)
- Osbu-hankkeiden määrä (kpl)
- Vaikutusten ennakoarviointi päätöksenteossa (kpl)
- Kumppanuuspöytiin osallistuvat (kpl)
- Vihreä lippu –päiväkotien ja – koulujen määrä (kpl)

Luonto ja vesi

Tavoite tai toimenpide

- Lahdessa luonnon monimuotoisuus vahvistuu ja sen merkitys ymmärretään laajasti
- Luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutukset hyödynnetään ennaltaehkäisevässä terveydenhoidossa
- Lahti on luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutusten tutkimusalusta

Vastuutahot

- KJ, KV, konsernihallinto, kaupunkiympäristö, Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä

Seuranta/mittarit

- Green City Accord -toimenpiteiden toteutumisen mittarit
- LS-alueiden määrä (ha), uudet luontoreitit (km, kpl), uudet opastetut luontokohteet (kpl)
- Kaupunkivihreän tai -sinisen lisääntyminen, ekologiset kompensatiot (hankkeet kpl)
- Kunnostetut purot (km)
- Vieraslajien torjunta (ha, kpl, kg)
- Luonnon terveys- ja hyvinvointitutkimuksen hankkeet (kpl)

Uudet avaukset

Ympäristöpääkaupunkivuoden myötä on mahdollista nostaa uusia teemoja ja luoda niille hyvät edellytykset myös tulevia vuosia ajatellen. Jo nousseita teemoja ovat:

- **Vähähiilisen rakentamisen kehityskeskus**
 - Luodaan mahdollisuus vähähiilisen ja energiatehokkaan rakentamisen pilottirakennuksille ja -hankkeille. Kaupungin omien rakennus- ja kaavoitushankkeiden käyttäminen tutkimus- ja kehitysalustana.
- **Luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen**
 - Tavoitteena nostaa Lahti edelläkävijäksi luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutusten hyödyntämisessä kaupungin toiminnoissa.
- **JunnuYliopisto**
 - Vahvistetaan lasten ja nuorten tiedekasvatusta yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Pilottivaihe vuonna 2020, skaalaus sovittuihin ikäluokkiin vuoden 2021 aikana.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 337

Asemakaavan muutosehdotus A-2762, Teknikonkatu 4 ym., Kerinkallio sekä siihen liittyvä tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotus M-20-127 KV

D/1824/10.02.03.00.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Suunnitteluinsinööri Petri Peltonen, p. 044 716 1119
Tonttijaosta kiinteistörekisterinhoitaja Eija Eskelinen p. 040 833 8675

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

”Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2762, jolla muodostuu Lahden kaupungin Kerinkallion (20.) kaupunginosan korttelin 20230 tontit 1, 14-18 sekä suojaviher- ja katualuetta sekä Lahden kaupungin Kerinkallion (20.) kaupunginosan korttelin 20230 tontteja 1, 14-18 koskevan tonttijako- ja tonttijaonmuutosehdotuksen nro M-20-127.”

Perusteluosa

Lahden kaupungin Kerinkallion (20.) kaupunginosan korttelin 20230 tontteja 1, 4, 6, 7, korttelin 20231 tonttia 1 sekä rautatie- ja katualuetta koskeva asemakaavan muutosehdotus A-2762 (Teknikonkatu 4 ym.) sekä siihen liittyvä tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotus M-20-127.

Yksityiset kiinteistönomistajat ovat hakeneet asemakaavan muutosta omistamalleen tontille. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on entisen teollisuusraiteen rautatiealueen muuttaminen teollisuusalueeksi.

Kaavan muutos mahdollistaa uuden teollisuustontin (TY-1) muodostamisen ja kolmen teollisuustontin laajentamisen. Yhteensä kaava-alueen rakennusoikeus on 39 785 kerrosalaneliometriä ja tehokkuusluku on 0,58. Kaavassa varataan alueita myös maanalaisille johdoille ja määrätään pohjaveden suojelusta, pilaantuneista maista sekä hulevesien käsittelystä ja viivyttämisestä.

Kaupungin strategian (2017) mukaisesti kaava mahdollistaa yritysten sijoittumisen ja työpaikkojen lisääntymisen alueella (A1), edistää kestävä kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista (A4) ja huomioi vesiensuojelun (A6).

Kaava edistää kärkihanketta 4. Yrittäjien Lahti lisäämällä yritystoiminnalle varattuja alueita ja mahdollistamalla olemassa

olevien yritysten kehittymisen ja toimintaedellytykset.

Lähtötiedot

Suunnittelualueella osa rautatiealueesta ja katualue ovat kaupungin omistuksessa, muu on yksityisessä omistuksessa. Teollisuusalueen rakennukset on rakennettu 1980- ja 2010-luvuilla. Alueen keskellä kulkenut teollisuusraide on purettu ja alueella on ollut muun muassa metalliromun kierrätystoimintaa ja varastointia, jonka seurauksena maaperä on pilaantunut. Suunnittelualue on pohjavesialuetta.

Lähtötiedot on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Kaavatilanne

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alue on osoitettu työpaikka-alueeksi (TP-19), joka kuuluu pohjavesialueeseen ja kehittämisen kohdealueeseen kk6 Lahden radanvarsi.

Asemakaava on valmisteltu oikeusvaikutteisen Lahden läntisten osien osayleiskaavan Y-202 mukaisesti ja suunnittelualue on siinä elinkeinoelämän aluetta T-3, joka kuuluu pohjavesialueeseen.

Kaavamääräyksen mukaan alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Yleiskaavaa tarkistetaan rullaavasti valtuustokausittain.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on yhdistettyjen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta (TTV24 ja TTV79) sekä rautatiealuetta teollisuusraidetta varten (LRT) ja katualuetta.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset

Asemakaava tiivistää yhdyskuntarakennetta täydentämällä nykyistä teollisuusaluetta. Kaava mahdollistaa uuden yritystoiminnan tulon alueelle sekä alueen nykyisen yritystoiminnan jatkumisen ja kehittämisen, ja siten uusien työpaikkojen syntymisen. Kaavan toteutumisen myötä rautatiealueen sekalainen käyttö päättyy ja alue muuttuu rakennetuksi.

Kaava lisää tavara- ja henkilöliikennettä lähinnä Teknikonkadulla ja siihen liittyvällä liikenneverkolla. Alueelle on mahdollista matkustaa myös kestäväillä kulkumuodoilla. Kaavalla mahdollistetaan tonttien liittyminen kunnallistekniseen verkostoon.

Kaavalla on myönteinen vaikutus yhdyskunta- ja energiatalouteen, sillä alueella hyödynnetään jo rakennettua infrastruktuuria. Rakennusten lämmityksessä ja energiantuotannossa voidaan hyödyntää vähäpäästöistä kaukolämpöä sekä lähes päästötöntä aurinkoenergiaa. Rakentamisen yhteydessä tutkitaan mahdollinen maaperän pilaantuneisuus entisellä rautatiealueella ja maaperä puhdistetaan tarvittaessa.

Kaavalla ei ole olennaisia vaikutuksia luonnonympäristöön tai -maisemaan, koska suunnittelualueen alkuperäinen luonto on

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 337

aiemman käytön ja maanmuokkauksien seurauksena jo hävinnyt. Kaavalla mahdollistetaan pohjaveden syntyminen ja turvataan sen laatu.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavahanke sisältyy kaupungin vuosien 2018, 2019 ja 2020 kaavoitusohjelmiin. Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä sekä osallisille kirjeitse luonnosvaiheen kuulemisen yhteydessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 6.6.2019 ja luonnosvaiheen kuuleminen on suoritettu 14.9. – 25.9.2020. Valmistelu on tarkemmin kuvattu asemakaavan muutoksen selostuksessa.

Luonnosvaiheen kuulemisen aikana saatiin neljä lausuntoa ja yksi mielipide.

Luonnosvaiheen kuulemisessa saadut lausunnot ja mielipiteet sekä niiden huomioiminen on kuvattu lyhennettyinä asemakaavan selostuksessa. Saadut lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Kaavaehdotukseen on luonnosvaiheessa saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella tehty muutoksia. Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (TY-1) määräykseen on lisätty Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen lausuntoon perustuva vaatimus samentusjätevesien hallinnasta laitoksille, jotka käsittelevät tai varastoivat vaarallista kemikaalia. Suojaviheralueen ja maanalaiselle johdolle varatun alueen merkintöjä on selkeytetty Hämeen ELY-keskuksen lausunnon perusteella. Ajoyhteysmerkintä on poistettu tarpeettomaksi käyneenä kaavasta. Naapurikiinteistön omistaja oli edellyttänyt merkinnän poistamista mielipiteessään.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä tehdään MRL 78§:n mukaisesti Kerinkallion (20.) kaupunginosaan seuraava tonttijako ja tonttijaon muutos: M-20-127- korttelin 20230 tonteille 1, 14-18.

Maankäyttösopimus: Asemakaavan muutos ei vaadi maankäyttösopimusta, vaan asemakaavan muutoksen laatimisesta peritään MRL 59§:n nojalla kustannuksia kaavoituksesta 2500 euroa, kuulutuksista 300 euroa ja tonttijaon sekä tonttijaon muutoksen laatimisesta MRL 82§:n nojalla 935 euroa. Summa jaetaan hakijoiden kesken.

Tekninen ja ympäristölautakunta käsitteli asiaa 13.10.2020 § 132.

Asian esittelijän, maankäytön johtaja Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

”Tekninen ja ympäristölautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosehdotuksen A-2762 sekä tonttijako- ja

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 337

tonttijaonmuutosehdotuksen nro M-20-127 asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2762, jolla muodostuu Kerinkallion (20.) kaupunginosan korttelin 20230 tontit 1, 14-18 sekä suojaviher- ja katualuetta sekä Lahden kaupungin Kerinkallion (20.) kaupunginosan korttelin 20230 tontteja 1, 14-18 koskevan tonttijako- ja tonttijaonmuutosehdotuksen nro M-20-127.”

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asemakaavan muutosehdotus A-2762 on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 29.10.2020-30.11.2020, eikä sitä vastaan ole tehty muistutuksia.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä hakijalle, ote pöytäkirjasta ilman liitteitä sitä pyytäneille kunnan jäsenille, sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY –keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus, sähköisesti:

kuulutus Hämeen ELY -keskus,
kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,
kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,
kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen maankäyttö ja aluehankkeet

Liitteenä

1. Kaavaselostus ja seurantalomake
2. Kaavaehdotuskartta
3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
4. Luonnosvaiheen lausunnot
5. Mieli-pide
6. Tonttijakokartta
7. Hakemukset

LAHTI

ASEMAKAAVAN SELOSTUS

29.9.2020

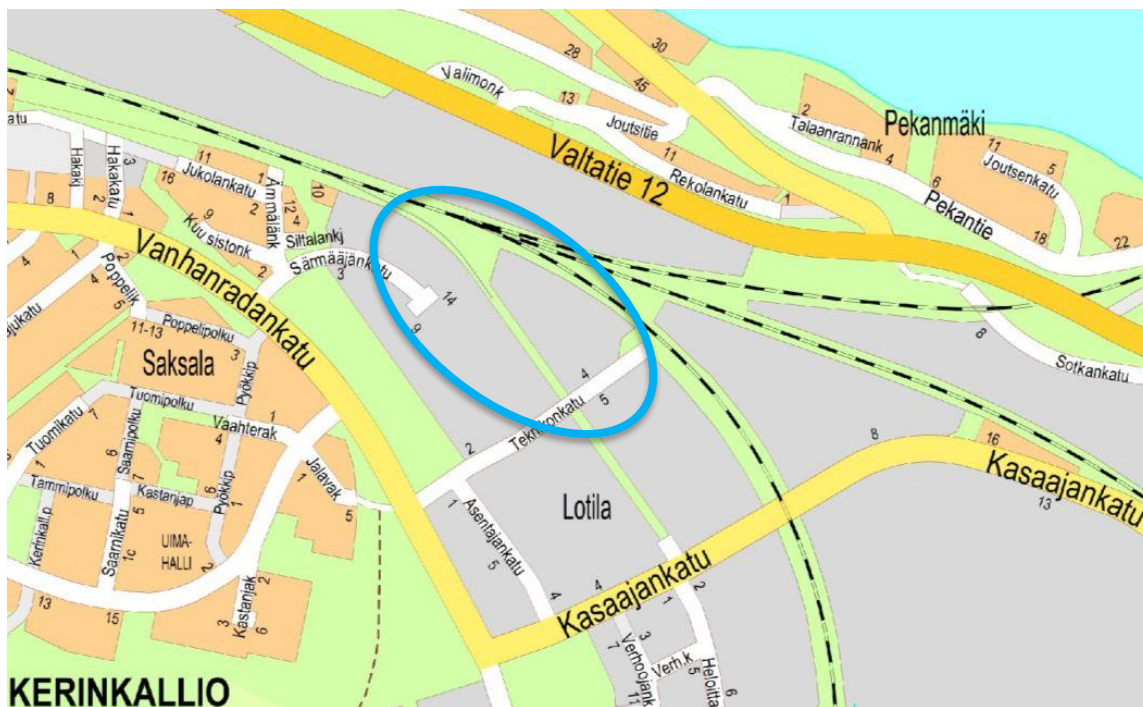
A-2762

Asemakaavan muutos

Kerinkallio
Teknikonkatu 4 ym.

Lahti.fi

Asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 29. päivänä syyskuuta 2020 päivättyä asemakaavakarttaa nro A-2762 sekä kaavan mukaista tonttijakoa M-20-127 (Teknikonkatu 4 ym.)

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee: Kerinkallion (20.) kaupunginosan korttelin 20230 tontteja 1, 4, 6, 7, korttelin 20231 tonttia 1 sekä rautatie- ja katualuetta.

Asemakaavan muutoksella muodostuu: Kerinkallion (20.) kaupunginosan korttelin 20230 tontit 1, 14-18 sekä suojaviher- ja katualuetta.

Asemakaavan yhteydessä on tehty sitova tonttijako.

Kaavahanke sisältyy kaupungin vuoden 2018, 2019 ja 2020 kaavoitusohjelmaan. Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu 3.8.2018 kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Kerinkalliassa Lotilan teollisuusalueella. Alue rajautuu pohjoisessa ja idässä pääratana ja Loviisan rataa, kaakossa Teknikonkatuun ja lounaassa Särnäjäjankatuun, viereisiin teollisuustontteihin ja puistoon. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 7 ha.

Ilmakuva suunnittelualueesta.

1.3 Kaavan tarkoitus

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muodostaa uusi teollisuustontti ja laajentaa nykyisiä tontteja käytöstä poistuneelle rautatiealueelle. Vesi-, viemäri- ja sähköjohdot merkitään asemakaavaan rasitteena ja Teknikonkadulta poistetaan asemakaavasta merkintä tasoristeysalueesta.

1.4 Kaupungin strategia

Kaupungin strategian (2017) mukaisesti kaava mahdollistaa yritysten sijoittumisen ja työpaikkojen lisääntymisen alueella (A1), edistää kestävä kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikummista (A4) ja huomioi vesiensuojelun (A6).

Kaava edistää kärkihanketta 4. *Yrittäjien Lahti* lisäämällä yritystoiminnalle varattuja alueita ja mahdollistamalla olemassa olevien yritysten kehittymisen ja toimintaedellytykset.

1.5 Selostuksen sisällysluettelo

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT.....	2
1.1 Tunnistetiedot.....	2
1.2 Kaava-alueen sijainti.....	2
1.3 Kaavan tarkoitus	3
1.4 Kaupungin strategia.....	3
1.5 Selostuksen sisällysluettelo	4
1.6 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista.....	5
2 TIIVISTELMÄ	5
2.1 Kaavaprosessin vaiheet.....	5
2.2 Asemakaava	5
2.3 Toteuttaminen	5
3 LÄHTÖKOHDAT	5
3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista	5
3.1.1 Yleiskuvaus.....	5
3.1.2 Luonnonympäristö	5
3.1.3 Rakennettu ympäristö.....	6
3.1.4 Maanomistus.....	6
3.2 Suunnittelutilanne.....	6
3.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	6
4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	9
4.1 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	9
4.1.1 Aloite	9
4.1.2 Sopimukset.....	9
4.1.3 Pohjakartan tarkistaminen	9
4.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	9
4.2.1 Osalliset	9
4.2.2 Vireilletulo	9
4.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	9
4.2.4 Viranomaisyhteistyö	10
4.3 Asemakaavan tavoitteet	10
4.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	10
4.3.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet	10
4.4 Asemakaavan vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	10
4.4.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta	10
4.4.2 Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet.....	11
5 KUVAAUS.....	12
5.1 Asemakaavan rakenne	12
5.1.1 Kokonaisrakenne	12
5.1.2 Mitoitus ja aluevaraukset	12
5.1.3 Palvelut	13
5.2 VAT:in, maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen	13
5.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	13
5.4 Kaavan vaikutukset	13
5.4.1 Vaikutus rakennettuun ympäristöön ja liikenteeseen	13
5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön.....	13
5.4.3 Muut vaikutukset	13
5.5 Ympäristön häiriötekijät.....	13
5.6 Kaavamerkinnot ja -määräykset	13
6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	13
6.1 Toteuttaminen ja ajoitus	13
6.2 Toteutuksen seuranta.....	13
7 PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS.....	14
8 SEURANTALOMAKE	15

1.6 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

Asemakaavakartta A-2762
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan muutos on laadittu yksityisen maanomistajan aloitteesta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavamuutoshankkeen kotisivulle 6.6.2019. Kaavamuutoksen aloituskokous pidettiin heinä-elokuussa 2020. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 14.9. – 25.9.2020, jolloin pyydettiin myös viranomaislausunnot.

2.2 Asemakaava

Asemakaavan muutoksella osasta rautatiealuetta ja korttelin 20231 tontista 1 muodostetaan korttelin 20230 tontit 17 ja 18, muodostetaan korttelin 20230 tontit 14, 15 ja 16 liittämällä niihin osia rautatiealueesta, ja muodostetaan suojaviheraluetta. Korttelin 20230 tontille 1 lisätään johtorasite, ja Teknikonkadulta poistetaan tasoristeysmääräys. Tonttien 17 ja 18 tehokkuus on $e=0.60$. Muiden tonttien rakennusoikeus säilyy entisellään. Rakennusten enimmäiskerroskorkeus on kaksi, kolme tai viisi tontista riippuen. Tonteille 1, 15, 16 ja 17 varataan alue maanalaista johtoa varten. Kaavassa määrätään myös pohjaveden suojelusta, pilaantuneista maista sekä hulevesien käsittelystä ja viivyttämisestä.

2.3 Toteuttaminen

Asemakaavan toteutuksesta vastaavat yksityiset maanomistajat.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee teollisuusalueella. Alueen keskellä on entinen teollisuuskäyttöön tarkoitettu rautatiealue, josta raiteet on poistettu. Viereiset yritykset käyttävät rautatiealuetta varastoalueenaan.

3.1.2 Luonnonympäristö

Suunnittelualue on ollut 1960-luvulle asti peltomaata. 1970-luvulta lähtien rautatiealue on ollut joutomaana ja romuliiketoiminnan alueena 2000-luvulle asti, jolloin alue on siistitty. Alueen maaperän laatua ei ole kartoitettu kokonaisuudessaan. Insinööritoimisto TJ Koistinen Oy:n pohjatutkimusraportin (2016) mukaan Teknikonkatu 4:n tontille rakennetun hallin ja katos- ja väestönsuojarakennuksen kohdalla maaperä koostuu 0,8 – 1,6 metrin paksuisesta täyttösorakerrostumasta, joka sisältää metalli- ja muovijätettä, tiilikiviä ja betonilohkareita. Täytemaakerroksessa havaittiin orsivettä. Täyttökerroksen alapuolella luonnontilainen maaperä koostuu 19,8 – 27,5 metrin paksuisesta savi- ja silttikerrostumasta.

Katujen varsilla on hoidettua nurmikasvillisuutta. Vain Särnäjäjätkadun päässä ja entisellä rautatiealueella on luonnollisesti syntyneitä pensaita ja metsäpuita yms. kasvillisuutta. Alueella tai sen läheisyydessä ei ole luonnonsuojelukohteita tai luonnonmonimuotoisuus- eli LUMO-kohteita. Alue on pohjavesialuetta.

Lahti kuuluu korkean radonpitoisuuden alueeseen, minkä vuoksi radonsuojaus tulee ottaa kaikessa rakentamisessa huomioon rakennusjärjestyksen ohjeen mukaisesti.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue on entistä rautatiealuetta lukuun ottamatta rakennettua teollisuusaluetta. Alueella on kaksikerroksisia toimitila- ja varistorakennuksia, ja se sijaitsee yhdyskuntarakenteellisesti keskustan reunavyöhykkeellä. Särnäjäjätkadun rakennukset ovat valmistuneet 1980-luvulla ja Teknikonkadun rakennukset 2010-luvulla. Suurin osa tonteista on päällystetty vettä läpäisemättömillä materiaaleilla. Alueella on yksi asunto.

Suunnittelualueella ja sen ympäristössä on mm. rakennustoimintaa, tukku- ja vähittäiskauppaa, kuljetusta- ja varastointia, valmistavaa teollisuutta sekä vuokraus- ja palveluliiketoimintaa.

Aluetta lähin virkistysalue on Särnäjäjätkadun varrella oleva Vanhanradanpuisto.

Teknikonkatu ja Särnäjäjätkatu ovat päätyviä tonttikatuja. Teknikonkadun varrella on pyörätie, joka yhdistyy pyöräilyn aluereittiin Vanhanradankadulla. Lähimmät linja-autopysäkit sijaitsevat noin 300 metrin päässä Vanhanradankadulla.

Kunnallistekniset liittymät sijaitsevat Teknikonkadulla ja Särnäjäjätkadulla. Vesi- ja viemäriverkosto kulkee myös Särnäjäjätkadulta Teknikonkadulle Särnäjäjätkatu 12:n ja 14:n sekä Teknikonkatu 2:n tonttien kautta.

Maaperä on pilaantunut rautatien ja Teknikonkatu 4:n alueella. Hännisen Rauta ja Romu Oy on harjoittanut alueella metallien kierrätystä vuosina 1981-2003, jonka jälkeen toimintaa on jatkanut Kuusakoski Oy vuoteen 2005 (Ramboll, 2012). Teknikonkatu 4:n tontilla on tehty maaperätutkimuksia vuosina 2001-2002 kolmeen eri otteeseen sekä vuonna 2005 pintavesitutkimus ja riskinarviointi. Tutkimuksien perusteella tontilla oli todettu metalleilla ja öljyillä pilaantuneita maamassoja tontin pintakerroksissa. Riskinarvion perusteella ehdotettu alueen kunnostaminen toteutettiin 2006. Kunnostus tehtiin keräämällä irtoromut tontilta ja peittämällä pilaantuneet alueet suodatinkankaalla ja 0,2 m puhtaalla maakerroksella. Kunnostukselle oli myönnetty lupa Hämeen ympäristökeskukselta YSO/76/2006, 13.6.2006. Tontille vuosina 2012-2017 rakennettujen hallien paikalla on tehty maaperätutkimuksia ja maaperän kunnostusta ennen hallien rakentamista (Koistinen 2016, Ramboll 2012, 2015, 2017). Kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältänyt maa-aines kunnostettiin massanvaihdolla. Valtioneuvoston asetuksen 214/2007 ylempien ohjearvotason alittavat massat sijoitettiin Hämeen ELY-keskuksen luvalla kiinteistöllä olevaan meluvalliin seulottuna ja ylempien ohjearvon ylittävät massat Päijät-Hämeen Jäte Oy:n Kujalan jätekeskukseen.

Alueelta joskus vuosien 2001 ja 2005 välillä puretun teollisuusraiteen ratapölkkyt ja raidetta käyttäneet junat ovat voineet myös aiheuttaa maaperän pilaantumista. Lisäksi alueella on viime vuosina säilytetty mm. rakennuskoneita.

3.1.4 Maanomistus

Alueen omistavat kaupunki ja yksityiset maanomistajat.

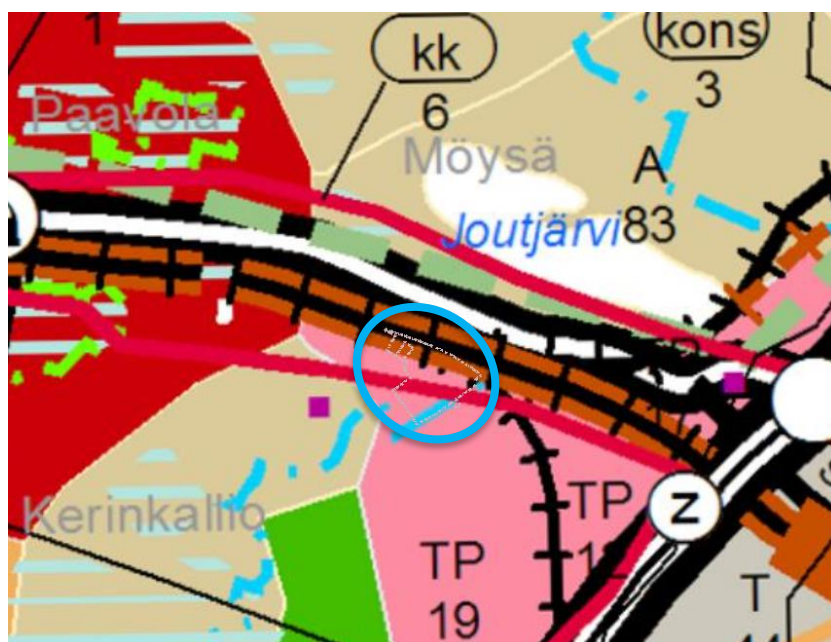
3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-alueetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Maakuntakaava

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 on tullut voimaan MRA 93 § mukaisten kuulutusten myötä 13.5.2019.

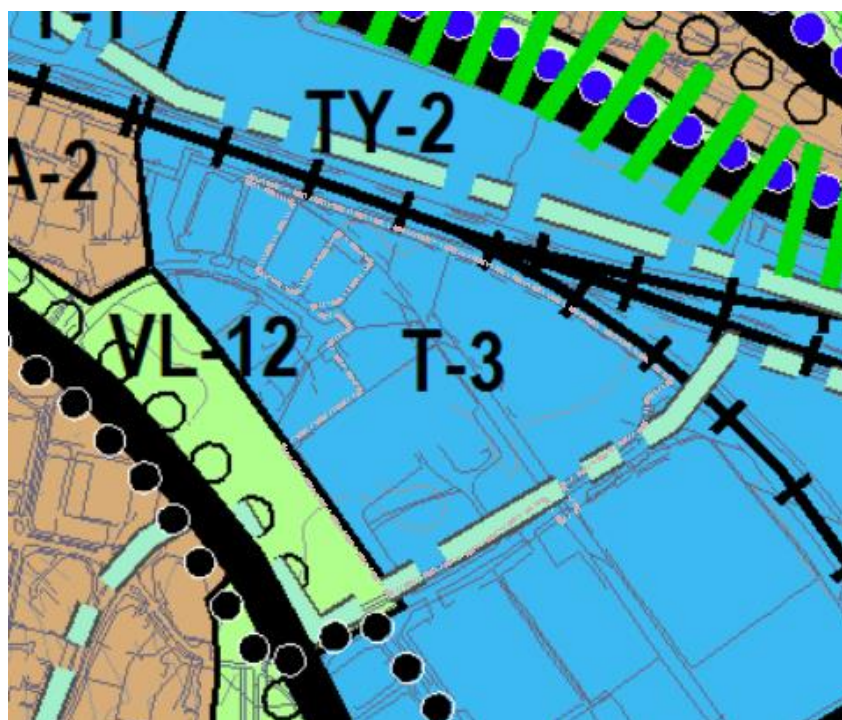
Maakuntakaavassa alue on työpaikka-alue TP-19, joka kuuluu pohjavesialueeseen ja kehittämisen kohdealueeseen kk6 Lahden radanvarsi.

Ote Päijät-Hämeen maakuntakaavasta.

Osayleiskaava

Lahden läntisten osien osayleiskaavassa Y-202 (2017) suunnittelualue on elinkeinoelämän aluetta T-3, joka kuuluu pohjavesialueeseen. Kaavamääräyksen mukaan alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.

Ote Lahden läntisten osien osayleiskaavasta.

Asemakaava

Voimassaolevissa asemakaavoissa 41674/A (1974) ja 45064/A (1976) alue on yhdistettyjen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta TTV24 ja TTV79 sekä rautatiealuetta teollisuusraidetta varten LRT ja katualuetta.

Ote ajantasa-asemakaavasta.

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys Lahti, Nastola, Kärkölä on tullut Nastolan osalta voimaan 1.4.2013 ja Lahden ja Kärkölän osalta voimaan 1.5.2013.

Pohjakartta

Pohjakartta on tarkistettu 18.10.2019, 3.8.2020 ja 27.8.2020 kaavahankkeen laajenemisen mukaisesti.

Muut aluetta koskevat päätökset, suunnitelmat tai ohjelmat

Lahden yleiskaava 2030 ehdotus on ollut nähtävillä 9.7.-31.8.2020. Ehdotuksessa alue kuuluu elinkeinoelämän alueeseen TY-2.

Aluetta koskevat selvitykset

Insinööritoimisto TJ Koistinen Oy (2016) Vuokrahalli 4, Teknikonkatu 4, pohjatutkimusraportti.

Ramboll (2012) Teknikonkatu 4, Maaperäkunnostus, toimenpideraportti.

Ramboll (2015) Halli III, Teknikonkatu 4, Lahti. Maaperätutkimus ja kunnostus, toimenpideraportti.

Ramboll (2017) Halli IV, Teknikonkatu 4, Lahti. Maaperätutkimus ja kunnostus, toimenpideraportti.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET**4.1 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset****4.1.1 Aloite**

Asemakaavan muutos on tullut vireille yksityisen maanomistajan aloitteesta.

4.1.2 Sopimukset

Asemakaavatyön yhteydessä tehdään maankäyttösopimus asemakaavan muutosta hakeneiden yksityisten maanomistajien kanssa.

4.1.3 Pohjakartan tarkistaminen

Alueen pohjakartta on tarkistettu ennen kaavaehdotuksen laatimista. Pohjakartta täyttää MRL 54 §:ssä annetut kaavoitusmittausvaatimukset.

4.2 Osallistuminen ja yhteistyö**4.2.1 Osalliset**

MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisia ovat:

- Alueen maanomistajat
- Muut vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat, asukkaat ja yritykset
- Kaupungin hallintokunnat
- Hämeen ELY-keskus / ympäristö
- Väylävirasto
- Päijät-Hämeen Yrittäjät ry
- Lahden Yrittäjät ry
- LADEC Oy
- Lahti Aqua Oy
- Lahti Energia Oy
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos
- DNA Oy
- Salpausselän luonnonystävät

4.2.2 Vireilletulo

Asemakaavatyön vireille tulosta on ilmoitettu MRL 63 §, 3 mom. mukaisesti 8.3.2018 julkaistussa Lahden kaupungin vuoden 2018 kaavoituskatsauksessa (kohde 35).

4.2.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavamutoshankkeen kotisivulle 6.6.2019. Kiinteistöjen omistajien kanssa on pidetty maastokatselmus 29.7.2020. Alueen naapurikiinteistöille ja maanomistajille on toimitettu postitse kaavaluonnos, selostusluonnos ja OAS. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 14.9. – 25.9.2020. Kaavatyöhön liittyvää aineistoa on ollut nähtävillä kaavahankkeen verkkosivulla.

4.2.4 Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen aloituskokous pidettiin heinä-elokuussa 2020. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 14.9. – 25.9.2020, jolloin viranomaisille toimitettiin OAS ja kaavaluonnos ja pyydettiin niistä viranomaislausunnot. Kaavahanketta on esitelty ELY-kaavaneuvottelussa 6.11.2018 ja 15.9.2020.

4.3 Asemakaavan tavoitteet

4.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Yleiskaavassa alue on elinkeinoelämän aluetta. Rautatiealue on jäänyt kierrätystoiminnan päätyttyä joutomaaksi ja sitä on käytetty mm. varastointiin, mutta toiminta on ollut järjestäytymätöntä. Tavoitteena on saada alue muutettua teollisuustontiksi ja siistiytymään.

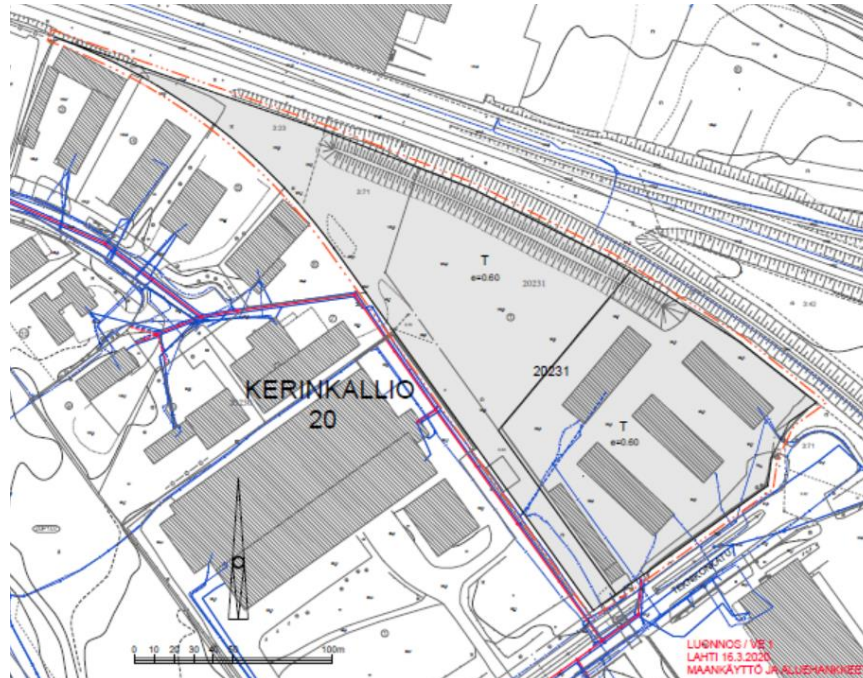
4.3.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet

Särmääjängkadun kiinteistönomistajilta kysyttiin kiinnostusta lisämaan hankkimiseen entiseltä rautatiealueelta. Kolmelta kiinteistönomistajalta saatiin myöntävä vastaus ja asemakaavahakemus, ja kiinteistöille osoitettiin kaavassa lisää tonttimaata kaupungin omistamalta alueelta. Toimintojen kehittämiseksi Särmääjängkatu 14:n kiinteistönomistajalla oli toive läpiajoyhteydestä Teknikonkadulle, mutta tilanne muuttui kaavamuutoksen luonnosvaiheessa. Teknikonkatu 2:n kautta kulkeva, vuonna 1977 rakennettu vesi- ja viemäriinija on tarpeen merkitä asemakaavaan rasitteena uuden tontin liittymien rakentamisen mahdollistamiseksi. Asemakaavassa oleva Teknikonkadun tasoristeysmerkinä käy asemakaavan muutoksen myötä tarpeettomaksi ja poistetaan.

4.4 Asemakaavan vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

4.4.1 Alustavien vaihtoehtojen kuvaus ja karsinta

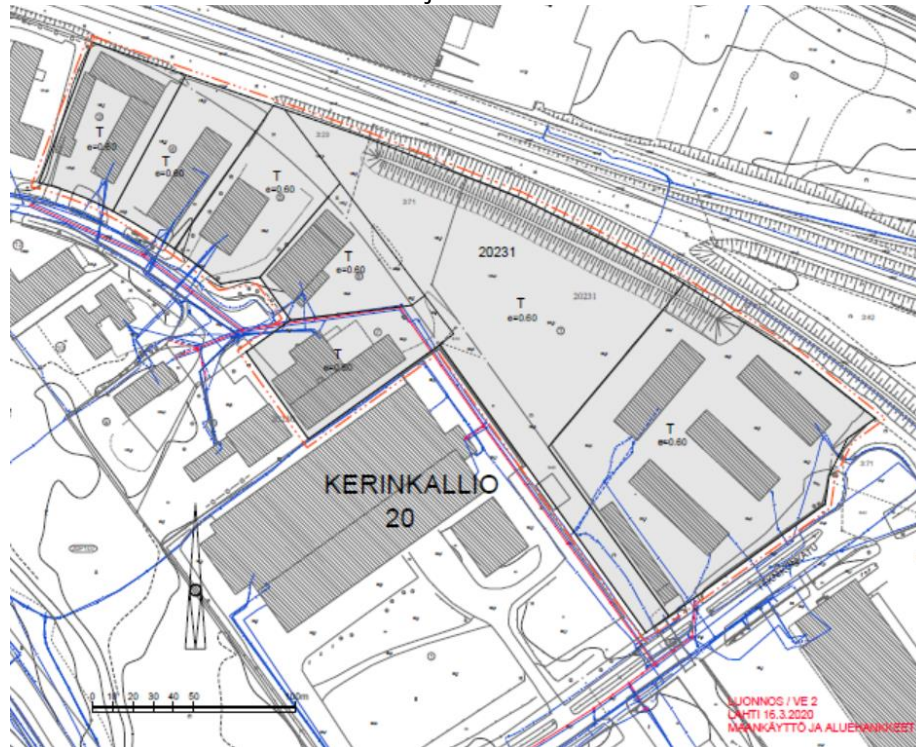
Alustavassa vaihtoehdossa VE1 koko rautatiealue liitetään korttelin 20231 tonttiin 1 ja muodostetaan niistä kaksi tonttia.

Kuva. Alustava vaihtoehto 1

Alustavassa vaihtoehdossa VE2 korttelin 20231 tontin 1 kiinteistönomistajan rautatiealueelta ostamat määräalat ja kaupungilta vuokratut maat liitetään tonttiin ja muodostetaan niistä kaksi

tonttia. Lisäksi kaupungin omistamat ja Särnäjänsäädun tontteihin rajautuvat ja niille vuokratut osat rautatiealueesta liitetään Särnäjänsäädun tontteihin.

Kuva. Alustava vaihtoehto 2.

Jatkotarkasteluun valikoitui vaihtoehto VE2, koska kolme Särnäjänsäädun kiinteistöjen omistajaa hakivat asemakaavan muutosta lisämaan hankkimiseksi. Valittu vaihtoehto mahdollistaa alueella toimivien yritysten toiminnan jatkumisen ja kehittämisen kaupungin strategian mukaisesti. Kaavaluonnokseen kaava-alueen rajausta ja tonttien rajoja tarkistettiin asemakaavan muutoshakemusten ja muiden kaavaa koskeneiden tavoitteiden mukaisesti. Tonteille lisättiin määräykset mm. kerroskorkeudesta, rakennusoikeudesta, hulevesien hallinnasta, pohjaveden suojelusta, pilaantuneista maista, maanalaisista johdoista ja ajoyhteydestä.

4.4.2 Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet

Seuraavassa on tiivistelmä luonnosvaiheen kuulemisessa saaduista lausunnoista ja mielipiteistä vastineineen:

Osallinen	Lausunnon/mielipiteen keskeinen sisältö	Vastine ja vaikutukset kaavaan
Hämeen ELY-keskus	<ol style="list-style-type: none"> Kaavamääräystä ehdotetaan täydennettäväksi YSL 17 § ja VI 3:2 § perusteella seuraavasti: Alueella tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittaa pohjaveden pilaamiskiello ja ohjaa vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus. Rakentaminen ja maankaivuu on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden pinnankorkeuteen. Pohjavesialueen rajausta esitetään lisättäväksi kaavakarttaan. Kaavatyön aikana ehdotetaan arvioitavan ja tarvittaessa selvittävän, sijaitseeko kaavan muutosalueilla 	<ol style="list-style-type: none"> Kaavaluonnoksen pohjavettä koskevat kaavamääräykset ovat Lahden ympäristöpalvelujen ehdotuksen mukaisia. Ei vaikutusta asemakaavaan. Pohjavesialueen rajausta on lähtötieto. Ei vaikutusta asemakaavaan. Alueella ei ole todettu erityisiä luontoarvoja. Selostuksen aluekuvaukseen on lisätty lause luontoarvoista. Kaavamerkintöjä on selkeytetty. Ei vaikutusta asemakaavaan.

Osallinen	Lausunnon/mielipiteen keskeinen sisältö	Vastine ja vaikutukset kaavaan
	<p>paahdeympäristöjä, joilla voi esiintyä huomionarvoista lajistoa.</p> <p>4. Suojaviheralueen ja maanalaiselle johdolle varatun alueen merkinnöissä nähtiin puutteita.</p> <p>5. Kaavamääräyksissä on otettu asianmukaisesti huomioon maaperän pilaantuneisuus ja hulevesien hallinta. ELY-keskuksen liikennevastuualueella ei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta.</p>	
Päijät-Hämeen pelastuslaitos	Teollisuus- ja varastorakennusten alueella (TY-1) olevien laitosten, joissa käsitellään tai varastoidaan vaarallista kemikaalia, tulee huolehtia sammutusjätevesien hallinnasta.	Lause on lisätty kaavamääräykseen.
Lahden ympäristöpalvelut	Asemakaavaluonnoksessa on huomioitu alueella mahdollisesti vielä oleva pilaantunut maa-alue pima-merkinnällä ja hulevesien hallinnan periaatteet. Asemakaavaluonnokseen ei ole muutoin kommentoitavaa.	Ei vaikutusta asemakaavaan.
Väylävirasto	Ei huomautettavaa.	Ei vaikutusta asemakaavaan.
Mielipide	Ajoyhteysmerkintää vastustetaan vedoten muun muassa tontin arvon vähenemiseen sekä rakentamiselle, liikenteelle ja asiakkaille aiheutuvaan haittaan. Asia vaaditaan palauttamaan uudelleen valmisteluun, jossa merkintä poistetaan.	Toimijoiden kanssa käydyn keskustelun mukaan kaava-alueella olevat toiminnot tulevat muuttumaan siten, ettei ajoyhteyttä enää tarvita. Ajoyhteysmerkintä poistetaan asemakaavasta, jolloin sen aiheuttama haitta poistuu.

Muilta osallisilta ei luonnosvaiheen kuulemisessa tullut lausuntoa tai mielipidettä.

5 KUVAAUS

5.1 Asemakaavan rakenne

5.1.1 Kokonaisrakenne

Asemakaavalla muodostuu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (TY-1), jossa on yksi uusi tontti (17) ja neljä rajoiltaan muutettua tonttia (14-16, 18), sekä suojaviher- ja katualuetta. Tonttien 17 ja 18 suurin sallittu kerroskorkeus on kolme ja tonttitehokkuus on 0,6. Muiden tonttien kerroskorkeus ja rakennusoikeus säilyvät entisellään. Teknikonkadulta on poistettu tasoristeysvaraus. Asemakaavassa määrätään lisäksi mahdollisesti puhdistettavasta ja kunnostettavasta maa-alueesta (pima), maaperän ja pohjaveden suojelusta (pv-1), hulevesien käsittelystä (hu) ja johtoa varten varatuista alueen osista eli johtorasitteista.

5.1.2 Mitoitus ja aluevaraukset

Teollisuustonttien korttelialueet (TY-1):

- tonttien pinta-ala yhteensä 68250 m²
- tonttien yhteenlaskettu rakennusoikeus 39785,2 k-m²
- tehokkuus e = 0,58

Katualueet: 378 m²

Suojaviheralueet (EV): 78 m²

5.1.3 Palvelut

Kaava-alueen tarvitsemat palvelut sijoittuvat kaava-alueen ulkopuolelle.

5.2 VAT:in, maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen

Lahden oikeusvaikutteista yleiskaavaa 2025 laadittaessa on otettu huomioon MRL 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset, ja asemakaava on yleiskaavan mukainen. Asemakaavan muutos on Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 mukainen.

5.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Kaavassa on huomioitu pohjaveden suojeleminen, hulevesien käsittely ja ympäristöriskikohteet.

5.4 Kaavan vaikutukset

5.4.1 Vaikutus rakennettuun ympäristöön ja liikenteeseen

Asemakaava tiivistää yhdyskuntarakennetta täydentämällä nykyistä teollisuusaluetta. Kaavan toteutumisen myötä rautatiealueen sekalainen käyttö päättyy ja alue muuttuu rakennetuksi. Kaava lisää tavara- ja henkilöliikennettä lähinnä Teknikonkadulla ja siihen liittyvällä liikenneverkolla. Alueelle on mahdollista matkustaa myös kestäväillä kulkumuodoilla. Kaavalla mahdollistetaan tonttien liittyminen kunnallistekniseen verkostoon. Rakennusten lämmityksessä ja energiantuotannossa voidaan hyödyntää vähäpäästöistä kaukolämpöä sekä lähes päästötöntä aurinkoenergiaa.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Asemakaavalla ei ole vaikutuksia kallioperään. Rakentamisen yhteydessä tutkitaan mahdollinen maaperän pilaantuneisuus entisellä rata-alueella ja maaperä puhdistetaan tarvittaessa. Kaavalla ei ole olennaisia vaikutuksia luonnonympäristöön tai -maisemaan, koska suunnittelualueen alkuperäinen luonto on aiemman käytön ja maanmuokkauksien seurauksena jo hävinnyt. Kaavalla mahdollistetaan pohjaveden syntyminen ja turvataan sen laatu.

5.4.3 Muut vaikutukset

Kaavalla osoitetaan uusi elinkeinoelämän tontti ja laajennetaan nykyisiä tontteja, mikä mahdollistaa uuden yritystoiminnan tulon alueelle sekä alueen nykyisen yritystoiminnan jatkumisen ja kehittämisen, ja siten uusien työpaikkojen syntymisen. Alueen palvelukysyntä ja -tarjonta kasvavat. Kaavalla on myönteinen vaikutus yhdyskunta- ja energiatalouteen, sillä alueella hyödynnetään jo rakennettua infrastruktuuria. Kaavalla ei ole suoria vaikutuksia väestöön tai sosiaalisiin oloihin.

5.5 Ympäristön häiriötekijät

Alueella olevat pilaantuneet maat tulee tutkia ja käsitellä rakentamisen yhteydessä, ja maaperän ja pohjaveden pilaantuminen on estettävä riittävin toimenpitein.

5.6 Kaavamerkinnot ja -määräykset

Määräykset ovat kaavakartan liitteenä. Maanalaista johtoa varten varatun alueen merkinnällä eli johtorasitemerkinnällä turvataan vesi-, viemäri- ja sähköjohtojen säilyminen ja mahdollistetaan niiden huolto yms.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteuttaminen ja ajoitus

Asemakaava voidaan toteuttaa asemakaavamutoksen tultua lainvoimaiseksi.

6.2 Toteutuksen seuranta

Asemakaavan mukaiset rasitteet tulee perustaa mahdollisimman pian kaavan vahvistumisen jälkeen.

7 PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Lahdessa 29.9.2020

Petri Peltonen

Suunnitteluinsinööri

Nähtävillä olon jälkeen kaavakarttaan on tehty tekninen muutos, jossa tontin 15 rakennusoikeus on tarkistettu kokonaisluvuksi.

8 SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 398 Lahti Täyttämispvm 30.09.2020
Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 398 Lahti Täyttämispvm 30.09.2020
ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE:
KERINKALLION (20.) KAUPUNGINOSAN
KORTTELIN 20230 TONTTEJA 1, 4, 6, 7
KORTTELIN 20231 TONTTIA 1 SEKÄ
RAUTATIE- JA KATUALUETTA

Kaavan nimi
ASEMAKAAVAN MUUTOKSELLA MUODOSTUU:
KERINKALLION (20.) KAUPUNGINOSAN
KORTTELIN 20230 TONTIT 1, 14 - 18 SEKÄ
SUOJAVIHER- JA KATUALUETTA

Hyväksymispvm Ehdotuspvm 29.09.2020
Hyväksyjä Vireilletulosta ilm. pvm
Hyväksymispykälä Kunnan kaavatunnus 398A2762
Generoitu kaavatunnus

Kaava-alueen pinta-ala [ha] 6,8706 Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha] Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha] 6,8706

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]
Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	6,8706	100,0	39785	0,58	0,0000	3396
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	6,8250	99,3	39785	0,58	0,7602	3396
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0378	0,6			-0,7680	

E yhteensä	0,0078	0,1			0,0078	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	6,8706	100,0	39785	0,58	0,0000	3396
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	6,8250	99,3	39785	0,58	0,7602	3396
TTV24					-5,1890	-31134
TTV79					-0,8758	-5255
TY-1	6,8250	100,0	39785	0,58	6,8250	39785
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0378	0,6			-0,7680	
Kadut	0,0378	100,0			-0,0137	
LRT					-0,7543	
E yhteensä	0,0078	0,1			0,0078	
EV	0,0078	100,0			0,0078	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Hyväksymispvm
Hyväksyjä
Hyväksymispäivä
Generoitu kaavatunnus

Ehdotuspvm
Vireilletulosta ilm. pvm
Kunnan kaavatunnus

29.09.2020
398A2762

Kaava-alueen pinta-ala [ha] 6,8706

Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]

Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]

Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]

6,8706

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	6,8706	100,0	39785	0,58	0,0000	3396
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	6,8250	99,3	39785	0,58	0,7602	3396
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0378	0,6			-0,7680	
E yhteensä	0,0078	0,1			0,0078	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

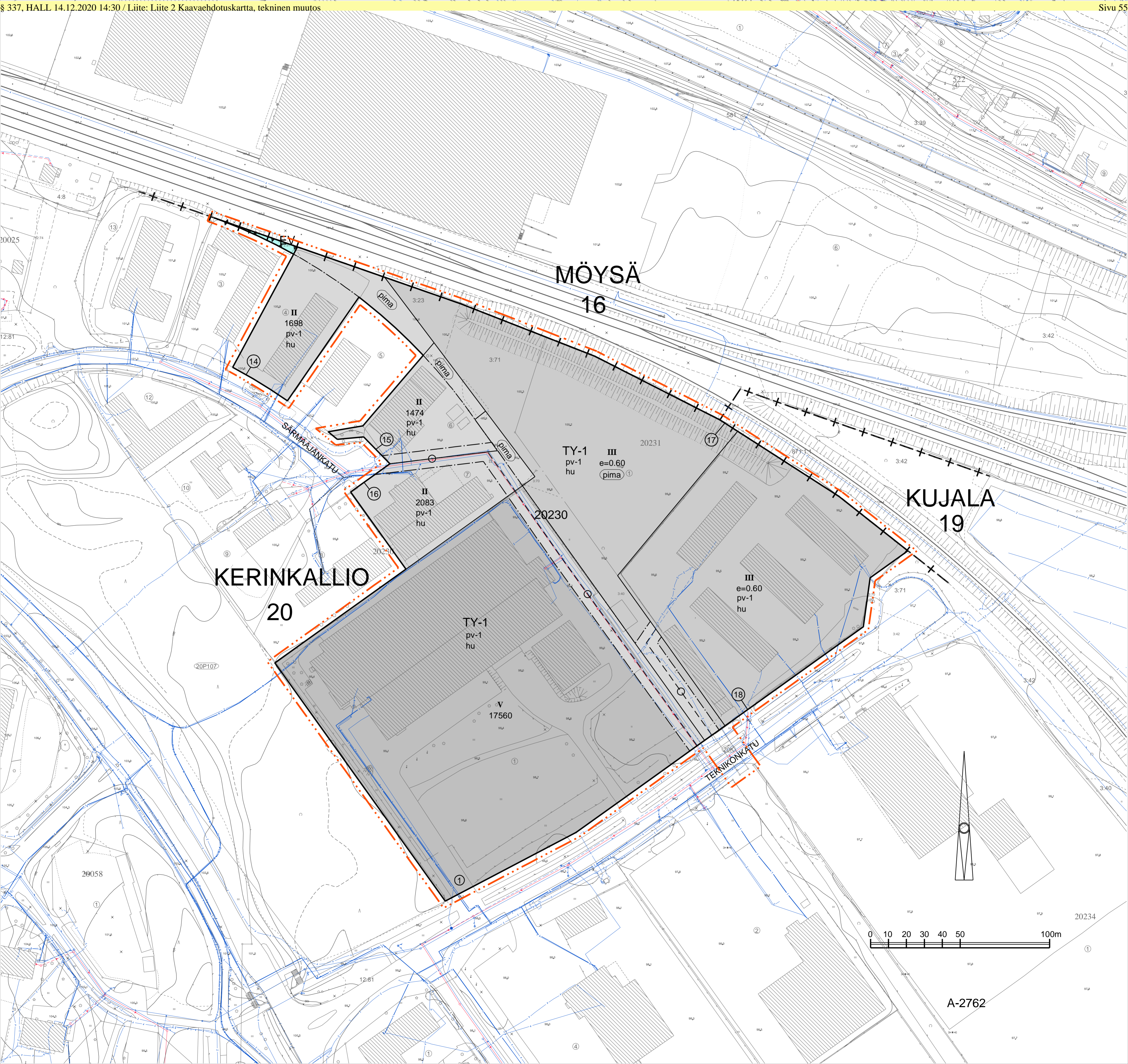
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	6,8706	100,0	39785	0,58	0,0000	3396
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
K yhteensä						
T yhteensä	6,8250	99,3	39785	0,58	0,7602	3396
TTV24					-5,1890	-31134
TTV79					-0,8758	-5255
TY-1	6,8250	100,0	39785	0,58	6,8250	39785
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,0378	0,6			-0,7680	
Kadut	0,0378	100,0			-0,0137	
LRT					-0,7543	
E yhteensä	0,0078	0,1			0,0078	
EV	0,0078	100,0			0,0078	
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

MÖYSÄ
16

KUJALA
19

KERINKALLIO
20

II
1698
pv-1
hu

II
1474
pv-1
hu

II
2083
pv-1
hu

TY-1
pv-1
hu

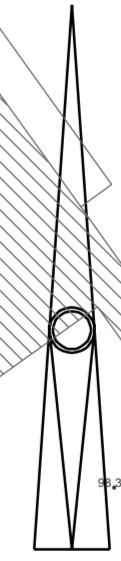
V
17560

TY-1
pv-1
hu
III
e=0.60
pima

III
e=0.60
pv-1
hu

SÄRMÄJANKATU

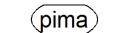
TEKNIKONKATU

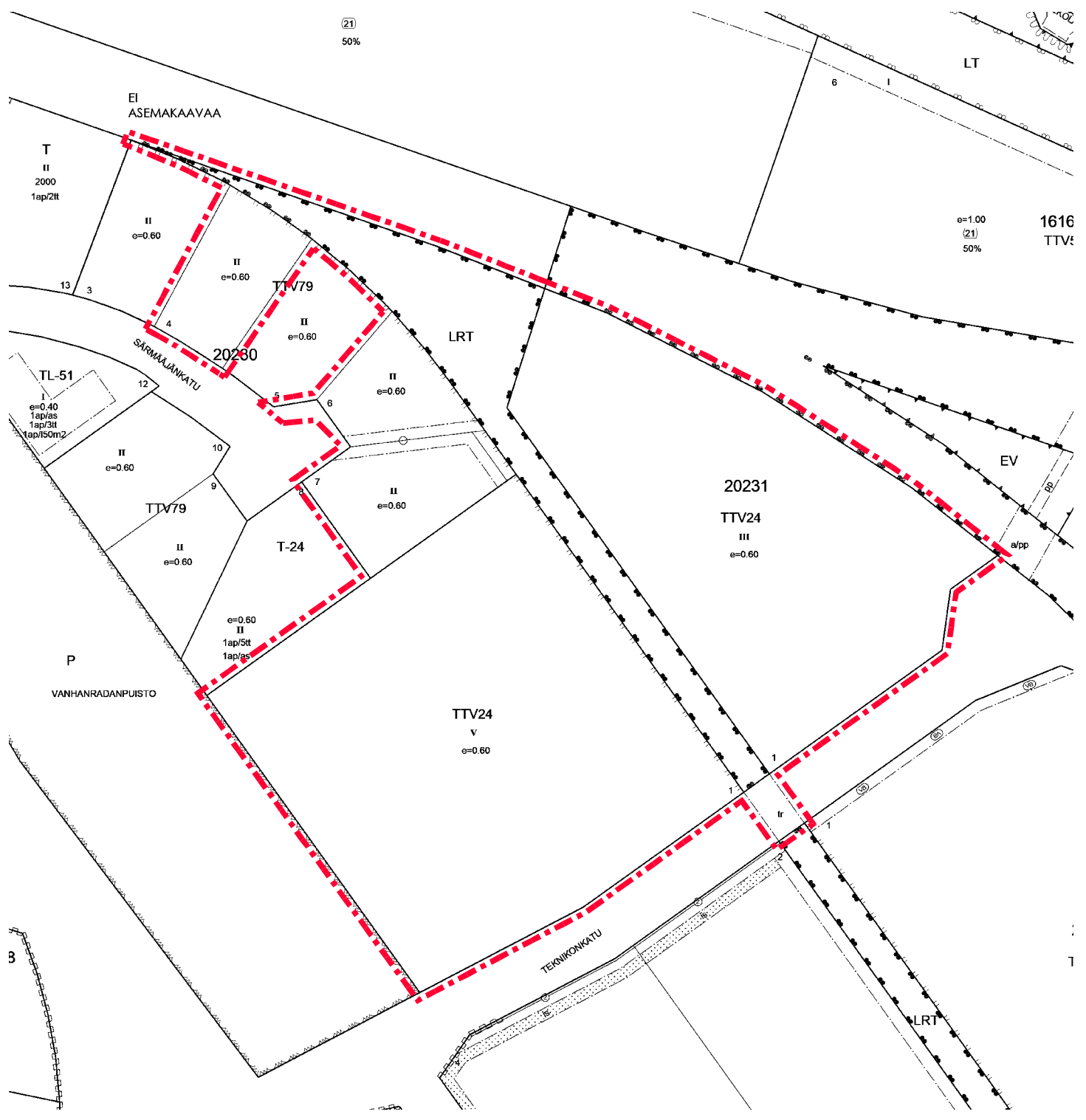

A-2762

1(1)

A-2762 ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Nro	Merkintä	Määräys
1		ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET
2		TEOLLISUUS- JA VARASTORAKENNUSTEN KORTTELIALUE, JOLLA POHJAVESI ASETTAA TOIMINNALLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. MAAPERÄN JA POHJAVEDEN PILAANTUMISVAARA ON ESTETTÄVÄ RIITTÄVIN SUOJATOIMENPITEIN. ALUEELLA OLEVIEN LAITOSTEN, JOTKA KÄSITTELEVÄT TAI VARASTOIVAT VAARALLISTA KEMIKAALIA, TULEE HUOLEHTIA SAMMUTUSJÄTEVESIEN HALLINNASTA.
3		SUOJAVIHERALUE.
4		3 m KAAVA-ALUEEN RAJAN ULKOPUOLELLA OLEVA VIIVA.
5		KORTTELIN, KORTTELINOSAN JA ALUEEN RAJA.
6		OSA-ALUEEN RAJA.
7		SITOVAN TONTTIJAON MUKAISEN TONTIN RAJA JA NUMERO.
8		TONTIN RAJA.
9	20	KAUPUNGINOSAN NUMERO.
10	KER	KAUPUNGINOSAN NIMI.
11	20231	KORTTELIN NUMERO.
12		TONTIN NUMERO.
13	TEKN	KADUN, KATUAUKION, TORIN, PUISTON TAI MUUN YLEISEN ALUEEN NIMI.
14	1698	RAKENNUSOIKEUS KERROSALANELIÖMETREINÄ.
15	II	ROOMALAINEN NUMERO OSOITTAÄ RAKENNUSTEN, RAKENNUKSEN TAI SEN OSAN SUURIMMAN SALLITUN KERROSLUVUN. RAKENNUKSET ON SOVITETTAVA MAASTOON, EIKÄ LUONNOLLISTA MAANPINNAN KORKEUTTA SAA OLEELLISESTI MUUTTAA.
16	e=0.60	TEHOKKUUSLUKU ELI KERROSALAN SUHDE TONTIN PINTA-ALAAN.
17		KATU.
18		MAANALAISTA JOHTOA VARTEN VARATTU ALUEEN OSA.
19	hu	RAKENNUSTEN KATTOVEDET TULEE IMEYTTÄÄ TONTILLA. TONTIN MUITA HULEVESIÄ ON KÄSITELTÄVÄ JA VIIVYTETTÄVÄ ENNEN KUIN NE OHJATAAN KAUPUNGIN HULEVESIVIEMÄRIIN RAKENTAMALLA 1 M3 VIIVYTYSKAPASITEETTIA PER 100 M2 TONTILLA OLEVAA VETTÄ LÄPÄISEMÄTÖNTÄ PINTAA KOHDEN (TYHJENTYMINEN MIN. 1 H, MAKS. 24 H).
20		MAHDOLLISESTI PUHDISTETTAVA/KUNNOSTETTAVA MAA-ALUE. PILAANTUNUT MAAPERÄ ON KUNNOSTETTAVA ENNEN RAKENTAMISEEN RYHTYMISTÄ.
21	pv-1	VEDENHANKINNALLE TÄRKEÄ POHJAVESIALUE. ALUEELLA EI SAA VAARANTAA POHJAVEDEN LAATUA EIKÄ MÄÄRÄÄ. PILAANTUMISVAARAA AIHEUTTAVIEN AINEIDEN PÄÄSY MAAPERÄÄN JA POHJAVETEEN TULEE ESTÄÄ.
22		ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ ON TEHTY SITOVA TONTTIJAKO.

POISTOKARTTA MK 1:2500

LAHTI

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTI- SUUNNITELMA

6.6.2019

Päivitetty 23.9.2020

A-2762

Asemakaavan muutos

Teknikonkatu 4 ym.
Kerinkallio

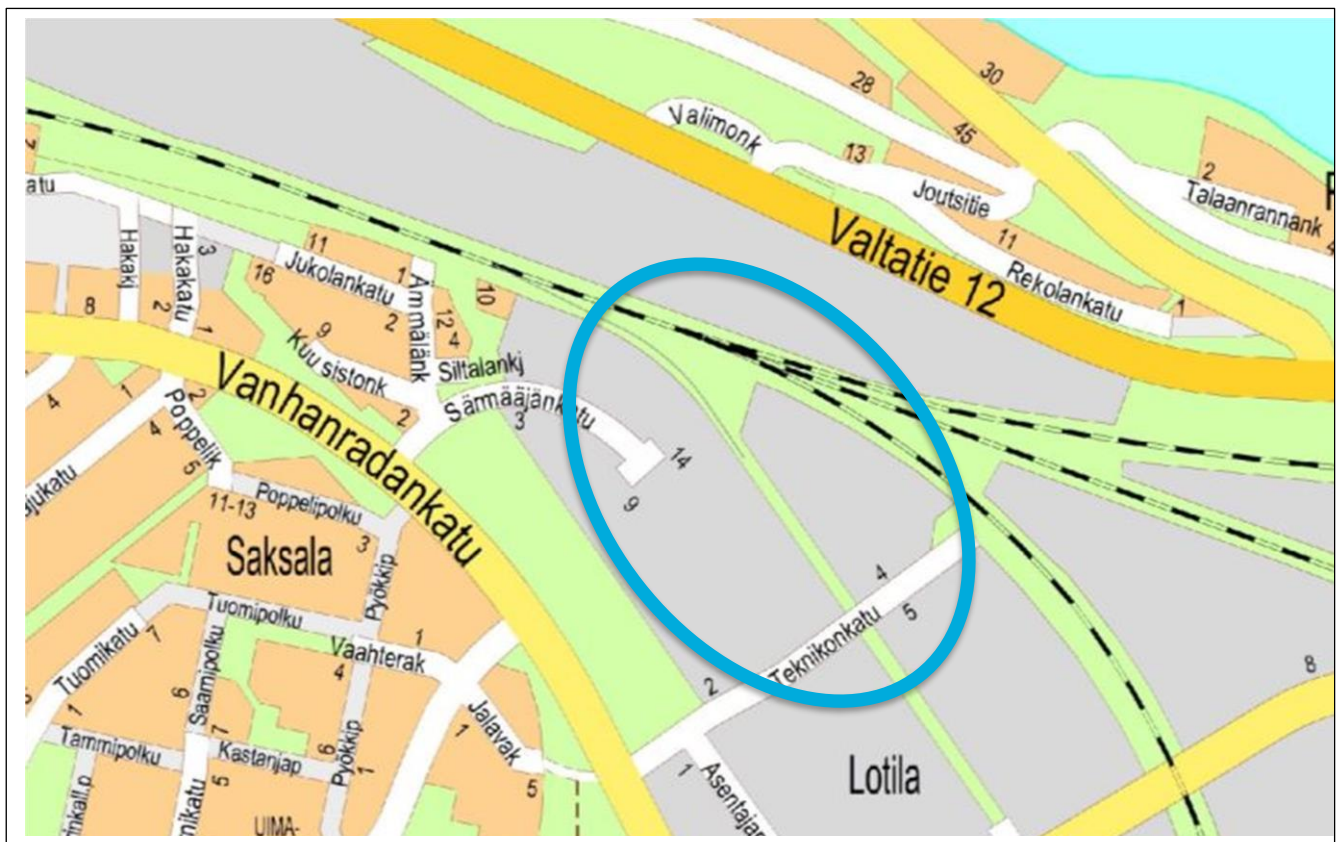
Lahti.fi

**Maankäyttö- ja rakennuslain 63 § mukainen
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)****Asemakaavan muutos A-2762
(Teknikonkatu 4 ym.)****ALOITE/HAKIJA**

Asemakaavan muutos laaditaan yksityisen maanomistajan aloitteesta.

SUUNNITTELUALUE

Kaavoitettava alue sijaitsee Lotilan teollisuusalueella.

TAVOITE 3,4)

Tavoitteena on laajentaa teollisuustontteja käytöstä poistuneelle rautatiealueelle. Korttelin 20231 tonttiin 1 (Teknikonkatu 4) liitetään osa rautatiealueesta, ja muodostetaan siitä kaksi tonttia. Korttelin 20230 tontteihin 4, 6 ja 7 (Särmääjäncätku 8, 12 ja 14) liitetään osia rautatiealueesta. Korttelin 20230 tonttiin 6 liitetään myös katualuetta. Korttelin 20230 tontilla 1 (Teknikonkatu 2) kulkevat vesi- ja viemäriputket merkitään asemakaavaan rasitteena ja Teknikonkadulta poistetaan asemakaavasta merkintä tasoristeysalueesta.

LÄHTÖTIEDOT ³⁾

Aluetta koskevat seuraavat voimassa olevat kaavat ja suunnitelmat:

Päijät-Hämeen maakuntavaltuuston 3.12.2016 hyväksymä Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 on tullut voimaan MRA 93 § mukaisen kuulutuksen myötä 13.5.2019.

Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202 (kv 27.6.2016 § 70) on saanut lainvoiman 5.10.2017.

Asemakaava 41674/A on saanut lainvoiman 8.10.1974. Asemakaava 45064/A on saanut lainvoiman 5.11.1976.

Lähtötiedot on esitetty tarkemmin kaavan selostuksessa.

SELVITYSTIEDOT (Maankäyttö- ja rakennusasetus 25 §) ⁴⁾

Aluetta koskevat seuraavat selvitykset:

Lahden yleiskaava 2025 yhteydessä tehdyt perusselvitykset.

Insinööri-toimisto TJ Koistinen Oy (2016) Vuokrahalli 4, Teknikonkatu 4, pohjatutkimusraportti.

Ramboll (2012) Teknikonkatu 4, Lahti. Maaperäkunnostus, toimenpideraportti.

Ramboll (2015) Halli III, Teknikonkatu 4, Lahti. Maaperätutkimus ja kunnostus, toimenpideraportti.

Ramboll (2017) Halli IV, Teknikonkatu 4, Lahti. Maaperätutkimus ja kunnostus, toimenpideraportti.

Asemakaavatyötä varten ei ole tehty erityisiä selvityksiä. Selvitystarvetta arvioidaan kaavatyön edetessä yhteistyössä viranomaisten ja yhteistyötahojen kanssa.

OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Osalliset (Maankäyttö- ja rakennuslaki 62 §) ⁴⁾

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Tämän kaavatyön osallisia ovat:

Kaava-alueen maanomistajat

Yritykset ja niiden työntekijät

Elinkeinoharjoittajat

Kaupungin hallintokunnat

Hämeen ELY -keskus

Väylä

Päijät-Hämeen Yrittäjät

Lahden Yrittäjät ry

LADEC Oy

Lahti Aqua Oy

Lahti Energia Oy

Päijät-Hämeen pelastuslaitos

DNA Oy

Salpausselän luonnonystävät ry

Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on nähtävillä koko kaavoitustyön ajan internetissä osoitteessa www.lahti.fi/kaavoitus sekä ehdotusvaiheen ajan kirjastossa. Suunnitelmaa täydennetään tarvittaessa työn aikana.

Seuraavalla sivulla on esitetty osallistumismahdollisuudet kaavoituksen eri vaiheissa. Kaavatyön aikana saatu palaute kirjataan kaavaselostukseen, jossa myös kerrotaan, miten palaute on otettu huomioon kaavoituksessa.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö järjestetään erikseen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimitetaan Hämeen ELY-keskukselle tiedoksi. Kunnan ja alueellisen ympäristökeskuksen välinen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidetään tarvittaessa. Kaavan luonnosvaiheen valmistelumateriaalista pyydetään viranomaisilta tarvittavat lausunnot. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot tarvittaessa, mikäli kaava on oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta.

KAAVOITUKSEN ETENEMINEN JA AIKATAULU

Kaavoituksen eteneminen ja alustava aikataulu on esitetty OAS:n lopussa.

KAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI (MRL 9§, MRA 1§)

Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitysten perusteella on voitava arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Asemakaavan vaikutukset arvioidaan lähtötietojen pohjalta asiantuntijatyönä. Vaikutusarvioinnissa hyödynnetään myös osallisten mielipiteitä ja kommentteja. Vaikutusarviointi esitetään kaavaselostuksessa.

Arvioitavat vaikutukset ovat:

1. ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön,
2. maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,
3. kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
4. alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
5. kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön,
6. elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

SOPIMUKSET

Kaavan toteuttaminen vaatii maankäyttösopimuksen.

ASEMAKAAVAN LAATIJA

Lahten kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue / Maankäyttö
Suunnitteluinsinööri Petri Peltonen

15100 Lahti
(käyntiosoite: Askonkatu 2, 5. kerros)
puh: 044 416 1119
sähköposti: etunimi.sukunimi@lahti.fi

Päiväys ja allekirjoitus

Lahdessa 6.6.2019

Petri Peltonen, suunnitteluinsinööri

¹⁾ Ilmakuva on vaihdettu ja aikataulua on tarkistettu 10/2019.

²⁾ Aikataulua on tarkistettu 05/2020.

³⁾ Tavoitetta ja lähtötietoja on täydennetty 07/2020.

⁴⁾ Kaavan tavoitteita, selvitystietoja ja osallisten listaa on tarkennettu, aikataulua on tarkistettu ja diaarinumero on vaihdettu uuteen 09/2020.

Kaavan kotisivu

<https://www.lahti.fi/palvelut/kaavoitus/kerinkallio-teknikonkatu-4>

Tietoa kaavoituksesta ja kaavoituskatsaus

www.lahti.fi/kaavoitus

Lahden ajankohtaiset hankkeet

www.lahti.fi/palvelut/aiuehankkeet

KAAVOITUKSEN ETENEMINEN JA AIKATAULU ^{1,2,4)}

Asemakaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto. Tavoitteellinen aikataulu, mikäli asemakaavanmuutoksesta ei jätetä muistutuksia tai valiteta, on esitetty seuraavana (kuukausi/vuosi).

6/19

1

ALOITUSVAIHE

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksessa 8.3.2018.

4 - 9/20

2

LUONNOSVAIHE

Luonnosvaiheessa laaditaan idealuonnoksia ja selvityksiä sekä arvioidaan luonnoksen tai luonnosvaihtoehtojen vaikutuksia. Lisäksi käydään neuvotteluja osallisten kanssa. Luonnosvaiheessa järjestetään osallisten ennakkokuuleminen ja tarvittaessa yleisötilaisuus. Osallisille lähetetään osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos. Materiaalit lisätään myös kaavatyön verkkosivuille. Yleisötilaisuudesta ilmoitetaan Uusi Lahti -lehdessä, tarvittaessa Nastola-lehdessä ja kaupungin verkkosivuilla www.lahti.fi.

Osallistuminen

Osalliset voivat lausua kaavaluonnoksesta mielipiteensä kirjallisesti tai suullisesti kaavoittajalle. Mielipiteen voi jättää sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot. Annetut mielipiteet ja lausunnot julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

10 -
11/20

3 EHDOTUSVAIHE

Ehdotusvaiheessa laaditaan kaavaehdotus valitun kaavaluonnoksen pohjalta. Suunnittelussa huomioidaan ennakkokuulemisessa esitetyt mielipiteet. Kaavaehdotus esitellään tekniselle ja ympäristölautakunnalle, jonka päätöksellä se asetetaan nähtäville 30 vuorokaudeksi Lahti-Pisteeseen (Kirkkokatu 31, pääkirjaston aula) sekä kaupungin verkkosivuille. Lisäksi kaava-aineisto on nähtävillä kaava-alueen lähikirjastossa.

Nähtävilläolosta ilmoitetaan kuulutuksilla Lahden kaupungin verkkosivuilla, pääkirjaston Lahti-Pisteen ilmoitustaululla, Uusi Lahti -lehdessä sekä tarvittaessa Nastola-lehdessä. Nähtävilläolon jälkeen kaavan laatija valmistelee vastineet mahdollisiin muistutuksiin. Jos muistutukset eivät aiheuta ehdotukseen olennaisia muutoksia, kaava etenee vastineineen hyväksymisvaiheeseen. Muussa tapauksessa tekninen ja ympäristölautakunta asettaa muutetun kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville.

Osallistuminen

Osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen nähtävillä olon aikana. Muistutus osoitetaan tekniselle ja ympäristölautakunnalle, ja sen voi toimittaa Kirkkokadun Lahti-Pisteeseen tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Muistutuksen tehneille lähetetään perusteltu vastaus. Lausuntoja pyydetään tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä, mikäli kaava on oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta. Muistutukset julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

12/20 -
1/21

4 HYVÄKSYMISVAIHE

Kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen ja mahdolliset muistutukset vastineineen sekä esittää kaupunginvaltuustolle kaavan hyväksymistä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen. Hyväksymispäätöksestä lähetetään tieto kaava-aloitteen tekijälle, muistutuksen tehneille ja viranomaisille.

Osallistuminen

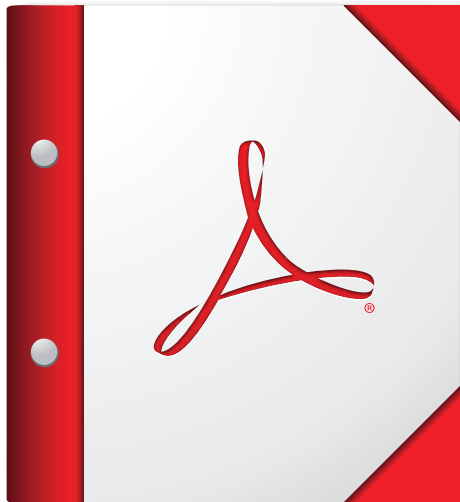
Osalliset ja kunnan jäsenet voivat valittaa kaupunginvaltuuston päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän valitusajana. Hallinto-oikeuden päätöksestä on mahdollisuus valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

3/21

5 VOIMAANTULO

Kaava saa lainvoiman noin 1,5–2 kuukauden kuluttua kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikäli kaavasta ei valiteta. Kaava kuulutetaan lainvoimaiseksi kaupungintalon ilmoitustaululla ja kaupungin verkkosivulla.

**Tämä PDF-portfolio on parhaiten katseltavissa
Acrobat X:ssä tai Adobe Reader X:ssä tai uudemmassa.**

Hanki Adobe Reader nyt!

Lahden kaupunki Kaupunkiympäristön palvelualue / Maankäyttö

Suunnitteluinsinööri Petri Peltonen

15100 Lahti (käyntiosoite: Askonkatu 2, 5. kerros) puh: 044 416 1119

petri.peltonen@lahti.fi

Vastine Asemakaavan muutos A-2762 valmisteluun ja luonnoksen kuulemiseen Teknikonkatu 4.

Emme tule hyväksymään tierasitteen läpiajoa varten kirjaamista Särnäjäkatu 14 ja 12 kiinteistöille tonttillemme Teknikonkatu 4 ja asemakaavan muutoksessa meille liitettävälle osalle vanhasta rata-alueesta ja vastustamme ehdotusta. Asia pitää palauttaa uudestaan valmisteluun, jossa suunniteltu tierasite poistetaan. Viitaten kirjeen kohtiin **punaisella**:

4.3.2

”Prosessin aikana syntyneet tavoitteet Särnäjäkadun kiinteistönomistajilta kysyttiin kiinnostusta lisämaan hankkimiseen entiseltä rautatiealueelta. Myöntävän vastauksen antaneille ja asemakaavahakemuksen lähettäneille kiinteistöille osoitettiin kaavassa lisää tonttimaata kaupungin omistamalta alueelta. **Särnäjäkatu 14:ssä toimivalla yrityksellä on tontin ahtaudesta johtuva tarve saada mahdollisuus ajaa uuden tontin kautta Teknikonkadulle.**”

5.6

”Kaavamerkinnot ja -määräykset Kaavakartan liitteenä, erityismerkinnät ja niiden perustelu avattu tarkemmin -johtorasitemerkinnot turvataan vesi-, viemäri- ja sähköjohtojen huolto yms. - **ajorasitemerkinnot mahdollistetaan yrityksen toiminta kulkuyhteys Särnäjäkatu 12:n tontilta Teknikonkadulle**”

Perusteena:

1. Tonttimme arvo laskee, koska tierasite Särnäjäkatu 14 ja 12 vaikuttaa tonttikiinteistöimme jälleenmyyntiarvoon ja hintaan.
2. Tierasite hankaloittaa tonttikiinteistöimme rakentamista/käyttöä, koska otettava aina huomioon suunnittelussa. Olemme suunnitelleet tälle rakentamattomalle alueelle mm. isoa varasto/logistiikka keskusta, jolloin tonttimme osa, joka päättyy Teknikonkatuun (ja tuleva osa vanhasta rata-alueesta) tulee olla kokonaan meidän käytössä, jotta mm. ajoliikenne voi vaivattomasti toteutua peräosalle sekä tontin rakennusoikeus voidaan toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti. Särnäjäkatu 12 ja 14 ei meidän näkökulmasta ole rakentamassa saamassa olevalleen lisämaalle tulevaisuudessa mitään, koska alueet ovat sen verran pienet, vaan käyttävät sen piha-alueena, josta Lahden kaupunki ei tule samaan paljoakaan lisää verotuloja.
3. Lisäksi mahdollinen tierasitteen aiheuttama jatkuva ajoliikenne, Särnäjäkatu 14 ja 12:sta tonttimme läpi Teknikonkadulle, aiheuttaa häiriötä nykyisille asiakkaillemme, kun jäteautot ajavat siinä jatkuvasti.

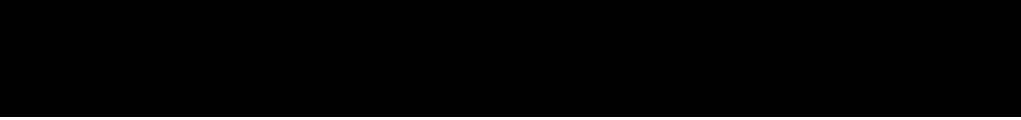
4. Särmääjäkatu 14 on myös pitänyt omia konttejaan/lavoja ainakin 8 vuotta meidän ja Lahden kaupungin omistamalla tontilla omaehtoisesti, kysymättä lupaa kummaltakaan. Rasiitteen myötä tämä säilytys jatkuisi ja leviäisi tierasitteen osuudelle.
5. Olemme jo aiemmin tänä vuonna tarjonneet Särmääjäkatu 14 kiinteistön omistajalle osaa kiinteistöstämme Teknikonkatu 4 vuokralle, jota olisi hänen vuokralainen Hämeen kuljetuspiste voinut käyttää läpiajotienä Teknikonkadulle, kohtuullisella hinnalla 2 e/m² vuodessa alv 0%, mutta hän ei ole siitä halunnut mitään maksaa tai tehdä sopimusta, vain ainoastaan käyttää kulkutienä veloituksetta, joten emme usko, että hän osallistuisi millään tavalla tien ylläpitoon ja kuluihin jatkossakaan, kun hänellä olisi rasiitteen kautta oikeus siihen. (On hyvä tarkentaa, että Hämeen kuljetuspiste on vuokralaisena Särmääjäkatu 14, eikä ole tässä kaava-asiassa osallisena millään tavalla).

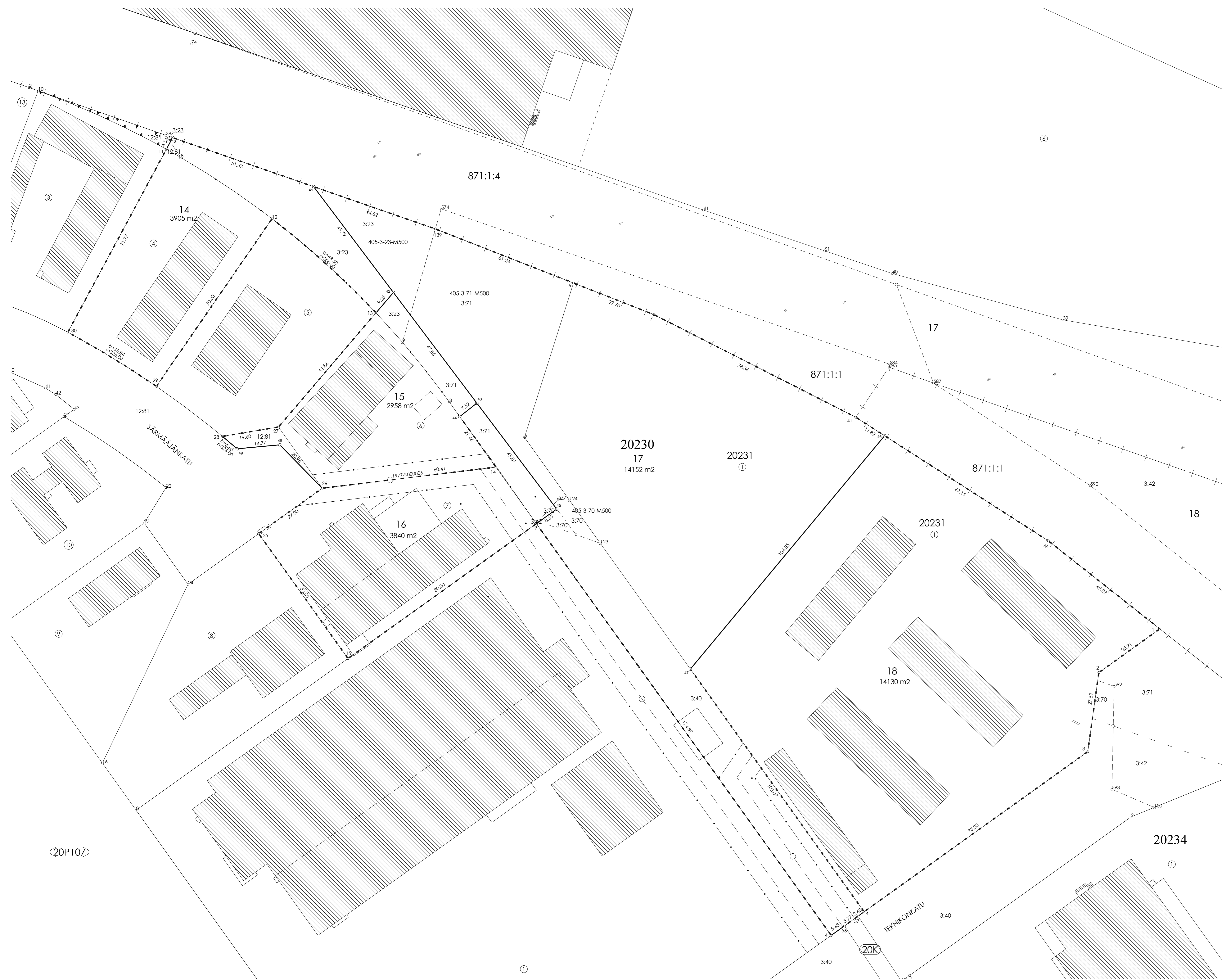
Särmääjäkatu 14 omistaja oli myös vaatinut katselmuksessa 29.7.2020 paikan päällä, kaavamuutoksessa omaan kiinteistönsä Särmääjäkatu 14 liitettäväksi osia, meidän jo omistuksessa olevasta tonttikiinteistöstä Teknikonkatu 4, tämän onneksi Suomen laki kieltää.

Tätä pohjaa vasten emme voi ymmärtää, miten Lahden kaupunki on ottanut puolueellisen kannan ja ajaa tässä vain Särmääjäkatu 14 kiinteistön omistajan etua, vasten meidän Teknikonkatu 4 etua ja on hakemassa kaavamuutoksessa käyttöoikeutta tierasitteen kautta Särmääjäkatu 14 kiinteistölle, jotta voi käyttää kiinteistöämme veloituksetta tienä, jonka jo omistamme tai olemme vuokranneet Lahden kaupungilta ja maksaneet siitä jo 4 vuotta vuokraa aina ajallaan. Olemme koko kaavamuutoksen alulle panija 25.10.2016 ja olemme kiltisti odottaneet siitä lähtien kaavamuutoksen valmistumista. Emme voi uskoa, miten 4 vuotta myöhemmin, koko hanke uhkaa kääntyä meitä vastaan.

Tämä asia voidaan hoitaa aikanaan, kun asemakaavamuutos on valmis, meidän niin halutessa, Teknikonkatu 4 ja Särmääjäkatu 14 keskinäisellä maanvuokrasopimuksella, jossa Särmääjäkatu 14 vuokraa itselleen osan meidän tonttikiinteistöstä läpiajotieksi Teknikonkadulle, vuokralaiselleen Hämeen kuljetuspisteelle. Sopimuksen vuokrasta, tien pohjanperustamiskuluista, merkitsemisestä ja ylläpidosta vastaa Särmääjäkatu 14 omistaja täysimääräisesti, mahdollisesti laadittavan maanvuokrasopimuksen mukaan.

Lahdessa 24.9.2020

KOORDINAATTITIEDELO

N:o	X	Y
1	6762388.495	2648312.775
2	6762373.415	2648349.711
3	6762324.092	2648387.955
4	6762282.440	2648399.278
5	6762290.790	26483410.641
6	6762257.921	26483310.295
7	6762497.090	26483337.948
8	6762424.840	26483197.467
9	6762554.128	26483149.497
10	6762530.134	26483206.172
11	6762497.430	26483242.092
12	6762444.356	26483283.496
13	6762378.272	26483214.430
14	6762421.365	26483201.547
15	6762437.085	26483223.531
16	6762458.223	26483208.385
17	6762424.979	26483197.038
18	6762472.246	26483164.239
19	6762490.938	26483135.475
20	6762558.142	26483171.858
21	6762461.374	26483307.795
22	6762541.225	26483201.534
23	6762554.441	26483248.106
24	6762464.451	26483274.920
25	6762418.918	26483474.249
26	6762461.807	26483271.022
27	6762429.877	26483244.502
28	6762455.191	26483317.739
29	6762374.414	26483330.647
30	6762452.257	26483208.849
31	6762425.682	26483194.140
32	6762285.917	26483403.856
33	6762289.277	26483406.549
34	6762226.698	26483262.583

MUODOSTAMINEN

TOINTI	PALA	OSAPALA	KINTEISTÖNUMERUS	MÄÄRÄ
000 0230 0014	3905	0903	405 003 004	RAUTATEALUE
		1067	405 003 003	TAKA-LORILA
		8	405 001 0081	TAKA-LORILA
		2457	000 0230 0006	RAUTATEALUE
000 0230 0015	2958	100	405 003 003	RAUTATEALUE
		244	405 003 0011	TAKA-LORILA
		137	405 001 0081	TAKA-LORILA
000 0230 0016	3840	3471	000 0230 0007	RAUTATEALUE
		1	405 003 0042	YÄ-REKOLA
		8	405 003 0070	RAUTATEALUE
		360	405 003 0011	RAUTATEALUE
000 0230 0017	14152	8495	000 0231 0001	RAUTATEALUE
		488	405 003 0029+4000	METSÄ-REKOLA
		2331	405 003 0040	RAUTATEALUE
		41	405 003 0070	RAUTATEALUE
		85	405 003 0070+4000	RAUTATEALUE
		2912	405 003 0011+4000	RAUTATEALUE
000 0230 0018	14130	100	000 0231 0001	RAUTATEALUE

Tonttijako ja tonttijako muutos	INRO	398M-20-127	LAHTI
Asemakaava A-2762	MITTAKAAVA	1:500	
Vahvistettu	KARTTALEHDET		
Edeellinen tonttijako 398 55529	Ei ole maarekisterialuetta		
Hyväksytty 15.11.1982			
Pohjakaartien hyväksyntä ja tonttijakon laati 2.10.2020	Kaup. Osa	20	Keräily
	Kortit	230	
	Tontit	14-18	
	Muutt. tontit	4, 6	
Laaki JU	Tarkit	398 M-20-127	
Piiri OH			
Tekninen ja ympäristövaltuutettu	Hyväksyntä		

ASEMAKAAVAN /
ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN HAKEMUS
LAHDEN KAUPUNKI
Lahti-Piste

1. Muutoskohteen tiedot

Kiinteistötunnus	398-20-231-1	Dno
Muu alue		
Osoite	Teknikonkatu 4, 15520 Lahti	

2. Muutosesitys

07.12.2016 12:21

Halutaan liittää LRT alueet 3/40, 3/70, 3/71, 3/23 tonttiin numero 1, TTV24 kaavamerkinnän puitteisiin.
Halutaan muodostaa hallien 1-4 sekä autokatoksen ympärille oma kiinteistö(=tontti), ohessa olevan asemakaavapiirroksen mukaan.

3. Perustelut, tarvittaessa käytettävä liitteitä

Asia käyty läpi Anne Karvinen-Jussilainen ja Juha Helminen kanssa.

4. Liitteet

Pakollinen liite:

- Selvitys omistus/hallintaoikeudesta tai
 Ote taloyhtiön hallituksen/yhtiökokouksen pöytäkirjasta

Muut liitteet:

- Valtakirja
 Karttaote

5. Hakijan/hakijoiden allekirjoitus ja päiväys

- Haen asemakaavaa / asemakaavan muutosta ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen.
- Haen asemakaavaa / asemakaavan muutosta ja siihen liittyvää tonttijakoa ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen.

Päivämäärä ja paikka	Lahdessa, 25.10.2016
Allekirjoitus	
Nimen selvennys	

6. Yhteystiedot

Hakija/Hakijat	Nimi	
	Postiosoite	
	Puh. virka-aikana	
	Henkilö/y-tunnus (tarvitaan laskutusta varten)	
Yhteyshenkilö (jos eri kuin hakija)	Nimi	
	Postiosoite	
	Puh. virka-aikana	

LAHTI

Hakemus asemakaavan muutoksesta

1. Muutoskohteen tiedot

Kiinteistötunnus	398-20-230-6
Muu alue	
Osoite	Särmäjänkatu 12, 15520 Lahti

2. Muutosesitys

Haemme asemakaavan muutosta lisäämään hankkimiseksi omistamaamme kiinteistöön rajoittuvalta, kaupungin omistuksessa olevalta entiseltä rata-alueelta. Sitoudumme ostamaan lisäämään alueen teollisuustonttien voimassa olevalla hinnalla.

3. Perustelut, tarvittaessa käytettävä liitteitä

Tarvitsemme lisätilaa tontille kasvavan liiketoimintamme tukemiseen.

4. Liitteet

Pakollinen liite:

- Selvitys omistus/hallintaoikeudesta tai
 Ote taloyhtiön hallituksen/yhtiökokouksen pöytäkirjasta

Muut liitteet:

- Valtakirja
 Karttaote

5. Hakijan/hakijoiden allekirjoitus ja päiväys

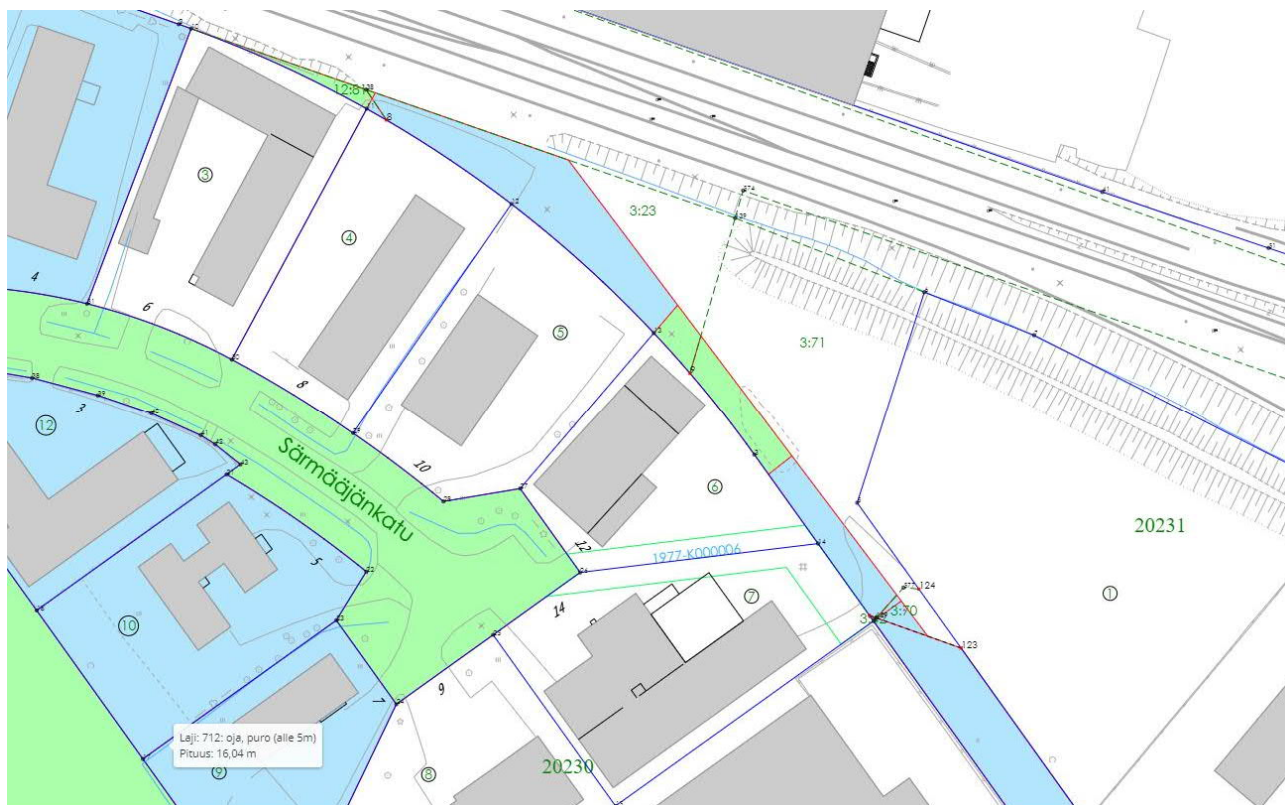
- Haen asemakaavaa / asemakaavan muutosta ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen.
- Haen asemakaavan muutosta ja siihen liittyvää tonttijakoa ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen. Korvaus peritään ennen kuin kaupunginhallitus käsittelee kaava-asiaa.

Päivämäärä ja paikka	12.6.2020 Lahti
Allekirjoitus	
Nimen selvennys	

6. Yhteystiedot

Hakija/Hakijat	Nimi	Liukosen Pultti Oy
	Postiosoite	Särmäjänkatu 12 15520 Lahti
	Puh. virka-aikana	0400-943511
	Henkilö/y-tunnus (tarvitaan laskutusta varten)	1865112-7
Yhteyshenkilö (jos eri kuin hakija)	Nimi	
	Postiosoite	
	Puh. virka-aikana	

LAHTI

Hakemus asemakaavan muutoksesta

1. Muutoskohteen tiedot

Kiinteistötunnus 398-20-230-7
 Muu alue
 Osoite Särnäjätkatu 14, 15520 Lahti

2. Muutosesitys

Haemme asemakaavan muutosta lisämaan hankkimiseksi omistamaamme kiinteistöön rajoittuvalta, kaupungin omistuksessa olevalta entiseltä rata-alueelta. Sitoudumme ostamaan lisämaan alueen teollisuustonttien voimassa olevalla hinnalla.

3. Perustelut, tarvittaessa käytettävä liitteitä**4. Liitteet**

Pakollinen liite:

Selvitys omistus/hallintaoikeudesta tai
 Ote taloyhtiön hallituksen/yhtiökokouksen
 pöytäkirjasta

Muut liitteet:

Valtakirja
 Karttaote

5. Hakijan/hakijoiden allekirjoitus ja päiväys

Haen asemakaavaa / asemakaavan muutosta ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen.

Haen asemakaavan muutosta ja siihen liittyvää tonttijakoa ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen. Korvaus peritään ennen kuin kaupunginhallitus käsittelee kaava-asiaa.

Päivämäärä ja paikka

16/12/2020 Dirkkala

Allekirjoitus

Nimen selvennys

6. Yhteystiedot

Hakija/Hakijat

Nimi

Postiosoite

Puh. virk.

Henkilö/y-tunnus

(tarvitaan laskutusta varten)

Yhteyshenkilö

(jos eri kuin hakijat)

Nimi

Postiosoite

Puh. virk.

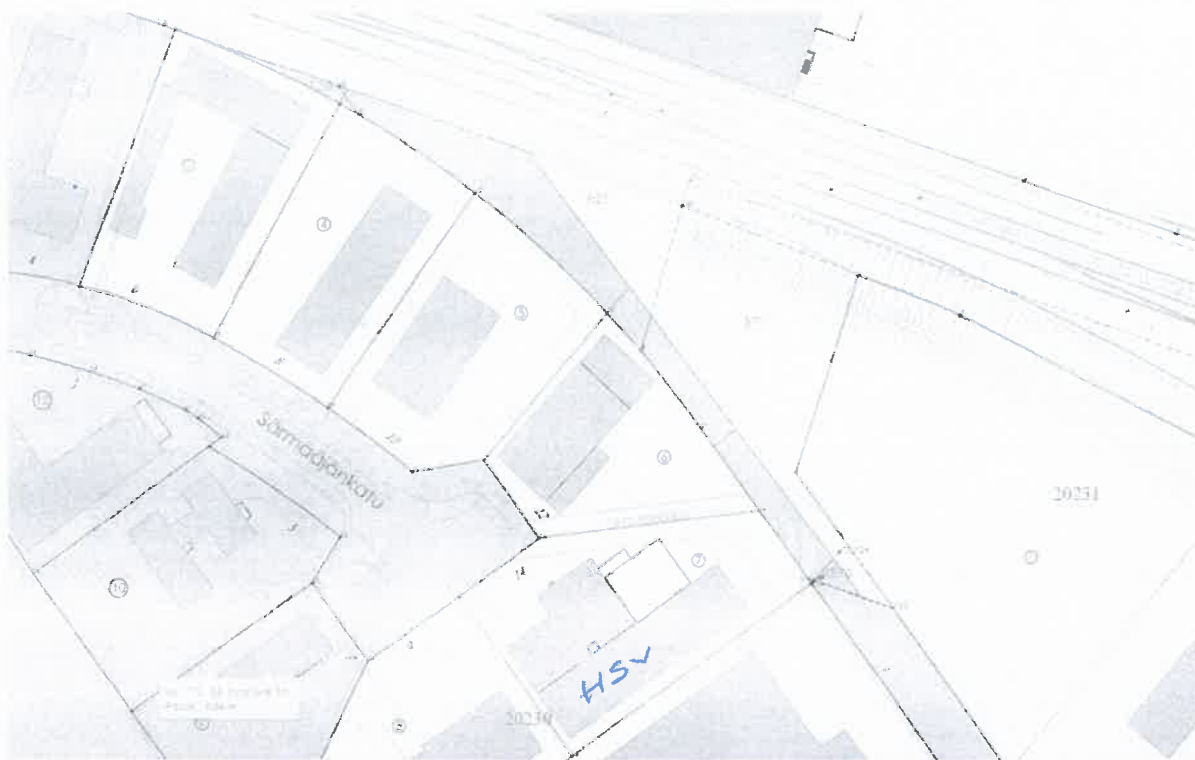
Lahtien kaupunki
 Keskuspuistikko 1, 15100 Lahti

Asekkatu 2
 15100 Lahti

Puh: 05 314 11

Hakijainfo@lahti.fi
 www.lahti.fi

+358 9 149669 3

HSV - LÄÄKELIIRISTÖT OY
LY 1076474-1

1. Muutoskohteen tiedot

Kiinteistötunnus	398-20-230-4
Muu alue	naapurikiinteistö 398-405-3-23 vuokrasopimus Lahden kaupungin kanssa.
Osoite	Särmäjänkatu 8, 15520 Lahti sekä 398-405-3-71 vuokrella.

2. Muutosesitys

Haemme asemakaavan muutosta lisämaan hankkimiseksi omistamaamme kiinteistöön rajoittuvalta, kaupungin omistuksessa olevalta entiseltä rata-alueelta. Sitoudumme ostamaan lisämaan alueen teollisuustonttien voimassa olevalla hinnalla.

3. Perustelut, tarvittaessa käytettävä liitteitä

Riittävä pihatila on konsernimme liiketoimintayhtiön toimintojen kannalta välttämätöntä.
Kaavamutoksen alla oleva tonttima on ollut jatkuvassa käytössämme vuokralla Lahden kaupungilta.
Liiketoimintamme on koneiden ja laitteiden vuokraustoimintaa. Aluetta käytetään mm. vuokrattavan kaluston väliaikaisvarastointiin ennen vuokrausta. Yrityksen toimintojen kannalta on oltava myös tarpeeksi tilaa rekkaliikenteelle siirtoja ja kuljetusta varten. Yrityksellämme on kiinnostus ostaa lisämaata kiinteistön lähinaapurustosta mikäli mahdollista.

4. Liitteet

Pakollinen liite:

Muut liitteet:

 Selvitys omistus/hallintaoikeudesta tai
 Ote taloyhtiön hallituksen/yhtiökokouksen
 pöytäkirjasta

 Valtakirja
 Karttaote
5. Hakijan/hakijoiden allekirjoitus ja päiväys

- Haen asemakaavaa / asemakaavan muutosta ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen.
- Haen asemakaavan muutosta ja siihen liittyvää tonttijakoa ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen. Korvaus peritään ennen kuin kaupunginhallitus käsittelee kaava-asiaa.

Päivämäärä ja paikka	10.9.2020
Allekirjoitus	
Nimen selvennys	

6. Yhteystiedot

Hakija/Hakijat	Nimi	HRK-Kiinteistöt Oy
	Postiosoite	Lentolantie 24 36220 Kangasala
	Puh. virka-aikana	03-2772 555, 0405390850
	Henkilö/y-tunnus (tarvitaan laskutusta varten)	2486172-9
Yhteyshenkilö (jos eri kuin hakija)	Nimi	
	Postiosoite	
	Puh. virka-aikana	

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 338

Uuden varajäsenen valitseminen rakennus- ja ympäristölupalautakuntaan KV

D/1853/00.00.01.00.06/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto valitsee uuden varajäsenen rakennus- ja ympäristölupalautakuntaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa Konsernipalveluihin on saapunut tieto, että rakennus- ja ympäristölupalautakunnan varajäsen Emmi Leppänen on menehtynyt.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja: SDP asentaja, eläkkeellä Reijo Savurinne	Varajäsen: SDP koulunkäyntiavustaja Janne Siltanen
Jäsen: SDP sopimusala-asiamies Tarja Kirvesmies	Varajäsen: SDP lähihoitaja Susanna Soppi
Jäsen: SDP laboratoriohoitaja, työsuojeluvaltuutettu Riikka Raaska	Varajäsen: SDP sairaanhoitaja, eläkkeellä Raija Kuosa
Varapuheenjohtaja: KOK toiminnanjohtaja Jari Salonen	Varajäsen: KOK KTK, vuokraamonhoitaja Markus Pälli

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 338

Jäsen: KOK yrittäjä Jani Wallenius	Varajäsen: KOK Harri Metsänen
Jäsen: KOK yo-merkonomi Kirsi Öster	Varajäsen: KOK
Jäsen: VIHR opettaja Paul Carroll	Varajäsen: VIHR isännöitsijä Jyrki Jussila
Jäsen: PS maalari Juha Viitanen	Varajäsen: PS leipuri Sami Kivi
Jäsen: KESK leirikeskusyksikön esimies Jari Rissanen	Varajäsen: KESK tuotantopäällikkö, insinööri AMK Johanna Suppi
Jäsen: KD lääkäri, eläkkeellä Leena Kaartinen	Varajäsen: KD aikuiskouluttaja, KM Marja Kaitainen
Jäsen: VAS YTM Vuokko Kautto	Varajäsen: VAS eläkeläinen Tapio Hakatie

Kelpoisuusehdot

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei myöskään ole vaalikelpoinen lautakuntaan. Sen lisäksi lautakuntia koskee joukko tiukempia rajoituksia.

Vaalikelpoisuus lautakuntaan määräytyy kuntalain (10.4.2015/410) 74 §:n mukaan seuraavasti:

”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 338

tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Sääntely ulottuu myös henkilöstöön, joka on kunnan määräämisvallassa olevan eli kuntakonserniin (ks. kuntakonsernin määrittelystä liite 1 Kuntaliiton yleiskirje 11/2017 ja liite 2 Kuntaliiton yleiskirje 12/2017) kuuluvan yhteisön palveluksessa, jos yhteisö toimii asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella.

Lautakunnan tehtäväalueella toimivan liikeyrityksen johtohenkilöiden vaalikelpoisuutta on rajoitettu vastaavin perustein kuin kunnanhallituksen kohdalla.

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

”Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.”

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan jäsenissä on 6 miestä ja 5 naista

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote valittu, rakennus- ja ympäristölupalautakunta, luettelot

4 (4)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 338

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 339

Uuden jäsenen valitseminen kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävään KV

D/1502/00.00.01.00.12/2017

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto valitsee uuden jäsenen kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävään jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa Konsernipalveluihin on saapunut tieto, että jäsen Emmi Leppänen on menehtynyt.

Kaupunginvaltuuston 19.6.2017 (§ 105), 11.12.2017 (§ 155) ja 9.3.2020 (§ 23) valitsemat kiinteistötoimitusten uskotut miehet ajalle 1.6.2017-31.5.2021:

Teuvo Liikaluoma
restonomi AMK Anja Sagulin
kartoittaja Heikki Johannes Ulvila
opiskelija, yhteiskuntatieteiden kandidaatti (YTK) Emmi Leppänen
DI, siivooja Mette Christensen
merkonomi Jukka Ruuth

Kiinteistönmuodostamislain 6 §:n mukaan valtuuston tulee valita kunnan kiinteistötoimitusten uskotuiksi miehiksi vähintään kuusi henkilöä valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Käytännössä on tarkoituksenmukaista valita heitä enemmän. Pinta-alaltaan suuressa kunnassa uskottuja miehiä olisi hyvä olla eri puolilta kuntaa.

Uskotun miehen tulee olla kiinteistöasioihin perehtynyt ja paikalliset olot tunteva henkilö. Vaalikelpoisuudesta uskotun miehen toimeen on voimassa, mitä käräjäoikeuden lautamiehistä säädetään. Uskotuksi mieheksi ei siten saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 339

Uskotuista miehistä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kiinteistötoimitusten luonteesta johtuen tulisi uskotuiksi miehiksi valita sellaisia henkilöitä, joilla on mahdollisuus suorittaa tätä luottamustehtävää päiväsaikaan ja maasto-olosuhteissa. Myös aiemmin uskottuna miehenä toimineiden uudelleenalinta olisi suositeltavaa. Kiinteistötoimitukset ovat usein pitkäkestoisia ja monimutkaisia, jolloin jatkuvuudesta ja kokemuksesta olisi hyötyä. Kunnan valitsemiin valtion luottamushenkilöihin sovelletaan kuntalain 32.1 §:n mukaan kunnan luottamushenkilöitä koskevia säännöksiä, jollei asianomaisessa erityislaissa muuta säädetä.

Tasa-arvolain 4a §:n 1 momentti:

”Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.”

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote valittu, Päijät-Hämeen käräjäoikeus, Etelä-Suomen maanmittaustoimisto:
kirjaamo.esuomi@maanmittauslaitos.fi,
päättövalmistelupalvelut

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 340

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa -ohjeen muuttaminen

D/191/00.01.01.00.00/2018

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, puh. 044 716 1895

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä 2 olevan muutetun Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa -ohjeen.

Perusteluosa **Konserni- ja tilajaosto 7.12.2020 § 85**

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti- konsernissa- ohje päivitettiin viimeksi alkuvuodesta 2018. Nyt tehdyt muutokset muuttivat melko perusteellisesti ohjeen rakennetta, vaikka sisällöllisesti monia muutoksia ei tehtykään. Yksi merkittävimmistä muutoksista oli ohjeiden lyhentäminen poistamalla päällekkäisyydet konserniohjeen kanssa. Oletuksena on, että yhteisöt ja säätiöt tuntevat konserniohjeen. Samoin muutettiin useiden asioiden esitysjärjestystä. Näistä johtuen merkittävimmät muutokset on tuotu julki erillisellä muutosliitteellä eikä upotettuna vanhaa ohjepohjaan.

Päätösehdotus:

Konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen

Konserni- ja tilajaosto päättää esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä 2 olevan muutetun Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa -ohjeen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku Jaosto: muutoksenhakukielto
Kh: oikaisuvaatimusohje

Toimenpiteet Jaosto: kh
Kh: ote konserniyhtiöt, säädöskokoelma

Liitteenä 1. Tehtävät muutokset
2. Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa -luonnos

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 340

3. Voimassaoleva Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa

Liite 2

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti- konsernissa ohjeen keskeisimmät lisäykset / muutokset

3.3 Jäsenen kelpoisuus, pätevyys ja muut edellytykset

Jäsenen kelpoisuudelle on laissa asetettu edellytyksiä, jotka koskevat mm. konkurssia ja muuta toimintakelpoisuuden rajoittamista. Hallituksen jäsenellä ei tule olla maksuhäiriömerkintöjä.

4.2 Toimisuhte ja johtajasopimus

Toimitusjohtajan irtisanomisaika ja siihen liittyvä korvaus kokonaisuudessaan ei saa ylittää kuuden kuukauden palkkaa vastaavaa summaa. Toimitusjohtajan eläketurva on hoidettava KEVA:n kautta ja toimitusjohtajalla ei saa olla yhtiön maksamia lisäeläkkeitä. Toimitusjohtajan kilpailukiello ei saa ylittää kuutta kuukautta.

Toimisuhteen ehdoista sovitaan ns. johtajasopimuksessa, johon ei sovelleta työsopimuslakia.

6 Tiedottaminen

Hallituksen on huolehdittava, että yhtiön toiminnasta tiedottaminen on riittävää. Tiedottamisesta on määrätty konserniohjeessa. Yhtiön on laadittava vuosikertomus, jos sen asiakkaina on kuntalaisia tai sen toiminta on laajaa tai muuten yleistä mielenkiintoa herättävää. Vuosikertomukseen tulee sisällyttää yhtiön esittely, toimitusjohtajan katsaus, johdon henkilöesittelyt, tietoa yhtiön hallinnosta, yhtiön toimialojen tarkempi esittely sekä tilinpäätös. Vuosikertomuksen tulee olla yleisesti saatavilla esimerkiksi yhtiön internet -kotisivuilla.

HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

LAHTI-KONSERNISSA

Kaupunginhallitus

Sisällys

1.	Ohjeen tarkoitus ja soveltaminen.....	2
2.	Ohjeen sitovuus ja hyväksyminen.....	2
3.	Yhtiökokous ja sen tehtävä	2
3.1.	Valmistelu, kokouskutsu ja etukäteistiedottaminen.....	3
3.2.	Puheenjohtaja	3
3.3.	Yhtiökokousedustaja	3
3.4.	Omistajan tiedonsaantioikeus.....	4
4.	Hallitus ja sen tehtävä	4
4.1.	Hallituksen työskentely.....	5
4.2.	Jäsenten valinta ja toimikausi	5
4.3.	Jäsenen kelpoisuus, pätevyys ja muut edellytykset	6
4.4.	Jäsenen riippumattomuus	6
4.5.	Jäsenen esteellisyys.....	7
4.6.	Jäsenistä ilmoitettavat tiedot.....	7
4.7.	Hallituksen puheenjohtaja	8
4.8.	Muiden henkilöiden läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa	8
5.	Toimitusjohtaja ja muu toimiva johto.....	9
5.1.	Toimitusjohtajan tehtävät ja nimittäminen.....	9
5.2.	Toimisuhte ja johtajasopimus	9
5.3.	Toimitusjohtajalle asetettavat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi	10
5.4.	Toimitusjohtajan välittömät alaiset.....	10
5.5.	Seuraajasuunnitelmat.....	10
5.6.	Toimivan johdon palkitseminen.....	10
6.	Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus.....	11
6.1.	Toimintaperiaate	11
6.2.	Sisäisen valvontajärjestelmän toteuttaminen	11
6.3.	Sisäinen tarkastus.....	11
6.4.	Tilintarkastus.....	11
7.	Tiedottaminen	12

8.	Asiakirjajulkisuus.....	12
9.	Vastuuvakuutukset	12
10.	Lahjoma ja korruptio	12
10.1.	Poliittisen toiminnan tukeminen.....	13
10.2.	Korruptio.....	13
10.3.	Liikesalaisuus.....	13
10.4.	Liikesalaisuuden rikkomisen seuraukset.....	13

1. Ohjeen tarkoitus ja soveltaminen

Lahden kaupungin tytäryhtiöissä ja säätiöissä noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje täydentää konserniohjetta. Tämän ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että Lahti-konsernissa toteutetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa noudatetaan Lahti- konsernin yhteisöissä ja säätiöissä.

2. Ohjeen sitovuus ja hyväksyminen

Tytäryhteisön ylintä päätösvaltaa käyttävän hallintoelimen tulee käsitellä hyvä hallinto- ja johtamistapaohje ja hyväksyä siinä annetut toimintaohjeet tytäryhteisöä sitoviksi. Tytäryhteisöjen hallitusten ja johdon on tunnettava hyvä hallinto- ja johtamistapa.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje ohjaa myös kaupunkia yhtiökokouksessa edustavia ja muita kaupungin puolesta omistajaohjausta käyttäviä. Hyvä hallinto- ja johtamistapa- ohje koskee kaupungin määräysvallassa olevia yhteisöjä ja säätiöitä. Yhdistykset ja säätiöt noudattavat tätä yhtiöiden näkökulmasta annettua ohjetta tulkitsemalla sitä omaan toimintaympäristöön soveltuvalla tavalla. Esimerkiksi kun otsikkona on yhtiökokous, yhdistys ja säätiön ymmärtävät sen toimintansa ylimpänä päättävänä elimenä jne.

3. Yhtiökokous ja sen tehtävä

Osakkeenomistajilla on osakeyhtiössä ylin päätösvalta, jonka käyttämiseksi on tilikauden aikana järjestettävä OYL:n mukaan yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräinen yhtiökokous. Osakkaat voivat lain mukaan päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta yksimielisinä myös yhtiökokousta pitämättä. Yhtiökokous päättää sille lain nojalla ja/tai yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista, mm. tilinpäätöksestä ja sen edellyttämistä toimenpiteistä. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiökokous päättää myös jostakin toimitusjohtajan ja hallituksen yleistöimivaltaan kuuluvasta asiasta.

Yhtiökokous valitsee hallituksen ja voi erottaa hallituksen. Se voi antaa hallitukselle yksittäisiä ohjeita, joita hallitus on velvollinen noudattamaan, mikäli ohjeet ovat lain mukaisia eivätkä esimerkiksi loukkaa toisen osakkaan lailla suojattuja oikeuksia. Yhtiökokous ei voi kuitenkaan päättää ottaa itselleen hallitukselle kuuluvaa operatiivista valtaa yhtiössä, sillä yhtiön toimielimien tehtäväjako on lakiperusteinen ja erilaisista tehtävistä seuraa myös erilainen vahingonkorvausvastuu. Yhtiökokouksen ja hallituksen välisen suhteen tulee olla yhteistyösuhde. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä toimitusjohtajan tulee olla yhtiökokouksessa läsnä, jotta toimielinten välinen vuorovaikutus sekä osakkeenomistajien kyselyoikeus voivat toteutua.

3.1. Valmistelu, kokouskutsu ja etukäteistiedottaminen

Yhtiökokouksen koolle kutsuminen ja kokouksen valmistelu ovat hallituksen vastuulla. Kokouskutsu määrää sen, mitä asioita yhtiökokous voi päättää. Kokouskutsu on toimitettava osakkeenomistajille tarkoituksenmukaiseen valmistautumiseen nähden riittävän ajoissa ja siinä on annettava riittävästi tietoa kokouksessa käsiteltävistä asioista sekä hallituksen päätösehdotuksen perusteluista. Eräitä asioita, kuten voitonjakoa, koskevien päätösehdotusten on oltava osakkeenomistajien nähtävänä jo ennen yhtiökokousta.

Yhtiökokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelun ei tulisi johtaa pyrkimykseen tehdä päätöksiä yhtiökokouksen puolesta. Hallitukselta edellytetään tältä osin harkintaa valmisteltavasta asiasta riippuen. Esimerkiksi hallituksen valintaprosessissa vallan ja aloitteellisuuden tulee olla osakkeenomistajilla.

Yhtiökokouskutsu liitteineen toimitetaan kaupungin viralliseen osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

3.2. Puheenjohtaja

Puheenjohtaja johtaa yhtiökokouksessa puhetta ja huolehtii siitä, että yhtiökokous pidetään lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan. Yhtiökokous valitsee itse puheenjohtajansa, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Puheenjohtajan tulee olla asian taitava henkilö. Hänellä on oltava osakeyhtiölain tuntemusta ja kyky hallita mahdolliset vaikeat tilanteet. Mikäli puheenjohtajan valinta on tiedossa etukäteen, häntä on myös ohjeistettava riittävästi.

3.3. Yhtiökokousedustaja

Kaupunkia edustaa yhtiökokouksessa konserniohjeessa määrätyn vastuualuejaon mukaan joko konserni- ja tilajaoston, kaupunginjohtajan tai toimialajohtajan määräämä kaupungin viranhaltija tai

toimihenkilö.

3.4. Omistajan tiedonsaantioikeus

omistajaintressin pätevä hoitaminen edellyttää riittäviä tietoja yhtiön taloudellisesta tilasta ja täyttäytymisestä. Osakkeenomistajalla on lain mukaan oikeus esittää yhtiökokouksessa hallitukselle ja toimitusjohtajalle kysymyksiä seikoista, jotka voivat vaikuttaa yhtiön tilinpäätökseen, taloudelliseen asemaan tai muuhun kokouksessa käsiteltävään asiaan. Kysymykset on esitettävä asianomaisen asian käsittelyn yhteydessä.

Hallituksella ja toimitusjohtajalla on velvollisuus vastata osakkeenomistajan tiedonsaantioikeuden piiriin kuuluviin kysymyksiin, mikäli se ei tuota yhtiölle olennaista haittaa. Olennaista haittaa voi aiheutua esimerkiksi liikesalaisuuksien paljastumisena, koska yhtiökokouksessa esitettävät asiat tulevat julkisiksi. Jos vastauksen antamisesta on kieltäydytty, pyydetty tieto on annettava yhtiön tilintarkastajalle kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta. Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kaupungin kirjaamoon viipymättä sen valmistuttua.

4. Hallitus ja sen tehtävä

Hallituksella on yleistöimivalta yhtiön asioissa. Hallitukselle kuuluvat kaikki tehtävät, joita osakeyhtiölaissa tai yhtiöjärjestyksessä ei ole määrätty yhtiön toisten elinten suoritettaviksi. Yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Jos yhtiöllä on toimitusjohtaja, tulee hänen hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Jos yhtiöllä on toimitusjohtaja, toimitusjohtajan on huolehdittava siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Hallituksella on tässä tapauksessa valvontatehtävä. Hallitus hyväksyy yhtiölle strategian sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet toteuttamissuunnitelmiseen. Hallitus valitsee yhtiölle toimitusjohtajan, valvoo strategian ja edellä mainittujen periaatteiden toteuttamista, arvioi ja mitoittaa liiketoimintariskejä sekä ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa. Hallitus valmistelee asiat yhtiökokoukselle, antaa kutsun, avaa kokouksen ja huolehtii siitä, että kokous saa puheenjohtajan. Hallituksen jäsenillä on yhtiökokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus sekä myös velvollisuus osallistua kokoukseen ainakin siinä määrin, että hallitus voi täyttää velvoitteen antaa yhtiökokouksessa osakkeenomistajille näiden lakisääteisen kyselyoikeuden piiriin kuuluvia tietoja. Hallituksen on toimittava omistaja tahoon nähden joustavasti ja oma-aloitteisesti sekä annettava osakkeenomistajille riittävästi informaatiota, jotta edunvalvonnan edellyttämä yhteistyösuhde voi toteutua. Yhtiön tarkoitusta toteuttaessaan hallituksen tulee valvoa yhtiön ja sen kaikkien

osakkeenomistajien etua tasapuolisesti. Hallituksen jäsenet eivät toimi yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneiden edustajina. Hallituksen tulee suorittaa itsearviointia säännöllisesti kaikissa sille kuuluvissa tehtävissä hyvän hallinto- ja johtamistavan toteuttaminen mukaan lukien.

4.1. Hallituksen työskentely

Hallituksella on oltava hallituksen työskentelytavat sekä vuosittaisen työskentelyaikataulun ilmaiseva työjärjestys. Hallituksen koollekutsumisen tavasta ja ajasta voidaan päättää työjärjestyksessä tai hallituksen pöytäkirjatussa päätöksessä, ja niistä voi olla määräyksiä myös yhtiöjärjestyksessä. Hallituksen puheenjohtajan on kutsuttava hallituksen kokous koolle tarvittaessa ja silloin, kun hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Kiireellisissä tapauksissa hallitus on voitava kutsua koolle muutaman tunnin varoitusajalla. Kokousaineisto on toimitettava jäsenille riittävän ajoissa. Kokouksista on aina pidettävä pöytäkirjaa riippumatta siitä, onko kokous järjestetty tavanomaisesti vai jollakin muulla tavalla, kuten puhelimen tai sähköpostin välityksellä.

Hallituksen kokouksissa käsiteltävät asiat eivät ole julkisia. Hallituksen tulee päättää, millä tavalla ja missä laajuudessa sen käsittelemistä asioista tiedotetaan. Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä, ellei yhtiöjärjestyksestä muuta johdu, ja kun kaikille jäsenille, myös esteellisen jäsenen varajäsenelle, on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen. Äänten mennessä tasan hallituksen puheenjohtajan ääni ratkaisee. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan. Hallituksen tulee dokumentoida päätöksensä ja niiden perustelut pöytäkirjaan. Myös käsitelty liiteaineisto on liitettävä pöytäkirjaan. Hallituksen kokousten esityslistalla ja pöytäkirjassa tulee konserniohjeen neuvottelumenettelyn alaiset asiat olla omina kohtinaan oikein otsikoituina. Niitä ei saa käsitellä "muissa asioissa".

4.2. Jäsenten valinta ja toimikausi

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Konserni- ja tilajaosto, kaupunginjohtaja tai palvelualuejohtaja antaa konserniohjeessa määrätyn keskinäisen vastuualuejaon mukaan hallituksen jäsenten valinnasta yhtiökokousedustajalle ohjeen, joka koskee konserni- ja tilajaoksen toimikautta. Valittavalta on saatava ennen valintaa suostumus.

Yhtiöjärjestyksessä on määräykset hallituksen jäsenten määrästä, asettamisesta, toimikaudesta ja mahdollisista varajäsenistä. Osakassopimuksessa voi olla näistä tarkentavia määräyksiä yhtiöjärjestyksen asettamissa rajoissa. Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kunnilla on enemmistö, on hallituksen kokoonpanossa otettava huomioon myös tasa-arvolain

määräykset.

Jos jäseniä asetetaan yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen mukaan erityisessä järjestyksessä, asettamisjärjestys on selostettava yhtiökokouskutsussa. Jäsenien asettamisessa tulee pyrkiä hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaamiseen. Varajäseniä tulisi valita hallitukseen vain poikkeuksellisista syistä, koska hallitustyöskentely edellyttää yrityksen taloudellisen tilan jatkuvaa seuraamista. Hallituksen jäsen voi erota ja hänen voidaan erottaa koska tahansa kesken toimikauden mistä syystä tahansa, ilman perusteluja. Ero tulee voimaan heti. Jäsenen erottaa konserni- ja tilajaoston ohjauksesta se toimielin, joka hänet on valinnut. Jäsenen eroilmoitus annetaan sekä hänet valinneelle toimielimelle että hallitukselle. Lahden kaupungin omistamien yhtiöiden hallituksissa tulee erityisesti kiinnittää huomiota hallituksen jäsenten osaamiseen.

4.3. Jäsenen kelpoisuus, pätevyys ja muut edellytykset

Jäsenen kelpoisuudelle on laissa asetettu edellytyksiä, jotka koskevat mm. konkurssia ja muuta toimintakelpoisuuden rajoittamista. Hallituksen jäsenellä ei tule olla maksuhäiriömerkintöjä. Jäseneltä edellytettävä pätevyys tarkoittaa riittävää asiantuntemusta toimialalta, juridiikasta, laskentatoimesta ja yhtiöorganisaatiosta sekä lisäksi tietoa ja kokemusta hallinnosta ja johtamisesta. Jäsen vastaa siitä, että hänellä on tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja kokemus sekä mahdollisuus tehtävän hoitamiseen.

Hallituksen tulee olla mahdollisimman osaava, toimiva ja vireä. Laajan osaamis pohjan takaamiseksi hallituksessa tulee olla sekä yleistä toimialan asiantuntemusta että sen eri osa-alueiden osaamista. Toimintakykyisyys ja vireys edellyttävät myös jäsenten kohtuullista vaihtuvuutta sekä sitä, ettei mikään ikäluokka erityisesti painotu jäsenistössä. Hallituksen jäsenen on suositeltavaa toimia saman yhtiön hallituksessa enintään kahdeksan vuotta eikä samanaikaisesti tule toimia useammassa kuin neljässä hallituksessa.

4.4. Jäsenen riippumattomuus

Hallituksen jäsenen tulee toimia hallituksessa huolellisesti ja yhtiön edun mukaisesti. Hän ei saa ajaa hallituksessa vierasta etua, ei omaansa taikka minkään muunkaan yhtiön ulkopuolisen tahon. Jäsenellä ei saa olla yhtiöön työ-, toimi-, toimeksianto- taikka muuta riippumattomuuden vaarantavaa suhdetta. Mikäli jäsenellä on ollut tällainen suhde ennen hallituksen jäsenyyden alkamista, on tapauskohtaisesti harkittava, voidaanko sen katsoa vaarantavan jäsenen riippumattomuuden. Jäsen ei saa kuulua toimivaan johtoon toisessa yhtiössä, jos yhtiöiden välillä olevan asiakkuus-,

toimittajuus-, yhteistyö- tai muun sellaisen suhteen on oletettava vaarantavan jäsenen riippumattomuuden.

Jäsenellä ei saa olla ristikkäistä valvontasuhdetta kuulumalla toimivaan johtoon sellaisessa yhtiössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon jäsenen yhtiössä. Mikäli jäsenellä on epäily omasta riippumattomuudestaan jonkin tietyn asian käsittelyn yhteydessä mutta hän ei ole osakeyhtiölain mukaisesti esteellinen, tulee hänen ilmoittaa epäilyksestään muulle hallitukselle ja asia tulee kirjata pöytäkirjaan. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi, jos käsittelyssä on yhtiön ja hallituksen jäsenen työnantajan välinen asia, yhtiön ja hallituksen jäsenen vakituisen yhteistyö- tai toimeksiantokumppanin välinen asia tai yhtiön ja sellaisen yhteisön, jonka työntekijänä tai hallintoelinten jäsenenä on hallituksen jäsenen hallintolaissa mainittu läheinen.

4.5. Jäsenen esteellisyys

Hallituksen jäsen ei saa osallistua asian käsittelyyn hallituksessa, mikäli hän on esteellinen. Mikäli enemmistö hallituksen jäsenistä on esteellisiä, päätöksenteko on siirrettävä yhtiökokoukselle. Hallituksen jäsenen esteellisyys voi syntyä jossakin hallituksen päätösvaltaan kuuluvassa yksittäisessä asiassa, jossa jäsenen oma ja yhtiön etu ovat ristiriidassa. Lain mukaan jäsen on esteellinen, jos hallituksessa käsiteltävä asia koskee jäsenen ja yhtiön välistä sopimusta tai muuta oikeustoimea, oikeudenkäyntiä tai muuta puhevallan käyttämistä. Mikäli kolmas henkilö on yhtiöön edellä mainitussa suhteessa, jäsen on esteellinen, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa. Mikäli hallituksen jäsen on osallistunut esteellisenä asian käsittelyyn hallituksessa, hallituksen päätös on lain vastainen ja pätemätön eikä hallitus tai hallituksen jäsen saa noudattaa sitä.

4.6. Jäsenistä ilmoitettavat tiedot

Antaessaan tehtävään suostumuksen hallituksen jäsenen on täytettävä hallituksen jäsenen perustietoilmoitus ja toimitettava se konserni- ja tilajaostolle ennen jaoston päätöstä. Yhteenveto hallituksen jäsenten osaamisesta liitetään jaostossa käsiteltävään esitykseen hallituksen jäsenistä. Perustietoilmoituksessa ilmoitetaan nimi, syntymäaika, koulutus, päätoimi ja keskeinen työkokemus ja osaaminen yhtiön toimialasta sekä muu yhtiön kannalta olennainen osaaminen. Kirjallinen suostumus ja perustietoilmoitus on annettava asian valmistelun yhteydessä. Tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava viipymättä.

4.7. Hallituksen puheenjohtaja

Puheenjohtaja on hallituksen tärkein jäsen, joten hänelle asetettavat vaatimukset ovat muita suuremmat sekä riippumattomuuden, osakkeenomistajien luottamuksen, pätevyyden sekä henkilökohtaisten johtaja- muiden ominaisuuksien suhteen.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Mikäli hallitus valitsee puheenjohtajan, sen on seurattava, että tehtävä hoidetaan hyvin. Puheenjohtaja valitaan yleensä vuodeksi kerrallaan. Tämän jälkeen on luontevin tilanne harkita vaihdosta, joka voidaan kuitenkin tehdä tarpeen ilmaantuessa missä kokouksessa tahansa.

Puheenjohtaja kutsuu hallituksen koolle, johtaa kokousta ja allekirjoittaa pöytäkirjan. Hän seuraa yhtiön toimintaa, hoitaa yhteydenpitotehtäviä sekä valvoo kokousten valmistelua ja hyvän hallinto- ja johtamistavan noudattamista yhtiössä. Puheenjohtaja hyväksyy myös toimitusjohtajan edustus- yms. menot, lomat ja muut vapaat.

Toimitusjohtaja on puheenjohtajan tärkein ja ensisijainen yhteydenpitokanava. Puheenjohtajan on oltava tietoinen toimitusjohtajalle asetetuista tavoitteista ja toimisuhteen ehdoista sekä varmistuttava siitä, että tavoitteet ja johtajasopimus ovat ajan tasalla. Puheenjohtajan tulee olla yhteydessä myös omistajatahoon. Puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tulee olla läsnä yhtiökokouksessa.

Puheenjohtajalle saatetaan antaa tehtäviä myös hallituksen työjärjestyksessä tai muissa päätöksissä.

Usein puheenjohtajalle annetaan oikeus yhtiön toiminimen kirjoittamiseen yksin.

Puheenjohtajan oikeudellinen asema ja vastuu ovat samankaltaisia kuin tavallisen jäsenen. Hänen on kuitenkin seurattava yhtiön asioita tavallista jäsentä tarkemmin voidakseen vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa ja työskentelee tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

4.8. Muiden henkilöiden läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa

Hallitus voi lain mukaan päättää, että muukin henkilö kuin hallituksen jäsen saa olla läsnä hallituksen kokouksessa. Toimitusjohtajalla on lain mukaan oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa sekä käyttää siellä puhevaltaa, jollei hallitus toisin päättä. Konserniohjeessa on määrätty kaupungin pysyvistä asiantuntijoista, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Kaupungin määräämien asiantuntijoiden tarkoituksena on lisätä hallituksen asiantuntemusta sekä parantaa konsernihallinnon ja yhtiön välistä tiedonkulkua molempiin suuntiin. Asiantuntija vastaa antamansa tiedon oikeellisuudesta.

5. Toimitusjohtaja ja muu toimiva johto

5.1. Toimitusjohtajan tehtävät ja nimittäminen

Toimitusjohtaja vastaa hallituksen alaisuudessa yhtiön päivittäisestä operatiivisesta toiminnasta. Toimitusjohtaja ei saa ryhtyä yhtiön toiminnan laatuun tai laajuuteen, yhtiössä noudatettuun käytäntöön tai yleiseen yrityskäytäntöön nähden epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin ilman hallituksen antamaa valtuutusta muulloin kuin silloin, jos hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Toimitusjohtajaa ei voida valtuuttaa toimiin, jotka lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat nimenomaisesti hallitukselle.

Toimitusjohtajalla on velvollisuus informoida hallitusta sekä omasta aloitteestaan että vastata sen esittämiin kysymyksiin kaikista yhtiötä koskevista tärkeistä asioista, mukaan lukien liike- ja ammattisalaisuudet. Toimitusjohtajan tulee olla läsnä hallituksen kokouksissa lukuun ottamatta häntä henkilökohtaisesti koskevia asioita. Toimitusjohtaja toimii hallituksessa pääsääntöisesti asioiden esittelijänä ja hallituksen päätöksissä tarvitaan muutenkin hänen mielipiteensä. Toimitusjohtajaa ei tule valita hallituksen jäseneksi.

Toimitusjohtajan tulee olla yhtiökokouksessa läsnä. Toimitusjohtajalla on lakisääteinen velvollisuus antaa yhtiökokouksessa osakkeenomistajien kyselyoikeuden piiriin kuuluvia, näiden pyytämiä tietoja. Mikäli toimitusjohtaja ei nauti hallituksen täyttä luottamusta eikä sitä voida enää uskottavasti palauttaa, hallituksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin toimitusjohtajan vaihtamiseksi. Ellei toimitusjohtaja tällöin itse pyydä eroa, hallitus joutuu erottamaan hänet. Päätös erottamisesta on tehtävä huolellisen harkinnan jälkeen, mutta sitä ei saa tarpeettomasti viivyttää.

Toimitusjohtajan valitsee hallitus. Toimitusjohtajasta on ilmoitettava samat tiedot kuin hallituksen jäsenistä. Lisäksi toimitusjohtajan tulee ilmoittaa sivutoimensa hallituksen hyväksyttäväksi sekä sellaiset muissa yhtiöissä olevat omistuksensa, joilla saattaa olla merkitystä tehtävän hoitamisen kannalta. Tiedot on annettava myös konsernihallinnolle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös olennaisia muutoksia mainituissa seikoissa.

5.2. Toimisuhte ja johtajasopimus

Toimitusjohtajan suhde yhtiöön on osakeyhtiöoikeudellinen toimisuhte, ei työsuhde. Hallitus voi erottaa toimitusjohtajan koska tahansa. Ilman pätevää syytä erotetulla voi kuitenkin olla oikeus palkkioon jäljellä olevalta toimikaudelta sekä mahdollisesti vahingonkorvaukseen. Toimitusjohtajan irtisanomisaika ja siihen liittyvä korvaus kokonaisuudessaan ei saa ylittää kuuden kuukauden palkkaa

vastaavaa summaa. Toimitusjohtajan eläketurva on hoidettava KEVA:n kautta ja toimitusjohtajalla ei saa olla yhtiön maksamia lisäeläkkeitä. Toimitusjohtajan kilpailukiello ei saa ylittää kuutta kuukautta. Toimisuhteen ehdoista sovitaan ns. johtajasopimuksessa, johon ei sovelleta työsopimuslakia.

5.3. Toimitusjohtajalle asetettavat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi

Odotusten ja tavoitteiden asettaminen toimitusjohtajalle sekä niiden täyttymisen seuraaminen ovat hallituksen tehtävien tärkeysjärjestyksessä korkealla sijalla. Hallituksen tulee asettaa toimitusjohtajalle vuoden alussa kirjalliset tavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan kirjallisesti vuoden päätyttyä. Hyvä toimitusjohtaja haluaa selvät suuntaviivat ja tukea toiminnalleen, liikkumatilaa toimia niiden puitteissa sekä palautetta suoriutumisestaan.

5.4. Toimitusjohtajan välittömät alaiset

Toimitusjohtajan välittömien alaisten palkkaaminen ja erottaminen tapahtuvat toimitusjohtajan ehdotuksesta. Toimitusjohtajan kokonaisvastuun kannalta on välttämätöntä, että hän voi valita lähimmät työtoverinsa, mutta myös hallituksen on syytä käyttää omaa asiantuntemustaan parhaimpien mahdollisten resurssien löytämiseksi avaintehtäviin.

Kun ylin johto on asetettu tehtäviinsä, hallituksen velvollisuutena on tukea sitä kaikin keinoin sekä varmistautua siitä, että johdon kehittämisohjelmat ovat ajan tasalla. Onnistuessaan pitämään alaisuudessaan kykenevän ja tehokkaan toimivan johdon huomattava osa hallituksen työstä on tehty.

5.5. Seuraajasuunnitelmat

Eläkkeelle jäävän toimitusjohtajan seuraaja tulee nimittää hyvissä ajoin. Hallituksen tulee vuosittain käydä läpi ylimmän johdon osalta tehtäväkohtaisesti mahdollisuudet toimia tehtävissään nykyhetkellä ja lähivuosina. Hallituksen tulee varmistua, että hätätapauksia varten on olemassa ajan tasalla olevat suunnitelmat, joissa kaikille avainhenkilöille on nimetty varamiehet.

5.6. Toimivan johdon palkitseminen

Kiinteän kuukausipalkan ohella voidaan käyttää suoritukseen sidottuja palkkiomuotoja. Jos toimitusjohtajalla on käytössä tulospalkkio, tulee myös henkilökunta olla tulospalkkiojärjestelmän piirissä. Tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten palkitsemisjärjestelmien kehittäminen on hallituksen vastuulla. Yhtiön hallituksen on toimintakertomuksessa selvittävä viimeisellä tilikaudella toimitusjohtajalle maksettujen palkkojen, luontaisetujen ja tulospalkkioiden määrä kukin eriteltyinä sekä palkitsemisen perusteet. Toimintakertomuksessa on myös mainittava, mikäli palkkioita ei ole maksettu.

Tulospalkkio ei saa ylittää 2 kuukauden palkkaa vastaavaa summaa ja tulospalkkiokriteerien on oltava niin haastavia, että neljän vuoden tulospalkkion keskiarvo ei saa ylittää keskimääräistä kuukauden palkkaa.

6. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

6.1. Toimintaperiaate

Sisäinen valvonta käsittää toiminnallisesti sisäisen valvontajärjestelmän ja sisäisen tarkastuksen. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontajärjestelmää. Sisäisen valvonnan järjestäminen kuuluu yhtiön hallituksen tehtäviin.

6.2. Sisäisen valvontajärjestelmän toteuttaminen

Hallitus huolehtii sisäisen valvontajärjestelmän toteuttamisesta yhtiössä osana toimivaa johtamisjärjestelmää. Hallitus huolehtii siitä, että yhtiössä on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteet, sekä arvioi valvontajärjestelmän toteutumista ja tehokkuutta vuosittain. Hallitus varmistaa, että yhtiön raportointi on säännöllistä ja oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

6.3. Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastustoiminnan järjestäminen vaikuttaa sisäisen valvontajärjestelmän luotettavuuteen. Sisäisen tarkastustoiminnon perustaminen yhtiöön on vapaaehtoista.

Hallituksen on huolehdittava siitä, että sisäinen tarkastus on järjestetty oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäisen tarkastuksen tulee nauttia hallituksen ja johdon luottamusta sekä raportoida näille riittävästi tarkastuksista ja niiden yhteydessä tekemistään suosituksista ja siitä, mihin toimenpiteisiin suositusten johdosta on ryhdytty.

6.4. Tilintarkastus

Tilintarkastus käsittää tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä hallinnon tarkastuksen. Tilintarkastuskertomuksen sisältö vastaa lain mukaan niitä asioita, joita osakkeenomistajat käsittelevät yhtiökokouksessa, sillä tilintarkastuksen tarkoituksena on turvata omistajien tiedonsaantitarpeet. Tilintarkastuksella on merkitystä myös yhtiön muille sidosryhmille.

Tilintarkastus on lähtökohtaisesti laillisuusvalvontaa. Tilintarkastajan on puututtava havaitsemiinsa laittomuuksiin, jos niillä on merkitystä yhtiön johdon vahingonkorvausvastuun kannalta tai ne koskevat osakeyhtiölain rikkomista. Hallituksen ja tilintarkastajien yhteistyön tarve on ilmeinen. Hallitus voi,

kun se katsoo tarpeelliseksi, pyytää tilintarkastajilta erilaisia selvityksiä ja keskustella tilintarkastajien tehtäväkenttään sisältyvistä asioista.

Tytäryhtiön tilintarkastajaksi on valittava lain mukaan vähintään yksi emoyhtiön tilintarkastaja. Tilintarkastusta ei tarvitse lain mukaan suorittaa, jos yhtiö täyttää tilintarkastuslaissa annetut pienyhtiön rajat, mutta yhtiöjärjestyksessä tai osakassopimuksessa voidaan määrätä tilintarkastuksesta. Lahti-konserniin kuuluvalla yhtiöllä tulee olla yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen mukaan yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja, kuitenkin niin, että jos tilintarkastajaksi valitaan KHT- tai HTM-yhteisö, varatilintarkastajaa ei valita. Tilintarkastaja tulee valita tehtävänsä toistaiseksi.

7. Tiedottaminen

Hallituksen on huolehdittava, että yhtiön toiminnasta tiedottaminen on riittävää. Tiedottamisesta on määrätty konserniohjeessa. Yhtiön on laadittava vuosikertomus, jos sen asiakkaina on kuntalaisia tai sen toiminta on laajaa tai muuten yleistä mielenkiintoa herättävää. Vuosikertomukseen tulee sisällyttää yhtiön esittely, toimitusjohtajan katsaus, johdon henkilöesittelyt, tietoa yhtiön hallinnosta, yhtiön toimialojen tarkempi esittely sekä tilinpäätös. Vuosikertomuksen tulee olla yleisesti saatavilla esimerkiksi yhtiön internet -kotisivuilla.

8. Asiakirjajulkisuus

Yhtiön kaupungille toimittamat asiakirjat ovat julkisia siten kuin viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

9. Vastuuvakuutukset

Hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle voidaan ottaa vastuuvakuutus, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

10. Lahjoma ja korruptio

Lahjonta ja lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa ovat rikoslain mukaan rangaistavia tekoja. Lahjonnan kohteina ja lahjuksen ottajina voivat olla elinkeinotoimintaa harjoittavan yhteisön tai säätiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, selvitysmies, sen palveluksessa olevat ja sen puolesta tehtävää suorittavat.

Lahjuksen antamisesta virkamiehelle ja virassa tehdyistä lahjuksen ottamista koskevista ja muista virkarikoksista on määrätty rikoslaissa erikseen. Keskuskauppakamari on antanut suosituksen lahjoman vastaisista periaatteista. Suosituksen mukaiset periaatteet tulisi ottaa käyttöön myös Lahti-konserniin kuuluvissa yhteisöissä ja säätiöissä.

10.1. Poliittisen toiminnan tukeminen

Tytäryhteisöt eivät anna taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

10.2. Korruptio

Suomi on osapuolena myös YK:n korruptionvastaisessa yleissopimuksessa. Yleissopimus edellyttää korruptionvastaisen toimielimen perustamista. Toimielimen tulee sopimuksen mukaan muun muassa ottaa käyttöön ja edistää tehokkaita käytäntöjä korruption torjumiseksi sekä lisätä ja jakaa tietoa korruption torjunnasta. Yhteistyöverkostolla on ollut tärkeä tehtävä korruptionvastaisen poikkihallinnollisen yhteistyön edistämiseksi. Lahti-konsernissa sitoudutaan edistämään käytäntöjä korruption torjumiseksi ja noudatetaan korruptionvastaiset yhteistyöverkoston ohjeita ja suosituksia kuntakenttään soveltuvin osin.

10.3. Liikesalaisuus

Yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva tai sen puolesta tehtävää suorittava, hallituksen jäsen tai muu hallituksen kokouksessa läsnä oleva, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, selvitysmies taikka jossakin muussa näihin rinnastettavassa tehtävässä toimiva ei saa oikeudettomasti paljastaa liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa ulkopuoliselle eikä oikeudettomasti käyttää sitä hankkiakseen etua itselleen tai toiselle. Edellä mainittuihin rinnastetaan myös tehtävät, joissa liikesalaisuuteen kuuluvan tiedon saaminen liittyy toimimiseen kaupungin tai konsernihallinnon palveluksessa.

Liikesalaisuutta ei ole mahdollista määritellä tyhjentävästi. Yritys itse vaikuttaa eniten siihen, mikä asia ymmärretään liikesalaisuudeksi. Liikesalaisuus on usein taloudellista tai teknistä tietoa, jolla on yritykselle taloudellista tai käyttöarvoa ja joka ei ole julkista tai muutoin yleisesti tiedossa.

Liikesalaisuus ei ole rekisteröitävissä eikä estä muiden yritysten samanlaista tietoa. Se on usein salassapitosopimuksen kohteena tai yritys voi muuten osoittaa liikesalaisuudeksi luokiteltavan tiedon osalta salassapitotahtonsa.

10.4. Liikesalaisuuden rikkomisen seuraukset

Liikesalaisuuden oikeudeton ilmaiseminen ja oikeudeton käyttö täyttävät elinkeinotoiminnassa sopimattoman menettelyn tunnusmerkistön. Ne ovat myös rikoslain mukaan rangaistavia tekoja

(yriyssalaisuuden rikkominen). Näistä voi olla seurauksena vahingonkorvausvelvollisuus.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Lahti-konsernissa

Kaupunginhallitus 29.1.2018 § 24
Asianumero: D/191/2018

Korvaa säädöksen: 2016/29

HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA LAHTI-KONSERNISSA

**Kaupunginhallitus
29.1.2018 § 24**

SISÄLLYSLUETTELO

LAHTI-KONSERNISSA	1
1 HYVÄÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPAA KOSKEVA OHJAUS	4
1.1 Ohjeen tarkoitus	4
1.2 Ohjeen soveltamisala	4
1.3 Omistajaohjaukseen liittyvä sääntely	4
1.3.1 Oikeudellinen sääntely ja tahdonvaltaisuus	4
1.3.2 Lakisäätteiset hallintoelimet toiminnan tarkoituksen toteuttajina.....	5
1.3.2.1 Osakeyhtiö	5
1.3.2.2 Yhdistys	5
1.3.2.3 Säätiö.....	5
1.3.2.4 Kuntayhtymä.....	6
1.3.3 Sisäinen sääntely	6
1.3.3.1 Lakisäätäinen ja sopimusperusteinen sisäinen sääntely osakeyhtiössä.....	6
1.3.3.2 Yhdistystä, säätiötä ja kuntayhtymää koskeva lakisäätäinen sisäinen sääntely	7
1.3.3.3 Konserniohjeet	7
1.3.3.4 Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje.....	7
1.3.3.5 Omistajan edustajan antamat toimiohjeet	7
1.3.4 Tilintarkastus.....	8
2 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA OSAKEYHTIÖSSÄ	8
2.1 Yhtiökokous	8
2.1.1 Tehtävä.....	8
2.1.2 Valmistelu, kokouskutsu ja etukäteistiedottaminen.....	8
2.1.3 Puheenjohtaja	9
2.1.4 Yhtiökokousedustaja.....	9
2.1.5 Omistajan tiedonsaantioikeus	9
2.2 Hallitus	10
2.2.1 Tehtävä.....	10
2.2.2 Hallituksen työskentely.....	10
2.2.3 Jäsenten valinta ja toimikausi	11
2.2.4 Jäsenen kelpoisuus, pätevyys ja muut edellytykset	12
2.2.5 Jäsenen riippumattomuus.....	12
2.2.6 Jäsenen esteellisyys.....	13
2.2.7 Jäsenistä ilmoitettavat tiedot	13
2.2.8 Hallituksen puheenjohtaja.....	13
2.2.9 Muiden henkilöiden läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa	14
2.3 Toimitusjohtaja ja muu toimiva johto.....	14
2.3.1 Toimitusjohtajan tehtävät ja nimittäminen	14
2.3.2 Toimisuuhde ja johtajasopimus	15
2.3.3 Toimitusjohtajalle asetettavat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi	15
2.3.4 Toimitusjohtajan välittömät alaiset.....	15
2.3.5 Seuraajasuunnitelmat	16
2.3.6 Toimivan johdon palkitseminen.....	16

2.4 Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus	16
2.4.1 Toimintaperiaate	16
2.4.2 Sisäisen valvontajärjestelmän toteuttaminen	16
2.4.3 Sisäinen tarkastus	17
2.5 Tilintarkastus.....	17
2.6 Tiedottaminen	17
2.7 Asiakirjajulkisuus.....	18
2.8 Vastuuvakuutukset	18
3 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA MUISSA YHTEISÖISSÄ.....	18
JA SÄÄTIÖISSÄ.....	18
3.1 Ohjeen soveltaminen.....	18
4 LAHJOMA JA KORRUPTIO	18
4.1. Lahjoman vastaiset periaatteet	18
4.2 Poliittisen toiminnan tukeminen	19
4.3 Korruptio.....	19
5 LIIKESALAISUUS	19
5.1 Liikesalaisuuden paljastaminen ja käyttö	19
5.2 Liikesalaisuuden rikkomisen seuraukset.....	19

1 HYVÄÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPAA KOSKEVA OHJAUS

1.1 Ohjeen tarkoitus

Tämän konsernin omistajaohjaukseen perustuvan ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että Lahti-konserniin kuuluvissa yhteisöissä ja säätiöissä toteutetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa Lahden kaupungin hyväksymää omistajapolitiikkaa noudattaen. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje on osa konserniohjausta.

Ohjeessa on otettu huomioon yhteisöjen ja säätiöiden hallintoa ja johtamista koskevat oikeudelliset määräykset, taloudelliset näkökohdat sekä omistajan asettamat tavoitteet.

1.2 Ohjeen soveltamisala

Ohje koskee Lahti-konserniin kuuluvia yhteisöjä ja säätiöitä, näiden tytäryhteisöjä sekä soveltuvin osin Lahden kaupungin osakkuusyhteisöjä ja -säätiöitä. Yhteisön tai säätiön kuuluminen Lahti-konsernin tytäryhteisöihin tai Lahden kaupungin osakkuusyhteisöihin ilmenee Lahti-konsernin konserniohjeesta.

Ohjeen soveltamisessa on otettava huomioon eri yhteisöjä, kuten osakeyhtiöitä, yhtymiä, yhdistyksiä, osuuskuntia ja kuntayhtymiä, sekä säätiöitä koskeva erityissääntely. Lisäksi kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen osalta on otettava huomioon niiden toimintaan hyväksytyt muut toiminta- ja omistajapolitiittiset linjaukset.

1.3 Omistajaohjaukseen liittyvä sääntely

1.3.1 Oikeudellinen sääntely ja tahdonvaltaisuus

Omistaja voi määrätä yhteisön toiminnasta lain pakottavien säännösten ja oikeustoimilaisissa tarkoitetun hyvän tavan asettamissa rajoissa. Omistajan määräysvaltaan perustuvaa omistajaohjausta sovelletaan säätiöön sen ominaispiirteet ja SäätiöL:n pakottavat säännökset huomioon ottaen.

Ohjetta, joka on lain pakottavan säännöksen tai OikTL:ssa tarkoitetulla tavalla hyvän tavan vastainen, ei tule noudattaa. Virheellisestä ohjeesta ja ohjeen noudattamatta jättämisestä on annettava välittömästi tieto Lahden kaupunginjohtajalle.

1.3.2 Lakisääteiset hallintoelimet toiminnan tarkoituksen toteuttajina

1.3.2.1 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on OYL:n sääntelemä yhtiömuoto, jossa omistajien taloudellinen vastuu rajoittuu näiden yhtiöön sijoittamaan pääomaan. Osakeyhtiö syntyy itsenäiseksi oikeushenkilöksi rekisteröimisellä. Sen puolesta sitä ennen tehdyistä toimista vastaavat toimesta päättäneet ja siihen osallistuneet.

Osakkeenomistajien päätösvaltaa yhtiössä käyttää yhtiökokous, joka valitsee yhtiölle hallituksen. Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön sisäisestä hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä edustaa yhtiötä ulospäin. Hallitus valitsee yhtiölle toimitusjohtajan, jonka tulee hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja edustaa yhtiötä tehtäviinsä kuuluvissa asioissa. Muusta lain hyväksymästä, yhtiön puolesta tahdonilmaisuja antavasta edustajasta on otettava määräys yhtiöjärjestykseen.

Osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei tästä ole määrätty yhtiöjärjestyksessä toisin. Yhtiön johdon, johon kuuluvat hallitus ja toimitusjohtaja, on toteutukseen tätä tarkoitusta toimittava huolellisesti yhtiön edun mukaisesti osakkeenomistajien välistä yhdenvertaisuusperiaatetta noudattaen.

1.3.2.2 Yhdistys

YhdistysL:lla säännelty aatteellinen yhdistys on luonnollisten henkilöiden, oikeuskelpoisten yhteisöjen tai näiden molempien aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten perustama organisaatio. Vain rekisteröity tai lain erikseen määrittelemä muu yhdistys on itsenäinen oikeushenkilö.

Yhdistyksen hallintoelimiä ovat jäsenten päätösvaltaa käyttävä yhdistyksen kokous ja sen valitsema hallitus. Mikäli yhdistyksen säännöissä on määrätty, päätösvaltaa voidaan siirtää yhdistyksen kokoukselta myös valtuutetuille valtuutettujen kokoukseen tai liittoäänestykselle. Hallituksen tehtävänä on hoitaa yhdistyksen asioita sekä edustaa yhdistystä ulospäin. Hallituksen puheenjohtajalla ja yhdistyksen säännöissä määrättyllä muulla lain hyväksymällä henkilöllä on oikeus antaa tahdonilmaisuja yhdistyksen puolesta joko yksin tai yhdessä muiden tähän oikeutettujen kanssa.

Yhdistyksen johdon on toimittava huolellisesti yhdistyksen tarkoitusta, sen sääntöjen mukaista aatteellisen toiminnan yhteistä toteuttamista, edistäen. Yhdistys saa harjoittaa vain sellaista elinkeinoa tai ansiotoimintaa, josta on määrätty sen säännöissä, joka muutoin välittömästi liittyy sen tarkoituksen toteuttamiseen tai joka on taloudellisesti vähäarvoista.

1.3.2.3 Säätiö

SäätiöL:n sääntelemä itsenäinen säätiö on patentti- ja rekisterihallituksen valvoma, luvanvarainen oikeushenkilö, joka muodostuu tiettyyn tarkoitukseen käytettäväksi erotetusta omaisuudesta.

Säätiön hallintoelimenä on sen sääntöjen mukaan asetettu ja sille vastuussa oleva hallitus, jonka tehtävänä on säätiön hallinnosta, toiminnan järjestämisestä ja varojen sijoittamisesta huolehtiminen

sekä säätiön edustaminen. Säätiön päätös- ja edustusvaltaa voidaan siirtää, mikäli säätiön säännöissä on määrätty, hallituksen ohella säätiön muullekin toimielimelle, hallituksen jäsenelle tai toimihenkilölle. Säätiöllä ei ole jäseniä eikä yhtiömiehiä, jotka voisivat vapaasti päättää säätiön asioista.

Säätiön tarkoituksen on oltava hyödyllinen. Tarkoitus on ilmaistava säätiön perustamismääräyksessä ja sen toteuttamisen tapa säätiön säännöissä.

1.3.2.4 Kuntayhtymä

Kuntayhtymä on Kuntalain sääntelemä kuntien yhteistoiminnan muoto. Se on jäsenkunnista erillinen, itsenäinen oikeushenkilö.

Kuntayhtymän hallintoelimiä ovat jäsenkuntien päätösvaltaa käyttävä yhtymäkokous tai valtuusto ja tämän valitsema hallitus sekä kuntayhtymän johtaja. Hallituksen tehtävät määrätään yhtymäkokouksen tai valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä. Hallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää ja tekee sopimukset sen puolesta hallintosäännön määräysten mukaisesti.

Pääosa kuntayhtymistä on vapaaehtoisia. Lainsäädäntö velvoittaa kunnat yhteistoimintaan mm. erikoissairaanhoidon ja kehitysvammaisten erityishuollon järjestämisessä sekä maakuntakaavan laatimisessa ja muussa maakunnan suunnittelussa.

1.3.3 Sisäinen sääntely

1.3.3.1 Lakisääteinen ja sopimusperusteinen sisäinen sääntely osakeyhtiössä

Osakeyhtiön perustamiseksi on laadittava OYL:ssä säännelty perustamissopimus, johon on liitettävä osakeyhtiön yhtiöjärjestys. Yhtiöjärjestyksen muuttamisesta päättää yhtiökokous määräenemmistöllä.

Yhtiöjärjestyksen, joka on osakeyhtiölle pakollinen asiakirja, tulee sisältää vähintään OYL:n edellyttämät määräykset yhtiön toiminimestä, toimialasta ja kotipaikasta. Yhtiöjärjestysmääräykset tulee harkita huolellisesti, sillä OYL sisältää olettamassäännöksiä, joiden mukaisesti toimitaan, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty.

Osakassopimuksella säännellään osakeyhtiön osakkaiden toimintaa näiden keskinäisissä suhteissa yhtiön omistajina ja hallintoelinten jäseninä. Osakassopimuksen osapuoleksi voidaan ottaa myös yhtiö itse. Osakassopimuksen avulla voidaan hallita OYL:n puutteita tarkentavilla määräyksillä sekä poikkeamalla OYL:n olettamassäännöistä silloin, kun poikkeamisesta ei tule lain mukaan määrätä yhtiöjärjestyksessä. Osakassopimuksen sisältö suhteessa yhtiöjärjestykseen tulee harkita huolellisesti ottaen huomioon, että kolmannella osapuolella edellytetään lähtökohtaisesti olevan tieto vain yhtiöjärjestyksen määräyksistä.

1.3.3.2 Yhdistystä, säätiötä ja kuntayhtymää koskeva lakisääteinen sisäinen sääntely

Yhdistyksen perustamisesta on YhdistysL:n mukaan tehtävä perustamiskirja, johon on liitettävä yhdistykselle laaditut, lain edellyttämän vähimmäissisällön täyttävät säännöt. Yhdistyksen sääntöjä voidaan muuttaa YhdistysL:n mukaisella määräenemmistöllä.

Säätiön perustamisesta on tehtävä SäätiöL:n mukaan säädekirja tai, mikäli säätiö on tarkoitus perustaa sääntäjän kuoltua, testamentti. Säätiön perustamiseen on hankittava lupa patentti- ja rekisterihallitukselta, jota on myös pyydettävä vahvistamaan lain asettaman vähimmäissisällön täyttävät säännöt. Säätiön sääntöjen ja tarkoituksen muuttaminen on mahdollista vain lain määrittämien edellytysten täytyessä ja patentti- ja rekisterihallituksen vahvistaessa muutoksen.

Kuntayhtymä perustetaan KuntaL:n mukaan kuntien keskinäisellä perussopimuksella, jolla on laissa asetettu vähimmäissisältö. Perussopimuksessa on sovittava mm. siitä, kuinka jäsenkunnat järjestävät kuntayhtymän päätöksenteon.

1.3.3.3 Konserniohjeet

Konserni on kirjanpitolaissa määritelty juridisesti itsenäisten yhteisöjen ja säätiöiden muodostama taloudellinen kokonaisuus, jossa emoyrityksellä on määräysvalta tytäryrityksiin nähden. Lahti-konserni muodostuu KuntaL:n mukaan Lahden kaupungista emoyhteisönä ja siihen kirjanpitolaisten sääntöjen mukaan kuuluvista tytäryhteisöistä ja säätiöistä.

Lahden kaupunki päättää tytäryhteisöjensä ja -säätiöidensä toimintaa koskevista periaatteista kaupunginvaltuuston hyväksymillä konserniohjeilla KuntaL:n nojalla. Lahti-konsernin konserniohje tulee hyväksyä tytäryhteisöä tai -säätiötä sitovaksi sen ylimmässä hallintoelimestä edellytyksellä, ettei se johda yksittäistapauksessa ristiriitaan pakottavan lainsäädännön kanssa.

1.3.3.4 Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevalla ohjeella täydennetään konserniohjetta ohjaamalla konserniyhteisöjä ja -säätiöitä käytäntöihin, jotka ovat hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisia. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje on tarkoitettu konserniohjeen tavalla sitovaksi.

1.3.3.5 Omistajan edustajan antamat toimiohjeet

Kaupungin konserni- ja tilajaosto, kaupunginjohtaja ja toimialajohtaja voivat konserniohjeessa määrätyn keskinäisen vastualuejaon mukaan antaa kaupungin kantaa koskevan suullisen tai kirjallisen ohjeen kaupungin edustajalle yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimitilassa käsiteltävissä asioissa.

1.3.4 Tilintarkastus

Tilintarkastuksella varmistetaan, että tilinpäätösinformaatio on mahdollisimman luotettavaa. Tilintarkastusvelvollisuus koskee yhteisöjä ja säätiöitä tilintarkastuslaista ilmenevin rajoituksin.

Tilintarkastajat valitsee yhtiökokous. Konserni ja tilajaos, kaupunginjohtaja tai toimialajohtaja antaa konserniohjeessa määrätyn keskinäisen vastuualuejaon mukaan yhtiökokousedustajalle ohjeen tilintarkastajien valinnasta.

2 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA OSAKEYHTIÖSSÄ

2.1 Yhtiökokous

2.1.1 Tehtävä

Osakkeenomistajilla on osakeyhtiössä ylin päätösvalta, jonka käyttämiseksi on tilikauden aikana järjestettävä OYL:n mukaan yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräinen yhtiökokous. Osakkaat voivat lain mukaan päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta yksimielisinä myös yhtiökokousta pitämättä.

Yhtiökokous päättää sille lain nojalla ja/tai yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista, mm. tilinpäätöksestä ja sen edellyttämistä toimenpiteistä. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että yhtiökokous päättää myös jostakin toimitusjohtajan ja hallituksen yleistöimivaltaan kuuluvasta asiasta.

Yhtiökokous valitsee hallituksen ja voi erottaa hallituksen. Se voi antaa hallitukselle yksittäisiä ohjeita, joita hallitus on velvollinen noudattamaan, mikäli ohjeet ovat lain mukaisia eivätkä esimerkiksi loukkaa toisen osakkaan lailla suojattuja oikeuksia. Yhtiökokous ei voi kuitenkaan päättää ottaa itselleen hallitukselle kuuluvaa operatiivista valtaa yhtiössä, sillä yhtiön toimielimien tehtäväjako on lakiperusteinen ja erilaisista tehtävistä seuraa myös erilainen vahingonkorvausvastuu.

Yhtiökokouksen ja hallituksen välisen suhteen tulee olla yhteistyösuhde. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä toimitusjohtajan tulee olla yhtiökokouksessa läsnä, jotta toimielinten välinen vuorovaikutus sekä osakkeenomistajien kyselyoikeus voivat toteutua.

2.1.2 Valmistelu, kokouskutsu ja etukäteistiedottaminen

Yhtiökokouksen koolle kutsuminen ja kokouksen valmistelu ovat hallituksen vastuulla.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle lain mukaan kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä hallitukselta kirjallisesti niin ajoissa, että se voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Sekä tilintarkastajalla että osakkeenomistajilla, joilla on yhteensä kymmenesosa tai

yhtiöjärjestyksessä määrätty pienempi osa kaikista osakkeista, on oikeus vaatia myös ylimääräistä yhtiökokousta tietyn asian käsittelemiseksi.

Kokouskutsu määrää sen, mitä asioita yhtiökokous voi päättää. Kokouskutsu on toimitettava osakkeenomistajille tarkoituksenmukaiseen valmistautumiseen nähden riittävän ajoissa ja siinä on annettava riittävästi tietoa kokouksessa käsiteltävistä asioista sekä hallituksen päätösehdotuksen perusteluista. Eräitä asioita, kuten voitonjakoa, koskevien päätösehdotusten on oltava osakkeenomistajien nähtävänä jo ennen yhtiökokousta.

Yhtiökokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelun ei tulisi johtaa pyrkimykseen tehdä päätöksiä yhtiökokouksen puolesta. Hallitukselta edellytetään tältä osin harkintaa valmisteltavasta asiasta riippuen. Esimerkiksi hallituksen valintaprosessissa vallan ja aloitteellisuuden tulee olla osakkeenomistajilla.

Kaupungin konsernihallintoa on hyvissä ajoin etukäteen informoitava kaikista osakkeenomistajan tiedonsaantioikeuden piiriin kuuluvista yhtiötä koskevista merkittävistä asioista.

2.1.3 Puheenjohtaja

Puheenjohtaja johtaa yhtiökokouksessa puhetta ja huolehtii siitä, että yhtiökokous pidetään lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan.

Yhtiökokous valitsee itse puheenjohtajansa, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Puheenjohtajan tulee olla asian taitava henkilö. Hänellä on oltava osakeyhtiölain tuntemusta ja kyky hallita mahdolliset vaikeat tilanteet. Mikäli puheenjohtajan valinta on tiedossa etukäteen, häntä on myös ohjeistettava riittävästi.

2.1.4 Yhtiökokousedustaja

Kaupunkia edustaa yhtiökokouksessa konserniohjeessa määrätyn vastualuejaon mukaan joko konserni- ja tilajaoston, kaupunginjohtajan tai toimialajohtajan määräämä kaupungin viranhaltija tai toimihenkilö.

2.1.5 Omistajan tiedonsaantioikeus

Omistajaintressin pätevä hoitaminen edellyttää riittäviä tietoja yhtiön taloudellisesta tilasta ja käyttäytymisestä. Osakkeenomistajalla on lain mukaan oikeus esittää yhtiökokouksessa hallitukselle ja toimitusjohtajalle kysymyksiä seikoista, jotka voivat vaikuttaa yhtiön tilinpäätökseen, taloudelliseen asemaan tai muuhun kokouksessa käsiteltävään asiaan. Kysymykset on esitettävä asianomaisen asian käsittelyn yhteydessä.

Hallituksella ja toimitusjohtajalla on velvollisuus vastata osakkeenomistajan tiedonsaantioikeuden piiriin kuuluviin kysymyksiin, mikäli se ei tuota yhtiölle olennaista haittaa. Olennaista haittaa voi aiheutua esimerkiksi liikesalaisuuksien paljastumisena, koska yhtiökokouksessa esitettävät asiat

tulevat julkisiksi. Jos vastauksen antamisesta on kieltäydytty, pyydetty tieto on annettava yhtiön tilintarkastajalle kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta.

2.2 Hallitus

2.2.1 Tehtävä

Osakeyhtiön hallituksen keskeinen tehtävä on omistajaintressin valvonta. Tästä näkökohdasta määräytyvät myös sen kaikki muut tehtävät.

Hallitukselle kuuluvat kaikki ne tehtävät, jotka eivät lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan tai luonteensa vuoksi kuulu millekään toiselle toimielimelle. Hallitus on oikeudellisesti yhtiön tärkein toimielin, jonka laajasta päätäntävällä seuraa jäsenten laaja rikos- ja/tai siviiliperusteinen vastuu yhtiötä, osakkeenomistajaa ja muuta henkilöä kohtaan.

Hallitus on yhtiössä operatiivisen vallan käyttäjä, joka vastaa sekä yhtiön toiminnan tarkoituksen määrittelemisestä että sen toteuttamisesta huolehtimalla yhtiön organisaation luomisesta, toiminnan järjestämisestä ja turvaamisesta. Yhtiön toiminnan toteuttamisen hallitus antaa yhtiön johdon tehtäväksi.

Hallitus hyväksyy yhtiölle strategian sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet toteuttamissuunnitelmineen. Hallitus valitsee yhtiölle toimitusjohtajan, valvoo strategian ja edellä mainittujen periaatteiden toteuttamista, arvioi ja mitoittaa liiketoimintariskejä sekä ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa.

Hallitus valmistelee asiat yhtiökokoukselle, antaa kutsun, avaa kokouksen ja huolehtii siitä, että kokous saa puheenjohtajan. Hallituksen jäsenillä on yhtiökokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus sekä myös velvollisuus osallistua kokoukseen ainakin siinä määrin, että hallitus voi täyttää velvoitteensa antaa yhtiökokouksessa osakkeenomistajille näiden lakisääteisen kyselyoikeuden piiriin kuuluvia tietoja.

Hallituksen on toimittava omistajatahoon nähden joustavasti ja oma-aloitteisesti sekä annettava osakkeenomistajille riittävästi informaatiota, jotta edunvalvonnan edellyttämä yhteistyösuhde voi toteutua. Yhtiön tarkoitusta toteuttaessaan hallituksen tulee valvoa yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etua tasapuolisesti. Hallituksen jäsenet eivät toimi yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneiden edustajina.

Hallituksen tulee suorittaa itsearviointia säännöllisesti kaikissa sille kuuluvissa tehtävissä hyvän hallinto- ja johtamistavan toteuttaminen mukaan lukien.

2.2.2 Hallituksen työskentely

Hallituksella on oltava hallituksen työskentelytavat sekä vuosittaisen työskentelyaikataulun ilmaiseva työjärjestys. Hallituksen koollekutsumisen tavasta ja ajasta voidaan päättää työjärjestyksessä tai hallituksen pöytäkirjatassa päätöksessä, ja niistä voi olla määräyksiä myös yhtiöjärjestyksessä.

Hallituksen puheenjohtajan on kutsuttava hallituksen kokous koolle tarvittaessa ja silloin, kun hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Kiireellisissä tapauksissa hallitus on voitava kutsua koolle muutaman tunnin varoitusajalla.

Kokousaineisto on toimitettava jäsenille riittävän ajoissa. Kokouksista on aina pidettävä pöytäkirjaa riippumatta siitä, onko kokous järjestetty tavanomaisesti vai jollakin muulla tavalla, kuten puhelimen tai sähköpostin välityksellä.

Hallituksen kokouksissa käsiteltävät asiat eivät ole julkisia. Hallituksen tulee päättää, millä tavalla ja missä laajuudessa sen käsittelemistä asioista tiedotetaan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä, ellei yhtiöjärjestyksestä muuta johdu, ja kun kaikille jäsenille, myös esteellisen jäsenen varajäsenelle, on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen. Äänten mennessä tasan hallituksen puheenjohtajan ääni ratkaisee. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan.

Tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten määrä sekä jäsenten keskimääräinen osallistuminen kokouksiin on ilmoitettava yhtiön vuosikertomuksessa.

Hallituksen tulee dokumentoida päätöksensä ja niiden perustelut pöytäkirjaan. Myös käsitelty liiteaineisto on liitettävä pöytäkirjaan. Hallituksen kokousten esityslistalla ja pöytäkirjassa tulee konserniohjeen neuvottelumenettelyn alaiset asiat olla omina kohtinaan oikein otsikoituina. Niitä ei saa käsitellä "muissa asioissa".

2.2.3 Jäsenten valinta ja toimikausi

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Konserni- ja tilajaosto, kaupunginjohtaja tai toimialajohtaja antaa konserniohjeessa määrätyn keskinäisen vastuualuejaon mukaan hallituksen jäsenten valinnasta yhtiökokousedustajalle ohjeen, joka koskee konserni- ja tilajaoksen toimikautta. Valittavalta on saatava ennen valintaa kirjallinen suostumus.

Yhtiöjärjestyksessä on määräykset hallituksen jäsenten määrästä, asettamisesta, toimikaudesta ja mahdollisista varajäsenistä. Osakassopimuksessa voi olla näistä tarkentavia määräyksiä yhtiöjärjestyksen asettamissa rajoissa. Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kunnilla on enemmistö, on hallituksen kokoonpanossa otettava huomioon myös tasa-arvolain määräykset.

Jos jäseniä asetetaan yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen mukaan erityisessä järjestyksessä, asettamisjärjestys on selostettava yhtiökokouskutsussa. Jäsenten asettamisessa tulee pyrkiä hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaamiseen. Varajäseniä tulisi valita hallitukseen vain poikkeuksellisista syistä, koska hallitustyöskentely edellyttää yrityksen taloudellisen tilan jatkuvaa seuraamista.

Hallituksen jäsen voi erota ja hänen voidaan erottaa koska tahansa kesken toimikauden mistä syystä tahansa, ilman perusteluja. Ero tulee voimaan heti. Jäsenen erottaa konserni- ja tilajaoston ohjauksesta se toimielin, joka hänet on valinnut. Jäsenen eroilmoitus annetaan sekä hänet valinneelle toimielimelle että hallitukselle.

Lahden kaupungin omistamien yhtiöiden hallituksissa tulee erityisesti kiinnittää huomiota hallituksen jäsenten osaamiseen.

2.2.4 Jäsenen kelpoisuus, pätevyys ja muut edellytykset

Jäsenen kelpoisuudelle on laissa asetettu edellytyksiä, jotka koskevat mm. konkurssia ja muuta toimintakelpoisuuden rajoittamista.

Jäseneltä edellytettävä pätevyys tarkoittaa riittävää asiantuntemusta toimialalta, juridiikasta, laskentatoimesta ja yhtiöorganisaatiosta sekä lisäksi tietoa ja kokemusta hallinnosta ja johtamisesta. Jäsen vastaa siitä, että hänellä on tehtävän edellyttämä asiantuntemus ja kokemus sekä mahdollisuus tehtävän hoitamiseen.

Hallituksen tulee olla mahdollisimman osaava, toimiva ja vireä. Laajan osaamis pohjan takaamiseksi hallituksessa tulee olla sekä yleistä toimialan asiantuntemusta että sen eri osa-alueiden osaamista.

Toimintakykyisyys ja vireys edellyttävät myös jäsenten kohtuullista vaihtuvuutta sekä sitä, ettei mikään ikäluokka erityisesti painotu jäsenistössä. Hallituksen jäsenen on suositeltavaa toimia saman yhtiön hallituksessa enintään kahdeksan vuotta eikä samanaikaisesti tule toimia useammassa kuin neljässä hallituksessa.

2.2.5 Jäsenen riippumattomuus

Hallituksen jäsenen tulee toimia hallituksessa ainoastaan asianomaisen yhtiön etuja ajatellen. Hän ei saa ajaa hallituksessa vierasta etua, ei omaansa taikka minkään muunkaan yhtiön ulkopuolisen tahon.

Jäsenellä ei saa olla yhtiöön työ-, toimi-, toimeksianto- taikka muuta riippumattomuuden vaarantavaa suhdetta. Mikäli jäsenellä on ollut tällainen suhde ennen hallituksen jäsenyyden alkamista, on tapauskohtaisesti harkittava, voidaanko sen katsoa vaarantavan jäsenen riippumattomuuden.

Jäsen ei saa kuulua toimivaan johtoon toisessa yhtiössä, jos yhtiöiden välillä olevan asiakkuus-, toimittajuus-, yhteistyö- tai muun sellaisen suhteen on oletettava vaarantavan jäsenen riippumattomuuden.

Jäsenellä ei saa olla ristikkäistä valvontasuhdetta kuulumalla toimivaan johtoon sellaisessa yhtiössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon jäsenen yhtiössä. Mikäli jäsenellä on epäily omasta riippumattomuudestaan jonkin tietyn asian käsittelyn yhteydessä mutta hän ei ole osakeyhtiölain mukaisesti esteellinen, tulee hänen ilmoittaa epäilyksestään muulle hallitukselle ja asia tulee kirjata pöytäkirjaan. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi, jos käsittelyssä on yhtiön ja hallituksen jäsenen työnantajan välinen asia, yhtiön ja hallituksen jäsenen vakituisen yhteistyö- tai toimeksiantokumppanin välinen asia tai yhtiön ja sellaisen yhteisön, jonka työntekijänä tai hallintoelinten jäsenenä on hallituksen jäsenen hallintolaissa mainittu läheinen.

2.2.6 Jäsenen esteellisyys

Hallituksen jäsen ei saa osallistua asian käsittelyyn hallituksessa, mikäli hän on esteellinen. Mikäli enemmistö hallituksen jäsenistä on esteellisiä, päätöksenteko on siirrettävä yhtiökokoukselle.

Hallituksen jäsenen esteellisyys voi syntyä jossakin hallituksen päätösvaltaan kuuluvassa yksittäisessä asiassa, jossa jäsenen oma ja yhtiön etu ovat ristiriidassa. Lain mukaan jäsen on esteellinen, jos hallituksessa käsiteltävä asia koskee jäsenen ja yhtiön välistä sopimusta tai muuta oikeustoimea, oikeudenkäyntiä tai muuta puhevallan käyttämistä. Mikäli kolmas henkilö on yhtiöön edellä mainitussa suhteessa, jäsen on esteellinen, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa.

Mikäli hallituksen jäsen on osallistunut esteellisenä asian käsittelyyn hallituksessa, hallituksen päätös on lain vastainen ja pätemätön eikä hallitus tai hallituksen jäsen saa noudattaa sitä.

2.2.7 Jäsenistä ilmoitettavat tiedot

Antaessaan tehtävään suostumuksen hallituksen jäsenen on täytettävä hallituksen jäsenen perustietoilmoitus ja toimitettava se konserni- ja tilajaostolle ennen jaoston päätöstä. Yhteenveto hallituksen jäsenten osaamisesta liitetään jaostossa käsiteltävään esitykseen hallituksen jäsenistä. Perustietoilmoituksessa ilmoitetaan nimi, syntymäaika, koulutus, päätoimi ja keskeinen työkokemus ja osaaminen yhtiön toimialasta sekä muu yhtiön kannalta olennainen osaaminen.

Kirjallinen suostumus ja perustietoilmoitus on annettava asian valmistelun yhteydessä. Tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava viipymättä.

2.2.8 Hallituksen puheenjohtaja

Puheenjohtaja on hallituksen tärkein jäsen, joten hänelle asetettavat vaatimukset ovat muita suuremmat sekä riippumattomuuden, osakkeenomistajien luottamuksen, pätevyyden sekä henkilökohtaisten johtaja- muiden ominaisuuksien suhteen.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Mikäli hallitus valitsee puheenjohtajan, sen on seurattava, että tehtävä hoidetaan hyvin. Puheenjohtaja valitaan yleensä vuodeksi kerrallaan. Tämän jälkeen on luontevin tilanne harkita vaihdosta, joka voidaan kuitenkin tehdä tarpeen ilmaantuessa missä kokouksessa tahansa.

Puheenjohtaja kutsuu hallituksen koolle, johtaa kokousta ja allekirjoittaa pöytäkirjan. Hän seuraa yhtiön toimintaa, hoitaa yhteydenpitotehtäviä sekä valvoo kokousten valmistelua ja hyvän hallinto- ja johtamistavan noudattamista yhtiössä. Puheenjohtaja hyväksyy myös toimitusjohtajan edustus- yms. menot, lomat ja muut vapaat.

Toimitusjohtaja on puheenjohtajan tärkein ja ensisijainen yhteydenpitokanava. Puheenjohtajan on oltava tietoinen toimitusjohtajalle asetetuista tavoitteista ja toimitusjärjestelmän ehdoista sekä varmistuttava siitä, että tavoitteet ja johtajasopimus ovat ajan tasalla.

Puheenjohtajan tulee olla yhteydessä myös omistajatahoon. Puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tulee olla läsnä yhtiökokouksessa.

Puheenjohtajalle saatetaan antaa tehtäviä myös hallituksen työjärjestyksessä tai muissa päätöksissä. Usein puheenjohtajalle annetaan oikeus yhtiön toiminimen kirjoittamiseen yksin.

Puheenjohtajan oikeudellinen asema ja vastuu ovat samankaltaisia kuin tavallisen jäsenen. Hänen on kuitenkin seurattava yhtiön asioita tavallista jäsentä tarkemmin voidakseen vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa ja työskentelee tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

2.2.9 Muiden henkilöiden läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa

Hallitus voi lain mukaan päättää, että muukin henkilö kuin hallituksen jäsen saa olla läsnä hallituksen kokouksessa. Toimitusjohtajalla on lain mukaan oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa sekä käyttää siellä puhevaltaa, jollei hallitus toisin päätä.

Konserniohjeessa on määrätty kaupungin pysyvistä asiantuntijoista, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Kaupungin määräämien asiantuntijoiden tarkoituksena on lisätä hallituksen asiantuntemusta sekä parantaa konsernihallinnon ja yhtiön välistä tiedonkulkua molempiin suuntiin. Asiantuntija vastaa antamansa tiedon oikeellisuudesta.

2.3 Toimitusjohtaja ja muu toimiva johto

2.3.1 Toimitusjohtajan tehtävät ja nimittäminen

Toimitusjohtaja vastaa hallituksen alaisuudessa yhtiön päivittäisestä operatiivisesta toiminnasta. Toimitusjohtaja ei saa ryhtyä yhtiön toiminnan laatuun tai laajuuteen, yhtiössä noudatettuun käytäntöön tai yleiseen yrityskäytäntöön nähden epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin ilman hallituksen antamaa valtuutusta muulloin kuin silloin, jos hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Toimitusjohtajaa ei voida valtuuttaa toimiin, jotka lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat nimenomaisesti hallitukselle.

Toimitusjohtajan valitsee hallitus. Toimitusjohtajasta on ilmoitettava samat tiedot kuin hallituksen jäsenistä. Lisäksi toimitusjohtajan tulee ilmoittaa sivutoimensa hallituksen hyväksyttäväksi sekä sellaiset muissa yhtiöissä olevat omistuksensa, joilla saattaa olla merkitystä tehtävän hoitamisen kannalta. Tiedot on annettava myös konsernihallinnolle.

Toimitusjohtajalla on velvollisuus informoida hallitusta sekä omasta aloitteestaan että vastata sen esittämiin kysymyksiin kaikista yhtiötä koskevista tärkeistä asioista, mukaan lukien liike- ja ammattisalaisuudet.

Toimitusjohtajan tulee olla läsnä hallituksen kokouksissa lukuun ottamatta häntä henkilökohtaisesti koskevia asioita. Toimitusjohtaja toimii hallituksessa pääsääntöisesti asioiden esittelijänä ja hallituksen päätöksissä tarvitaan muutenkin hänen mielipiteensä. Toimitusjohtajaa ei tule valita hallituksen jäseneksi.

Toimitusjohtajan tulee olla yhtiökokouksessa läsnä. Toimitusjohtajalla on lakisääteinen velvollisuus antaa yhtiökokouksessa osakkeenomistajien kyselyoikeuden piiriin kuuluvia, näiden pyytämiä tietoja.

Mikäli toimitusjohtaja ei nauti hallituksen täyttä luottamusta eikä sitä voida enää uskottavasti palauttaa, hallituksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin toimitusjohtajan vaihtamiseksi. Ellei toimitusjohtaja tällöin itse pyydä eroa, hallitus joutuu irtisanomaan hänet. Päätös irtisanomisesta on tehtävä huolellisen harkinnan jälkeen, mutta sitä ei saa tarpeettomasti viivytellä.

2.3.2 Toimisuhte ja johtajasopimus

Toimitusjohtajan suhde yhtiöön on osakeyhtiöoikeudellinen toimisuhte, ei työsuhde. Hallitus voi erottaa toimitusjohtajan koska tahansa. Ilman pätevää syytä erotetulla voi kuitenkin olla oikeus palkkioon jäljellä olevalta toimikaudelta sekä mahdollisesti vahingonkorvaukseen.

Toimisuhteen ehdoista sovitaan ns. johtajasopimuksessa, johon ei sovelleta työsopimuslakia. Sopimus tulee laatia kirjallisena. Palkan ja muiden toimisuhteen ehtojen lisäksi on suositeltavaa sopia yksityiskohtaisesti toimisuhteen päättymisen johdosta maksettavista, kohtuullisista korvauksista.

2.3.3 Toimitusjohtajalle asetettavat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi

Odotusten ja tavoitteiden asettaminen toimitusjohtajalle sekä niiden täyttymisen seuraaminen ovat hallituksen tehtävien tärkeysjärjestyksessä korkealla sijalla. Hallituksen tulee asettaa toimitusjohtajalle vuoden alussa kirjalliset tavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan kirjallisesti vuoden päätyttyä.

Hyvä toimitusjohtaja haluaa selvät suuntaviivat ja tukea toiminnalleen, liikkumatilaa toimia niiden puitteissa sekä palautetta suoriutumisestaan.

2.3.4 Toimitusjohtajan välittömät alaiset

Toimitusjohtajan välittömien alaisten palkkaaminen ja erottaminen tapahtuvat toimitusjohtajan ehdotuksesta. Toimitusjohtajan kokonaisvastuun kannalta on välttämätöntä, että hän voi valita lähimmät työtoverinsa, mutta myös hallituksen on syytä käyttää omaa asiantuntemustaan parhaimpien mahdollisten resurssien löytämiseksi avaintehtäviin.

Kun ylin johto on asetettu tehtäviinsä, hallituksen velvollisuutena on tukea sitä kaikin keinoin sekä varmistautua siitä, että johdon kehittämisohjelmat ovat ajan tasalla. Onnistuessaan pitämään alaisuudessaan kykenevän ja tehokkaan toimivan johdon huomattava osa hallituksen työstä on tehty.

2.3.5 Seuraajasuunnitelmat

Eläkkeelle jäävän toimitusjohtajan seuraaja tulee nimittää hyvissä ajoin.

Hallituksen tulee vuosittain käydä läpi ylimmän johdon osalta tehtäväkohtaisesti mahdollisuudet kuhunkin tehtävään nykyhetkellä ja näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa, esimerkiksi kolmen vuoden tähtäyksellä.

Hallituksen tulee varmistua, että hätätapauksia varten on olemassa ajan tasalla olevat suunnitelmat, joissa kaikille avainhenkilöille on nimetty varamiehet.

2.3.6 Toimivan johdon palkitseminen

Kiinteän kuukausipalkan ohella voidaan käyttää suoritukseen sidottuja palkkiomuotoja. Jos toimitusjohtajalla on käytössä tulospalkkio, tulee myös henkilökunta olla tulospalkkiojärjestelmän piirissä. Tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten palkitsemisjärjestelmien kehittäminen on hallituksen vastuulla. Yhtiön hallituksen on toimintakertomuksessa selvittävä viimeisellä tilikaudella toimitusjohtajalle maksettujen palkkojen, luontaisetujen ja tulospalkkioiden määrä kukin eriteltynä sekä palkitsemisen perusteet. Toimintakertomuksessa on myös mainittava, mikäli palkkioita ei ole maksettu. Tulospalkkio ei saa ylittää 2 kuukauden palkkaa vastaavaa summaa ja tulospalkkiokriteerien on oltava niin haastavia, että neljän vuoden tulospalkkion keskiarvo ei saa ylittää keskimääräistä kuukauden palkkaa.

2.4 Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

2.4.1 Toimintaperiaate

Sisäinen valvonta käsittää toiminnallisesti sisäisen valvontajärjestelmän ja sisäisen tarkastuksen. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontajärjestelmää. Sisäisen valvonnan järjestäminen kuuluu yhtiön hallituksen tehtäviin.

2.4.2 Sisäisen valvontajärjestelmän toteuttaminen

Hallitus huolehtii sisäisen valvontajärjestelmän toteuttamisesta yhtiössä osana toimivaa johtamisjärjestelmää.

Hallitus huolehtii siitä, että yhtiössä on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteet, sekä arvioi valvontajärjestelmän toteutumista ja tehokkuutta vuosittain. Hallitus varmistaa, että yhtiön raportointi on säännöllistä ja oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

2.4.3 Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastustoiminnan järjestäminen vaikuttaa sisäisen valvontajärjestelmän luotettavuuteen. Sisäisen tarkastustoiminnon perustaminen yhtiöön on vapaaehtoista.

Hallituksen on huolehdittava siitä, että sisäinen tarkastus on järjestetty oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäisen tarkastuksen tulee nauttia hallituksen ja johdon luottamusta sekä raportoida näille riittävästi tarkastuksista ja niiden yhteydessä tekemistään suosituksista ja siitä, mihin toimenpiteisiin suositusten johdosta on ryhdytty.

2.5 Tilintarkastus

Tilintarkastus käsittää tilikauden kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä hallinnon tarkastuksen. Tilintarkastuskertomuksen sisältö vastaa lain mukaan niitä asioita, joita osakkeenomistajat käsittelevät yhtiökokouksessa, sillä tilintarkastuksen tarkoituksena on turvata omistajien tiedonsaantitarpeet. Tilintarkastuksella on merkitystä myös yhtiön muille sidosryhmille.

Tilintarkastus on lähtökohtaisesti laillisuusvalvontaa. Tilintarkastajan on puututtava havaitsemiinsa laittomuuksiin, jos niillä on merkitystä yhtiön johdon vahingonkorvausvastuun kannalta tai ne koskevat osakeyhtiölain rikkomista. Hallituksen ja tilintarkastajien yhteistyön tarve on ilmeinen. Hallitus voi, kun se katsoo tarpeelliseksi, pyytää tilintarkastajilta erilaisia selvityksiä ja keskustella tilintarkastajien tehtäväkenttään sisältyvistä asioista.

Tytäryhtiön tilintarkastajaksi on valittava lain mukaan vähintään yksi emoyhtiön tilintarkastaja. Tilintarkastusta ei tarvitse lain mukaan suorittaa, jos yhtiö täyttää tilintarkastuslaissa annetut pienyhtiön rajat, mutta yhtiöjärjestyksessä tai osakassopimuksessa voidaan määrätä tilintarkastuksesta.

Lahti-konserniin kuuluvalla yhtiöllä tulee olla yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen mukaan yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja, kuitenkin niin, että jos tilintarkastajaksi valitaan KHT- tai HTM-yhteisö, varatilintarkastajaa ei valita. Tilintarkastaja tulee valita tehtävänsä toistaiseksi.

2.6 Tiedottaminen

Hallituksen on huolehdittava, että yhtiön toiminnasta tiedottaminen on riittävää. Tiedottamisesta on määrätty konserniohjeessa.

Yhtiön on laadittava vuosikertomus, jos sen asiakkaina on kuntalaisia tai sen toiminta on laajaa tai muuten yleistä mielenkiintoa herättävää. Vuosikertomukseen tulee sisällyttää yhtiön esittely, toimitusjohtajan katsaus, johdon henkilöesittelyt, tietoa yhtiön hallinnosta, yhtiön toimialojen tarkempi esittely sekä tilinpäätös. Vuosikertomuksen tulee olla yleisesti saatavilla esimerkiksi yhtiön internet -kotisivuilla.

2.7 Asiakirjajulkisuus

Yhtiön kaupungille toimittamat asiakirjat ovat julkisia siten kuin viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

2.8 Vastuuvakuutukset

Hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle voidaan ottaa vastuuvakuutus, mikäli se on riskieltä suojautumisen kannalta perusteltua.

3 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA MUISSA YHTEISÖISSÄ JA SÄÄTIÖISSÄ

3.1 Ohjeen soveltaminen

Tämän ohjeen mukaista hyvää hallinto- ja johtamistapaa tulee noudattaa soveltuvin osin kaikissa Lahti-konserniin kuuluvissa yhteisöissä sekä säätiöissä. Tämän ohjeen kohdassa 2 osakeyhtiöstä annettuja määräyksiä tulee noudattaa muissa yhteisöissä ja säätiöissä asianomaisen toimintamuodon ominaispiirteet ja niitä koskeva lainsäädäntö huomioon ottaen.

Osuuskunta- ja yhdistyslaissa on omistaja- ja jäsenohjauksen osalta samankaltaisia säännöksiä kuin osakeyhtiölaissa. Silloin, kun ohjetta ei voi soveltaa suoraan, sen taustalla olevat periaatteet tulee ottaa huomioon.

Erytippisten yhteisöjen hallitukset voivat toimia pitkälti samanlaisten periaatteiden mukaisesti koskien mm. hallituksen tehtäviä ja tavoitteita, jäsenille asetettavia vaatimuksia, työskentelytapoja sekä hallituksen toiminnan arviointia. Pyrkimyksen ammattitaitoiseen hallitukseen on oltava sitä painavampi, mitä suuremmasta ja merkittävämmästä yksiköstä on kysymys.

4 LAHJOMA JA KORRUPTIO

4.1. Lahjoman vastaiset periaatteet

Lahjonta ja lahjuksen ottaminen elinkeinotoiminnassa ovat rikoslain mukaan rangaistavia tekoja. Lahjonnan kohteina ja lahjuksen ottajina voivat olla elinkeinotoimintaa harjoittavan yhteisön tai säätiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, selvitysmies, sen palveluksessa olevat ja sen puolesta tehtävää suorittavat.

Lahjuksen antamisesta virkamiehelle ja virassa tehdyistä lahjuksen ottamista koskevista ja muista virkarikoksista on määrätty rikoslaissa erikseen.

Keskuskauppakamari on antanut suosituksen lahjoman vastaisista periaatteista. Suosituksen mukaiset periaatteet tulee ottaa käyttöön myös Lahti-konserniin kuuluvissa yhteisöissä ja säätiöissä.

4.2 Poliittisen toiminnan tukeminen

Tytäryhteisöt eivät anna taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

4.3 Korruptio

Suomi on osapuolena myös YK:n korruptionvastaisessa yleissopimuksessa. Yleissopimus edellyttää korruptionvastaisen toimielimen perustamista. Toimielimen tulee sopimuksen mukaan muun muassa ottaa käyttöön ja edistää tehokkaita käytäntöjä korruption torjumiseksi sekä lisätä ja jakaa tietoa korruption torjunnasta. Yhteistyöverkostolla on ollut tärkeä tehtävä korruptionvastaisen poikkihallinnollisen yhteistyön edistämässä. Lahti-konsernissa sitoudutaan edistämään käytäntöjä korruption torjumiseksi ja noudatetaan korruptionvastaiset yhteistyöverkoston ohjeita ja suosituksia kuntakenttään soveltuvin osin.

5 LIIKESALAISUUS

5.1 Liikesalaisuuden paljastaminen ja käyttö

Yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva tai sen puolesta tehtävää suorittava, hallituksen jäsen tai muu hallituksen kokouksessa läsnä oleva, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, selvitysmies taikka jossakin muussa näihin rinnastettavassa tehtävässä toimiva ei saa oikeudettomasti paljastaa liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa ulkopuoliselle eikä oikeudettomasti käyttää sitä hankkiakseen etua itselleen tai toiselle. Edellä mainittuihin rinnastetaan myös tehtävät, joissa liikesalaisuuteen kuuluvan tiedon saaminen liittyy toimimiseen kaupungin tai konsernihallinnon palveluksessa.

Liikesalaisuutta ei ole mahdollista määritellä tyhjentävästi. Yritys itse vaikuttaa eniten siihen, mikä asia ymmärretään liikesalaisuudeksi. Liikesalaisuus on usein taloudellista tai teknistä tietoa, jolla on yritykselle taloudellista tai käyttöarvoa ja joka ei ole julkista tai muutoin yleisesti tiedossa. Liikesalaisuus ei ole rekisteröitävissä eikä estä muiden yritysten samanlaista tietoa. Se on usein salassapitosopimuksen kohteena tai yritys voi muuten osoittaa liikesalaisuudeksi luokiteltavan tiedon osalta salassapitotahtonsa.

5.2 Liikesalaisuuden rikkomisen seuraukset

Liikesalaisuuden oikeudeton ilmaiseminen ja oikeudeton käyttö täyttävät elinkeinotoiminnassa sopimattoman menettelyn tunnusmerkistön. Ne ovat myös rikoslain mukaan rangaistavia tekoja (yrityssalaisuuden rikkominen). Näistä voi olla seurauksena vahingonkorvausvelvollisuus.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

Valtuustokysymys: Lahden kaupungin hallintosäännön mukainen kysymys kaupunginhallitukselle Lahti Energiasta KV

D/2195/00.02.00.00.02/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, puh. 044 716 1895

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginhallituksen pj. Sirkku Hildén ja jäsen Rami Lehto poistuivat esteellisenä kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. (HL 28 §:n 1 momentin 5-kohta). Puheenjohtajana tämän asian osalta toimi kaupunginhallituksen I vpj Juha Rostedt.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee kysymyksen ja kaupunginhallituksen siihen antaman vastauksen tiedokseen."

Perusteluosa

Valtuutettu Jari Salonen 9.11.2020:

"Lahden kaupungin hallintosäännön 10 § mukainen kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Hallintosäännön 10 § mukaisia kysymyksiä ovat kaikki jäljempänä esittämäni kysymykset.

Lahti Energia on investoinut yhtiön tase huomioiden suhteellisen lyhyen ajan kuluessa kaksi jätti-investointia uusiin voimaloihin, Kyvo II ja Kyvo III. Molempien investointien kustannusarviot ovat pettäneet pahan kerran. Tästä on syntynyt yhtiölle tähän päivään mennessä noin 40 miljoonan euron lisäkustannus. Lisäksi investointien arvioitiin synnyttävän merkittävää positiivista kassavirtaa. Onko arvio toteutunut?

Lahti Energia on luovuttanut sähkömyyntitoimintansa sähköyhtiöiden yhdessä omistamalle yhteisyritykselle, jossa Lahti Energia on vähemmistöosakas. Näin ollen Lahti Energian varsinainen toimiala lienee tällä hetkellä olla sähköverkkoliiketoiminnan ja kaukolämpöliiketoiminnan harjoittaminen. Sähköä myydään

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

osakkuusmyyntiyhtiölle ilmeisesti sopimus pohjalla. Rivivaltuutetun tiedot eivät ole välttämättä täydellisiä, mutta tällaisen kuvan olen saamieni tietojen pohjalta muodostanut.

Mikä merkitys investointimenojen merkittävän suurella ylittymisellä on yhtiön osingonmaksukyvyille? Ovatko investointien perusteena olleet tuotto-odotukset toteutumassa lähellekään suunnitellulla tavalla? Mikä on realistinen arvio Lahti Energian osingonmaksukyvyn tulevasta kehityksestä? Miten kaukolämmön hinta on kehittynyt Lahti Energian omiin, 13.6.2016 Lahden kaupunginvaltuuston § 57 Lahti Energian lämpölaitosinvestoinnit rahoitus- ja takauspäätös -pykälässä esitettyihin laskelmiin verrattuna ja miten kyseisen kaukolämmön hinnankorotuslaskelman toteutumisesta on raportoitu omistajalle?

Kesällä 2020 kaupunki myönsi Lahti Energialle 20 miljoonan euron limiitin "rahoituskapeikon" ohittamiseksi. Rahoituskapeikko tässä yhteydessä tarkoittanee sitä, että rahat olivat loppu, mutta palkat ja laskut pitää saada maksettua. Vuosittaisen 10 – 20 miljoonan euron osingonmaksun sijaan omistaja joutui tänä vuonna lainaamaan Lahti Energialle 20 miljoonaa euroa juoksevien kulujen maksamista varten.

Kaupunginhallituksen talousarvioesitykseen on merkitty Lahti Energian osingonmaksutavoitteeksi 9,0 miljoonaa euroa vuodelle 2021. Onko yhtiön osingonmaksukyvyttömyysilmoituksen jälkeen kaupunginhallituksen asettama 9,0 miljoonan euron osingonmaksutavoite vuodelle 2021 realistinen?

Miten Lahti Energian osalta on ajautettu tähän tilanteeseen? Yhtiön tänä vuonna eläköitynyt edellinen toimitusjohtaja ilmoitti vielä työssä ollessaan tämän vuoden maaliskuussa maakuntalehden haastattelussa, että yhtiön osingonmaksukyky ei ole millään tavalla uhattuna. Olisi erittäin pelottavaa, jos osingonmaksukyvyn katoaminen olisi tullut Lahti Energialle maaliskuun jälkeen täytenä yllätyksenä. Miksi tilanne tuli yllätyksenä omistajalle, Lahden kaupungille, vaikka konserniohje ohjeistaa tytäryhteisöjä antamaan reaaliaikaisesti kaiken omistajalle tärkeän taloudellisen tiedon? Investointien kautta saataviksi arvioitujen tuloennusteiden pettäminen olisi konserniohjeen mukaan pitänyt kertoa omistajalle välittömästi, kun tilanne on havaittu.

Konserniohje ohjaa yleishengellään tytäryhteisöjä tiedottamaan omistajaa kaikesta merkittävästä taloudellisesta kehityksestä sekä neuvottelemaan omistajan kanssa merkittävistä muutoksista

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

toiminnassaan. Konserniohjeen osuus 6.2 Konserniraportointi ja sen kohta 6.2.1 Lakisääteinen tiedonantovelvollisuus edellyttävät, että yhtiön on annettava kaupunginhallitukselle tarvittavat tiedot kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi.

Hallintosäännön 10 § mukaisen kysymyksen muodossa pyydän kaupunginhallitusta edelleen selvittämään, onko Lahti Energia Oy toiminut konserniohjeen 6.2 Konserniraportointi, ja ainakin sen kohdan 6.2.1 lakisääteinen tiedonantovelvollisuus, vaatimalla tavalla ja raportoinut omistajalle investointien kustannusten merkittävästä ylityksestä sekä tuloarvioiden merkittävästä alittumisesta. Samalla kysyn, onko yhtiö toiminut konserniohjeen mukaisesti, Kyvo II ja Kyvo III investointien osalta niiden suunnittelusta lähtien aina tähän päivään asti?

Samalla pyydän kaupunginhallitusta vastaamaan siihen, miltä toimijoilta ja millä summilla Lahti Energia Oy on ostanut juridista neuvontaa ja/tai juridisia palveluja yleensä, sekä erikseen Kyvo II sekä Kyvo III voimalahankkeiden valmistelussa, sopimusneuvotteluissa sekä sopimusten jälkipuinneissa, eli kokonaisuudessaan molempien jätti-investointien kuluessa suunnittelun alkamisesta aina tähän päivään asti. Tähän riittää vastaukseksi juridisen palvelun tuottajat sekä heille maksetut summat. Näin saan valtuutettuna tiedon siitä, onko yhtiö varmistanut oman juridisen osaamisensa riittävällä asiantuntemuksella sekä eettisesti kestäväällä tavalla.

Konsernipalvelut 4.12.2020:

"Valtuutettu Jari Salonen osoitti 9.11.2020 hallintosäännön 10 § mukaisen kysymyksen kaupunginhallitukselle. Vastauksen valmistelusta on vastannut konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius. Käytännössä kuitenkin kaikkiin Lahti Energia Oy:tä koskeviin kysymyksiin vastauksen tuotti yhtiö itse. Lahti Energia Oy on tuottanut vastaukset 1-4 ja vastauksen 6. Valmistelu on tuottanut vastauksen 5.

Lahden kaupungin hallintosäännön 10 § mukainen kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Hallintosäännön 10 § mukaisia kysymyksiä ovat kaikki jäljempänä esittämäni kysymykset.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

Lahti Energia on investoinut yhtiön tase huomioiden suhteellisen lyhyen ajan kuluessa kaksi jätti-investointia uusiin voimaloihin, Kyvo II ja Kyvo III. Molempien investointien kustannusarviot ovat pettäneet pahan kerran. Tästä on syntynyt yhtiölle tähän päivään mennessä noin 40 miljoonan euron lisäkustannus. Lisäksi investointien arvioitiin synnyttävän merkittävää positiivista kassavirtaa. Onko arvio toteutunut?

Vastaus 1: Kyvo 2 ja Kyvo 3 laitokset tuottavat pääosan Lahti Energian kaukolämmöstä uusiutuvalla tai kierrätyspolttoaineella. Kyvo 3 investointi valmistui kaupalliseen käyttöön huhtikuussa 2020 ja on ollut koekäyttökäyttöjakso huomioiden tuotannollisessa käytössä elokuusta 2019 alkaen. Laitoksen käytettävyyden on ollut lähes 100%. Kyvo 2 laitoksen käytettävyyden on parantunut huomattavasti viime vuosina ollen tänä vuonna yli 90%. Laitosten ansiosta tuotannon tehokkuus ja niiden tuottama positiivinen kassavirta on erittäin hyvä ja vastaa vuoden 2016 investointipäätösajankohdan odotuksia.

Kyvo 2 projekti ylitti alkuperäisen kustannusarvion noin 10%:lla. Tämä johtui mm. vierailukeskuksen rakentamisesta sekä teknisen tason ja rakennustilavuuden noususta. Projektiin sisältyi myös teknologiariski, joka oli tiedossa investointipäätöstä tehtäessä. Tämä riski toteutui, kun laitoksen käytettävyyden suunnitellulla REF – polttoaineella jäi huomattavasti alle suunnitteluarvojen johtuen erityisesti tuotekaasun kuumapuhdistusprosessin ns. keraamisten suodatinelementtien ("kynttilät") heikosta kestävydestä.

Tämä johti alkuvuosina huomattavasti suurempaan maakaasun käyttöön sekä ylimääräisiin huolto- ja kunnossapitokustannuksiin. Laitoksen käyttöä on kehitetty viime vuosina ja tulokset alkavat näkyä. Yksi merkittävimmistä muutoksista on ollut em. keraamisten kynttilöiden vaihto metallisiin. Ne ovat olleet kestäviä, mutta hankintahinnaltaan huomattavasti kalliimpia. Parantunut käytettävyyden (nyt yli 90%) on vaikuttanut merkittävästi käyttökäytteen paranemiseen, vaikka alkuperäiseen suunniteltuun käytettävyyssasteeseen onkin vielä matkaa.

Kaukolämmön myynti vuoden 2021 budjetissa on noin

1% pienempi kuin vuonna 2016 arvioitiin. Arvioitu myynnin lasku johtuu kiinteistöjen energiatehokkuustoimista sekä budjetin perusteena olevan lämpötilan (10 vuoden liukuva keskiarvo) noususta lämpimien vuosien myötä. Tänä vuonna kaukolämmön myynnin on arvioitu jäävän budjetoidusta 9 % erityisesti lämpimän alkuvuoden takia. Tällä ei ole kuitenkaan ollut merkittävää tulosvaikutusta eli alhaisempaa myyntiä on onnistuttu kompensoimaan vastaavasi alhaisemmilla kuluilla.

Alentuneen kaukolämmön myynnin tulosvaikutusta on kompensoinut merkittävästi investointipäätöksen aikana arvioitua alhaisemmat polttoaineen hankintakustannukset. Erityisesti Kyvo 2:n kierrätyspolttoaineen hankintakustannus on merkittävästi alhaisempi. Kyvo 3:n merkittäviä muutoksia markkinassa verrattuna investointipäätöksen tekoaikaan ovat: sähköntuotannon syöttötariffin menetys CO2-päästöoikeuksien hinnan nousun myötä. Toisaalta päästöoikeuksien myyntitulo on osittain kompensoinut sen. Päästöoikeuksien hinnannousu ei kuitenkaan ole rasittanut omaa tai osuusvoimien kustannusrakennetta, jotka molemmat ovat lähes päästöttömiä.

Kyvo3:n polttoaineiden hintataso on hieman korkeampi kuin 2016 arvioitiin, mutta tähän on mahdollisuus vaikuttaa hyödyntämällä edullisempia polttoainejakeita laitoksen takuuajan jälkeen.

Kyvo 3 projektin alkuperäinen kustannusarvio oli 165MEUR. Projektin toteutuneet kustannukset olivat noin 183MEUR eli kustannusylitys oli noin 10%. Merkittävimmät kustannusten ylittymiseen vaikuttaneet tekijät olivat:

- o alkuperäisessä kustannusarviossa oli puutteita,
- o suunnittelutoimisto vaihdettiin kesken projektin, jolloin moni asia jouduttiin suunnittelemaan uudelleen ja osa virheistä jouduttiin korjaamaan työmaalla,
- o projektin teknistä tasoa nostettiin ja mm. rakennustilavuus kasvoi oleellisesti,
- o toimituslaajuutta lisäti mahdollistamalla sähköntuotanto putkiston ristikytkennällä Kyvo2:n höyryturbiinille.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

Lahti Energia on luovuttanut sähkömyyntitoimintansa sähköyhtiöiden yhdessä omistamalle yhteisyritykselle, jossa Lahti Energia on vähemmistöosakas. Näin ollen Lahti Energian varsinainen toimiala lienee tällä hetkellä olla sähköverkkoliiketoiminnan ja kaukolämpöliiketoiminnan harjoittaminen. Sähköä myydään osakkuusmyyntiyhtiölle ilmeisesti sopimus pohjalla. Rivivaltuutetun tiedot eivät ole välttämättä täydellisiä, mutta tällaisen kuvan olen saamieni tietojen pohjalta muodostanut.

Vastaus 2: Lahti Energia myy sekä itse tuottamansa että osuusvoimassa tuotetun sähkön tukkumarkkinoilla, jossa hinta muodostuu kysynnän ja tarjonnan mukaan päivittäisellä huutokaupalla. Osa sähköstä voidaan myydä kahdenvälisellä sopimuksella esimerkiksi Oomille markkinahintaan, joka muodostuu edellä kuvatulla tavalla tukkumarkkinoilla. Oomin ja Lahti Energian välinen sähkönmyyntisopimus ja sen hinnoitteluperiaate kuten muutkin ehdot ovat liikesalaisuuksia.

Mikä merkitys investointimenojen merkittävän suurella ylittymisellä on yhtiön osingonmaksukyvyille? Ovatko investointien perusteena olleet tuotto-odotukset toteutumassa lähellekään suunnitellulla tavalla? Mikä on realistinen arvio Lahti Energian osingonmaksukyvyn tulevasta kehityksestä? Miten kaukolämmön hinta on kehittynyt Lahti Energian omiin, 13.6.2016 Lahden kaupunginvaltuuston § 57 Lahti Energian lämpölaitosinvestoinnit rahoitus- ja takauspäätös -pykälässä esitettyihin laskelmiin verrattuna ja miten kyseisen kaukolämmön hinnankorotuslaskelman toteutumisesta on raportoitu omistajalle?

Vastaus 3: Luonnollisesti 18 MEUR ylitys investointikustannuksissa on pois yhtiön kassasta. Se on jouduttu rahoittamaan lisälainalla ja yhdessä suuren velkataakan kanssa se on osaltaan heikentämässä yhtiön rahoitus tilannetta ja näkyy siten myös lähivuosina yhtiön osingonmaksukyvyssä.

Ylityksestä osa, noin 5 MEUR, johtui toimituslaajuuden lisäämisestä ja siltä osin lisäinvestoinnin odotetaan maksavan itsensä takaisin Kyvo 3 - Kyvo 2 ristiin kytkennän mahdollistaman optimoinnin myötä. Ristiinkytkentä tarkoittaa mahdollisuutta ajaa Kyvo 3:n korkeapainehöyryä Kyvo 2 laitoksen höyryturbiinille.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

Tämä on vähentänyt merkittävästi Kyvo 2 laitoksen kustannuksia häiriötilanteissa, kun maakaasu ei ole tarvinnut käyttää silloin kun Kyvo 3 laitos on ollut käytössä ja höyryä on voitu ohjata häiriötilanteessa Kyvo 2:n turbiinille.

Lahti Energian käyttökate on tehtyjen investointien myötä hyvä ja mahdollistaa osingonmaksun palauttamisen noin 15 MEUR tasolle arviolta 2024 alkaen. **Vuosina 2021-2023** yhtiö lyhentää merkittävästi, yli 100 MEUR, pitkäaikaisia lainojaan (2020 lopussa lainoja on noin 380 MEUR). Tämä pitää sisällään kaupungin myöntämiä velkoja, joita lyhennetään lyhennysohjelman mukaisesti yhteensä noin 51 MEUR. Lisäksi yhtiö maksaa lainojen korkoja kaupungille noin 12 MEUR.

Yhtiön liiketoiminnan ennustettavuus on kohtuullisen hyvä. Tästä huolimatta liiketoimintaan sisältyy riskejä ja mahdollisuuksia, jota varten yhtiö tarvitsee kohtuullista puskuria. On myös omistajan etu, että yhtiöllä säilyy riittävä rahoituksellinen puskuri ja siten mahdollisuus sovituisissa puitteissa harjoittaa liiketoimintaansa omistajan arvoa kasvattaen.

Kesällä 2020 kaupunki myönsi Lahti Energialle 20 miljoonan euron limiitin "rahoituskapeikon" ohittamiseksi. Rahoituskapeikko tässä yhteydessä tarkoittanee sitä, että rahat olivat loppu, mutta palkat ja laskut pitää saada maksettua. Vuosittaisen 10 – 20 miljoonan euron osingonmaksun sijaan omistaja joutui tänä vuonna lainaamaan Lahti Energialle 20 miljoonaa euroa juoksevien kulujen maksamista varten. Kaupunginhallituksen talousarvioesitykseen on merkitty Lahti Energian osingonmaksutavoitteeksi 9,0 miljoonaa euroa vuodelle 2021. Onko yhtiön osingonmaksukyvyttömyysilmoituksen jälkeen kaupunginhallituksen asettama 9,0 miljoonan euron osingonmaksutavoite vuodelle 2021 realistinen?

Vastaus 4: Molempien laitosten ansiosta kaukolämmön tuotannon tehokkuus on erittäin hyvä samoin kuin niiden tuottama positiivinen kassavirta. Siten voidaan sanoa, että investoinnin tuotto-odotukset vastaavat vuoden 2016 investointipäätösajankohdan mukaisia odotuksia.

Tästä huolimatta toteutuneet tuotot ovat jääneet

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

alhaisemmiksi johtuen suunniteltua alhaisemmasta kaukolämmön hinnasta sekä kaukolämmön kysynnän lievästä laskusta. Tämä taas johtuu poikkeuksellisen lämpimästä vuodesta 2020 sekä kiinteistöjen energiatehokkuustoimista. Kaukolämmön alemman hinnan vaikutus on noin - 4MEUR vuositasolla.

Kaukolämmön myynti vuoden 2021 budjetissa on noin 1% pienempi kuin vuonna 2016 arvioitiin. Arvioitu myynnin lasku johtuu kiinteistöjen energiatehokkuustoimista sekä budjetin perusteena olevan lämpötilan (10 vuoden liukuva keskiarvo) noususta lämpimien vuosien myötä. Tänä vuonna kaukolämmön myynnin ennustetaan jäävän budjetoidusta noin 9 % jo lämpimän alkuvuoden ja nyt ennustetun lämpimän loppuvuoden takia.

Toisaalta alentuneen kaukolämmön myynnin tulosvaikutusta on kompensoinut merkittävästi investointipäätöksen aikaan arvioitua selvästi alhaisemmat toteutuneet polttoaineen hankintakustannukset kokonaisuudessaan. Erityisesti Kyvo 2:n kierrätyspolttoaineen hankintakustannus on merkittävästi alhaisempi. Kyvo 3:n osalta merkittäviä muutoksia markkinassa verrattuna investointipäätöksen tekoaikaan ovat: a) sähköntuotannon syöttötariffin menetys CO2-päästöoikeuksien hinnan nousun myötä. Toisaalta päästöoikeuksien myyntituloja arvioidaan saatavan tätä myötä enemmän. b) Kyvo3:n polttoaineiden hintataso on hieman korkeampi kuin 2016 arvioitiin, mutta tähän on mahdollisuus vaikuttaa hyödyntämällä edullisempia polttoainejakeita laitoksen takuuajan jälkeen.

Kaukolämmön hintaa ei ole viime vuosina nostettu kuten suunniteltiin vuonna 2016. Silloin esillä oli 1,5%:n tai 3%:n korotukset vuosittain laitoksen valmistumiseen saakka, joista valittiin 1,5%:n korotustahti liiketoimintasuunnitelmiin. Toteutunut kaukolämmön keskihinnan muutos 1.3.2016 hinnoista 1.11.2020 hintoihin on noin -2% eli hinta on laskenut. Vaikka kaukolämmön tilausvesivirtaan perustuvaa kiinteää maksua on nostettu 20-35%, niin samaan aikaan toteutetut energiamaksujen alennukset noin -7% ovat laskeneet kokonaishintaa. Jos hinnoittelussa olisi

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

noudatettu 1,5%:n vuosikorotuksia, kaukolämmön hinta 2020 olisi ollut noin 6% korkeampi eli keskihinta olisi ollut noin 4€/MWh korkeampi.

Hintojen alentamista on perusteltu kaukolämmön kilpailutilanteen kiristymisellä.

Miten Lahti Energian osalta on ajauduttu tähän tilanteeseen? Yhtiön tänä vuonna eläköitynyt edellinen toimitusjohtaja ilmoitti vielä työssä ollessaan tämän vuoden maaliskuussa maakuntalehden haastattelussa, että yhtiön osingonmaksukyky ei ole millään tavalla uhattuna. Olisi erittäin pelottavaa, jos osingonmaksukyvyn katoaminen olisi tullut Lahti Energialle maaliskuun jälkeen täytenä yllätyksenä. Miksi tilanne tuli yllätyksenä omistajalle, Lahden kaupungille, vaikka konserniohje ohjeistaa tytäryhteisöjä antamaan reaaliaikaisesti kaiken omistajalle tärkeän taloudellisen tiedon? Investointien kautta saataviksi arvioitujen tuloennusteiden pettäminen olisi konserniohjeen mukaan pitänyt kertoa omistajalle välittömästi, kun tilanne on havaittu. Konserniohje ohjaa yleishengellään tytäryhteisöjä tiedottamaan omistajaa kaikesta merkittävästä taloudellisesta kehityksestä sekä neuvottelemaan omistajan kanssa merkittävistä muutoksista toiminnassaan. Konserniohjeen osuus 6.2 Konserniraportointi ja sen kohta 6.2.1 Lakisääteinen tiedonantovelvollisuus edellyttävät, että yhtiön on annettava kaupunginhallitukselle tarvittavat tiedot kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi.

Hallintosäännön 10 § mukaisen kysymyksen muodossa pyydän kaupunginhallitusta edelleen selvittämään, onko Lahti Energia Oy toiminut konserniohjeen 6.2 Konserniraportointi, ja ainakin sen kohdan 6.2.1 lakisääteinen tiedonantovelvollisuus, vaatimalla tavalla ja raportoinut omistajalle investointien kustannusten merkittävästä ylityksestä sekä tuloarvioiden merkittävästä alittumisesta. Samalla kysyn, onko yhtiö toiminut konserniohjeen mukaisesti, Kyvo II ja Kyvo III investointien osalta niiden suunnittelusta lähtien aina tähän päivään asti?

Vastaus 5: Lahti Energia Oy on toimittanut hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat konserniohjeen mukaisesti. Lahti Energia Oy on noudattanut konserniohjetta pitäessään omistajan tietoisena yhtiön kulloisestakin tilanteesta. Omistajan edustajat ovat olleet perillä yhtiön tilanteesta.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 341

Viimeisen 18 kuukauden aikana Lahti Energia Oy:n asioita on käsitelty kaupunginvaltuuston info-tilaisuuksissa kolme kertaa, kaupunginhallituksessa kaksi kertaa ja konserni- ja tilajaostossa neljä kertaa.

KV-infot 2.10.2019, 22.01.2020 ja 12.03.2020

KH:t 4.5.2020 ja 8.6.2020

KTJ:t 14.10.2019, 18.11.2019, 17.03.2020, 27.04.2020

Samalla pyydän kaupunginhallitusta vastaamaan siihen, miltä toimijoilta ja millä summilla Lahti Energia Oy on ostanut juridista neuvontaa ja/tai juridisia palveluja yleensä, sekä erikseen Kyvo II sekä Kyvo III voimalahankkeiden valmistelussa, sopimusneuvotteluissa sekä sopimusten jälkipuinneissa, eli kokonaisuudessaan molempien jätti-investointien kuluessa suunnittelun alkamisesta aina tähän päivään asti. Tähän riittää vastaukseksi juridisen palvelun tuottajat sekä heille maksetut summat. Näin saan valtuutettuna tiedon siitä, onko yhtiö varmistanut oman juridisen osaamisensa riittävällä asiantuntemuksella sekä eettisesti kestäväällä tavalla.

Vastaus 6: Kyvo 2 projektissa juridisia palveluja on käytetty yhteensä 381 165,99 euron arvosta ja palveluita on ostettu asianajotoimisto Mäkitalo Rantanen & Co Oy:ltä, Asianajotoimisto SLPK Oy:ltä, Suomen Hankintajuristit Oy:ltä, Borenus Attorneys Ltd:ltä ja Selen Law Oy:ltä.

Vuosina 2010-2014 lakipalveluja hankittiin yhteensä 1 167 729,28 arvosta. Edellä esitettyjen Kyvo 2 projektiin käytettyjen asianajotoimistojen lisäksi palveluita on ostettu Krogerus Oy:ltä, Matti Kataja Ky:ltä, LMR Oy:ltä, Bützow Oy:ltä, Sivenius, Suvanto & Co Oy:ltä, Lexia Oy:ltä sekä Jouni Kallioniemi Oy:ltä.

Kyvo 3 – projektissa juridisiin palveluihin on käytetty yhteensä 1 675 474,28 euroa vuosina 2015-2020. Näitä palveluita on ostettu seuraavilta toimistoilta: Asianajotoimisto HH & Partners, Asianajotoimisto Lindfors & Co Oy, Suomen Hankintajuristit Oy, Roschier Asianajotoimisto Oy, Asianajotoimisto Bird&Bird Oy, Borenus Attorneys Ltd ja Selen Law Oy.

Lahti Energia on ostanut vuosina 2015-2020 yhteensä

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 342

Eron myöntäminen Pontus Söderblomille kunnan keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen KV

D/1743/00.00.01.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, p. 044 716 1416

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Pontus Söderblomille eron kunnan keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa Pontus Söderblom on 30.11.2020 on pyytänyt eroa keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä.

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja: SDP eläkeläinen Jouko Pylväs	I varajäsen: KD Hannu Vainikainen
Varapuheenjohtaja: KOK eläkeläinen, yrittäjä Heikki Vappula	II varajäsen: VAS toimistotyöntekijä Silja Lappalainen
Jäsen: VIHR aluepäällikkö Emilia Lehikoinen	III varajäsen: SKP kanslisti Maarit Elomaa-Solkio
Jäsen: PS eläkeläinen, kotitalousteknikko Marja Rautkoski	IV varajäsen: Sitoutumaton Rehellinen Ryhmä Tea Ääpäälä
Jäsen: KESK hallintotieteen kandidaatti, MTi	V varajäsen: Valitsijayhdistys Söderblom Pontus

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 342

Pekka Niemelä	Pontus Söderblom
---------------	------------------

Vaalilain 13 §:

”Valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa. (8.5.2015/563)”

Vuonna 2017 pidetyissä kuntavaaleissa esiintyivät Lahden kaupungissa seuraavat puolueet ja äänestäjäryhmät, jotka ovat äänimäärän mukaisessa järjestyksessä:

1. Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.
2. Kansallinen Kokoomus r.p.
3. Vihreä liitto r.p.
4. Perussuomalaiset r.p.
5. Suomen Keskusta r.p.
6. Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
7. Vasemmistoliitto r.p.
8. Pro Lahti
9. Sitoutumaton Rehellinen Ryhmä
10. Suomen Kommunistinen Puolue r.p.
11. Valitsijayhdistys Söderblom Pontus
12. Valitsijayhdistys Sopotsko Nikita

Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Tasa-arvolain vaalille asettamat vaatimukset

5-jäsenisessä lautakunnassa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 5-2.

3 (3)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 342

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote Pontus Söderblom, valittu, luettelot, keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 343

Erityisperusteltu poisto-aika Humpulan päiväkodin uudisrakennus

D/2177/10.03.02.00.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kiinteistöaloussuunnittelija Jorma Lehikko, puh. 050 398 5211

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitukselle päättää perusteluosassa esitettyjen erityisperusteltujen poisto-aikojen vahvistamisen seuraavasti:

Humpulan päiväkodin uudisrakennus, poisto-aika 30 vuotta (360 kk).

Perusteluosa **Konserni- ja tilajaosto 7.12.2020 § 80:**

Lahden Tilakeskus esittää lokakuussa 2020 käyttöönotetulle Humpulan päiväkodin uudisrakennukselle erityisperusteltua 30 vuoden (360 kk) poisto-aikaa.

Lahden kaupungin voimassa olevan poistosuunnitelman, kaupunginvaltuuston päätöksen 11.4.2016 § 36 mukaisesti voidaan Kilan kuntajaoston yleisohjeen mukaisista poistoajoista, 20 vuotta (240 kk), poiketa erityisperusteilla.

Erityisperusteluna valmistuneen hankkeen osalta esitetään:

Humpulan päiväkodin uudisrakennus tulee sivistystoimialan palvelualueen käyttöön. Päiväkotirakennuksen suunnittelun ja rakentamisen lähtökohtana ovat olleet kestävän kehityksen tavoitteet ja 50 vuoden käyttöikä. Uudisrakennuksen taloudellinen pitoaika on yli 30 vuotta.

Päätösehdotus:
Toimitilajohtaja Jouni Arola

Konserni- ja tilajaosto päättää esittää kaupunginhallitukselle perusteluosassa esitettyjen erityisperusteltujen poisto-aikojen vahvistamista seuraavasti:

Humpulan päiväkodin uudisrakennus, poisto-aika 30 vuotta (360 kk).

Konserni- ja tilajaosto tarkistaa pöytäkirja tämän asian osalta heti.

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 343

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Jaosto: muutoksenhakukielto
Kh: oikaisuvaatimusohje

Toimenpiteet

Jaosto: kh
Kh: Ote Lahden Tilakeskus

Liitteenä

-

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 344

Lahti-konsernin konserniohjeen muuttaminen KV

D/191/00.01.01.00.00/2018

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, puh. 044 716 1895

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä 2 olevan muutetun Lahti-konsernin konserniohjeen.”

Perusteluosa **Konserni- ja tilajaosto 7.12.2020 § 84:**

Konserniohje päivitettiin viimeksi alkuvuodesta 2018. Nyt tehdyt muutokset muuttivat melko perusteellisesti ohjeen rakennetta, vaikka sisällöllisesti monia muutoksia ei tehtykään. Yksi merkittävimmistä muutoksista oli ohjeiden lyhentäminen poistamalla viittaukset osakeyhtiö- ja kuntalakeihin. Oletuksena on, että yhteisöt ja säätiöt noudattavat lakeja ilman erillistä ohjettakin. Samoin muutettiin useiden asioiden esitysjärjestystä. Näistä johtuen merkittävimmät muutokset on tuotu julki erillisellä muutosliitteellä eikä upotettuna vanhaa ohjepohjaan.

Päätösehdotus:

Konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen

Konserni- ja tilajaosto päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä 2 olevan muutetun Lahti-konsernin konserniohjeen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku Jaosto: muutoksenhakukielto
Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet Jaosto: kh
Kh: kv

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 344

Kv: ote konserniyhtiöt, säädöskokoelma

Litteenä

1. Tehtävät muutokset
2. Lahti-konsernin konserniohje -luonnos
3. Voimassaoleva Lahti-konsernin konserniohje

Liite 1

Konserniohjeen keskeisimmät lisäykset / muutokset

2.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat ja hallituspalkkiot

Pääsääntöisesti yhtiöiden hallitusvalinnat valmistellaan osana kunnallisvaalien jälkeisiä poliittisia neuvotteluja. Konserni- ja tilajaos päättää hallitusjäsen ehdokkaat, jotka esitetään yhtiökokoukselle. Yhtiöt, joissa on useita omistajia hallituspaikoista tulee sopia osakas- tai rahoittajasopimuksessa.

Seuraaviin Lahti- konsernin yhtiöiden hallitukseen valitaan vähintään yksi riippumaton jäsen.

- Koko- Lahti Oy
- Lahden Pysäköinti Oy
- Lahden Talot Oy
- Lahti Energia Oy
- Lahti Aqua Oy
- Salpakierto Oy
- Spatium Toimitilat Oy

Riippumattoman jäsenen valinnan valmistelusta vastaa omistajaohjauspalvelut. Omistajaohjauspalvelut voi käyttää ulkopuolista apua hallituskandidaattien rekrytoinnissa. Kandidaattien rekrytoinnissa tulee kuulla tytäryhteisöjä, joihin riippumatonta jäsentä ollaan rekrytoimassa. Konserni- ja tilajaosto päättää riippumattoman jäsenen esittelijän esityksestä.

Tytäryhteisöjen hallitusten palkkiot tulee määräytyä seuraavien perusteiden mukaan:

- palkkiot eivät saa ylittää kaupunginhallituksen palkkiotasoa, ellei kaupunginhallitus erityisestä syystä toisin päättä
- palkkiot määräytyvät kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti ja koskevat myös riippumattomia hallituksen jäseniä.
- jos tytäryhteisöä ei ole mainittu kaupunginhallituksen palkkiolistauksessa, tulee tytäryhtiön pyytää erillislausunto palkkiotasosta kaupunginhallitukselta ennen palkkioista päättämistä ja maksua
- hallituksen jäsenet eivät voi olla mukana tulospalkkio tai muissa vastaavissa järjestelmissä

5.2 Konserniraportointi

Tytäryhteisön ja säätiön on huolehdittava, että kokousten esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen ovat omistajaohjauspalveluiden ja/tai yhtiön hallituksessa kaupunginjohtajan sijaan käyvän henkilön käytettävissä hallituksen kanssa samanaikaisesti. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja, konserni- ja tilajaoston puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja konsernipalvelujohtaja voivat halutessaan pyytää nähdä hallitusten esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen omistajaohjauspalvelulta.

Hallitusten materiaalien jakamisessa on noudatettava korkea tietoturvan tasoa.

5.6 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tytäryhteisöt vastaavat hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta Lahden kaupunkikonsernin periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on huolehdittava siitä, että yhteisöissä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa toiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Tytäryhteisöt laativat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen Lahden kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -ohjeen mukaisesti. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Tytäryhteisön tulee raportoida vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavasta ja sen tuloksellisuudesta, strategisia tavoitteita uhkaavista merkittävistä riskeistä ja myös strategisista mahdollisuuksista sekä riskien hallinnan menettelyistä ja tuloksellisuudesta

Lahden kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot ja asiakirjat, kun tarkastus suoritetaan vuotuisen toimintasuunnitelmaan tai konsernijohdon toimeksiantoon perustuen. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön ja säätiön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.

5.7 Ympäristöasiat

Lahden tavoite on olla hiilineutraali 2025. Yhteisöjen ja säätiöiden tulee omalta osaltaan toimia tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kuntien energiatehokkuussopimuksen mukaan Lahti on sitoutunut vähentämään energiankäyttöään ja edellyttää Lahti- konsernin toimijoilta energiansäästöä ja energiatehokkuustoimenpiteitä. Yhteisöjen ja säätiöiden on raportoivat näistä osana tilinpäätöstä.

5.9 Eettiset ohjeet

Tytäryhteisöllä on oltava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä eettinen ohjeistus. Eettisen ohjeistuksen tulee pitää sisällään eettiset periaatteet sekä keinot ja kanavat väärinkäytöksiin puuttumiseksi. Eettisten ohjeiden tulee olla linjassa Lahden kaupungin eettisten toimintaperiaatteiden kanssa.

5.10 Avoimuus ja tiedottaminen

Tytäryhteisön viestintä on hyvin suunniteltua, aktiivista ja avointa. Yhteisön ja säätiön tulee esittää keskeiset, ajantasaiset tunnusluvut toiminnastaan valitsemallaan tavalla.

Yhteisön on julkistettava yhtiön johtoa, taloutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavaa tietoa. Tällaisia tietoja ovat mm. hallituksen jäsenet, tilinpäätös tai vuosikertomus sekä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat tiedot.

5.12 Asiakirjojen säilyttäminen

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhteisö ja säätiö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse.

Lahden kaupunki arkistoi kaikki pysyvästi säilytettävät aineistot vain sähköisenä. Mikäli tytär- ja osakkuusyhteisöjen asiakirjat päätetään sijoittaa Lahden kaupungin sähköiseen arkistoon, on arkistotoimen hoidossa noudatettava kaupunginarkistonhoitajan antamia ohjeita, tiedonohjausta sekä huomioitava kaupungilla kulloinkin käytössäolevan arkistointiohjelman edellyttämät tiedostojen siirtoihin liittyvät tekniset vaatimukset. Tytär- ja osakkuusyhteisöt hoitavat mahdolliset siirto- ja digitointikulut.

5.13 Tilinpäätös, raportointi ja talousarvio

Tytäryhteisön on toimitettava hallituksen hyväksymä ja tilintarkastajan tarkastama tilinpäätös konsernipalveluiden ilmoittamassa aikataulussa Lahden kaupungille tai valitulle palvelutuottajalle, joka tekee konsernitilinpäätöksen. Ellei konsernipalvelut ilmoita tilinpäätösaikataulua joulukuun ensimmäiseen päivään mennessä, noudatetaan edellisvuoden aikataulua.

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi mainittava seuraavat asiat:

1. hallitukselle maksetut palkkiot, toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten ja määrät kukin erikseen.
2. Jos yhteisölle tai säätiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yksityiskohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on niistä raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
3. kaupunkistrategian toteutumisesta.
4. hankintaohjelman toteutumisesta.
5. energiansäästö ja -tehokkuustoimenpiteistään ja tuloksista.
6. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavoista ja tuloksellisuudesta

Tytäryhteisöjen on tehtävä ja toimitettava omistajaohjauspalveluille tulevaa tilikautta koskeva toiminnan budjetti. Yhteisöt ja säätiöt, joiden liikevaihto ylittää viimeiseltä tilikaudelta miljoona euroa on esitettävä yhteisön tai säätiön hallitukselle päivittyvä tulos- ja kassavirtaennuste. Kassavirtaennusteen aikaperspektiivi tulee olla vähintään 12 kuukautta nykyhetkestä.

Lahden kaupungin
SÄÄDÖSKOKOELMA

Lahti-konsernin konserniohje

SISÄLLYSLUETTELO

Omistamisen keskeiset periaatteet Lahti- konsernissa	2
1 KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTE	3
1.1 Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tarkoitus ja soveltaminen	3
1.2 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön hallintoelimissä	3
2 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA	3
2.1 Kaupunginvaltuusto konsernin strategisten tavoitteiden asettajana	3
2.2 Konsernijohto konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä	3
2.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat ja hallituspalkkiot	3
3 KONSERNIOHJAUKSEN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	4
3.1 Konserni- ja tilajaosto	4
3.2 Kaupunginjohtaja	4
4 KONSERNIOHJAUKSEN ONNISTUMISEN ARVIOIMINEN	4
4.1 Tarkastuslautakunta	4
4.2 Tarkastuslautakunnan antamat ohjeet	4
5 TYTÄRYHTEISÖJEN SÄÄTIÖIDEN TOIMINTAOHJEET	5
5.1 Kaupungin omistajapolitiikan noudattaminen	5
5.2 Konserniraportointi	5
5.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat	5
5.4 Rahoitus ja maksuvalmius	6
5.5 Strategian laatiminen ja päivittäminen	6
5.6 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	6
5.7 Riskienhallinta	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5.8 Ympäristöasiat	7
5.9 Henkilöstöpolitiikka	7
5.10 Eettiset ohjeet	7
5.11 Avoimuus ja tiedottaminen	7
5.12 Julkiset ja muut hankinnat	7
5.13 Asiakirjojen säilyttäminen	7
5.14 Tilinpäätös, raportointi ja talousarvio	8
5.15 Hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tytäryhteisöissä	8

Omistamisen keskeiset periaatteet Lahti- konsernissa

Omistajana kaupunki on kiinnostunut tyttäristään.

Kaupunki on aktiivinen omistaja, joka haluaa auttaa tytäryhteisöjä menestymään. Tytäryhtiölle turvataan edellytykset joustavaan operatiiviseen toimintaan.

Omistajapolitiikan ja Tytäryhteisöjen tavoitteena on edistää konsernin kokonaisedun toteutumista. Konsernin näkökulma voi poiketa tytäryhteisön välittömästä näkökulmasta. Näissä tilanteissa ratkaisu pyritään etsimään neuvottelemalla.

Ohjeen tavoitteena on, että konsernin tyttärillä on yhtenäinen tapa toimia.

Tiedon kulku on aktiivista ja avointa omistajalta tyttäriin ja tyttäristä omistajalle ja Tytäryhteisöt tiedottavat omistajaa kaikista yhteisöä koskevista merkittävistä muutoksista.

Tytäryhteisön on annettava kuntalaisille toiminnastaan riittävät tiedot.

1 KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTE

1.1 Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tarkoitus ja soveltaminen

Kuntalaki asettaa kunnille veloitteen päättää kuntakonsernin keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista. Lahti-konsernin konserniohjetta noudatetaan Lahti- konsernin yhteisöissä ja säätiöissä.

1.2 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön hallintoelimissä

Tytäryhteisön ylintä päätösvaltaa käyttävän hallintoelimen tulee käsitellä konserniohje ja hyväksyä siinä annetut toimintaohjeet tytäryhteisöä sitoviksi. Konserniohje astuu voimaan 100% omistettujen tytäryhteisöjen osalta konserni- ja tilajaoksen päätöksen lainvoimaisuuden yhteydessä. Tytäryhteisöjen hallitusten ja johdon on tunnettava konserniohje.

2 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA

2.1 Kaupunginvaltuusto konsernin strategisten tavoitteiden asettajana

Kaupunginvaltuusto on kaupunkikonsernin ylin päätöksentekaelin. Lahden kaupunginvaltuusto päättää Lahti-konsernin toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Lahden kaupungin strategiassa, talousarvion yhteydessä ja tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteista talousarvion yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.

2.2 Konsernijohto konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konserni- ja tilajaosto, kaupunginjohtaja ja muut johtosäännössä mainitut viranomaiset. (kuntalaki 48§)

2.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat ja hallituspalkkiot

Pääsääntöisesti yhtiöiden hallitusvalinnat valmistellaan osana kunnallisvaalien jälkeisiä poliittisia neuvotteluja. Konserni- ja tilajaos päättää hallitusjäsenehdokkaat, jotka esitetään yhtiökokoukselle. Yhtiöt, joissa on useita omistajia hallituspaikoista tulee sopia osakas- tai rahoittajasopimuksessa.

Seuraaviin Lahti- konsernin yhtiöiden hallitukseen valitaan vähintään yksi riippumaton jäsen.

- Koko- Lahti Oy
- Lahden Pysäköinti Oy
- Lahden Talot Oy
- Lahti Energia Oy
- Lahti Aqua Oy
- Salpakierto Oy
- Spatium Toimitilat Oy

Riippumattoman jäsenen valinnan valmistelusta vastaa omistajaohjauspalvelut. Omistajaohjauspalvelut voi käyttää ulkopuolista apua hallituskandidaattien rekrytoinnissa. Kandidaattien rekrytoinnissa tulee kuulla tytäryhteisöjä, joihin riippumatonta jäsentä ollaan rekrytoimassa. Konserni- ja tilajaosto päättää riippumattoman jäsenen esittelijän esityksestä.

Tytäryhteisöjen hallitusten palkkiot tulee määräytyä seuraavien perusteiden mukaan:

- palkkiot eivät saa ylittää kaupunginhallituksen palkkiotasoa, ellei kaupunginhallitus erityisestä syystä toisin päättä
- palkkiot määräytyvät kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti ja koskevat myös riippumattomia hallituksen jäseniä.
- jos tytäryhteisöä ei ole mainittu kaupunginhallituksen palkkiolistauksessa, tulee tytäryhtiön pyytää erillislausunto palkkiotasosta kaupunginhallitukselta ennen palkkioista päättämistä ja maksua
- hallituksen jäsenet eivät voi olla mukana tulospalkkio tai muissa vastaavissa järjestelmissä

3 KONSERNIOHJAUKSEN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

3.1 Konserni- ja tilajaosto

Konserni- ja tilajaoston tehtävänä on kaupunkikonsernin toiminnan ohjaaminen ja yhteensovittaminen sekä ohjeiden antaminen kaupungin edustajille tytäryhteisöjen hallintoelimityksissä kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin (kuntalaki 39 §).

3.2 Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja vastaa kuntalain mukaan kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurannasta kaupunginhallituksen alaisena sekä käyttää sen puolesta kaupungin puhevaltaa.

Kaupunginjohtajalla on Lahden kaupungin tytäryhteisöihin kohdistuva, oikeus

- osallistua tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella sekä
- kaupungin omistajapoliittisen edun yksittäistapauksessa niin vaatiessa pyytää sisäisen selvityksen teettämistä tytäryhteisössä ja saada tytäryhteisöstä selvityksen edellyttämät ja muut omistajapoliittisessa päätöksenteossa tarpeelliset tiedot.

Kaupunginjohtajan nimeämällä henkilöllä on kaupunginjohtajan estyneenä ollessa oikeus tämän sijasta osallistua tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella.

4 KONSERNIOHJAUKSEN ONNISTUMISEN ARVIOIMINEN

4.1 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on kuntalain mukaan kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten asetettu toimielin.

Tarkastuslautakunnalla on kaupungin omistajavallan nojalla oikeus saada tarvitsemansa selvitykset kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä. Lisäksi tarkastuslautakunnalla on oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan ja tavoiteasetantaan voidakseen näin arvioida, tullaanko valtuuston asettamat tavoitteet tytäryhteisössä saavuttamaan.

4.2 Tarkastuslautakunnan antamat ohjeet

Tarkastuslautakunnalla on kuntalain nojalla oikeus valtuuston ohella ohjata tilintarkastuksen painopisteitä tilintarkastajille annetuin erityisin ohjein (kuntalaki 123 §). Tilintarkastajille

voidaan esittää esimerkiksi jonkin asian tarkempaa selvittämistä.

5 TYTÄRYHTEISÖJEN SÄÄTIÖIDEN TOIMINTAOHJEET

5.1 Kaupungin omistajapolitiikan noudattaminen

Tytäryhteisön ja säätiön tulee toiminnassaan edistää Lahden kaupungin strategian ja omistajapolitiikan toteutumista.

5.2 Konserniraportointi

Tytäryhteisön ja säätiön on huolehdittava, että kokousten esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen ovat omistajaohjauspalveluiden ja/tai yhtiön hallituksessa kaupunginjohtajan sijaan käyvän henkilön käytettävissä hallituksen kanssa samanaikaisesti. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja, konserni- ja tilajaoston puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja konsernipalvelujohtaja voivat halutessaan pyytää nähdä hallitusten esityslistat ja pöytäkirjat liitteineen omistajaohjauspalvelulta.

Hallitusten materiaalien jakamisessa on noudatettava korkeaa tietoturvan tasoa.

5.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat

Tytäryhteisön on pyydettävä dokumentoitu lausunto kaupunginjohtajalta etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa asioissa, joilla saattaa olla merkittävä vaikutus tytäryhteisön, Lahden kaupungin tai Lahti-konsernin toimintaan tai taloudelliseen asemaan tai vastuuseen taikka joilla saattaa olla erityistä periaatteellista merkitystä. Dokumentoitu lausunto on pyydettävä ainakin seuraavissa tytäryhteisöä, säätiötä tai tyttären tyttäätä koskevissa asioissa:

- 1) yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen,
- 2) toimialan muuttaminen,
- 3) tytäryhteisön perustaminen,
- 4) toiminnan laajentaminen, supistaminen tai muuttaminen,
- 5) toiminnan muuttaminen siten, että tytäryhteisö voi menettää hankintalainsäädännön mukaisen sidosyksikköasemansa suhteessa Lahden kaupunkiin,
- 6) pääomarakenteen muuttaminen,
- 7) taloudellisesti velan ottaminen tai antaminen taikka muu sitoutuminen omasta tai toisen tahon velasta tai sitoumuksesta, kuten omaisuuden kiinnittäminen tai pantin, takauksen tai muun vakuuden antaminen,
- 8) investoinnit tai merkittävän omaisuuserän taikka merkittävien immateriaali- tai muiden oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- 9) merkittävät sopimukset,
- 10) osakkeiden ja osuuksien hankinta sijoitustarkoituksessa, ellei niiden hankkimista ja omistamista ole erityisesti annettu tytäryhteisön tehtäväksi,
- 11) raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käyttö,
- 12) riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikkaa tai henkilöstöpolitiikkaa koskevat ratkaisut,
- 13) tytäryhteisön ja säätiön hallintoelimille maksettavien palkkioiden ja toimitusjohtajalle maksettavien palkka ja muiden etujen määrät niissä tapahtuvat muutokset,
- 14) toimitusjohtajasopimus tai sen liitteiden muuttaminen,
- 15) toimitusjohtajan rekrytoinnin tai irtisanomisen käynnistäminen ja toimitusjohtajan valinta,
- 16) muu, tytäryhteisön ja säätiön toimintaedellytyksiin tai palvelukykyyn vaikuttava tai tavanomaisesta poikkeava toiminta.

Kaupunginjohtaja harkitsee neuvotteluelvoitteen alaiset asiat, joissa tytäryhteisön ja säätiön tulee etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa hankkia jaoston

kannanotto. Kaupunginjohtaja käy harkintaa edellyttävissä tapauksissa keskustelun jaoston kanssa.

Omistajan kannanottoa vaativat asiat tulee käsitellä tytäryhteisön hallituksen kokouksissa omina pykälinään eikä niiden käsittelyä saa tehdä esityslistan muissa asioissa.

5.4 Rahoitus ja maksuvalmius

Tytäryhteisön on noudatettava kaupunginvaltuuston hyväksymiä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita.

Yhtiöllä tulee olla toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelma pitää sisällään suunnitelman lyhyt- ja pitkäaikaisen vieraan pääoman hankkimisesta, raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käytöstä ja muista rahoitusjärjestelyistä. Suunnitelma ja tieto edellä mainittujen järjestelyjen toteutuksesta on toimitettava konsernipalvelujen rahoitusyksikölle etukäteen ennen päättävien elinten päätöksentekoa.

Tytäryhteisön tulee liittyä asiakkaaksi Lahden kaupungin sisäiseen pankkiin. Tästä voidaan poiketa konsernipalvelujohtajan dokumentoidulla ilmoituksella. Myös muu yhteisö tai säätiö voidaan hyväksyä sisäisen pankin asiakkaaksi sen tekemästä hakemuksesta.

Tytäryhteisön on toimitettava konsernipalvelujen rahoitukseen selvitys investointikohteesta etukäteen ennen päättävien elinten päätöksentekoa. Selvityksen on pidettävä sisällään investoinnin käyttötarkoitus, arvio investoinnin vaikutuksista maksuvalmiuteen ja kassavirtasuunnitelma koko laina-ajalta. Tytäryhteisön tulee ilmoittaa tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta välittömästi kaupunginjohtajalle, konsernipalvelujohtajalle ja konsernipalvelujen rahoituspalveluille.

5.5 Strategian laatiminen ja päivittäminen

Tytäryhteisön on laadittava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden Lahden kaupunkistrategia. Strategia tulee päivittää vastaamaan kaupunkistrategiaa ja/tai muuttuneita toimintaedellytyksiä. Yhteisön on toimitettava ajantasainen strategiansa omistajaohjauspalveluihin.

5.6 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tytäryhteisöt vastaavat hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta Lahden kaupunkikonsernin periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on huolehdittava siitä, että yhteisöissä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa toiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Tytäryhteisöt laativat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen Lahden kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -ohjeen mukaisesti. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Tytäryhteisön tulee raportoida vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavasta ja sen tuloksellisuudesta, strategisia tavoitteita uhkaavista merkittävistä riskeistä ja myös strategisista mahdollisuuksista sekä riskien hallinnan menettelyistä ja tuloksellisuudesta

Lahden kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot ja asiakirjat, kun tarkastus suoritetaan vuotuisen toimintasuunnitelmaan tai konsernijohdon toimeksiantoon perustuen. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön ja säätiön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.

5.7 Ympäristöasiat

Omistajaohjauspalveluilla ja Lahden seudun ympäristöpalveluilla on tiedonsaantioikeus keskeneräisistä ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -menettelyistä. Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman luonnokset tulee toimittaa Lahden seudun ympäristöpalveluille kolme (3) viikkoa ennen sen yhteysviranomaiselle jättämistä.

Lahden tavoite on olla hiilineutraali 2025. Yhteisöjen ja säätiöiden tulee omalta osaltaan toimia tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kuntien energiatehokkuussopimuksen mukaan Lahti on sitoutunut vähentämään energiankäyttöään ja edellyttää Lahti- konsernin toimijoilta energiansäästöä ja energiatehokkuustoimenpiteitä. Yhteisöjen ja säätiöiden on raportoivat näistä osana tilinpäätöstä.

5.8 Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisön on noudatettava toiminnassaan soveltuvin osin Lahden kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita.

Tytäryhteisö liittyy jäseneksi työnantajan työnantajayhteisöön. Tytäryhteisö järjestää eläkevakuutuksensa KEVA:ssa ellei tytäryhteisön etu muuta edellytä.

5.9 Eettiset ohjeet

Tytäryhteisöllä on oltava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä eettinen ohjeistus. Eettisen ohjeistuksen tulee pitää sisällään eettiset periaatteet sekä keinot ja kanavat väärinkäyttöksiin puuttumiseksi. Eettisten ohjeiden tulee olla linjassa Lahden kaupungin eettisten toimintaperiaatteiden kanssa.

5.10 Avoimuus ja tiedottaminen

Tytäryhteisön viestintä on hyvin suunniteltua, aktiivista ja avointa. Yhteisön ja säätiön tulee esittää keskeiset, ajantasaiset tunnusluvut toiminnastaan valitsemallaan tavalla.

Yhteisön on julkistettava yhtiön johtoa, taloutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavaa tietoa. Tällaisia tietoja ovat mm. hallituksen jäsenet, tilinpäätös tai vuosikertomus sekä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat tiedot.

5.11 Julkiset ja muut hankinnat

Julkisissa hankinnoissa noudatettava lakia julkisista hankinnoista ja tarpeen vaatiessa erityisalojen hankintalakia.

Tytäryhteisön on julkisissa ja muissa hankinnoissaan noudatettava Lahti-konsernin hankintaohjelmaa. Hankittaessa konsernissa tuotettuja tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia on selvítettävä niiden kilpailukykyisyys tarjouspyynnöllä.

5.12 Asiakirjojen säilyttäminen

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhteisö ja säätiö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse.

Lahden kaupunki arkistoi kaikki pysyvästi säilytettävät aineistot vain sähköisenä. Mikäli tytär- ja osakkuusyhteisöjen asiakirjat päätetään sijoittaa Lahden kaupungin sähköiseen arkistoon, on arkistotoimen hoidossa noudatettava kaupunginarkistonhoitajan antamia ohjeita, tiedonohjausta sekä huomioitava kaupungilla kulloinkin käytössäolevan arkistointiohjelman edellyttämät tiedostojen siirtoihin liittyvät tekniset vaatimukset. Tytär- ja osakkuusyhteisöt hoitavat mahdolliset siirto- ja digitointikulut.

5.13 Tilinpäätös, raportointi ja talousarvio

Tytäryhteisön on toimitettava hallituksen hyväksymä ja tilintarkastajan tarkastama tilinpäätös konsernipalveluiden ilmoittamassa aikataulussa Lahden kaupungille tai valitulle palvelutuottajalle, joka tekee konsernitalinpäätöksen. Ellei konsernipalvelut ilmoita tilinpäätösaikataulua joulukuun ensimmäiseen päivään mennessä, noudatetaan edellisvuoden aikataulua.

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi mainittava seuraavat asiat:

1. hallitukselle maksetut palkkiot, toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten ja määrät kukin erikseen.
2. Jos yhteisölle tai säätiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yksityiskohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on niistä raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
3. kaupunkistrategian toteutumisesta.
4. hankintaohjelman toteutumisesta.
5. energiansäästö ja -tehokkuustoimenpiteistään ja tuloksista.
6. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavoista ja tuloksellisuudesta

Tytäryhteisöjen on tehtävä ja toimitettava omistajaohjauspalveluille tulevaa tilikautta koskeva toiminnan budjetti. Yhteisöt ja säätiöt, joiden liikevaihto ylittää viimeiseltä tilikaudelta miljoona euroa on esitettävä yhteisön tai säätiön hallitukselle päivittyvä tulos- ja kassavirtaennuste. Kassavirtaennusteen aikaperspektiivi tulee olla vähintään 12 kuukautta nykyhetkestä.

5.14 Hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tytäryhteisöissä

Jos Lahti- konsernin tytäryhteisöllä on omia tytäryhtiöitä, tulee näillä tytäryhtiöillä on sama hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja kuin emoyhtiöllä, ellei osakkuussopimus, rahoitussopimus tai kaupunginjohtajan päätös muuta edellytä.

Strategiat, tavoitteet ja periaatteet, joita yhtiöiden on noudatettava .

kaupunkistrategia
talousarvion yhtiökohtaiset tavoitteet
rahoituksen periaatteet
hankintaohjelma
Lahden kaupungin eettiset periaatteet
Lahden kaupungin henkilöstöpoliittiset periaatteet

Lahden kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -ohjeen

Seuranta- ja valvontavastuut yhtiöittäin

Konserni- ja tilajaosto päättää, että konserniyhteisöjen valvontavastuut yms. määrittävät kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien välillä seuraavasti:

Kaupunginjohtajan valvontavastuulla:

Lahti Energia Oy
Lahti Aqua Oy
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy
Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy
Koko- Lahti Oy
Koy Lahden Tiedepuisto
Lahden seutu - Lahti Region Oy
Lahti Events Oy
Paavola Kiinteistöt Oy
Spatium Toimitilat Oy
Lahden Urheiluhalliyhdistys ry
Päijät-Hämeen liiton kuntayhtymä
Hollolan-Lahden vesilaitoskuntayhtymä
Lahden Seudun Puhelin Oy
Päijät-Hämeen koulutus konserni –kuntayhtymä
Midinvest PH Fund I Ky
Kuntien Tiera Oy
Muovipoli Oy
Lahden Terveystalo Oy
Päijät-Hämeen lentokenttäseätiö
Kansainvälinen designsäätio
Kuntarahoitus Oyj
Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö
Lahden Tennis- ja Squashkeskus Oy

konsernipalvelujohtajan valvontavastuulla

Lahden Talot Oy
Provincia Oy
Työterveys Wellamo Oy
PHP Holding Oy

Kaupunki- ja ympäristöpalvelualue, kaupunkikehitysjohtajan valvontavastuulla

Lahden Pysäköinti Oy
Lahden Sairaalaparkki Oy
Kiinteistö Oy Lahden Siltavouti
Kiinteistö Oy Hansaparkki
Kiinteistö Oy Lahden Laiturikadun Pysäköinti Oy
Seponkadun pysäköinti Oy
Päijät-Hämeen Ajoharjoittelurata Oy
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy

sivistyksen palvelualue, palvelualuejohtajan valvontavastuulla

Lahden Konservatorio Oy
Lahden kansainvälinen Urkuviikko ry
Radio- ja tv-museosäätiö
Rudolf Steiner -koulun johtokunta
Lahden kansainvälinen kirjailijakokous ry
Päijät-Hämeen kesäyliopisto
Lahden Rudolf Steiner-koulun Talo Oy
Päijät-Hämeen tutkimusseura ry
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Sosiaalipsykiatrinen säätiö
Etevan kuntayhtymä
Lahden vanhusten asuntosäätiö
Riihelän Huolto Oy

Säädös
nro: 2018/4

Lahti-konsernin konserniohje

Lahti-konsernin konserniohje

Kaupunginvaltuusto 12.3.2018 § 17
Asianumero: D/191/2018

Korvaa säädöksen: 2016/30

Lahti-konsernin konserniohje**SISÄLLYSLUETTELO**

0 KONSERNIOHJEEN KESKEISET PERIAATTEET	1
1 KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTE	
1.1 Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tarkoitus ja normiperusta	3
1.2 Konserniohjeen soveltaminen ja sisältö	3
1.3 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön hallintoelimissä	3
2 KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALUE	
2.1 Konsernisuhteen muodostuminen	4
2.2 Osakkuusyhteisö	4
3 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA	
3.1 Kaupunginvaltuusto konsernin strategisten tavoitteiden asettajana	4
3.2 Konsernijohto konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä	4
3.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat	4
4 KONSERNIOHJAUKSEN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	
4.1 Konserni- ja tilajaosto	5
4.2 Kaupunginjohtaja	5
4.3 Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja	6
4.4 Palvelualuejohtajat	6
5 KONSERNIOHJAUKSEN ONNISTUMISEN ARVIOIMINEN	
5.1 Tarkastuslautakunta	7
5.2 Tarkastuslautakunnan antamat ohjeet	7
6 TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAOHJEET	
6.1 Kaupungin omistajapolitiikan noudattaminen	7
6.2 Konserniraportointi	7
6.2.1 Lakisääteinen tiedonantovelvollisuus	7
6.2.2 Muu tietojen antaminen	8
6.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat	8
6.4 Rahoitus ja maksuvalmius	9
6.5 Strategian laatiminen ja päivittäminen	9
6.6 Riskienhallinta	10
6.7 Ympäristöasiat	10
6.8 Henkilöstöpolitiikka	10
6.9 Julkiset ja muut hankinnat	10
6.10 Asiakirjojen säilyttäminen	11
6.11 Tilinpäätös	11
6.12 Konserni tytäryhteisönä	11

Omistamisen keskeiset periaatteet

Omistajana kaupunki on kiinnostunut tyttäristään.

Kaupunki on aktiivinen omistaja, joka haluaa auttaa tytäryhteisöjä menestymään. Tytäryhtiölle turvataan edellytykset joustavaan operatiiviseen toimintaan.

Omistajapolitiikan ja Tytäryhteisöjen tavoitteena on edistää konsernin kokonaisedun toteutumista. Konsernin näkökulma voi poiketa tytäryhteisön välittömästä näkökulmasta. Näissä tilanteissa ratkaisu pyritään etsimään neuvottelemalla.

Ohjeen tavoitteena on, että konsernin tyttärillä on yhtenäinen tapa toimia.

Tiedon kulku on aktiivista ja avointa omistajalta tyttäriin ja tyttäristä omistajalle ja Tytäryhteisöt tiedottavat omistajaa kaikista yhteisöä koskevista merkittävistä muutoksista.

Tytäryhteisön on annettava kuntalaisille toiminnastaan riittävät tiedot.

TIIVISTELMÄ

Omistajapolitiikan ja Tytäryhteisöjen tavoitteena on edistää konsernin kokonaisedun toteutumista.

Tiedottamisen ja yhteyden pidon kannalta konsernijohdossa olennaisia tahoja ovat kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja konsernipalvelujohtaja, erityisesti talouteen liittyvissä kysymyksissä. Muita tiedonkulun kannalta keskeisiä toimijoita ovat konsernipalveluiden omistajaohjaus, rahoituspalvelut, riskienhallinta.

Tytäryhteisön on pyydettävä dokumentoitu lausunto kaupunginjohtajalta etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa seuraavissa asioissa:

- 1) yhtiöjärjestyksen, sääntöjen tai organisaatorakenteen muuttaminen
- 2) merkittävät taloudelliset muutokset ja merkittävät sopimukset
- 3) muutokset riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikassa tai henkilöstöpolitiikassa
- 4) yhtiön johtamista koskevat muutokset

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi mainittava seuraavat asiat:

- 1) Toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten määräytymisperusteet ja määrät kukin erikseen.
- 2) Jos yhtiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yhtiökohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on yhtiön raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
- 3) Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä kaupunkistrategian toteutumisesta.
- 4) Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä hankintaohjelman toteutumisesta.

KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTE

1.1 Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tarkoitus ja normiperusta

Kuntalaki asettaa kunnille veloitteen päättää kuntakonsernin keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista sekä määrää kunnan konsernijohdosta konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä. Konserniohjauksella tarkoitetaan konserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden omistajaohjausta ja siihen liittyvää konsernivalvonnan ohjausta. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernin tavoitteiden toteutumisen ja konserniohjeen noudattamisen seuranta.

Konserniohjaus ja -valvonta perustuvat omistajan oikeuteen määrätä omistuksensa kohteesta lainsäädännön asettamissa rajoissa. Konserniohjaus täydentää yhteisöjen ja säätiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmään sisältyviä, pääosin pakottavaan lainsäädäntöön pohjautuvia menettelyjä.

1.2 Konserniohjeen soveltaminen ja sisältö

Lahti-konsernin konserniohjetta sovelletaan Lahti-konserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden konserniohjauksessa sekä soveltuvin osin Lahti-konserniin kuulumattomien Lahden kaupungin osakkuusyhteisöjen ja -säätiöiden ohjauksessa. Konserniohjeessa yhteisöillä tarkoitetaan jatkossa myös säätiöitä, mikäli säätiöitä ei ole yhteisöistä lausuttaessa erikseen mainittu.

Konserniohjeessa määritellään konserniohjauksen antamisen tavat ja perusteet sekä kaupungin toimielimien ja muiden viranomaisten asema ohjauksen antajina. Konserniohjeeseen sisältyvä menettelyllinen ja sisällöllinen ohjaus kattaa vain osan Lahti-konsernin konserniohjauksesta.

Kuntalain mukaan omistajaohjauksen tarkoituksena on konsernin kokonaisedun mukaisen toiminnan varmistaminen tytäryhteisöissä. Omistajaohjaus kohdistuu kaupungin edustajiin tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä ja tytäryhteisöjen toimielimiin konserniohjeessa mainituissa konsernin toiminnoissa.

Konsernivalvonnan ohjauksen tarkoituksena on ohjata konsernin tavoitteiden toteutumisen ja konserniohjeen noudattamisen seuranta. Konsernivalvonnan ohjaus kohdistuu kaupungin toimielimiin ja viranhaltijoihin.

1.3 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön hallintoelimissä

Konserniohje on tarkoitettu kaupungin toimielimiä ja viranhaltijoita, yhtiökokoukseen tai vastaavaan toimielimeen valittuja ja muita edustajia sekä kaupungin tytäryhteisöjä sitovaksi edellyttäen, ettei se tai sen perusteella annettu yksittäinen ohje ole ristiriidassa tai johda ohjetta noudatettaessa yksittäistapauksessa ristiriitaan pakottavan lainsäädännön kanssa. Ristiriidan ilmentyessä noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä.

Tytäryhteisön ylintä päätösvaltaa käyttävän hallintoelimen tulee käsitellä konserniohje ja hyväksyä siinä annetut toimintaohjeet tytäryhteisöä sitoviksi edellä mainitulla lainmukaisuutta koskevalla edellytyksellä. Konserniohje astuu voimaan 100% omistettujen tytäryhteisöjen osalta konserni- ja tilajaoksen päätöksen lainvoimaisuuden yhteydessä, kun yhteisön hallitus on sen käsitellyt. Tytäryhteisöjen tytäryhteisöissä noudatetaan myös tätä konserniohjetta. Toimintaohjeen ei katsota perustuvan konserniohjeeseen, jos sen noudattaminen loukkaa tytäryhteisön, sen toisen osakkaan tai tytäryhteisön toimintaan liittyvän kolmannen tahon oikeudellisesti suojattuja etuja, tai jos se on

muuten ristiriidassa yhteisöä koskevan tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa. Tytäryhteisön on ilmoitettava havaitsemastaan ristiriidasta ja konserniohjeen noudattamatta jättämisestä välittömästi Lahden kaupunginjohtajalle. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisessa muodossa.

Konserniohje on tarkoitettu osakkuusyhteisöjä sitovaksi lakisääteisen tiedonantovelvollisuuden täyttymisen piiriin kuuluvien ohjeiden lisäksi vain siltä osin kuin siitä on erikseen sovittu.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisön eikä osakkuusyhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

2 KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALUE

2.1 Konsernisuhteen muodostuminen

Konserniohjetta noudatetaan Lahti-konsernissa. Konsernin määritelmässä noudatetaan linjausta, joka tulee ajantasaisesta lainsäädännöstä.

Lahti-konserni rakentuu Lahden kaupungista emoyhteisönä sekä tytäryhteisöinä niistä yhteisöistä ja säätiöistä, joissa edellä tarkoitettu määräysvalta on

- Lahden kaupungilla,
- Lahden kaupungilla yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa taikka
- Lahden kaupungin tytäryhteisöillä, joko jollakin yksin tai yhdessä muiden kanssa.

2.2 Osakkuusyhteisö

Konserniohjetta noudatetaan Lahden kaupungin osakkuusyhteisöissä ja -säätiöissä soveltuvin osin. Osakkuusyhteisöissä tulisi noudattaa osakkuusyhteisön toimintaan soveltuvia konserniohjeen periaatteita.

Luettelo Lahden kaupungin osakkuusyhteisöistä ja -säätiöistä sisältyy kaupungin tilinpäätöskirjaan.

3 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA

3.1 Kaupunginvaltuusto konsernin strategisten tavoitteiden asettajana

Kaupunginvaltuusto on kaupunkikonsernin ylin päätöksentekuelin, jonka on kuntalain mukaan päätettävä kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet (kuntalaki 14 §). Kaupunginvaltuusto päättää kaupungin tavoitteiden mukaisista omistajaohjauksen periaatteista, omistajapoliittisista linjauksista, tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteista sekä hyväksyy konserniohjeet.

Lahden kaupunginvaltuusto päättää Lahti-konsernin toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista Lahden kaupungin strategiassa talousarvion yhteydessä ja tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteista talousarvion yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.

3.2 Konsernijohto konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konserni- ja tilajaosto, kaupunginjohtaja ja muut johtosäännössä mainitut viranomaiset. (kuntalaki 48§)

Konsernijohdon vastuulla olevalla konserniohjauksen järjestämisellä tarkoitetaan sekä omistajaohjausta että tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista.

3.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat

Liitteessä 1 rastilla hallitus-kohdassa merkittyjen yhtiöiden hallituksiin tulee valita vähintään yksi jäsen puhtaasti liiketoiminta- tai hallitusosaamisen perusteella.

4 KONSERNIOHJAUKSEN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

4.1 Konserni- ja tilajaosto

Konserni- ja tilajaoston tehtävänä on kaupunkikonsernin toiminnan ohjaaminen ja yhteensovittaminen sekä ohjeiden antaminen kaupungin edustajille tytäryhteisöjen hallintoelimissä kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin (kuntalaki 39 §).

Lahti-konsernin konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämistä koskevista ja muista Lahden konserni- ja tilajaoston ja tehtävistä on määrätty kaupungin hallintosäännössä.

Jaosto päättää erikseen niistä hallintosäännön toimivaltataulukon tarkoittamista tytäryhteisöistä, joiden osalta se ratkaisee tytäryhteisön hallintoelinten jäsenten tai jäsen ehdokkaiden nimeämisen sekä valitsee edustajan tytäryhteisön yhtiökokoukseen tai vastaavaan toimielimeen. Jaosto antaa valitsemalleen edustajalle ohjeet kaupungin kannan ottamisesta tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä käsiteltävinä oleviin asioihin.

Jaosto nimittää ehdokkaat tytäryhteisön hallituksiin tai vastaaviin toimielimiin siten, että

- tytäryhteisön hallituksella tai vastaavalla toimielimellä on yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus ja kokemus,
- tytäryhtiön hallituksessa mahdollisimman monella on liiketaloudellista ja/tai yhtiön toimialan asiantuntemusta ja kokemusta,
- tytäryhteisön muiden omistajien ja, jos yhteisön toimiala sitä edellyttää, keskeisten yhteistyökumppanien intressit ja asiantuntemus otetaan huomioon,
- tytäryhteisön hallituksen jäsenistä ei vaihtuisi hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaamiseksi samanaikaisesti enempää kuin puolet.

Jaosto ohjaa tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä kaupunkia edustavia tytäryhteisöjen hallintoelinten jäsenille maksettavien palkkioiden määräytymisperusteista siten, että

- palkkiot eivät saa ylittää kaupunginhallituksen palkkiotasoa, ellei kaupunginhallitus erityisestä syystä toisin päättä
- palkkiot määräytyvät edellä mainittujen, kaupunginhallituksen erillisen päätöksen mukaisen toimivaltataulukon tarkoittamien tytäryhteisöjen osalta sen mukaan kuin kaupunginhallitus on niistä erikseen päättänyt,

- jos tytäryhteisöä ei ole mainittu kaupunginhallituksen palkkiolistauksessa, tulee tytäryhtiön pyytää erillislausunto palkkiotasosta kaupunginhallitukselta ennen palkkioista päättämistä ja maksua.

4.2 Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja vastaa kuntalain mukaan kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurannasta kaupunginhallituksen alaisena sekä käyttää sen puolesta kaupungin puhevaltaa (kuntalaki 41 §). Lahden kaupunginjohtajan konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämistä koskevista ja muista Lahti-konsernin johtamiseen liittyvistä tehtävistä on määrätty kaupungin hallintosäännössä.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on kaupungin hallintosäännön mukaan johtaa kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkikonsernin toiminnan johtajana kaupunginjohtajalle on hallintosäännössä annettu oikeus ottaa esiteltäväkseen palvelualuejohtajan palvelualueeseen kuuluva asia sekä siirtää palvelualueen johtajalle omaan esittelyynsä kuuluva asia. Palvelualuejohtajat toimivat kaupunginjohtajan johdolla.

Kaupunginjohtajalla on Lahden kaupungin tytäryhteisöihin kohdistuva, laajaomisteisissa tytäryhteisöissä joko osakassopimuksessa tai muulla tavalla erikseen sovittava oikeus

- osallistua tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella sekä
- kaupungin omistajapoliittisen edun yksittäistapauksessa niin vaatiessa pyytää sisäisen selvityksen teettämistä tytäryhteisössä ja saada tytäryhteisöstä selvityksen edellyttämät ja muut omistajapoliittisessa päätöksenteossa tarpeelliset tiedot.

Kaupunginjohtajan nimeämällä viranhaltijalla on kaupunginjohtajan estyneenä ollessa oikeus tämän sijasta osallistua kaupunginjohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

4.3 Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtäviin kuuluu hallintosäännön kaupunginhallitusta koskevien erillissäätösten mukaan valvoa kaupunginjohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen toimintaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla tai hänen sijastaan varapuheenjohtajalla on oikeus osallistua Lahden kaupungin tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin silloin, kun tähän on erityistä tarvetta.

4.4 Palvelualuejohtajat

Palvelualuejohtajat toimivat kaupunginjohtajan alaisuudessa sivistyksen palvelualueella ja kaupunkiympäristön palvelualueella. Palvelualuejohtajien tehtäviin kuuluu hallintosäännön kaupunginhallitusta koskevien erillissäätöjen mukaan johtaa palvelualueensa toimintaa sekä valvoa seurantavastuulleen konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjä tytäryhteisöjä.

Palvelualuejohtajalla on oikeus osallistua seurantavastuulleen konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

Palvelualuejohtajan nimeämällä viranhaltijalla, jonka tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin hyväksyy, on palvelualuejohtajan estyneenä ollessa oikeus tämän sijasta osallistua palvelualuejohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella palvelualuejohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

5 KONSERNIOHJAUKSEN ONNISTUMISEN ARVIOIMINEN

5.1 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on kuntalain mukaan kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten asetettu toimielin.

Tarkastuslautakunnalla on kaupungin omistajavallan nojalla oikeus saada tarvitsemansa selvitykset kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä. Lisäksi tarkastuslautakunnalla on oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan ja tavoiteasetantaan voidakseen näin arvioida, tullaanko valtuuston asettamat tavoitteet tytäryhteisössä saavuttamaan.

5.2 Tarkastuslautakunnan antamat ohjeet

Tarkastuslautakunnalla on kuntalain nojalla oikeus valtuuston ohella ohjata tilintarkastuksen painopisteitä tilintarkastajille annetuin erityisin ohjein (kuntalaki 123 §). Tilintarkastajille voidaan esittää esimerkiksi jonkin asian tarkempaa selvittämistä.

6 TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAOHJEET

6.1 Kaupungin omistajapolitiikan noudattaminen

Tytäryhteisön tulee toiminnassaan edistää Lahden kaupungin strategian ja omistajapolitiikan toteutumista.

Tytäryhteisön tulee toiminnassaan noudattaa Lahden kaupunginvaltuuston kaupungin talousarvion yhteydessä tai erillisellä päätöksellä tytäryhteisöille hyväksymiä omistajapoliittisia linjauksia ja toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

6.2 Konserniraportointi

6.2.1 Lakisääteinen tiedonantovelvollisuus

Tytäryhteisön on annettava kaupunginhallitukselle tarpeelliset tiedot kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi (kuntalaki 116 §, osakeyhtiölaki 6 luku 15 §). Tiedonantovelvollisuus koskee tilinpäätösasiakirjoihin sisältyvien tietojen ohella muitakin tarpeellisia tietoja.

Osakkuusyhteisön tulee antaa kaupunginhallitukselle tilinpäätöstiensä yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot viimeksi laaditusta tilinpäätöksestään (kirjanpitolaki 6 luku 14 §).

Tytär- ja osakkuusyhteisön on annettava edellä mainitut konsernitalinpäätöksen ja mahdollisen välitilinpäätöksen edellyttämät tiedot kirjanpitolain ja kirjanpitolauslautakunnan ohjeiden mukaisina

sekä Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä muodossa ja aikataulussa.

Tytär- ja osakkuusyhteisön tulee antaa yhtiökokouksessa kaupungin yhtiökokousedustajalle tämän pyynnöstä tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa yhtiön tilinpäätöksen, taloudellisen aseman tai muun kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin, ellei tietojen antaminen tuota yhtiölle olennaista haittaa (OYL 5 luku 25 §).

6.2.2 Muu tietojen antaminen

Tytäryhteisön on toimitettava kokousten esityslistat ja pöytäkirjat henkilökohtaisena postina Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä aikataulussa kaupunginjohtajalle, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja omistajaohjaukseen. Lisäksi em. materiaali on toimitettava konsernipalvelujohtajalle ja kullekin palvelualuejohtajalle seuravastuun taulukon mukaisesti. Seuravastuutaulukko löytyy liitteenä konserniohjeen lopusta.

Tytäryhteisön on toimitettava toiminnan ja tuloksen seurantaraportit, tilinpäätökset ja väli-tilinpäätökset Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä muodossa ja aikataulussa kaupunginjohtajalle, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, konsernipalvelujohtajalle, omistajaohjaukseen ja kullekin palvelualuejohtajalle tämän seuravastuun mukaisesti.

Tytäryhteisön on annettava kuntalaisille toiminnastaan yhteisön asema ja sen toimintojen turvaaminen huomioon ottaen riittävät tiedot sopivaksi harkitsemallaan tavalla.

6.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat

Tytäryhteisön on pyydettävä dokumentoitu lausunto kaupunginjohtajalta etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa asioissa, joilla saattaa olla merkittävä vaikutus tytäryhteisön, Lahden kaupungin tai Lahti-konsernin toimintaan tai taloudelliseen asemaan tai vastuuseen taikka joilla saattaa olla erityistä periaatteellista merkitystä. Dokumentoitu lausunto on pyydettävä ainakin seuraavissa tytäryhteisöä tai tyttären tyttärtä koskevissa asioissa:

- 1) yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen,
- 2) toimialan muuttaminen,
- 3) tytäryhteisön perustaminen,
- 4) toiminnan laajentaminen, supistaminen tai muuttaminen,
- 5) toiminnan muuttaminen siten, että tytäryhteisö voi menettää hankintalainsäädännön mukaisen sidosyksikköasemansa suhteessa Lahden kaupunkiin,
- 6) pääomarakenteen muuttaminen,
- 7) taloudellisesti velan ottaminen tai antaminen taikka muu sitoutuminen omasta tai toisen tahon velasta tai sitoumuksesta, kuten omaisuuden kiinnittäminen tai pantin, takauksen tai muun vakuuden antaminen,
- 8) investoinnit tai merkittävän omaisuuserän taikka merkittävien immateriaali- tai muiden oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- 9) merkittävät sopimukset,
- 10) osakkeiden ja osuuksien hankinta sijoitustarkoituksessa, ellei niiden hankkimista ja omistamista ole erityisesti annettu tytäryhteisön tehtäväksi,
- 11) raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käyttö,
- 12) riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikkaa tai henkilöstöpolitiikkaa koskevat ratkaisut,
- 13) tytäryhteisön hallintoelimille maksettavien palkkioiden ja toimitusjohtajalle maksettavien palkka- bonus ja muiden etujen määrät ja määräytymisperusteet sekä niissä tapahtuvat muutokset,

- 14) toimitusjohtajasopimus tai sen liitteiden muuttaminen,
- 15) toimitusjohtajan rekrytoinnin käynnistäminen ja toimitusjohtajan valinta,
- 16) muu, tytäryhteisön toimintaedellytyksiin tai palvelukykyyn vaikuttava tai tavanomaisesta poikkeava toiminta.

Kaupunginjohtaja harkitsee neuvotteluvaihtoehtojen alaiset asiat, joissa tytäryhteisön tulee etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa hankkia jaoston kannanotto.

Kaupunginjohtaja käy harkintaa edellyttävissä tapauksissa keskustelun jaoston kanssa.

Omistajan kannanottoa vaativat asiat tulee käsitellä tytäryhteisön hallituksen kokouksissa omina pykälinä eikä niiden käsittelyä saa tehdä esityslistan muissa asioissa.

6.4 Rahoitus ja maksuvalmius

Tytäryhteisön on noudatettava kaupunginvaltuuston hyväksymiä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita.

Yhtiöllä tulee olla toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelma pitää sisällään suunnitelman lyhyt- ja pitkäaikaisen vieraan pääoman hankkimisesta, raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käytöstä ja muista rahoitusjärjestelyistä. Suunnitelma ja tieto edellä mainittujen järjestelyjen toteutuksesta on toimitettava konsernipalvelujen rahoitusyksikölle etukäteen ennen päättävien elinten päätöksentekoa.

Tytäryhteisön tulee liittyä asiakkaaksi Lahden kaupungin sisäiseen pankkiin. Tästä voidaan poiketa konsernipalvelujohtajan dokumentoidulla ilmoituksella. Myös muu yhteisö voidaan hyväksyä sisäisen pankin asiakkaaksi yhteisön tekemästä hakemuksesta.

Tytäryhteisön on toimitettava konsernipalvelujen rahoitukseen selvitys investointikohteesta etukäteen ennen päättävien elinten päätöksentekoa. Selvityksen on pidettävä sisällään investoinnin käyttötarkoitus, arvio investoinnin vaikutuksista yhtiön maksuvalmiuteen ja yhtiön kassavirtasuunnitelma koko laina-ajalta. Tytäryhteisön tulee ilmoittaa tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta välittömästi kaupunginjohtajalle, konsernipalvelujohtajalle ja konsernipalvelujen rahoituspalveluille.

6.5 Strategian laatiminen ja päivittäminen

Tytäryhteisön on laadittava yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden omistajan kaupunkistrategia. Strategia tulee päivittää vastaamaan kaupunkistrategiaa ja/tai muuttuneita toimintaedellytyksiä. Yhtiön on toimitettava ajantasainen strategiansa konsernipalveluiden omistajaohjaukseen.

6.6 Riskienhallinta

Tytäryhteisön on järjestettävä toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallinta sekä huolehdittava sen dokumentoinnista ja ajantasaisuudesta. Riskienhallinnan tulee kattaa vähintään strategisten riskien, taloudellisten riskien, toiminnallisten riskien ja lakien sekä ohjeiden noudattamisen alueet. Riskienhallinnan järjestämisen vähimmäistasolla on tunnistettava, analysoitava ja arvioitava yhteisön toimintaan kohdistuvat merkittävät riskit sekä määriteltävä toimenpiteet ja eri toimijoiden tehtävä- ja vastuualueet niiden hallitsemiseksi. Yhtiön on toimitettava ajantasainen riskienhallinta dokumentti konsernipalveluiden omistajaohjaukseen. Merkittävistä uusista riskeistä tulee välittömästi olla yhteydessä konsernin riskienhallintaan.

6.7 Ympäristöasiat

Omistajaohjausyksiköllä ja Lahden seudun ympäristöpalveluilla on tiedonsaantioikeus tytäryhteisön keskeneräisistä ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -menettelyistä. Tytäryhteisö toimittaa ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman luonnoksen omistajaohjausyksikölle ja Lahden seudun ympäristöpalveluille kolme (3) viikkoa ennen sen yhteysviranomaiselle jättämistä.

6.8 Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisön on noudatettava toiminnassaan soveltuvin osin Lahden kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita.

Tytäryhteisö liittyy jäseneksi työnantajan työnantajayhteisöön. Tytäryhteisö järjestää eläkevakuutuksensa KEVA:ssa silloin, kun se on Lahden kaupungin edun mukaista eikä tytäryhteisön etu muuta edellytä.

6.9 Julkiset ja muut hankinnat

Tytäryhteisön on julkisissa hankinnoissaan noudatettava lakia julkisista hankinnoista ja tarpeen vaatiessa erityisalojen hankintalakia.

Tytäryhteisön on julkisissa ja muissa hankinnoissaan noudatettava Lahti-konsernin hankintaohjelmaa. Yhtiöiden hankkiessa konsernissa tuotettuja tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia on yhtiöiden selvitettävä niiden kilpailukykyisyys tarjouspyynnöllä.

6.10 Asiakirjojen säilyttäminen

Tytäryhteisön tulee ratkaista pysyvästi säilytettävien asiakirjojen turvaava sijoittaminen. Pysyvästi säilytettävät asiakirjat, joita tytäryhteisö ei enää toiminnassaan tarvitse, on mahdollista sijoittaa Lahden kaupungin keskusarkistoon konsernipalvelujohtajan päätöksellä. Mikäli asiakirjat sijoitetaan keskusarkistoon, tytäryhteisön on noudatettava arkistotoimensa hoidossa soveltuvin osin kaupunginarkistonhoitajan ohjeita.

6.11 Tilinpäätös

Tytäryhteisön on toimitettava hallituksen hyväksymä ja tilintarkastajan tarkastama yhtiön tilinpäätös konsernipalveluiden ilmoittamassa aikataulussa Lahden kaupungille tai valitulle palvelutuottajalle, joka tekee konsernitalinpäätöksen. Ellei konsernipalvelut ilmoita tilinpäätösaikataulua joulukuun ensimmäiseen päivään mennessä, noudatetaan edellisvuoden aikataulua.

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi mainittava seuraavat asiat:

1. Toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten määräytymisperusteet ja määrät kukin erikseen.
2. Jos yhtiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yhtiökohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on yhtiön raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
3. Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä kaupunkistrategian toteutumisesta.
4. Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä hankintaohjelman toteutumisesta.

6.12 Konserni tytäryhteisönä

Lahden kaupungin tytärkonsernien ja tyttärien hallituksen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat tulee olla samat henkilöt, ellei osakkuussopimus, rahoitussopimus tai kaupunginjohtajan päätös muuta edellytä.

LIITE 1

LAHDEN KAUPUNKIKONSERNI		
TASEYKSIKÖT		
Lahden kaupunginteatteri		
Lahden kaupunginorkesteri		
Lahden Tilakeskus		
TYTÄRYHTEISÖT JA KUNTAYHTYMÄT		
ASUMINEN JA TOIMITILAT	Omistus	Hallitus
Lahden Talot Oy	100 %	x
Lahden Asunnot Oy	100 %	
Lahden Palveluasunnot Oy	100 %	
Kiinteistö Oy Vesijärvenkatu 36	100 %	
Oppilastalo Oy	93,27 %	
Kiinteistö Oy Lahden Sammonkatu 8	78,63 %	
Kiinteistö Oy Nastonharjun liiketalo	75,60 %	
Kiinteistö Oy Naskunvuo	100 %	
Lahden Jäähalli Oy	40,25 %	
Lahden Rudolf Steiner -koulun Talo Oy	91,70 %	
Lahden Terveystalo Oy	91,66 %	
Musiikkiopiston Omakotisäätiö	100 %	
Nastolan Kulttuurikiinteistöt Oy	80,90 %	
Nastolan Virastotalokiinteistö Oy	79,40 %	
Osaamiskiinteistöt Oy	77,99 %	
Päijät-Hämeen Ajoharjoittelurata Oy	70,61 %	
Radio- ja tv-museosäätiö	50,00 %	
Spatium Toimitilat Oy	100 %	x
ALUEELLINEN KEHITTÄMINEN		
Lahden seutu - Lahti Region Oy	59,50 %	
KOKO Lahti Oy	100 %	x
Lahti Events Oy	100 %	
Lahden Seudun Kehitys Oy LADEC	76,76 %	
Energion Oy	76,76 %	
Nastolan Yrityspalvelu Oy	100 %	

Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymä	68,71 %	
Päijät-Hämeen liitto kuntayhtymä	56,44 %	
INFRASTRUKTUURIN YLLÄPITO		
Kiinteistö Oy Hansaparkki	56,88 %	
Kiinteistö Oy Lahden Siltavouti	93,33 %	
Lahden Pysäköinti Oy	100 %	
Lahden Sairaalaparkki Oy	81,89 %	
Lahti Aqua Oy	100 %	x
Aqua Palvelu Oy	100 %	
Aqua Verkko Oy	100 %	
LABIO Oy	83,43 %	
Lahti Energia Oy	100 %	x
LE-Sähköverkko Oy	100 %	
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy	58,58 %	x
PALVELUTUOTANTO		
Eteva kuntayhtymä	4,66 %	
Provincia Oy	65,19 %	
Hollolan-Lahden vesilaitos kuntayhtymä	40,00 %	
Lahden Konservatorio Oy	50,57 %	
Lahden Työn Paikka Oy	100 %	x
Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä	52,34 %	
Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy	52,73 %	
Työterveys Wellamo Oy	61,85 %	

Seuranta- ja valvontavastuut yhtiöittäin

Konserni- ja tilajaosto päättää, että konserniyhteisöjen valvontavastuut yms. määrittävät kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien välillä seuraavasti:

1) Kaupunginjohtajan valvontavastuulla:

Lahti Energia Oy
 Lahti Aqua Oy
 Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy
 Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy
 Koko- Lahti Oy
 Lahden seutu - Lahti Region Oy
 Lahti Events Oy
 Osaamiskiinteistöt Oy
 Spatium Toimitilat Oy
 Lahden Urheiluhalliyhdistys ry

Päijät-Hämeen liiton kuntayhtymä
Hollolan-Lahden vesilaitoskuntayhtymä
Lahden Seudun Puhelin Oy
Lahden Työn Paikka Oy
Lahden Jäähalli Oy
Päijät-Hämeen koulutus konserni –kuntayhtymä
Lahden Pysäköinti Oy
Lahden Sairaalaparkki Oy
Midinvest PH Fund I Ky
Kiinteistö Oy Naskunvuo
Kuntien Tiera Oy
Nastolan Yrityspalvelu Oy
Muovipoli Oy
Etevan kuntayhtymä
VVO-yhtymä Oyj
Lahden Terveystalo Oy
Päijät-Hämeen lentokentäsäätiö
Kiinteistö Oy Lahden Sammonkatu 8
Kansainvälinen designsäätiö
Kuntarahoitus Oyj
Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö
Lahden Tennis- ja Squashkeskus Oy

2) konsernipalvelujohtajan valvontavastuulla

Lahden Talot Oy
Calpro Oy
Työterveys Wellamo Oy
PHP Holding Oy

3) Kaupunki- ja ympäristöpalvelualue, kaupunkikehitysjohtajan valvontavastuulla

Lahden Pysäköinti Oy
Lahden Sairaalaparkki Oy
Kiinteistö Oy Lahden Siltavouti
Kiinteistö Oy Hansaparkki
Kiinteistö Oy Lahden Laiturikadun Pysäköinti Oy
Seponkadun pysäköinti Oy
Päijät-Hämeen Ajoharjoittelurata Oy
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy

4) sivistyksen palvelualue, palvelualuejohtajan valvontavastuulla

Lahden Konservatorio Oy
Musiikkiopiston Omakotisäätiö
Lahden kansainvälinen Urkuviikko ry
Radio- ja tv-museosäätiö
Rudolf Steiner -koulun johtokunta
Lahden kansainvälinen kirjailijakokous ry
Päijät-Hämeen kesäyliopisto

Lahden Rudolf Steiner-koulun Talo Oy
Päijät-Hämeen tutkimusseura ry

5) Osallisuuden ja hyvinvoinninpalvelualue, palvelualuejohtajan valvontavastuulla

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Sosiaalipsykiatrinen säätiö
Hämeen Päihdehuollon Kuntayhtymä
Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy
Etevan kuntayhtymä
Lahden vanhusten asuntosäätiö
Riihelän Huolto Oy

LIITE 2 Yhteystiedot

Asema, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

Kaupunginjohtaja
jyrki.myllyvirta@lahti.fi, 050 63 895

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja
pekka.komu@lahti.fi

Konserni- ja tilajaoston puheenjohtaja
aleksi.mantyla@lahti.fi

Konsernipalvelujohtaja
mika.makinen@lahti.fi, 050 556 9815

Palvelualuejohtaja tiina.granqvist@lahti.fi
050 383 6574

Tekninen- ja ympäristö
olli.alho@lahti.fi

Omistajaohjaus
veli-pekka.ignatius@lahti.fi, 044 716 1895

Rahoituspalvelut paivi.vaisanen@lahti.fi, 044
716 1428

Riskienhallinta antti.prepula@lahti.fi, 044
416 3812

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 345

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä -omistajakuntien omistajastrategia

D/1234/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen, puh. 044 716 1735

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategian.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Työvaliokunta päätti käynnistää kokouksessaan 16.10.2019 Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategian valmistelun. Omistajastrategian valmisteluun valittiin KPMG Oy ja päätettiin, että konsultin työn kustannukset jaetaan kuntien kesken kuntayhtymien maksuosuuksien suhteissa. Valmistelua varten nimettiin ohjausryhmä, johon kuuluvat Rinna Ikola-Norrbacka, Päivi Rahkonen (pj.), Osmo Pieski, Petri Koivula, Mika Mäkinen ja Mikko Komulainen sekä hyvinvointikuntayhtymä nimeämä asiantuntijaedustaja.

Omistajastrategia laadittiin yhtymän työvaliokunnan toimesta yhdessä KPMG:n asiantuntijoiden kanssa. Prosessin aikana työvaliokunta ja KPMG ovat tavanneet kokouksissa, joissa strategiaa on työstetty ja validoitu vaiheittain. Strategian sisältöä on koottu kyselylomakkeen ja haastattelujen avulla. Kysymyksiin ja haastatteluihin osallistuivat kaikki omistajakuntien kuntajohtajat ja kuntayhtymän toimitusjohtaja. Omistajastrategiasta pyydettiin jäsenkunnilta lausunnot 11.8.2020 mennessä.

Omistajastrategiasta on pyydetty kuntien lausunnot kesällä 2020 ja täydennetty asiakirjaa lausuntojen pohjalta. Omistajastrategia-asiakirjan lopullinen muotoilu on tapahtunut työvaliokunnassa nimetyn valmisteluryhmän ja työvaliokunnan sekä puheenjohtajafoorumien käsittelyn pohjalta.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 345

Omistajastrategian laadinnan keskeiset tavoitteet/perusteet:

- Yhteistyön jäsentäminen
- Toimijoiden roolin määrittely ja asemointi
- Keskeisten toimintamallien ja –periaatteiden määrittely
- Keskeisten tavoitteiden kirkastaminen
- Keskeisten ohjausasiakirjojen määrittely
- Niiden asioiden määrittely, joista omistajanäkemyks lausuttava rahoittajavastuun ja kokonaishyvinvoinnin näkökulmasta ennen päätöksentekoa

Tavoitteena on, että omistajakunnat käsittelevät ja hyväksyvät omistajastrategian joulukuun aikana, jolloin strategia on voimassa 1.1.2021 alkaen.

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimusohje

Toimenpiteet

ote phhyky

Liitteenä

1. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategia

PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄ
OMISTAJASTRATEGIA

SISÄLLYSLUETTELO

1. Omistajakuntien omistajastrategian tausta ja tavoitteet	5
1.1 Omistajastrategian tarkoitus ja tehtävä	5
1.2 Omistajaohjaus kuntayhtymässä.....	5
1.3 Kuntayhtymän toimintaa ohjaavat keskeiset asiakirjat	7
1.4 Omistajastrategian laadintaprosessi	7
2. Omistajastrategia	8
2.1 Johdanto omistajastrategiaan	8
2.2 Yhtymää koskevat strategiset tavoitteet ja linjaukset	8
2.3 Omistajastrategiset periaatteet ja linjaukset.....	9
2.3.1 Liikelaitosten ja yhtiöiden ohjauksen sekä kumppanuuksien periaatteet	9
2.3.2 Tukipalveluiden järjestämisen periaatteet	10
2.3.3 Palveluverkon kehittämisen ja ylläpitoinvestointien periaatteet	10
2.3.4 Kannustin- ja palkitsemisperiaatteet	10
2.3.5 Yhdyspinnoilla tehtävän yhteistyön periaatteet.....	10
3. Keskeiset omistajastrategiasta johdetut toimenpiteet	11
4. Omistajastrategian ylläpito.....	11
5. Omistajastrategian hyväksyntä	12
Liitteet.....	13
Kuntayhtymän organisaatorakenne	13
Liite A: Omistajaohjaus kuntayhtymässä	13
Liite B: Esimerkki päätöksenteko kuntayhtymässä työvaliokunnan näkökulmasta.....	14

PÄIJÄT-HÄMEEN HYVINVOINTIYHTYMÄN OMISTAJAKUNNAT

1. OMISTAJAKUNTIEN OMISTAJASTRATEGIAN TAUSTA JA TAVOITTEET

1.1. Omistajastrategian tarkoitus ja tehtävä

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän, eli PHHYKY:n (jäljempänä tässä strategiassa ”kuntayhtymä” tai ”yhtymä”) tarkoitus on tuottaa laadukkaita sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveyden palveluja omistajakunnille kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Kuntayhtymän omistavat Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Lahden, Myrskylän, Orimattilan, Padasjoen, Pukkilan ja Sysmän kaupungit ja kunnat (jäljempänä ”omistajakunnat”), jotka Heinola ja Sysmä lukuun ottamatta ovat siirtäneet perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämisvastuunsa kuntayhtymälle. Heinola ja Sysmä ovat mukana erikoissairaanhoidon ja ensihoidon osalta lakisääteisen järjestämisvastuun mukaisesti.

Järjestämisvastuulla tarkoitetaan kuntalain 8§:n oikeudellista vastuuta siitä, että lailla säädetty palvelut ja velvoitteet tulevat säännösten mukaisesti hoidetuiksi ja ovat väestön käytettävissä yhtenäisillä periaatteilla. Omistajakunnat ovat siirtäneet yhtymälle järjestämisvastuunsa, jolloin yhtymä vastaa, että asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut laadukkaasti ja oikea-aikaisesti.

Järjestämisvastuun siirron tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun organisointi laajasti samalle taholle, jotta eri integraatio tavoitteet saavutetaan mahdollisimman hyvin. Rahoitusvastuu on kunnilla. Rahoitusvastuu liittyy osaltaan myös järjestämisvastuuseen. Rahoitusvastuu määrittää sen, millä taholla on vastuu lakisääteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoittamisesta. Kuntien rahoitusvastuu tarkoittaa sitä, että kunnilla on kokonaisvastuu myös sote-palvelujen rahoituksesta ja tällöin joudutaan samalla arvioimaan myös väestön kokonaishyvinvointia.

Omistajastrategia on omistajakuntien hyväksymä yhteinen tahdonilmaisu, joka osaltaan ohjaa kuntien omaa päätöksentekoa, kuntien välistä yhteistyötä sekä kuntien nimeämiä edustajia heidän osallistuessaan yhtymän päätöksentekoon ja hallintoon.

Omistajastrategia on laadittu yhtymän omistajien odotusten ja omistajatahdon kirkastamiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä viestittämään omistajien tahtoa kuntayhtymälle. Kuntayhtymän laati erikseen oman strategiansa johtamisprosessinsa mukaan.

1.2 Omistajaohjaus kuntayhtymässä

Yhtymän omistajakunnat toteuttavat omistajaohjaustaan pääasiassa yhtymän perussopimuksessa määritettyjen toimielinten kautta. Kuntayhtymässä ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous, joka koostuu omistajakuntien nimeämistä kuntien edustajista. Yhtymäkokous valitsee hallituksen johtamaan yhtymän toimintaa.

Kunkin omistajakunnan kunnanhallitus valitsee yhtymäkokousedustaja(n/t) perussopimuksen mukaisesti ja antaa edustajalle/edustajille ohjeistuksen kuhunkin yhtymäkokoukseen erikseen. Yhtymäkokouskutsu tulee saada kuntien käyttöön 3–4 viikkoa ennen kokousta, jotta toimintaohjeiden käsittelyyn jää riittävästi aikaa.

Omistajaohjausta tapahtuu virallisten toimielinten kautta myös muissa foorumeissa, kuten työvaliokunnassa sekä kuntayhtymän ja kunnan välisissä palvelusopimusneuvotteluissa sekä kuntien virkamies- ja poliittisen johdon muodostamassa puheenjohtajafoorumissa.

Perussopimuksen 19 §:ssä mainitaan työvaliokunnan tehtävistä;

Omistajakuntien kuntajohtajista muodostuva työvaliokunta vastaa yhteistoiminnasta. Edellä kerrotun yhteistoiminnan lisäksi työvaliokunta toimii yhtymän toimitusjohtajan toimintaa tukevana elimenä erityisesti yhtymän taloudellisten toimintaedellytysten suunnittelussa. Suurimman omistajan kuntajohtaja toimii työvaliokunnan puheenjohtajana ja kokoonkutsujana. Kokouksen asialistan laatii suurimman omistajan osoittama henkilö yhtymän avustuksella. Yhtymän toimitusjohtajalla on kokouksessa puheoikeus ja läsnäolovelvollisuus. Muiden henkilöiden läsnäolosta työvaliokunta päättää erikseen ja tapauskohtaisesti.

Työvaliokunnalla on työvaliokunnan hyväksymä työjärjestys.

Liitteessä B esitetään esimerkkikaavio päätöksenteosta kuntayhtymässä työvaliokunnan näkökulmasta.

Työvaliokunta käsittelee kaikki strategiset ja keskeiset asiat ennen yhtymähallituksen käsittelyä antaen niihin lausuntonsa. Näihin asioihin kuuluu mm;

- Strategia
- Hallintosääntö
- Talousarvio ja talousarvion muuttaminen
- Palvelusopimus pohja (yhteinen)
- Järjestämissuunnitelma
- Periaatteelliset, taloudellisesti merkittävät ja/tai toiminnallisesti laajavaikutteiset päätökset tai muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat sopimukset tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset ja niiden vaikutus- ja riskiarviointi.
- Merkittävien investointien käsittely. Yhtymän investointi- ja rahoitussuunnitelma. Myös varsinaiseen toimintaan kuulumattomien investointien käsittely sekä pääomarakenteen muutokset ja kunnille merkittävämpää taloudellista vastuuta (suoraan tai välillisesti) siirtävät päätökset samoin kuin merkittävät rahoitusjärjestelyt.
- Toimintaan nähden merkittävän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, luovuttaminen tai panttaaminen.
- Merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden kuntayhtymää sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen.
- Johdannaisinstrumenttien käyttö.
- Yleiset henkilöstöpolitiikan linjaukset.
- Toimenpiteet, joilla yhtymän toimenpiteillä vaikutetaan merkittävästi omistajakunnan/omistajakuntien omistaman yhtiön asemaan.

1.3 Kuntayhtymän toimintaa ohjaavat keskeisimmät asiakirjat

1. Kansallinen taso
• Lait ja asetukset
• Valtioviranomaismääräykset
• Työmarkkinasopimukset
2. Omistajakuntien toimielimien päättämät
• Perussopimus
• Omistajastrategia
3. Kuntayhtymän yhtymäkokouksen päättämät
• Kuntayhtymän strategia
• Hallintosääntö
• Järjestämissuunnitelma (Terveystaloksi 34 §)
• Talousarvio- ja suunnitelma
4. Sekä omistajakuntien että kuntayhtymän toimielimien päättämä
• Palvelusopimus

1.4 Omistajastrategian laadintaprosessi

Tämä omistajastrategia on laadittu yhtymän työvaliokunnan toimesta yhdessä KPMG:n asiantuntijoiden kanssa. Prosessin aikana työvaliokunta ja KPMG ovat tavanneet kokouksissa, joissa strategiaa on työstetty ja validoitu vaiheittain.

Strategian sisältöä on koottu kyselylomakkeen ja haastattelujen avulla. Kysymyksiin ja haastatteluihin osallistui kaikki omistajakuntien kuntajohtajat ja kuntayhtymän toimitusjohtaja.

Omistajastrategiasta on pyydetty kuntien lausunnot kesällä 2020 ja täydennetty asiakirjaa lausuntojen pohjalta. Omistajastrategia-asiakirjan lopullinen muotoilu on tapahtunut työvaliokunnassa nimetyn valmisteluryhmän ja työvaliokunnan sekä puheenjohtajafoorumien käsittelyn pohjalta.

2. OMISTAJASTRATEGIA

2.1 Johdanto omistajastrategiaan

Omistajastrategia on omistajakuntien hyväksymä yhteinen tahdonilmaisu, joka osaltaan ohjaa kuntien omaa päätöksentekoa, kuntien välistä yhteistyötä sekä kuntien nimeämiä edustajia heidän osallistuessaan yhtymän päätöksentekoon ja hallintoon.

Omistajastrategiassa kuvataan omistajien tavoitteet ja tahto, keskeiset linjaukset ja periaatteet sekä keskeiset strategiasta johdettavat toimenpiteet.

Tämä omistajastrategiadokumentti ei sellaisenaan ole kuntayhtymää juridisesti sitova, mutta omistajat edellyttävät, että omistajien yhteinen tahto näkyy kuntayhtymän omassa strategiassa ja toiminnassa. Omistajakuntien valtuustot hyväksyvät omistajastrategian. Kuntayhtymän hallitus ja yhtymäkokous käsittelevät omistajastrategian ja merkitsevät sen vähintäänkin tiedoksi.

2.2 Yhtymää koskevat strategiset tavoitteet ja linjaukset

Yhtymän omistajakunnat linjaavat keskeisinä yhtymän toimintaa ohjaavina periaatteina:

Palvelut asukkaille

- Lakisääteisten tehtävien tehokas hoitaminen.
- Toiminnan painopisteen pysyminen peruspalveluissa.
- Palvelujen tuottaminen integroidusti; oikea-aikaisesti, saumattomasti ja asiakkaan tarpeiden perusteella yhdistettynä.
- Palveluverkkoa kehitetään läpinäkyvästi kuntarajoista riippumatta, palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta ensisijaisesti varmistuen.
- Yhtymän palveluiden ja toiminnan tasapainoisuuden pysyminen suhteessa yhtymän omistajakuntien kantokykyyn ja rahoituspohjaan.

Alueen elinvoima

- Sosiaali- ja terveyspalvelujen rooli alueen työllisyyden ja vetovoiman rakentajana koko toiminta-alueella otetaan huomioon ja tähän liittyvää valtakunnallista edunvalvontaa toteutetaan yhdessä.
- Kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta ohjataan ja seurataan, sekä asetetaan niiden osalta mittareita.

Luottamuksellinen yhteistyö

- Kuntayhtymän ja omistajakuntien välillä luottamusta rakennetaan kuntayhtymän ajantasaisella ja aktiivisella vuorovaikutuksella ja tiedottamisella kunnille ja käyttäjille sekä asukkaiden ja henkilöstön kuulemisella ja mukaan ottamisella valmisteluun ja yhteiseen rakentamiseen. Tämä luo perustan myös toimiville rajapinnoille kuntien palvelujen kanssa, erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä.
- Yhtymän toiminta, päätöksenteko ja talous on omistajakunnille läpinäkyvää, ennakoitavaa, pitkäjänteistä ja johdonmukaista sekä kuntarahoituksen realiteetit huomioon ottavaa.
- Päätösten vaikutusten arviointi ja riskiarviointi tehdään etukäteen monipuolisesti ja yhdessä omistajakuntien kanssa esim. työvaliokunnassa tai erillisissä tilaisuuksissa.
- Omistajakunnat sitoutuvat toimimaan siten, että kustannusten jako perustuu ensisijaisesti aiheuttamisperiaatteeseen eli maksu sidotaan palvelujen käyttöön.
- Kustannustenjaon periaatteiden tulee olla selkeät, avoimet ja etukäteen sovitut. Kustannusjakoperiaatteet ja niihin tulevat muutokset tai tarkennukset käsitellään työvaliokunnassa. Kuntayhtymän tulee välttää joutumasta tilanteeseen, jossa kustannusjakoperiaate ei ole etukäteen selvä tai siitä ei ole erikseen etukäteen sovittu.

2.3 Omistajastrategiset periaatteet ja linjaukset

2.3.1 Liikelaitosten ja yhtiöiden ohjauksen sekä kumppanuuksien periaatteet

Hyvinvointikuntayhtymän tulee ohjata yhtiöitään, osakkuusyhtiöitään ja liikelaitoksiaan samoilla periaatteilla kuten kunnat ohjaavat yhtiöitään ja liikelaitoksiaan, eli asettamalla tavoitteita, seuraamalla tuloksia, kirjaamalla yhtiökokouksissa yhtiön noudattamat periaatteet sekä ohjeistamalla edustajiaan.

Yhtiöiden omistusten tulee olla perusteltua ja sitä tulee arvioida säännöllisesti suhteessa niiden taloudellisiin ja toiminnallisiin hyötyihin ja strategiseen merkitykseen. Yhtymän tulee toimia tavalla, jolla se suojaa ja ylläpitää omistaja-arvoa yhtiöissä, joissa yhtymän omistajakunnat ovat omistajina. Poikkeavissa tilanteissa yhtymän tulee neuvotella omistajien kanssa päätöksistä. Yhtiöiden osakkuudesta luopuminen ei saa aiheuttaa riskejä merkittävistä lisäkustannuksista.

Yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa julkisten- ja yksityisten toimijoiden, yritysten sekä järjestöjen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tulee olla tavoitteellista ja tehokasta. Sitä tulee lisätä sellaisilla osa-alueilla, joissa siitä saadaan tarkoituksenmukaiset hyödyt palvelujen saatavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta.

2.3.2 Tukipalveluiden järjestämisen periaatteet

Yhtymän tulee voida järjestää tukipalvelunsa vapaasti siten, kun se on yhtymän kannalta kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukaista. Epätavanomaisissa, kustannuksiltaan tai toimintaan muutoin laajasti vaikuttavissa poikkeavissa tilanteissa yhtymän tulee neuvotella omistajien kanssa päätöksistä ja niiden vaikutuksista.

Päätöksiä tehtäessä arvioidaan avoimesti ja riittävän laajasti ja monipuolisesti eri vaihtoehtojen hyödyt ja haitat talouden, toiminnan, ja myös kuntien ja maakunnan kokonaisedun näkökulmasta.

2.3.3 Palveluverkon kehittämisen ja ylläpitoinvestointien periaatteet

Kun yhtymä katsoo tarvitsevänsä kuntien yhtymälle siirtämän järjestämisvastuun nojalla toteutettavan toiminnan ylläpitämiseksi tai kehittämiseksi uusia tai saneerattavia tiloja, vastaa yhtymä tällöin tilojen suunnittelusta, rakennuttamisesta ja investoinneista tai ostamisesta itsenäisesti. Palveluverkkoinvestoinneista laaditaan vaikutusarviointi eri näkökulmista.

Kuntayhtymä vuokraa palveluverkossa tarvittavia tiloja ensisijaisesti omistajakunniltaan, jos omistajakunnilla on toimintaan soveltuvia yhtymän kannalta kustannustehokkaita tiloja huomioiden rakennuksen kunto, sijainti ja toiminnalliset asiat tai jos jokin omistajakunta haluaa palveluverkossa tarvittavat tilat omaehtoisesti kuntayhtymälle vuokrattavaksi rakennuttaa. Omistajakunnan pyynnöstä kuntayhtymän on kohtuullisessa ajassa toimitettava jäsenkunnan käyttöön kirjalliset perustelut niistä tuotantotilojen kuntoon, sijaintiin tai toiminnallisuuksiin liittyvistä seikoista, joihin sen vuokraamattomuuspäätös perustuu. Jos omistajakunnilla ei ole toimintoon soveltuvia tiloja, yhtymä voi vuokrata tarvittavia tiloja markkinoilta.

Omistajakunnat määrittelevät yhtymälle vuokrattavien kiinteistöille yhtymän kanssa yhteistyössä yhtenäiset vuokran määräytymisperusteet pääoma- ja ylläpitovuokran osalta sekä yhtenäisen vuokran sisällön. Vuokran määräytymisperiaatteissa sovitaan myös periaatteet palveluntarpeen tai muun muutoksen myötä tiloihin tehtävien investointien periaatteiden kustannustenjaosta. Yhtenäiset vuokranmäärityisperiaatteet otetaan käyttöön 1.1.2021 alkaen.

Omistajakuntien näkökulmasta laaditaan riskianalyysi vaikutuksista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin, mikäli yhtymä luopuu tai laajentaa omistustansa tai toimintaansa.

2.3.4 Kannustin- ja palkitsemisperiaatteet

Mikäli yhtymässä otetaan käyttöön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmä, sen tulee noudattaa julkishallinnon periaatteita sekä olla poliittisesti ja taloudellisesti perusteltavissa, loogisia, avoimia ja oikeudenmukaisia.

Kannustinjärjestelmästä ja sen periaatteista pyydetään lausunto työvaliokunnalta ennen yhtymän hyväksymispäätöstä.

2.3.5 Yhdyspinnoilla tehtävän yhteistyön periaatteet

Kuntayhtymän järjestämisvastuu tarkoittaa, että toimialueella sijaitsevat palvelut ovat väestön käytettävissä yhtenäisillä periaatteilla. Palvelut tuotetaan asiakkaiden kannalta tarkoituksenmukaisina, taloudellisina ja johdettavissa olevina osakokonaisuuksina.

Osa tietyn hyvinvointipalvelun tuotantovastuusta jakautuu sekä kuntien että kuntayhtymän tuotantovastuulle. Tällaisia palveluja ovat: lasten, nuorten ja perheiden palvelut, työllisyydenhoito, maahanmuuttajien kotouttaminen, asuminen ja ehkäisevä päihdetyö.

Jotta nämä palvelut voidaan tuottaa asiakkaalle yhtenäisenä ja johdonmukaisena kokonaispalveluna, työvaliokunta määrittää jokaiselle yhdyspinnalle koordinaatiovastuutahon, joka vastaa kuntien ja kuntayhtymän välisen yhteistyörakenteen toteuttamisesta. Kuntien ja kuntayhtymän yhteistyöelin määrittelee tarkemman vastuunjaon ja vastuuhenkilöt, kehittämisen suuntalinjat ja varmistaa sujuvan palvelun toteutumisen seurannan kautta.

Yhdyspintatyö ja sitä koskevat tavoitteet kirjataan vuosittain palvelusopimukseen osaksi hyte-liitettä.

3. KESKEISET OMISTAJASTRATEGIASTA JOHDETUT TOIMENPITEET

- Työvaliokunnan työjärjestyksen laatiminen.
- Kuntien yhteinen omistajastrategiaseminaari (1–2 h muun sopivan tapahtuman yhteydessä).
- Yhtymä valmistelee yhteistyössä kuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman, joka perustuu alueen väestön hyvinvointia ja terveyttä koskeviin seurantatietoihin ja palvelutarpeeseen. Suunnitelma laaditaan valtuustokaudeksi ja suunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain käytävissä palvelusopimusneuvotteluissa.
- Puheenjohtajafoorumille laaditaan ja hyväksytään työjärjestys. Säännöllisiin puheenjohtajafoorumien kokouksiin kutsutaan kuntien I-puheenjohtajat ja kuntajohtajat sekä vastavasti yhtymän I-puheenjohtajat ja toimitusjohtaja yhteensovittamaan kuntien ja yhtymän välisiä näkemyksiä keskeisistä yhtymässä valmistelussa olevista ja päätöksentekoon tulevista asioista sekä lisäämään toimijoiden välistä avointa vuorovaikutusta, yhteistyöhenkeä ja luottamusta.

4. OMISTAJASTRATEGIAN YLLÄPITO

Tätä omistajastrategiaa tarkastellaan vähintään kerran vuodessa. Tarvittaessa työvaliokunta valmistelee omistajastrategian osalta päivitykset ja saattaa ne kuntien käsiteltäväksi. Tarkistukset käsitellään kunnissa kuntien hallintosääntöjen mukaisella menettelytavalla.

5. OMISTAJASTRATEGIAN HYVÄKSYNTÄ

Omistajastrategia on yksimielisesti hyväksytty työvaliokunnassa xx.xx.2020

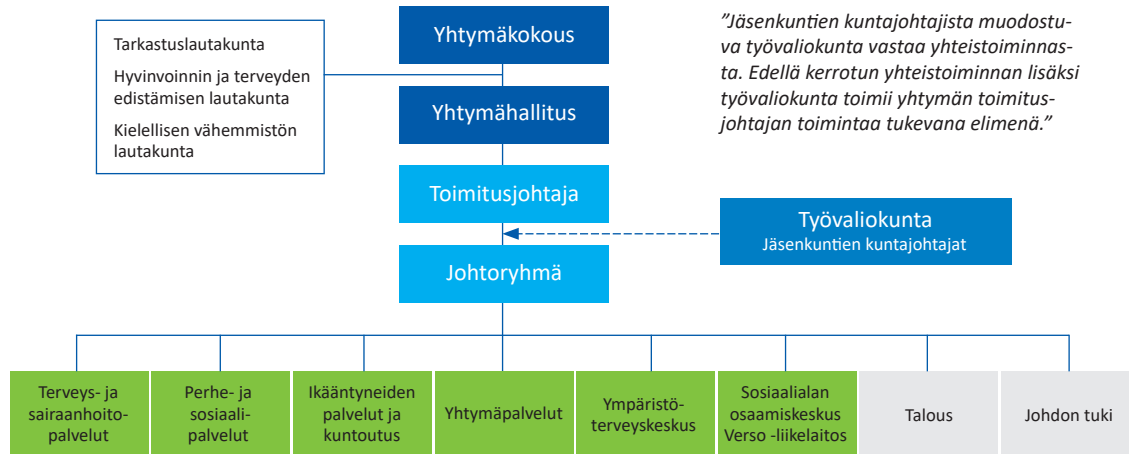
Omistajastrategia on hyväksytty omistajakuntien valtuustoissa:

(luettelo kunnista + päätöksentekopäiväyksistä).

Omistajastrategia astuu voimaan 1.1.2021, kun kaikki omistajakunnat ovat strategian käsitelleet ja hyväksyneet.

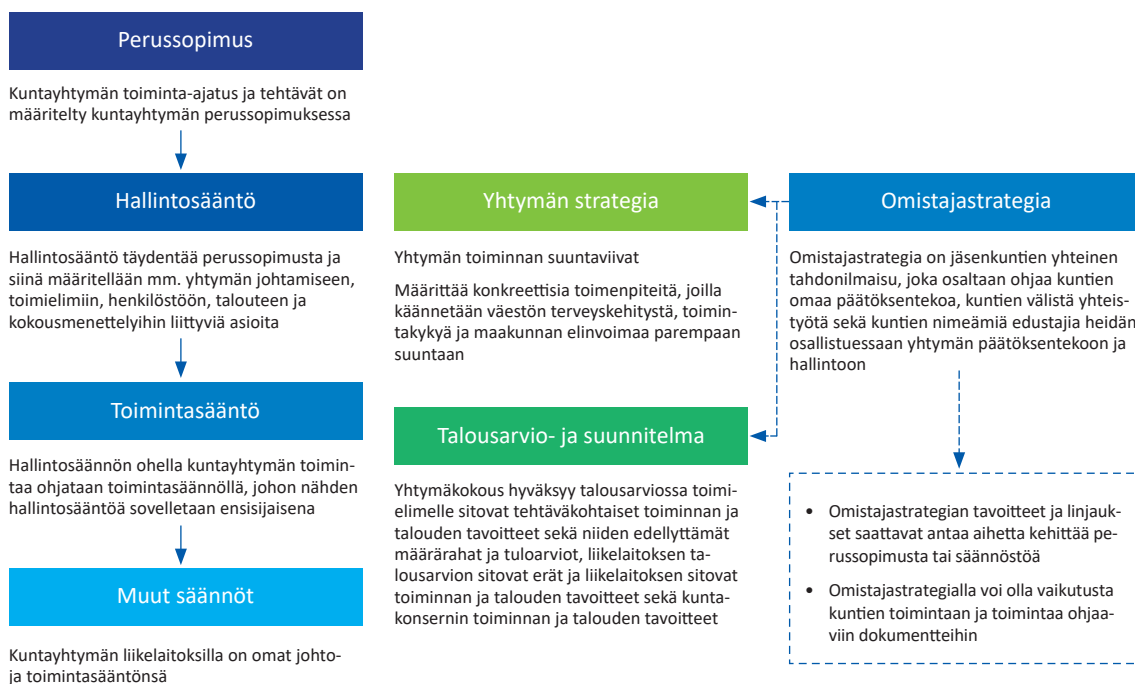
LIITTEET

Kuntayhtymän organisaatiokaavio

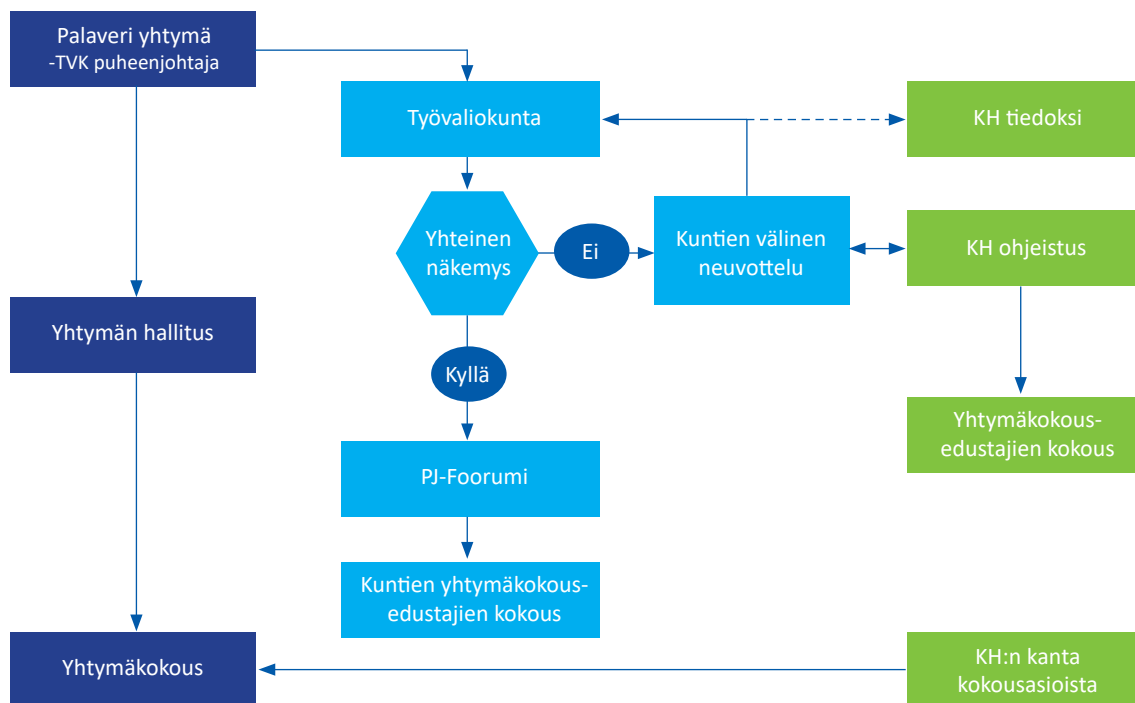
Liite A: Omistajaohjaus kuntayhtymässä

Kuntayhtymän keskeiset hallinnolliset dokumentit

Liite B: Esimerkki päätöksenteko kuntayhtymässä työvaliokunnan näkökulmasta

Kuntien kunnanhallitukset valitsevat jokaiseen yhtymäkokoukseen edustajan/edustajat erikseen ja samalla antaen edustajalle/edustajille erilliset toimintaohjeet koskien käsiteltäviä asioita. Kunnanhallituksilla on mahdollisuus vaihtaa edustaja/edustajat kokouskohtaisesti riippuen mm. siitä, miten he ovat noudattaneet hallituksen antamaa ohjeistusta. Yhtymäkokouskutsu tulee lähettää 3–4 viikkoa ennen yhtymäkokousta ja asiat käsitellä kuntien puheenjohtajafoorumeissa ennen hallitusten antamaa ohjeistusta yhtymäkokousedustajalle/edustajille.

Lähde: Lahden kaupunki

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 346

Lahden hakeutuminen EUROCIITIES-verkoston Economic Development Forumiin

D/2195/00.01.05.00/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Yhteysjohtaja Mari Kuparinen, puh. 044 371 9450

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää, että Lahden kaupunki hakee EUROCIITIES:in talouskehitystyöryhmän jäsenyyttä Associate Partner-kumppanuusstatuksella vuodesta 2021 alkaen.

Perusteluosa Lahti hakee EUROCIITIESin talouskehitystyöryhmän jäseneksi vuodesta 2021 alkaen. Lahti on ollut EUROCIITIES:in kumppani (Associate Partner) ja ympäristötyöryhmän jäsen syksystä 2019.

Talouskehitystyöryhmän kautta Lahden kaupunki saa uusia vaikutusmahdollisuuksia ja kumppanuuksia erityisesti vihreän kasvun teemojen ja European Green Capital 2021-vuoden edistämiseen sekä vahvistaa Lahden näkyvyyttä ja vaikutusmahdollisuuksia eurooppalaisella kaupunkien kentällä ja Euroopan Unionissa. Koska ympäristöpääkaupunkivuoden keskeisimpänä tavoitteena on vahvistaa kaupunkiseudun ja yritysten elinvoimaa, on tärkeää edistää tätä myös yhdessä suurten suomalaisten ja eurooppalaisten kumppanikaupunkien kanssa.

Työryhmän jäsenmaksu on 4.550 euroa vuodessa.

EUROCIITIES-verkosto vaikuttaa EU-instituutioiden päätöksentekoon ja toimintaan kysymyksissä, joilla on vaikutuksia eurooppalaisten elämään ja arkeen. Verkoston tarkoituksena on vahvistaa kunnallishallinnon roolia eurooppalaisessa viitekehityksessä ja vaikuttaa Brysselin sidosryhmiin ja EU-lainsäädäntöön, jotta kaupunkien rooli vahvistuisi strategisten haasteiden ratkaisemisessa paikallisella tasolla.

EUROCIITIES-verkostolla on kuusi temaattista yhteistyöfoorumia, jotka ovat

- 1) kulttuuri
- 2) talouskehitys
- 3) ympäristö

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 346

-
- 4) tietoyhteiskunta
 - 5) liikkuminen ja
 - 6) sosiaaliset suhteet.

Temaattisten foorumien avulla EUROCITIES-verkosto tarjoaa jäsenilleen ja kumppaneilleen mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa työryhmissä, projekteissa, tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Tavoitteena on mahdollistaa tiedonjako ja hyvien käytänteiden jakaminen eurooppalaisten kaupunkien välillä.

EUROCITIES-verkosto on eurooppalaisten kaupunkien verkosto, joka perustettiin vuonna 1986 kuuden suuren kaupungin toimesta: Barcelona, Birmingham, Frankfurt, Lyon, Milan and Rotterdam. Tällä hetkellä verkostoon kuuluu 140 suurta eurooppalaista jäsenkaupunkia ja yli 45 kumppanikaupunkia, joiden kunnallishallinnon alaisuudessa elää yhteensä noin 130 miljoonaa asukasta 39:ssä eri maassa. Verkostoon täysjäseniksi voivat hakeutua kaikki yli 250,000 asukkaan eurooppalaiset kaupungit. Pienemmän kaupungit voivat hakeutua mukaan associate partner-kumppanuusstatuksella.

Suomalaisista kaupungeista EUROCITIES-verkostoon täysjäsenenä kuuluvat Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku ja Oulu sekä Sipoo liitännäisjäsenenä. Suuret suomalaiset kaupungit ovat erityisesti aktiivisia talouskehitystyöryhmässä (mm. Helsinki, Tampere ja Oulu).

Muutoksenhaku oikaisuvaatimusohjeet

Toimenpiteet ote kopa/taloussuunnittelu

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 347

Valtuustoaloite: Kaupunginhallitus velvoittaa Lahti Events Oy:n hallituksen kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen tekemään erityisen tarkastuksen osakeyhtiölain 7 luvun 7 §:n mukaisesti KV

D/1917/00.02.00.00.03/2020

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja Konserniohjauksen päällikkö Veli-Pekka Ignatius, puh. 044 716 1895

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginsihteeri Janne Mäki poistui esteellisenä kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28 §:n 1 momentin 5-kohta) ja pöytäkirjanpitäjänä tämän asian kohdalla toimi kaupunginlakimies Pekka Virkkunen.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa Valtuutettu Seppo Korhonen ja 7 muuta valtuutettua 5.10.2020:

"Kuntalain edellyttämin tavoin me Lahden kaupunginvaltuuston valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

Vaadimme, että kaupunginhallitus velvoittaa Lahti Events Oy:n hallitus kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen tekemään erityisen tarkastuksen osakeyhtiölain 7 luvun 7§:n mukaisesti.

Perustelut

1. Lahti Events Oy on ollut jatkuvasti raskaasti tappiollinen ja se ei kykene toimimaan ilman kaupungin jatkuvaa taloudellista tukea.

2. Hallinto-oikeus on antanut lainvoimaisen päätöksen, jossa on kaupunkia kielletty ryhtymästä KymiRing Oy nimisen yhtiön osakkaaksi suunnitellulla kahden (2) miljoonan euron panostuksella.

3. Hallinto-oikeuden päätöksestä huolimatta on perusteltua aihetta epäillä, että Lahti Eventsin kautta KymiRing Oy:n tukemista ja

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 347

rahoitusta eri sopimusten nojalla edelleen tuetaan merkittäville summilla.

Tarkastuksen kohteet

4. Yhtiökokous tarvittaessa määrittelee tarkastuksen kohteet. Me allekirjoittaneet vaadimme, että tarkastuksessa aineistosta selvitetään tilikaudet 1.1.-31.12.2017, 1.1.-31.12.2018, 1.1.-31.12.2019 sekä kuluvalta tilikaudelta 9/2020 asti.

5. Tarkastuksessa on kiinnitettävä huomiota ainakin seuraaviin asioihin;

5.1. yhtiön työntekijöiden, hallituksen jäsenten ja muiden mahdollisten henkilöiden matkustus- ym kuluihin tarkastusjaksoilta,

5.2. kaikki yhtiön sopimukset ulkopuolisten tahojen kanssa,

5.4. erittelyt "muut liiketoiminnan menot" vuodelta 2019 20 000 euron tarkkuudella

5.3. yhtiö on ilmoituksensa mukaan tehnyt järjestelyjä ja työtä KymiRing Oy:n MOTO GP:n johdosta vuotta 2020 ja tekee edelleen. Mitä nuo työt ja järjestelyt ovat ja kuinka paljon niistä on aiheutunut kuluja ja kustannuksia tarkastusjaksoilta?

5.4. Onko Lahti Events Oy laskuttanut 5.3. kohdassa kerrotuista toimenpiteistä ja mitä yhtiö on niistä mahdollisesti saanut tuloina?

5.5. Yhtiö on ilmoituksensa mukaan allekirjoittanut "yhteistyösopimuksen" KymiRing Oy:n kanssa. KymiRing Oy on taseensa liitetiedoissa vuodelta 2019 ilmoittanut, että Lahti Events Oy kantaa tapahtumajärjestäjänä "merkittävän taloudellisen riskini!". Mitkä ovat sopimuksen tarkoittamat riskit Lahti Events Oy:lle? Onko sopimuksessa mainittu rataalueen vuokrasta tapahtumien aikana ja kuinka suuri se on?

5.6. Kansainvälisen suurkilpailun MOTO GP:n järjestämisoikeudet ovat Dornalla. Mikä on sen lisenssimaksun suuruus ja kuka sen maksaa, Kymi.Ring Oy vai Lahti Events?

5.7. Jos sopimus KymiRing Oy/Lahti Events Oy kattavasti tuo tapahtuman tulot vain Lahti Events Oy:lle, onko jotain sellaista sopimusta, joka määrittelee KymiRing Oy:lle tulevat tuotot, eli, mitkä mahdolliset tuotot on rajattu ulkopuolelle Lahti Events Oy:n ja KymiRing Oy:n sopimuksessa?"

LAHDEN KAUPUNKI
07.10.2020 08:34

vastaanotettu 5.10.2020

1

1917/00.02.00.00.03/2020

Lahden kaupunginvaltuustolle

Kuntalain edellyttämin tavoin me Lahden kaupunginvaltuuston valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

Vaadimme, että kaupunginhallitus velvoittaa Lahti Events Oy:n hallitus kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen tekemään erityisen tarkastuksen osakeyhtiölain 7 luvun 7§:n mukaisesti.

Perustelut

1. Lahti Events Oy on ollut jatkuvasti raskaasti tappiollinen ja se ei kykene toimimaan ilman kaupungin jatkuvaa taloudellista tukea.
2. Hallinto-oikeus on antanut lainvoimaisen päätöksen, jossa on kaupunkia kielletty ryhtymästä KymiRing Oy nimisen yhtiön osakkaaksi suunnitellulla kahden (2) miljoonan euron panostuksella.
3. Hallinto-oikeuden päätöksestä huolimatta on perusteltua aihetta epäillä, että Lahti Eventsin kautta KymiRing Oy:n tukemista ja rahoitusta eri sopimusten nojalla edelleen tuetaan merkittäväillä summilla.

Tarkastuksen kohteet

4. Yhtiökokous tarvittaessa määrittelee tarkastuksen kohteet. Me allekirjoittaneet vaadimme, että tarkastuksessa aineistosta selvitetään tilikaudet 1.1.-31.12.2017, 1.1.-31.12.2018, 1.1.-31.12.2019 sekä kuluvalta tilikaudelta 9/2020 asti.
5. Tarkastuksessa on kiinnitettävä huomiota ainakin seuraaviin asioihin;
 - 5.1. yhtiön työntekijöiden, hallituksen jäsenten ja muiden mahdollisten henkilöiden matkustus- ym kuluihin tarkastusjaksoilta,
 - 5.2. kaikki yhtiön sopimukset ulkopuolisten tahojen kanssa,
 - 5.4. erittelyt "muut liiketoiminnan menot" vuodelta 2019 20 000 euron tarkkuudella
 - 5.3. yhtiö on ilmoituksensa mukaan tehnyt järjestelyjä ja työtä KymiRing Oy:n MOTO GP:n johdosta vuotta 2020 ja tekee edelleen. Mitä nuo työt ja järjestelyt ovat ja kuinka paljon niistä on aiheutunut kuluja ja kustannuksia tarkastusjaksoilta?
 - 5.4. Onko Lahti Events Oy laskuttanut 5.3. kohdassa kerrotuista toimenpiteistä ja mitä yhtiö on niistä mahdollisesti saanut tuloina?
 - 5.5. Yhtiö on ilmoituksensa mukaan allekirjoittanut "yhteistyösopimuksen" KymiRing Oy:n kanssa. KymiRing Oy on taseensa liitetiedoissa vuodelta 2019 ilmoittanut, että Lahti Events Oy kantaa tapahtumajärjestäjänä "merkittävän taloudellisen riskin". Mitkä ovat sopimuksen tarkoittamat riskit Lahti Events Oy:lle? Onko sopimuksessa mainittu rata-alueen vuokrasta tapahtumien aikana ja kuinka suuri se on?

5.6. Kansainvälisen suurkilpailun MOTO GP:n järjestämisoikeudet ovat Dornalla. Mikä on sen lisenssimaksun suuruus ja kuka sen maksaa, KymiRing Oy vai Lahti Events?

5.7. Jos sopimus KymiRing Oy/Lahti Events Oy kattavasti tuo tapahtuman tulot vain Lahti Events Oy:lle, onko jotain sellaista sopimusta, joka määrittelee KymiRing Oy:lle tulevat tuotot, eli, mitkä mahdolliset tuotot on rajattu ulkopuolelle Lahti Events Oy:n ja KymiRing Oy:n sopimuksessa?

Lahdessa 5.10.2020

Seppo Korhonen

SEPPÖ KOSKINEN

Pertti Bruuja

Martti Mäkelä

Haant Tuomi

(Jouni Latia)

KALE ANTONEN

Hannu Haasinen

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 348

Lausunnon antaminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymälle vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamisesta hyvinvointikuntayhtymään

D/1256/00.04.02.02/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan, että Lahden kaupunki kannattaa vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään. Kaupunki edellyttää perustettavilta neuvostoilta tiivistä yhteistyötä kuntien vastaavien vaikutustoimielinten kanssa.

Perusteluosa

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä 12.11.2020:

”Hyvinvointikuntayhtymän hallitus käsitteli 1.6.2020 § 99 vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään. Hallitukselle esitettiin, että yhtymään perustetaan sekä vanhusneuvosto että vammaisneuvosto. Yhtymän neuvostojen toiminta käynnistyisi aikaisintaan seuraavan valtuustokauden alussa.

Hyvinvointikuntayhtymän vanhus- ja vammaisneuvostojen roolina on edistää ja seurata sosiaali- ja terveydenhuollon eri aloilla tapahtuvaa toimintaa vanhusten/vammaisten henkilöiden kannalta sekä tehdä aloitteita sekä antaa lausuntoja asioista, joilla on merkitystä vanhusten/vammaisten henkilöiden elämisessä ja suoriutumisessa jokapäiväisessä elämässä. Yhtymään perustettavilla neuvostoilla parannetaan mahdollisuuksia osallistua sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan suunnitteluun ja seurantaan. Yhtymän neuvostot eivät korvaa kunnallisia vanhus- ja vammaisneuvostoja. Kunnallisilla neuvostoilla on edelleen merkittävä rooli kuntien tehtävälueelle kuuluvien asioiden käsittelyssä.

Liitteenä pöytäkirjanote hallituksen 1.6.2020 §99 päätöksestä. Hyvinvointikuntayhtymän hallitus suhtautui vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamiseen yhtymään myönteisesti ja päätti pyytää kunnilta ja niiden vanhus- ja vammaisneuvostoilta kannanotot/lausunnot siitä, kannattavatko ne vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 348

Kannanotot pyydettiin toimittamaan hyvinvointikuntayhtymään 15.9.2020 mennessä. Kuntien kannanotot lukuun ottamatta Asikkalaa, Kärkölää, Padasjokea ja Pukkilaa puuttuvat vielä ja lausuntoaika jatketaan 31.12.2020 saakka. Lausunnot pyydetään toimittamaan yhtymän kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@phhyky.fi”

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote kirjaamo@phhyky.fi

Liitteenä

1. Pöytäkirjanote PHHYKY:n hallitus 1.6.2020 § 99
2. Vammaisneuvoston lausunto
3. Vanhusneuvoston lausunto

Vanhus- ja vammaisneuvostojen perustaminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymään

D/1209/00.00.01.01.00/2020

Perusteluosa

Hollolan vanhus- ja vammaisneuvosto on lähettänyt 18.11.2019 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymälle esityksen. Hollolan vanhus- ja vammaisneuvosto esittää Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymälle, että neuvoston tulee jatkossa päästä vaikuttamaan toiminnan suunnitteluun niiltä osin, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvointiin, terveyteen ja heidän palveluihinsa. Lisäksi ehdotetaan Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymälle maakunnallisen vanhus- ja vammaisneuvoston perustamista, jossa olisi edustajat jokaisesta kunnasta.

Kuntalain 410/2015 § 22:ssä säädetään kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
- 2) selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
- 4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
- 5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
- 6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Vanhusneuvostoista ja vammaisneuvostoista säädetään kuntalain 27 ja 28 §:ssä. Ikääntyneen väestön ja vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ja huolehdittava niiden toimintaedellytyksistä.

Neuvostot voivat olla useamman kunnan yhteisiä. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Neuvostoille on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön ja vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Kunnat ja kuntayhtymät voivat sopia neuvostojen järjestämismallista paikallisesti. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkunnissa toimii kunnallisia vanhus- ja vammaisneuvostoja. Lahden kaupunki lukuun ottamatta neuvostot ovat kunnissa yhdistettyjä vanhus- ja vammaisneuvostoja. Lahdessa toimii sekä vanhusneuvosto että vammaisneuvosto. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä on nimennyt ikääntyneiden palveluista ja vammaispalveluista henkilöitä, jotka osallistuvat neuvostojen kokouksiin. Lisäksi on pidetty neuvostojen yhteistyökokouksia, joiden järjestämisessä hyvinvointikuntayhtymä on ollut mukana. Kuntakohtaisten tai kuntien yhteisten neuvostojen rinnalla voi toimia esim. sote-kuntayhtymän vammaisneuvosto tai vanhusneuvosto. Sipilän hallituksen maakunta ja sote-uudistuksessa esitettiin vanhus- ja vammaisneuvostojen kaltaisten vaikuttamistoimielinten perustamista maakuntaan. Maakunnallisten vaikuttamistoimielinten ei ollut tarkoitus korvata kunnallisia vanhus- ja vammaisneuvostoja.

Hyvinvointikuntayhtymässä on pohdittu Hollolan vanhus- ja vammaisneuvoston esitystä. Hyvinvointikuntayhtymässä suhtaudutaan myönteisesti esitykseen, mutta pidetään erillisten vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamista välttämättömänä sekä ikääntyneen väestön että vammaisten henkilöiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Kuntayhtymän neuvostojen roolina olisi edistää ja seurata sosiaali- ja terveydenhuollon eri aloilla tapahtuvaa toimintaa vanhusten/vammaisten henkilöiden kannalta sekä tehdä aloitteita sekä antaa lausuntoja asioista, joilla on merkitystä vanhusten/vammaisten henkilöiden elämisessä ja suoriutumisessa jokapäiväisessä elämässä. Yhtymään perustettavilla neuvostoilla parannetaan mahdollisuuksia osallistua sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan suunnitteluun ja seurantaan. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveydenhuollon asioita käsitellään ja seurataan kunnallisissa

neuvostoissa ja neuvostoissa ja neuvostojen kokouksiin osallistuu useita eri yhtymän työntekijöitä. Esimiesten mahdollisuus osallistua kokouksiin on hyvin rajallinen. Kuntayhtymän neuvostot toimisivat kunnallisten neuvostojen rinnalla. Kunnallisilla neuvostoilla on edelleen merkittävä rooli kuntien tehtäväalueelle kuuluvien asioiden käsittelyssä. Yhtymän vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnan käynnistäminen tulisi tapahtua aikaisintaan seuraavan valtuustokauden alussa syksyllä 2021 siten, että kunnat nimeäisivät ensin kunnalliset neuvostot ja yhtymän neuvostot nimettäisiin tämän jälkeen.

Vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamista kesken nykyisen valtuustokauden ei ole järkevää, kun nykyinen valtuustokausi kestää enää vain reilun vuoden. Mikäli neuvostoja ei perusteta, jatketaan nykyisellä toimintamallilla, jossa yhtymän nimetyt edustajat ovat mukana vanhus- ja vammaisneuvostoissa ja yhteistyötä toteutetaan myös neuvostojen ja yhtymän edustajien yhteistyökokouksilla.

Vanhus- ja vammaisneuvostojen perustaminen hyvinvointikuntayhtymään edellyttää yhtymän hallintosäännön päivittämistä ja vaikuttamistoimielinten kirjaamista hallintosääntöön. Neuvostojen toimintaedellytysten turvaamiseksi on toiminnan koordinointi- ja järjestämismääräykset sovittava ja varattava myös toimintaan määräraha talousarvioon. Myös edustuksellisuus neuvostoissa on varmistettava valmisteluvaiheessa. Kuntakohtaisen edustuksellisuuden lisäksi vammaisneuvostoissa on tärkeää olla riittävä edustus eri vammaisjärjestöistä. Suositus, että miehiä ja naisia myös suurin piirtein saman verran. Neuvostojen perustamispäätöksen yhteydessä tulee päättää kokouspalkkioiden ja matkakorvausten maksamisesta. Myös yhteistyötä yhtymän ja kunnallisten neuvostojen välillä on suunniteltava jo ennen neuvostojen toiminnan käynnistämistä. Yhtymään perustettavissa neuvostoissa voi olla mukana yhtymän kaikki jäsenkunnat. Sysmän ja Heinolan osalta neuvostojen toiminta koskisi kuitenkin vain erikoissairaanhoidon.

Mikäli hallitus päättää jatkaa asian valmistelua, pyydetään kunnilta ja kunnallisilta neuvostoilta kannanotot/lausunnot siitä, kannattavatko ne sekä vanhus- että vammaisneuvostojen perustamista yhtymään. Neuvostojen perustamisesta tehdään myöhemmin päätös.

Työvaliokunta on käsitellyt asian valmistelua 20.2.

Liitteenä

Esittelijä Toimitusjohtaja Marina Erhola

Päätösehdotus Kuntayhtymän hallitus suhtautuu myönteisesti vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamiseen hyvinvointikuntayhtymään. Neuvostojen toiminta käynnistetään aikaisintaan seuraavan valtuustokauden alussa syksyllä 2021.

Hyvinvointikuntayhtymä päättää pyytää kunnilta ja niiden vanhus- ja vammaisneuvostoilta kannanotot/lausunnot siitä, kannattavatko ne vanhus- että vammaisneuvostojen perustamista yhtymään esittelytekstissä kuvatuilla periaatteilla.

Päätös

Asian valmistelija / Lisätietojen antaja Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialajohtaja Mika Forsberg, p. 044 719 5630

Toimenpiteet Ote: Mika Forsberg, Anu Olkkonen-Nikula

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Lyhennetty muistio 5/2020

VANHUSNEUVOSTO

Aika 9.6.2020 klo 10 – 11.35

Paikka Etäkokous, Teams

Paikalla

Eila Lampio	puheenjohtaja
Heikki Vappula	varapuheenjohtaja
Pentti Vilmi	jäsen
Marketta Iso-Kuortti	jäsen
Eveliina Aaltonen	jäsen
Inga-Maija Hyppölä	jäsen
Leena Sorvali	jäsen
Kaija Koljonen	jäsen, poissa
Terttu Uosukainen	jäsen, poissa
Kari Kempas	jäsen
Eeva Marin	jäsen
Tiina Häyrinen	sihteeri

34. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi toisen korona-ajan nettikokouksen.

35. Läsnäolijoiden toteaminen

Poissa jäsenet Terttu Uosukainen ja Kaija Koljonen

36. Lausuntopyyntö PHHYKY, vanhusneuvoston perustaminen hyvinvointikuntayhtymään.

Hyvinvointikuntayhtymän hallitus käsitteli 1.6.2020 § 99 vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään. Hallitus suhtautui asiaan myönteisesti ja päätti pyytää kunnilta ja niiden neuvostoilta kannanotot/lausunnot siitä, kannattavatko ne neuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään. Yhtymän neuvostot eivät korvaa kuntien vammais- ja vanhusneuvostoja. Asiakirjat liitteenä 1- 2/ 9.6.2020.

Vanhusneuvoston kannanotto:

Vanhusneuvosto kannattaa alueellisen vanhusneuvoston perustamista PHHYKY:yn. Lahden kaupungin vanhusneuvosto edellyttää kiinteää tiedonvaihtoa ja keskusteluyhteyttä ja saumatonta toimintaa perustettavan neuvoston ja peruskuntien neuvostojen välille. Uuden neuvoston tehtävänä voisi olla alueelliset suunnittelu ja seurantatehtävät.

Puheenjohtaja Eila Lampio

Jakelu:

- § 38 Lahden kaupungin liikuntapalvelut
- § 39 PHHYKY
- § 40 Helsingin kaupungin vanhusneuvosto/Outi Paulig

Lähettäjä: Häyrinen Tiina
Lähetetty: tiistai 16. kesäkuuta 2020 11.21
Vastaanottaja: Kirjaamo phsotey (kirjaamo@phsotey.fi)
Kopio: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Lahden kaupungin kannanotto " vammais- ja vanhusneuvoston perustaminen Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyöryhmään"
Liitteet: Ote_phsotey160620.docx

Hei,

Lahden kaupungin vammaisneuvoston lausunto, hyvinvointikuntayhtymän hallituksen 1.6.2020 § 99 käsittelemään vanhus- ja vammaisneuvostojen perustaminen hyvinvointikuntayhtymään asiaan ja siihen liittyvään lausuntopyyntöön.

Ystävällisin terveisin

Tiina Häyrinen
kaupunginarkistonhoitaja
p. 040 183 4334
tiina.hayrinen@lahti.fi
Lahden kaupunki
arkisto- ja kirjaamopalvelut
PL 202 (Harjukatu 31)
15101 Lahti

Lahden kaupunki muistuttaa, että sähköpostilla tai suojaamattomalla verkkolomakkeella ei tule lähettää luottamuksellisten tai arkaluonteisten tietoja.

Vammaisneuvosto 2017 – 2021

Lyhennysote muistio 4/2020

VAMMAISNEUVOSTO 2017- 2021

Aika: 11.6.2020 klo 16.15 - 17.22

Paikka: Hybridikokous, osa etänä osa kaupungintalolla

Paikalla:

Marja-Leena Taavila	puheenjohtaja
Janne Siltanen	varapuheenjohtaja
Risto Kaakinen	jäsen
Marja Helander	jäsen, poissa
Juho Seilola	jäsen
Pirkko Vaittinen	jäsen
Ritva Korhonen	jäsen
Anna-Liisa Nevalainen	jäsen
Mikko Virtanen	jäsen
Hannu Huovinen	jäsen, poissa
Kirsi Öster	jäsen
Tero Harju	asiantuntija
Ulla Koskinen-Laine	varajäsen
Kari Sipi	varajäsen
Tiina Häyrinen	sihteeri

31 § Kokouksen avaus

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi etäkokoukseen.

Poissa jäsenet Marja Helander, paikalla varajäsen Ulla Koskinen-Laine ja jäsen Hannu Huovinen, paikalla varajäsen Kari Sipi.

32 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös:

Kokous laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

36 § Lausuntopyyntö PHHYKY, vammaisneuvoston perustaminen hyvinvointikuntayhtymään.

Hyvinvointikuntayhtymän hallitus käsitteli 1.6.2020 § 99 vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään. Hallitus suhtautui asiaan myönteisesti ja päätti pyytää kunnilta ja niiden neuvostoilta kannanotot/lausunnot siitä, kannattavatko ne neuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään. Yhtymän neuvostot eivät korvaa kuntien vammais- ja vanhusneuvostoja.

Päätös:

Vammaisneuvosto esittää kannanottonaan, että alueellisista vammaisneuvostoista koostuvan yhteistyöelimen perustaminen on kannatettavaa. Kaupunkien ja kuntien omat neuvostot hoitavat tärkeää edunvalvontaa seuraten oman kaupungin päätöksentekoa ja vammaisten henkilöiden oloja. Päijät-Hämeen alueella vammaispalveluiden yhdenvertaisen toteuttamisen seurannassa ja kokemusasiantuntijuuden tarjoamisessa on alueelliselle neuvostolle tilausta.

- - - -

38 § Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Päätös:

Seuraava kokous torstaina 13.8.2020 klo 16.15, paikka Pajulahti

Puheenjohtaja Marja-Leena Taavila

31 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi etäkokoukseen.
Poissa jäsen Marja Helander, paikalla varajäsen Ulla Koskinen-Laine.

32 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

33 § Työjärjestyksen hyväksyminen ja edellisen kokouksen (14.5.2020) muistion hyväksyminen

34 § Ympäristöpääkaupunki – hankkeen esittely, johtaja Milla Bruneau

35 § Vierailu Pajulahden urheiluopistolle, tarkennukset

- koska
- kuljetustarpeet
- ohjelma

36 § Lausuntopyyntö PHHYKY, vammaisneuvoston perustaminen hyvinvointikuntayhtymään.

Hyvinvointikuntayhtymän hallitus käsitteli 1.6.2020 § 99 vanhus- ja vammaisneuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään. Hallitus suhtautui asiaan myönteisesti ja päätti pyytää kunnilta ja niiden neuvostoilta kannanotot/lausunnot siitä, kannattavatko ne neuvostojen perustamista hyvinvointikuntayhtymään. Huom! Yhtymän neuvostot eivät korvaa kuntien vammais- ja vanhusneuvostoja. Asiakirjat liitteenä 1- 2/ 9.6.2020

37§ Muut asiat

Tiedoksi sosiaaliamiehen selvitys v. 2019 Päijät-Hämeen kunnat, toimitettu s-postilla jäsenille,

Vammaisfoorumin kysely. VANE toimii välittäjänä tälle vammaisfoorumin YK:n vammaisyleissopimuksen raportointiin liittyvän työryhmän laatimalle kyselylle.

Vammaisfoorumi pyytää kuntien / kuntayhtymien vammaisneuvostoissa vaikuttavia ihmisiä vastaamaan oheiseen kyselyyn. Vammaisfoorumi käyttää vastauksia raportoidakseen YK:lle vammaisten ihmisten osallistamisesta päätöksentekoon Suomessa. Lahdessa toimitettu jäsenille s-postilla 3.6.2020.

38 § Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Seuraava kokous torstaina 13.8.2020

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 349

Valtuustoaloitteet: "Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan perustaminen" sekä "Paremmat, ongelmat tunnistavan ja vastuutahon osoittavan, koko henkilöstön ja luottamushenkilöt kattavan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi" KV

D/644/00.02.00.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, puh. 050 559 4065

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteet ja niistä annetut lausunnot tiedokseen todeten, että aloitteissa tarkoitettut asiat ovat tulleet tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 13.11.2017 (335 §) peruuttaa kaupunginvaltuustolle 6.11.2017 (322 §) tekemänsä päätösehdotuksen.

Valtuutettu Elisa Lientolan ja 9 muun valtuutetun valtuustoaloite 2.10.2017:

"Valtuustoaloite paremmat, ongelmat tunnistavan koko henkilöstön ja luottamushenkilöt kattavan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme aloiteoikeuttamme käyttäen, että Lahden kaupungissa valmistellaan uusi kattavampi, luottamushenkilöt osana kaupunkiorganisaatiota palkkatyösuhteisen henkilöstön lisäksi huomioiva, tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma olemassa olevan suunnitelman tilalle tai lisäksi. Nykyinen suunnitelma ei tunnista mahdollisia yhdenvertaisuuden esteitä ja sarron ja häirinnän tapoja eikä osoita selkeää vastuutahoa puuttumiseen.

Organisaatiossa jossa on sekä henkilöstöä että luottamushenkilöitä olisi tärkeä ulottaa suunnitelma koskemaan myös luottamushenkilöitä ja kiinnittää huomiota luottamushenkilöiden ja henkilöstön väliseen vuorovaikutukseen, jossa toinen osapuoli ei ole

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 349

työsuhteessa ja puuttuminen häiritsevään käytöksen tai syrjintään voi olla vaikeampaa ja sitä katsotaan sormien välistä.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen pitäisi olla jokaisen tehtävä, ei vain esimiesasemassa olevien henkilöiden. Siksi tasa-arvo ja yhdenvertaisuuslaki pitäisi olla kaikille tuttu. Samoin hyvä tasa-arvoa tukeva hyvä ilmapiiri jossa sensitiiviseen kielenkäyttöön kiinnitetään huomiota kuuluu jokaisen yhteisön jäsenen vastuulle.

Pelkkä mahdollisten ongelmien tunnistaminen ei riitä, jollei jokaiselle yhteisössä ole selvää milloin puututaan, kenen vastuulla puuttuminen on ja millaisin toimenpitein puututaan. On tärkeää osoittaa selkeät vastuutahot ja kenelle mahdollisista ongelmista voi mainita jotta aisaan puututaan.

Isossa organisaatiossa on rajapintoja toimialojen kaupungin oman ja tytäryhtiöiden, kuntayhtymien jne. kanssa, sekä asiakasrajapintoja joissa ongelmiin pitää myös puuttua.

Hyvänä esimerkkinä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta voi pitää Helsingin yliopiston oppilaskunnan suunnitelmaa (liitteenä). Sen vahvuutena on selkeys ja kattavuus.”

Valtuutettu Elisa Lientola ja 20 muuta valtuutettua 9.3.2020:

”Valtuustoaloite Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan perustamiseksi

Lahden kaupunki on hyväksynyt eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan, joka tukee kuntia ja maakuntia ottamaan sukupuolten tasa-arvon huomioon poliittisessa päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa. Tasa-arvon peruskirja kattaa kuntien demokraattisen vastuun ja päätöksenteon, palvelut, työnantajaroolin, sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyn ja kestävän kehityksen sekä yhdenvertaisuuden edistämisen moniperusteisen syrjinnän ehkäisemisenä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Lahden kaupunkiin perustetaan Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta tai muu toimielin. Kaikkien järjestäytyneiden valtuustoryhmien jäsenistä koostuvan toimikunnan tehtävänä olisi ainakin:

- edistää ja seurata yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista kaupungin toiminnassa ja palveluissa

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 349

- seurata tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista ja kehittää suunnitelmaa
- seurata ja arvioida päätösten sukupuoli- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia
- tehdä esityksiä ja aloitteita kaupungille yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi
- Antaa pyydettyä lausuntoja tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevissa asioissa
- laajentaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa koskemaan myös luottamushenkilöitä
- luoda toimintamalli luottamushenkilöiden epäasialliseen käytökseen puuttumiselle

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan tulee olla erillinen toimielin, jotta se voi toimenkuvansa mukaisesti tarkastella mahdollisimman objektiivisesti koko kaupunkiorganisaation toimintaa. Mallia toimikunnan työhön ja toimenkuvan laadintaan voi ottaa esimerkiksi Helsingin kaupungin Tasa-arvotoimikunnan ja Yhdenvertaisuustoimikunnan sekä Oulun kaupungin Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan toimenkuvista ja kokemuksista.

Lahden kaupungin strategian arvot ovat yhteistyö, avoimuus ja vastuullisuus. Strategian tavoitteina on uudistaa kaupunkikonsernin toimintatapoja (B3) ja rakenteita sekä tehdä Lahdesta tasa-arvoinen, suvaitsevainen ja turvallinen kaupunki (C2). Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta tukisi strategian arvojen ja tavoitteiden edistämistä kaupungissamme.”

Henkilöstöpalvelut 9.12.2020:

”Vastaus valtuustoaloitteeseen tasa-arvo ja yhdenvertaisuustoimikunnan perustamiseksi (aloite 9.3.2020) sekä valtuustoaloitteeseen paremman, ongelmat tunnistavan ja vastuutahon osoittavan, koko henkilöstön ja luottamushenkilöt kattavan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi (aloite 2.10.2017)

Kuntien yhtenä tehtävänä on edistää toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä estää välitöntä ja välillistä syrjintää. Käytännössä tämä tapahtuu osana monia eri tehtäväkokonaisuuksia: päätöksentekoa, toiminnan ja talouden ohjausta ja johtamista, palveluiden järjestämistä ja tuottamista sekä työnantajatehtäviä. Kyse ei ole

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 349

erillisestä lisätehtävästä, vaan toimintatavoista, joilla lisätään asiakas- ja työntekijälähtöisyyttä ja palvelujen laatua.

Lakisääteisesti kunnallisten viranomaisten on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan lisäksi edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämismittavuus koskee kuntaa työnantajana, koulutuksen järjestäjänä ja palvelujen tarjoajana.

Viranomaisilla tulee olla tehtynä tarvittavat suunnitelmat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi. Lahden kaupungilla kaupunginhallitus on työnantajan ylimpänä edustaja hyväksynyt henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Parhaillaan käynnissä (KH 2.11.2020 § 289) olevien henkilöstöpoliittisten linjausten päivitysten kokonaistavoitteena on osaltaan myös edistää yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista. Kaupunginhallitus seuraa tavoitteiden toteuttamista. Lahden kaupungin tuottamien palveluiden osalta kukin toimielin osaltaan päättää erilaisista suunnitelmista sekä seuraa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista tarvittavilla tavoin. Esimerkiksi sivistyslautakunta on hyväksynyt perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joka koulutuksen järjestäjän on laadittava.

Joihinkin kaupunkeihin on perustettu erillisiä toimielimiä seuraamaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotoimikuntia löytyy mm. Helsingistä, Espoosta, Turusta ja Oulusta. Toimikunnilla ei ole päätösvaltaa. Toimikuntien tehtävänä on pääsääntöisesti seurata, antaa lausuntoja ja tehdä ehdotuksia yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi

Lahden kaupungin eri toimielimet hyväksyvät erilaisia suunnitelmia, seuraavat niiden toteutumista ja tarvittaessa antavat asiaan liittyvää ohjausta. Näin ollen erillisen organisaation perustamiseen ei ole tarvetta. Strateginen ja poliittinen ohjaus sekä seuranta tapahtuu nykyisten toimielinten kautta. Erillinen toimielin vaatisi myös erillisen valmisteluorganisaation eikä organisaatiossa ole varattu tähän

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 349

tarkoitukseen resursseja.

Lahden kaupunki edistää kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, niin työnantajana, koulutuksen järjestäjänä kuin palveluiden tuottajana. Lahden kaupunki huolehtii lakisääteisten velvoitteiden täyttämistä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien osalta. Viranomaisvelvoitteet, virkamiesten valmisteluun tai esittelyyn liittyvät vastuut ja/tai oikeudet eivät ulotu poliittiseen kanssakäymiseen, sen arviointiin tai kehittämistoimenpiteisiin.

Luonnos toimintamalli luottamushenkilöiden epäasialliseen käytökseen puuttumiselle on valmisteltu henkilöstöpalveluiden toimesta ja siitä on pyydetty kommentit valtuustoryhmiltä. Asia tuodaan päätöksentekoon alkuvuodesta 2021”

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: -

Liitteenä

1. Valtuustoaloite 2.10.2017
2. Valtuustoaloite 9.3.2020
2. Kaupunginhallituksen päätös 6.11.2017 § 322

LAHDEN KAUPUNKI
10.03.2020 09:34

644/00.02.00.00.03/2020

4

Valtuustoaloite Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan perustamiseksi

Lahden kaupunki on hyväksynyt eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan, joka tukee kuntia ja maakuntia ottamaan sukupuolten tasa-arvon huomioon poliittisessa päätöksenteossa ja käytännön toiminnassa. Tasa-arvon peruskirja kattaa kuntien demokraattisen vastuun ja päätöksenteon, palvelut, työnantajaroolin, sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyn ja kestäväen kehityksen sekä yhdenvertaisuuden edistämisen moniperusteisen syrjinnän ehkäisemisenä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Lahden kaupunkiin perustetaan Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta tai muu toimielin. Kaikkien järjestäytyneiden valtuustoryhmien jäsenistä koostuvan toimikunnan tehtävänä olisi ainakin:

- edistää ja seurata yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista kaupungin toiminnassa ja palveluissa
- seurata tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista ja kehittää suunnitelmaa
- seurata ja arvioida päätösten sukupuoli- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia
- tehdä esityksiä ja aloitteita kaupungille yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi
- Antaa pyydetessä lausuntoja tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevissa asioissa
- laajentaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa koskemaan myös luottamushenkilöitä
- luoda toimintamalli luottamushenkilöiden epäasialliseen käytökseen puuttumiselle

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan tulee olla erillinen toimielin, jotta se voi toimenkuvansa mukaisesti tarkastella mahdollisimman objektiivisesti koko kaupunkiorganisaation toimintaa. Mallia toimikunnan työhön ja toimenkuvan laadintaan voi ottaa esimerkiksi Helsingin kaupungin Tasa-arvotoimikunnan ja Yhdenvertaisuustoimikunnan sekä Oulun kaupungin Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan toimenkuvista ja kokemuksista.

Lahden kaupungin strategian arvot ovat yhteistyö, avoimuus ja vastuullisuus. Strategian tavoitteina on uudistaa kaupunkikonsernin toimintatapoja (B3) ja rakenteita sekä tehdä Lahdesta tasa-arvoinen, suvaitsevainen ja turvallinen kaupunki (C2). Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta tukisi strategian arvojen ja tavoitteiden edistämistä kaupungissamme.

9.3.2020 Lahdessa

Elisa Lientola (Vas)

Riina Puusaari (Vihr)

Maria Mäkyinen (Sdp)

Jenna Koskelo (Kesk)

Antti Holopainen (Vas)

Ville Skinnari (Sdp)

Jouni Kaikkonen (Vihr)

Markku Karjula (Kesk)

Sépp. Korhonen

Kenni Hytti Ilmonen
Kari Lempiäinen

Tiina Jokinen *tiina j*

Olavi Koski *O. Koski*

Nelli Nevala *Nelli Nevala*

Aija-Riitta Saastamoinen *Aija-Riitta Saastamoinen*

Beella Aaltonen *Beella Aaltonen*

Sini Ruuska *Sini Ruuska*

Mari Markkanen *Mari Markkanen*

Ulla Koskinen-Laine *Ulla Koskinen-Laine*

Minna Lampinen *Minna Lampinen*

Janna Tiainen *Janna Tiainen*
JANNA TIAINEN

03.10.2017 09:32

2

D.N:o 2280/00.02.00.00.03/2017

Valtuustoaloite paremman, ongelmat tunnistavan ja vastuutahon osoittavan, koko henkilöstön ja luottamushenkilöt kattavan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme aloiteoikeuttamme käyttäen, että Lahden kaupungissa valmistellaan uusi kattavampi, luottamushenkilöt osana kaupunkiorganisaatiota palkkatyösuhteisen henkilöstön lisäksi huomioiva, tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma olemassa olevan suunnitelman tilalle tai lisäksi. Nykyinen suunnitelma ei tunnista mahdollisia yhdenvertaisuuden esteitä ja sarron ja häirinnän tapoja eikä osoita selkeää vastuutahoa puuttumiseen.

Organisaatiossa jossa on sekä henkilöstöä että luottamushenkilöitä olisi tärkeä ulottaa suunnitelma koskemaan myös luottamushenkilöitä ja kiinnittää huomiota luottamushenkilöiden ja henkilöstön väliseen vuorovaikutukseen, jossa toinen osapuoli ei ole työsuhteessa ja puuttuminen häiritsevään käytöksen tai syrjintään voi olla vaikeampaa ja sitä katsotaan sormien välistä.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen pitäisi olla jokaisen tehtävä, ei vain esimiesasemassa olevien henkilöiden. Siksi tasa-arvo ja yhdenvertaisuuslaki pitäisi olla kaikille tuttu. Samoin hyvä tasa-arvoa tukeva hyvä ilmapiiri jossa sensitiiviseen kielenkäyttöön kiinnitetään huomiota kuuluu jokaisen yhteisön jäsenen vastuulle.

Pelkkä mahdollisten ongelmien tunnistaminen ei riitä, jollei jokaiselle yhteisössä ole selvää milloin puututaan, kenen vastuulla puuttuminen on ja millaisin toimenpitein puututaan. On tärkeää osoittaa selkeät vastuutahot ja kenelle mahdollisista ongelmista voi mainita, jotta asiaan puututaan.

Isossa organisaatiossa on rajapintoja toimialojen kaupungin oman ja tytäryhtiöiden, kuntayhtymien jne kanssa, sekä asiakasrajapintoja joissa ongelmiin pitää myös puuttua, ~~vaikka~~

Hyvänä esimerkkinä yhdenvertaisuussuunnitelmasta voi pitää Helsingin yliopiston oppilaskunnan suunnitelmaa ([Helsingin ylioppilaskunnan yhdenvertaisuussuunnitelma](#)) Sen vahvuutena on selkeys ja kattavuus.

[Laki yhdenvertaisuussuunnitelmasta](#)
[tasa-arvolaki](#)

Lahdessa 2.10.2017
Vasemmistoliiton Lahden valtuustoryhmä

Lahden Vihreä valtuustoryhmä

Riina Pyykönen

Riina Pyykönen

Salla Palmi - Felin

Salla Palmi - Felin

Nelli Nevala

Nelli Nevala

Jouko Kaikkonen

Jouko Kaikkonen

TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEN SUUNNITELMA 2017 - 2019

SUUNNITELMAN TARKOITUS JA TAVOITE

Yhdenvertaisuuslaki edellyttää viranomaisia tekemään yhdenvertaisuussuunnitelman, jonka tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Työnantaja arvioi yhdenvertaisuuden toteutumista ja kehittää työoloja sekä toimintatapoja, joita noudatetaan henkilöstöä valittaessa ja henkilöstöä koskevia ratkaisuja tehtäessä. Edistämistoimenpiteet ovat toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Yhdenvertaisuuslain perusteella ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi kiellettyä on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä. Laki sisältää myös positiivisen erityiskohtelun käsitteen: Sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää. Kohtuullisilla mukautuksilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla edistetään vammaisen yhdenvertaista työn saantia ja suoriutumista työtehtävistä sekä etenemistä työuralla.

Sukupuoleen perustuvan syrjinnän kiellosta ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä säädetään naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (609/1986). Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva välitön ja välillinen syrjintä sekä edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa.

Lainsäädännön asettamien velvoitteiden ohella Lahden kaupungin tavoitteena on aidosti edistää niitä toimenpiteitä, joilla Lahti tunnetaan ennakkoluulottomana työnantajana, joka antaa mahdollisuuden kehittyä, osallistua ja vaikuttaa kehittämiseen.

SUUNNITELMAN OSA-ALUEET

Lahden kaupungin arvot ovat yhteistyö, avoimuus ja vastuullisuus. Yhdenvertaisuudella ja tasa-arvolla edistetään kaupungin arvojen toteutumista. Kaupungin strategia nojaa viiteen toimintalupaukseen, jotka huomioidaan myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyössä. Toimintalupaukset ovat A. Rohkaisemme omavastuuseen ja osallisuuteen, B. Toteutamme palvelut joustavasti ja vaikuttavasti, C. Vahvistamme teoilla kilpailukykyä ja huolehdimme ympäristöstä, D. Teemme työtä vuorovaikutteisesti ja vastuullisesti sekä E. Uudistamme rakenteita ja toimintatapoja rohkeasti.

LAHTI

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta painotamme asiakokonaisuuksina johtamista, työyhteisökulttuuria, työhyvinvointia, rekrytointia, palkkausta, osaamisen kehittämistä ja uralla etenemistä.

JOHTAMINEN JA TYÖYHTEISÖKULTTUURI

Hyvä johtaminen on Lahden kaupungin keskeinen menestystekijä. Esimiestyön laatua mitataan työhyvinvointikyselyllä joka toinen vuosi. Esimiestyön tulokset ovat kehittyneet seuraavasti: 2011 vuonna 3.84, 2013 vuonna 3.90, 2015 vuonna 3.96 ja 2016 vuonna 4.02.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta johtamisen tavoitteena on, että jokainen kokee tulleen kohdelluksi oikeudenmukaisesti ja syrjimättömästi.

Työhyvinvointikyselyn tuloksia 2011 > 2013 > 2015 > 2016:

'Minua ei ole syrjitty sukupuolen, iän, mielipiteen, uskonnon, terveyden tms. perusteella': 4.15 > 4.2 > 4.49 > 4.51.

'Työntekijöitä kohdellaan yksikössämme tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti' 3.55 > 3.67 > 3.74 > 3.84.

'Sukupuolten välinen tasa-arvo on toteutunut hyvin' 4.21 > 4.25 > 4.35 > 4.38

Strategia painottaa myös osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuutta työyhteisössä sekä jokaisen itsensä johtamista.

Johtamisella varmistetaan, ettei kaupungin ohjeissa tai toimintatavoissa ole henkilöstöä eriarvoistavia tai syrjiviä asioita. Hyvän johtamisen on luotava mahdollisuuksia edistää henkilöstön osaamista, uralla etenemistä ja työhyvinvointia. Johtamisella toisaalta puututaan epäkohtiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Jokaisen on omalta osaltaan tuotava esille kokemaansa yhdenvertaisuuden tai tasa-arvon vastainen kokemus sekä työyhteisössä esiintyvät puutteet.

TOIMENPITEET:

- Varmistetaan koulutuksella, että esimiehet tuntevat yhdenvertaisuuslain sekä tasa-arvolain sisällön ja kaupungin esimiestyön menetelmät ja ohjeet. Esimiehiä tuetaan niiden käytössä.
- Päätöksenteossa varmistetaan, että yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat.
- Mahdollistetaan esimiesten kollegiaalinen tuki, ongelmien ja haasteiden jakaminen ja keskustelu esimieskollegoiden kanssa yhteisissä tilaisuuksissa.
- Työhyvinvointikyselyn tulosten purkamistilaisuuksissa keskustellaan yhdenvertaisuuden edistämiseen tähtäävistä toimenpiteistä
- Vaikuttamis- ja osallistamismahdollisuudet varhaisessa vaiheessa itseä koskeviin ratkaisuihin ja välitön tiedottaminen.
- Päätöksentekokulttuuri ja johtamisjärjestelmä on selkeä ja se on työyhteisön tiedossa.
- Esimiehiä tuetaan rohkeaan ja kokeilevaan johtamiseen, jolla käytännössä edistetään yhdenvertaisuuden toteutumista. Esimerkkinä on kuntouttava työtoiminta.

TYÖHYVINVOINTI

Työhyvinvoinnin lähtökohtana on turvallinen ja terveellinen työ hyvin johdetussa organisaatiossa. Työoloja kehitetään sellaisiksi, että ne soveltuvat kaikille sukupuolille iästä riippumatta. Lahden kaupungin työhyvinvoinnin käsite perustuu kokonaisvaltaiseen työhyvinvoinnin määritelmään, jossa työhyvinvoinnin nähdään muodostuvan työstä, työoloista ja johtamisesta, motivaatiosta, arvoista ja asenteista, ammattitaidosta ja osaamisesta sekä terveydestä ja toimintakyvystä ja lisäksi muista tekijöistä, jotka olennaisesti vaikuttavat työhyvinvointiin ja sen kokemiseen.

Johtaminen ja esimiestoiminta ovat tärkeitä työhyvinvoinnin tekijöitä, kuten myös työpaikan ilmapiiri ja yhteistoiminta. Motivaatio, arvot ja asenteet synnyttävät työn imua ja sitoutumista. Lisäksi työhyvinvointiin vaikuttavat työn tavoitteet ja organisointi sekä työturvallisuus ja työympäristö. Tämä määritelmä ottaa huomioon myös työn ulkopuoliset tekijät työhyvinvointiin vaikuttavina tekijöinä, kuten työn ja henkilöstön muun elämän yhteensovittaminen. Työhyvinvoinnin käsite on tunnustettu ja kuvattu työhyvinvointitoimikunnassa. Esimiehellä on rooli työhyvinvoinnin mahdollistajana ja ratkaisijana työyhteisössä.

Työhyvinvointikyselyn tuloksia 2011 > 2013 > 2015 > 2016:

'En ole kokenut häirintää enkä muuta epäasiallista kohtelua.' 4.24 > 4.17 > 4.38 > 4.43
 Tiedonkulku (neljän kysymyksen keskiarvo) 3.49 > 3.34 > 3.33 > 3.43
 'Yksikössäni vallitsee hyvä ilmapiiri' 3.74 > 3.91 > 3.97 > 4.03
 'Työympäristömme on turvallinen ja terveellinen' 3.32 > 3.44 > 3.50 > 3.63
 'Yksikössämme noudatetaan turvallisia toimintatapoja' 3.44 > 4.02 > 4.03 > 4.20
 'Tunnen oman työkuuntani hyväksi' 3.96 > 3.91 > 3.93 > 3.86
 'Edistän työkuuntoani terveellisillä elämäntavoilla' 4.18 > 4.23 > 4.19 (kysymys ei ollut 2011)
 'Työni ja vapaa-aikani ovat tasapainossa keskenään' 3.88 > 3.92 > 3.81 (kysymys ei ollut 2011)

TOIMENPITEET:

- Henkilöstöpoliittiset linjaukset sisältävät työhyvinvoinnin kehittämisen ja edistämisen. Huolehditaan linjausten vieminen käytäntöön ja seurataan linjausten toteutumista ja noudattamista yhteistoiminnassa
- Huolehditaan varhaisen tuen toimintamallin jatkuvasta kehittämisestä ja toimintamallin viemisestä käytäntöön esimiesten välityksellä. Tehdään Kevan kanssa yhteistyössä kysely esimiehille 1/2017 Aktiivisesta varhaisesta tuesta, jonka tuloksista johdetaan tarvittavat toimenpiteet työhyvinvoinnin edistämiseen.

REKRYTOINTI, PALKKAUS, OSAAMISEN KEHITTÄMINEN JA URALLA ETENEMINEN

Rekrytoinnissa noudatetaan Suomen lakeja ja Lahden kaupungin rekrytointiopasta sekä henkilöstöpoliittisia linjauksia. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta työpaikkailmoitukset laaditaan siten, ettei nk. piilosyrjintää tapahdu esimerkiksi edellyttämällä epäasiallisesti asioita, jotka tosiasiallisesti syrjäyttäisivät joitakin ryhmiä tarpeettomasti.

LAHTI

Palkkauksessa noudatetaan samantasoista tehtäväkohtaista palkkaa samasta tai samanarvoisesta työstä sekä miehille että naisille. Samanarvoisuus edellyttää tehtävien vaativuuden arviointia. Suurimmat ammattiryhmät kaupungilla ovat lastentarhanopettajat, päiväkodinjohtajat, lastenhoitajat, opettajat, lehtorit, rehtorit. 2016 tehdyn selvityksen perusteella Lahden kaupungilla näissä ammattiryhmissä naisten ja miesten välillä on toteutunut tasa-arvo tehtäväkohtaisten palkkojen määrittämisessä.

Osaamisen kehittämisen ja työuralla etenemisen periaatteet on linjattu henkilöstöpoliittisiin periaatteisiin. Suunnitelmallisella ja tavoitteellisella osaamisen johtamisella varmistetaan myös se, että henkilöstöä kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti mahdollistaen tehtävästä toiseen siirtyminen, koulutukseen ja muuhun valmennukseen pääsy.

Työhyvinvointikyselyn tuloksia 2011 > 2013 > 2015 > 2016:

'Voin hyödyntää osaamistani ja ammattitaitoani työssäni' 4.19 > 4.25 > 4.27 > 4.32
 'Minulla on mahdollisuus kehittää ammattiosaamistani esimerkiksi kouluttautumalla'
 3.66 > 3.95 > 3.86 > 3.90
 'Esimieheni käy kanssani vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun' 4.09 > 4.16
 > 4.21

TOIMENPITEET:

- Rekrytointiopas uudistetaan siten, että se käsittää yhdenvertaisuuslain määräykset
- Varmistetaan koulutuksella, että esimiehet toimivat kaupungin rekrytointioppaan mukaisesti
- Henkilöstöpalvelut seuraa palkkausjärjestelmän toimivuutta ja palkkahinnoittelun soveltamista säännöllisesti
- Ryhmä- ja/tai yksilökehityskeskustelut käydään kaikkien kanssa vuosittain
- Henkilöstöä kannustetaan sisäiseen työkiertoon ja muuhun osaamisen kehittämiseen

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta
Studentkåren vid Helsingfors universitet
Student Union of the University of Helsinki

8.9.2016

Yhdenvertaisuussuunnitelma
Edustajiston hyväksymä

Yhdenvertaisuussuunnitelma 2017 – 2020

Sisällysluettelo

- 1) Yhdenvertaisuussuunnitelmasta
- 2) Yleiset tavoitteet
- 3) Terveystila ja toimintakyky
- 4) Vakaumus
- 5) Sukupuoli, seksuaalisuus ja seksuaalinen suuntautuminen
- 6) Ikä
- 7) Perheelliset opiskelijat
- 8) Monikulttuurisuus ja kieli

Yhdenvertaisuussuunnitelmasta

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2017 – 2020 on ensisijaisesti ylioppilaskunnan omaa toimintaa ohjaava edustajiston hyväksymä asiakirja. Tämän suunnitelman tarkoitus ei ole määrittellä yhdenvertaisuutta – tämän suunnitelman tarkoitus on kertoa, miten ylioppilaskunta ja sen toimijat edistävät yhdenvertaisuutta ylioppilaskunnassa, opiskelijajärjestöissä, yliopistolla ja laajemmin koko yhteiskunnassa.

Yhdenvertaisuus on läpäisevänä teemana mukana kaikessa ylioppilaskunnan toiminnassa, ja se on hyvä muistaa niin esimerkiksi tapahtumia järjestäessä, tiedotuksessa, henkilöstöpolitiikassa, päätöksenteossa ja kokouskäytännöissä kuin yliopistohallinnon opiskelijaedustajien valinnassa ja järjestökoulutuksissa. Yhdenvertaisuus ei tarkoita samanlaista kohtelua kaikille, vaan yhdenvertaisten lähtökohtien varmistamista kaikille.

Tämä suunnitelma koostuu alaasioista, joissa on lyhyiden esipuheiden jälkeen listattu riveittäin tavoitteet, toimenpiteet, kirjauksen toteutumisesta vastaavat sekä mittarit tavoitteen toteutumiseen. Tavoite kertoo kyseisen taulukkorivin ensisijaisen tavoitteen ja toimenpide keinot tavoitteen saavuttamiseksi. Vastuu -kohta kertoo kyseisen rivin toteuttamisesta vastaavan sektorin tai toimihenkilön ylioppilaskunnassa ja mittari määrittelee keinot tavoiterivin toteutumisen mittaamiseksi. Joissakin tavoitteissa on saatettu ottaa useampia rivejä erillisille samaan tavoitteeseen liittyville toimenpiteille, vastuulle ja mittareille. Tällöin tavoite-ruutu on jätetty tyhjäksi toiston välttämiseksi.

Tämän yhdenvertaisuussuunnitelman täytäntöönpanosta kokonaisuutena vastaa koko ylioppilaskunta, mutta erityisesti HYYn hallitus ja henkilökunta. Yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain keväisin opiskelijayhteisölle toteutettavalla yhdenvertaisuuskyselyllä, jonka kysymyksenasettelu pohjaa tämän suunnitelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Päävastuussa kyselyn toteuttamisesta ja tulosten läpikäynnistä on hallituksen yhdenvertaisuusvastaava, joka tulosten pohjalta miettii yhdessä ylioppilaskunnan hallituksen kanssa tarvittavia muutostoimenpiteitä.

Vuonna 2020 suoritetaan yhdenvertaisuussuunnitelman päivitysprosessi, jolloin kaikki suunnitelman voimassaolon aikana toteutetut yhdenvertaisuuskyselyt käydään läpi. Ylioppilaskunnan edustajiston silloisten tavoitteiden mukaisesti päivitetään suunnitelma vastaamaan senhetkisiä tarpeita, toiveita ja unelmia paremmasta yliopistoyhteisöstä.

Ajantasaiset määritelmät käytetyistä termeistä löydät esimerkiksi osoitteesta <http://www.yhdenvertaisuus.fi> ja <http://syryjinta.fi>.

Yleiset tavoitteet

Tämän väliotsikon alle on kerätty erityisesti yleiset ja yhdenvertaisuuteen sekä yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpanoon liittyvät tavoitteet. Lisäksi tämän väliotsikon alle on sijoitettu tavoitteet, jotka eivät erityisemmin kuulu muiden otsikoiden alle tai liittyvät useampaan otsikkoon. Aikaisemmat ylioppilaskunnan yhdenvertaisuussuunnitelmat eivät ole täysin toteutuneet onnistuneesti ja siksi juuri tämän otsikon alle on koottu tavoitteet ja toimenpiteet, jolla asiaa parannetaan tulevaisuudessa. Toisaalta yliopistoyhteisössä on yhä useita yhdenvertaisuusongelmia, jotka eivät välttämättä koske tiettyä erityisryhmää ja nämä tavoitteet on myös koottu tähän.

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
1	Jokainen HYYn keskuustoimistolla tuntee yhdenvertaisuussuunnitelman ja tietää, miten sitä voi edistää omalla toiminnan osa-alueellaan.	Yhdenvertaisuuskoulutus järjestetään aina alkuvuodesta koko keskuustoimistolle ja uusille työntekijöille erikseen vuoden mittaan. Koulutuksessa käydään läpi yhdenvertaisuussuunnitelman sisältö, toteutus, sekä yhdenvertaisuuden merkitys keskuustoimiston arjessa.	Hallituksen puheenjohtaja, yhdenvertaisuus, pääsihteeri	Onko koulutus pidetty? (kyllä/ei), koulutusten lkm
2	Yhdenvertaisuussuunnitelmaa seurataan ja toteutetaan hallituksen toimesta aktiivisesti	Hallituksessa yhdellä hallituksen jäsenellä on vastuualueenaan yhdenvertaisuus, mikä pitää sisällään kaikki suunnitelman alaosiot, mm. perheelliset opiskelijat.	Hallituksen puheenjohtaja, yhdenvertaisuus	Yhdenvertaisuussuunnitelman seurantasuunnitelma luotu (Kyllä/ei), Yhdenvertaisuussuunnitelman seuranta tehty (kyllä/ei), yhdenvertaisuudesta vastaava hallituksen jäsen (On/ei ole)
3	Ylioppilaskunta tarjoaa tukea ja apua opiskelijoille, jotka ovat kokeneet kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua (liittyen esim. oikeusturvaan) yliopistolla ja HYYn järjestöissä. Yhdenvertaisuuden toteutumiseen kiinnitetään erityistä huomioita uusien opiskelijoiden kohdalla. Järjestöjä muistutetaan esimerkiksi fuksiaisten pelisäännöistä ja siitä, että vastentahtoinen nöyryyttäminen ei näihin tilanteisiin kuulu.	Häirintäyhdyshenkilöille tarjotaan koulutusta tehtäviinsä erityisesti uusien häirintäyhdyshenkilöiden aloittaessa mutta tarvittaessa myös muulloin. Tiedotetaan opiskelijoille ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilöistä. Myös yliopisto on tietoinen ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilöistä ja välittää niistä tietoa.	Pääsihteeri, oikeusturva, järjestö, yhdenvertaisuus, häirintäyhdyshenkilö	Tiedotus jäsenkirjeessä kaksi kertaa lukukaudessa ja nettisivuilla
4	Yliopiston toimijat tunnistavat toimintatavoistaan ja -kulttuuristaan eriarvoistavat tekijät ja tietävät, miten näihin puuttua.	Vaikutetaan siihen, että yliopiston yhdenvertaisuussuunnitelma asettaa raamit yliopiston yksiköiden yhdenvertaisuustyölle.	yhdenvertaisuus, koulutuspolitiikka	Yliopiston yhdenvertaisuussuunnitelma (kyllä/ei)
5	Yliopiston hallinnon päätökset lisäävät opiskelijoiden välistä tosiallista yhdenvertaisuutta.	Vaikutetaan siihen, että päätöksenteon valmistelijoita ja hallinnon opiskelijaedustajia koulutetaan huomioimaan päätösten vaikutus eri tilanteissa oleviin opiskelijoihin.	yhdenvertaisuus, koulutuspolitiikka	Koulutusten lkm
6		Edistetään sitä, että yliopistolla toimii opiskelija-asiahenkilö.	Koulutuspolitiikka	Onko opiskelija-asiahenkilö (kyllä/ei)
7	Ylioppilaskunnan tavoitteena on, että yliopiston henkilökunta, erityisesti opettajat, tiedostavat millainen toiminta tai puhe on epäasiallista. Epäasialliseen käytökseen tai asenteellisuuteen puututaan välittömästi.	Edistetään sitä, että kurssipalautetta kerätään anonyymisti ja systemaattisesti ja siinä kysytään onko opiskelija kohdannut kurssilla syrjivää kohtelua. Tämän osan kurssipalautteesta käsittelee tasa-arvoyhdyshenkilö tarvittaessa yhdessä johdon kanssa.	koulutuspolitiikka	Anonyymit kurssipalautte on olemassa (kyllä/ei), yliopistolla on prosessi, jolla käsitellään havaittuja syrjintätapauksia
8	HYY kannustaa järjestöjä edistämään yhdenvertaisuutta.	Kannustetaan järjestöjä luomaan keinoja yhdenvertaisuuden toteutumiseen tapahtumissa ja toiminnassa sekä luomaan keinoja epäkohtiin puuttumiseen. Hyvä toiminta palkitaan TA-jakokriteereissä.	Talusojohtokunta, järjestöt	Toteutuneet tapahtumat ja toimenpiteet toimintakertomuksissa ja toiminta-avustusten jakokriteereissä
9	Yhdenvertaisuustoimintaan on helppo osallistua ja vaikuttaa. Järjestötoimijat tunnistavat toimintatavoistaan ja -kulttuuristaan eriarvoistavat tekijät ja tietävät, miten näihin puuttua.	Tiivistetään yhteistyötään järjestöjen yhdenvertaisuusvastaavien kanssa ja tavataan heitä vuosittain. Yhdenvertaisuusvastaavia koulutetaan yhdenvertaisuustoiminnan kehittämiseen.	Järjestöt, yhdenvertaisuus	Koulutusten lkm, tapaamisten lkm

10		Luodaan järjestöille checklist yhdenvertaisuusasioista, joka päivitetään ja toimitetaan järjestöille vuosittain.	Yhdenvertaisuus	checklist päivitetty ja lähetetty (kyllä/ei)
11	Mahdollistetaan opiskelijoille joustavat opiskelumahdollisuudet erityistarpeet huomioonottaen.	Edistetään joustavien suoritusmahdollisuuksien lisäämistä ja opiskelumateriaalin saavutettavuudesta huolehtimista yliopistolla. Pidetään huolta, että kaikki opiskelijat saavat tarpeensa mukaisia tukitoimia opiskeluun ja opintojen suunnitteluun. Edistetään yliopiston henkilöstön perehdyttämistä siihen, millaisia ovat saavutettavat, sähköiset oppimateriaalit. Vaikutetaan siihen, että tieto kaikista perutuista tai siirretyistä luennoista ilmoitetaan opiskelijoille sähköisesti.	Koulutuspolitiikka	sähköiset suoritustavat ja oppimisympäristöt (lkm), henkilöstön perehdytykset (lkm), pystyykö palauttamaan opintonaäytetyötä sähköisesti (kyllä/ei)
12	Opiskelijoilla on tiedossa henkilö, jolta saa tietoa erilaisista oppimisvaikeuksista ja oppimisen apuvälineistä, sekä opastusta ja tukea opiskeluun.	Ylioppilaskunnan palvelutoimisto muutetaan esteettömäksi tai siirretään esteettömiin tiloihin. Tilojen käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon palvelutoimiston esteettömyys.	Koulutuspolitiikka, yhdenvertaisuus	Tiedotus kyllä/ei
13	Sähköisessä viestinnässä ja tiedottamisessa yliopistolla on huolehdittu kaikkien sähköisten kanavien ja toimintaympäristöjen saavutettavuudesta.	Seurataan, että Helsingin yliopistolla varataan riittävästi aikaa ja resursseja, jotta esimerkiksi uusien verkko-oppimisympäristöjen esteettömyys ehditään testata asianmukaisella tavalla, ja että verkkosivuja uudistettaessa verkkosivujen saavutettavuusohjeet huomioidaan.	Viestintä, opetuksen kehittäminen	Käyttöliittymät toimivat (kyllä/ei), esteettömät asiakirjat (kyllä/ei)
14	HYY kohtelee rekrytoinneissa kaikkia hakijoita yhdenvertaisesti sukupuolesta, etnisestä taustasta, iästä tai muusta taustasta riippumatta.	Ylioppilaskunta toteuttaa rekrytointien ensimmäisessä vaiheessa anonymisia rekrytointia.	Kaikki	Rekrytointien anonymiteetti (kyllä/ei)
15	HYYn tavoite on, että ylioppilaskunnan, yliopiston ja HYYn järjestöjen tilaisuuksissa on tarjolla vaihtoehtoja eri ruokavaliot omaaville henkilöille ja että virvoikkeissa on tarjolla myös alkoholiton vaihtoehto.	Tilaisuuksien tarjoiluissa on vaihtoehtoja, jotta kaikille on jotain HYY tiedottaa koulutusten yhteydessä erilaisista ruokavaliosta.	Yhdenvertaisuus ja järjestösektori	Saatu palaute
16	Opiskelijoilla on tiedossa henkilö, jolta saa tietoa erilaisista oppimisvaikeuksista ja oppimisen apuvälineistä, sekä opastusta ja tukea opiskeluun	Suoistellaan, että kunkin tiedekunnan henkilökunnan keskuudesta nimetään erilaisten oppimisen vastuuhenkilö, joka saa tehtävänsä koulutuksen ja säännöllisesti myös täydennyskoulutusta. Vastuuhenkilö vastaa tuen antamisesta opiskelijoille ja erilaisten oppijoiden tarpeiden tiedottamisesta muulle opettajakunnalle.	Koulutuspolitiikka, yhdenvertaisuus	Vastuuhenkilöiden lukumäärä

Terveystila ja toimintakyky

Tämän väliotsikon alla olevat tavoitteet liittyvät erityisesti opiskelijoiden terveydentilaan ja erityistarpeisiin, kuten esimerkiksi esteellisyteen eri muodoissaan. Heikentynyttä terveydentilaa ja vammaisuutta voidaan pitää merkittävimpinä yhdenvertaisuutta rajoittavina tekijöinä, koska koko toimintaympäristömme on suunniteltu ajatellen lähinnä terveitä henkilöitä. Päämääränä on esteetön ympäristö HYYn ja koko yliopiston piirissä. Fyysinen esteettömyys takaa jokaiselle terveydentilasta ja toimintakyvystä riippumattoman mahdollisuuden toimia ja työskennellä yhteisössä. Esteettömyydestä viestiminen taas mahdollistaa kaikkien osallistumisen toimintaan. Puutteellinen viestintä aiheuttaa epätasa-arvon tunnetta ja siksi onkin tärkeää vaatia ja varmistaa, että tieto on saavutettavissa kaikille niille, jotka tietoa osallistuaakseen tarvitsevat.

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
17	Ylioppilaskunnan järjestöpalvelut ovat entistä esteettömpiä ja saavutettavampia.	Ylioppilaskunnan taloutta suunniteltaessa huomioidaan yhdenvertaisuusaspekti.	Pääsihteeri, hallituksen puheenjohtaja, talouspäällikkö, HYY Yhtymä, järjestö	Onko taloudessa huomioitu yhdenvertaisuutta (kyllä/ei)

18	Jatkossa palvelutoimiston on oltava kokonaan esteetön.	Ylioppilaskunnan palvelutoimisto muutetaan esteettömäksi tai siirretään esteettämiin tiloihin. Tilojen käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon palvelutoimiston esteettömyys.	Pääsihteeri, hallituksen puheenjohtaja, talousjohtokunta	Palvelutoimisto esteetön (kyllä/ei)
19	Opiskelijan perusterveyspalveluissa huomioidaan yhdenvertaisuus.	Vaikutetaan YTHS:soon siinä, että perusterveyspalvelut huomioi yhdenvertaisuuden palveluissaan. Esimerkiksi sähköisissä palveluissa huomioidaan näkövammaiset.	Terveys	YTHS:n saama palaute, YTHS:n tilastotieto
20	Järjestöt tietävät, kuinka ottaa esteettömyysasiat huomioon omassa toiminnassaan.	Järjestetään järjestöille koulutuksia, joissa neuvotaan myös esteettömyyteen liittyvissä asioissa.	Järjestöt, viestintä	Koulutus järjestetty (kyllä/ei)
21	HYYn tavoite, että ylioppilaskunnan ja yliopiston sähköisiä materiaaleja on helppo käyttää heikentyneestä näöstä huolimatta.	Värien ja fonttien pitää olla muokattavissa käyttäjän näyttöasetusten avulla. Tiedostot saatavissa esteettömissä tiedostomuodoissa. Sähköinen materiaali on luettavissa ruudunlukuohjelmalla.	Viestintä, koulutuspolitiikka, yhdenvertaisuus	Muokkaukset mahdollisia (kyllä/ei), tiedostot esteettämiä (kyllä/ei)
22	Ylioppilaskunnan toimintatalouden puolella uusien tilojen käyttöönottoa suunniteltaessa otetaan huomioon erityistarpeet.	Vastusektorit tekevät yhteistyötä tavoitteen saavuttamiseksi.	Yhtymävastaava, yhdenvertaisuus, järjestö	Onko huomioitu erityistarpeita? (kyllä/ei), onko tehty yhteistyötä? (kyllä/ei)
23	HYYn tapahtumat järjestetään esteettömissä tiloissa	HYYn tapahtumat pyritään järjestämään esteettömissä tiloissa ja silloin kun se ei ole mahdollista esteellisyydestä tiedotetaan.	koko keskustoimisto	Esteelliset tapahtumat (% lkm), tiedotettu (kyllä/ei)
24	Induktiosilmukan toiminta on tuttua keskustoimiston välle ja järjestötoimijoille.	Siirrettävän induktiosilmukan käyttö opastetaan keskustoimiston välle ja järjestötoimijoille.	järjestö, palvelutoimisto	Onko opastettu (kyllä/ei)
25	Yliopiston tilat ovat mahdollisimman esteettämiä ja erityiset tarpeet huomioonottavia. Osallistuminen pinointiin on mahdollista myös vammaisille henkilöille yhtä täyspainoisesti. Esim. vaihtoon lähteminen, järjestötoimintaan osallistuminen.	Vaikutetaan yliopistoon, erityisesti Tila- ja kiinteistökeskukseen.	koulutuspolitiikka, yhdenvertaisuus	Tilat esteettämiä? (kyllä/ei)
26	HYYn järjestöt tiedottavat käyttämiensä tilojen esteellisyydestä asianmukaisesti.	Ohjeistetaan järjestöt tiedottamaan asianmukaisesti luomalla selkeät ohjeet.	järjestö, yhdenvertaisuus.	Ohje olemassa (kyllä/ei)

Vakaumus

Tämän väliotsikon alle on kerätty sekä poliittista että uskonnollista vakaumusta koskevat tavoitteet. Vakaumuksella tässä yhteydessä tarkoitetaan vakaata käsitystä jostain perustavanlaatuisesta asiasta. Jokaisella on jokin vakaumus, tapa, jolla hän hahmottaa maailmaa ja itseään. Jo YK:n ihmisoikeuksien julistuksessa on mainittu "ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus" perustavanlaatuisena ihmisoikeutena. Erilaiset katsomukset ohjaavat ajatteluamme ja toimintaamme, myös yhteistä elämäämme. Moniarvoisuus ja avarakatseisuus voivat toteutua vain siellä, missä erilaiset vakaumukset saavat näkyä ja missä ne pannaan vuoropuheluun. Lähtökohtana on vakaumusten tasa-arvo - se, että ylioppilaskunta kohtelee kaikkia katsomuksia ja aatteita samalla tavalla. Tavoitteena on toisten vakaumusta ja laajemmin mielipidettä kunnioittava ilmapiiri ylioppilaskunnassa. Eri yliopistoyhteisön jäsenten kohtaamisissa on aina kunnioitettava kunkin omaa tahtoa ja vakaumusta. Vakaumuksen vapautta myös edistetään aktiivisesti niin HYY:ssä kuin yliopistolla laajemminkin.

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
27	HYYssä on toisten vakaumusta ja mielipidettä kunnioittava ilmapiiri.	Vaalipääällikkötapaamisissa luodaan yhteiset pelisäännöt vaalikampanjoimille, keskustellaan hyvästä toimintakulttuurista ja toisten mielipiteiden kunnioittamisesta.	Viestintä, pääsihteeri	Pelissäännöt toimineet (kyllä/ei), tapaamisten lkm
28		Uusi edustajisto koulutetaan erilaisia poliittisia vakaumuksia ja mielipiteitä kunnioittavaan toimintakulttuuriin. Tarvittaessa tästä muistutetaan myös kauden aikana. Keskustoimiston yhdenvertaisuuskoulutuksessa huomioidaan vakaumukset ja mielipiteet.	HYYn puheenjohtajisto, pääsihteeri	Koulutus (kyllä/ei)

29	HYY edistää uskonnonvapauden toteutumista yliopistolla.	Kannustetaan yliopistoa järjestemään uskonnollisten tilaisuuksien lisäksi vaihtoehtona tunnuksettomia tilaisuuksia. Yliopiston tulisi järjestää tiloja hiljentymiseen.	yhdenvertaisuus, koulutuspolitiikka,	tunnukseton tilaisuus tunnustuksellisen vaihtoehtona (kyllä/ei), tila hiljentymiseen kaikilla kampuksilla (kyllä/ei)
----	---	--	--------------------------------------	--

Sukupuoli, seksuaalisuus ja seksuaalinen suuntautuminen

Tämän väliotsikon alle on kerätty sukupuolen moninaisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tavoitteet sekä seksuaalisuuteen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvät tavoitteet. Tavoitteet liittyvät niin sukupuolen moninaisuuden parempaan tunnistamiseen, sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän poistamiseen kuin ihmisten oman identiteetin tukemiseen ja siinä toimimisen mahdollistamiseen. Päämääränä on, että sukupuoli, sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu eivät määrittäisi opiskelijoiden toimintaedellytyksiä HYYssä, ylioppilaskunnan piirissä toimivissa järjestöissä tai yliopistolla. Tavoitteena on myös sukupuolesta johtuvan syrjinnän ja ahtaiden sukupuoliroolien aiheuttamien rajoitteiden poistaminen. Rärkeimmät epäkohdat syrjinnästä liittyvät sukupuolivähemmistöjen asemaan.

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
30	Ylioppilaskunnan piirissä eri sukupuolet ovat tasavertaisessa asemassa.	Huomioidaan eri sukupuolten edustus valittaessa henkilöitä eri toimielimiin.	kaikki	Toimielimissä on edustettuina eri sukupuolia. (kyllä/ei)
31	Kurssi- ja pääsykoearvostelu on oikeudenmukaista, eikä arvostamaan vaikuta esimerkiksi vastaajan sukupuoli tai äidinkieli.	Edistetään anonyymiin tenttimiseen ja pääsykokeisiin siirtymistä yliopistolla.	koulutuspolitiikka	Anonyymi tenttiminen (kyllä/ei), anonyymit pääsykokeet (kyllä/ei)
32	HYYn tavoitteena on, että wc-tilojen käyttäjän ei tarvitse määrittää omaa sukupuoltaan.	HYYn wc-tiloja muutetaan sukupuolineutraaleiksi	Järjestö, yhdenvertaisuus.	Sukupuolineutraaleja wc-tiloja on (kyllä/ei)
33	HYYn tavoitteena on, että yliopisto tiedostaa sukupuolten moninaisuuden ja mahdollistaa kaikille yhdenvertaisen kohtelun.	Yliopistoa kehoitetaan järjestämään tiloihinsa sukupuolineutraaleja wc-tiloja ja kehittämään tenteistä wc-tauoilla käyntiä siten, että se ei pakota ihmisiä luokittelemaan itseään mieheksi tai naiseksi.	koulutuspolitiikka, yhdenvertaisuus	Sukupuolineutraalit wc vs normaalit (%), tentti/pääsykoevessakäyt äntö yhdenvertainen (kyllä/ei)
34	Käyttäjätunnuksissa ja sähköpostiosoitteen nimen valitseminen ja vaihto tulee olla vaivatonta.	Vaikutetaan siihen, että yliopiston käyttäjätunnuksia pystyy muuttamaan.	koulutuspolitiikka, yhdenvertaisuus	Käyttäjätunnuksen ja sähköpostiosoitteen pystyy vaihtamaan (kyllä/ei)
35	Jokaisella on oikeus tuoda julki seksuaalisuutensa, seksuaalinen suuntautumisen, seksuaaliset mielipiteensä ja ihmissuhteensa tai pitää kyseiset asiat yksityisinä kohtaamatta ennakkoluuloja tai syrjintää päätöksestään riippumatta.	Luodaan ilmapiiri, jossa jokainen saa itse päättää mitä haluaa muille kertoa yksityisasioistaan.	Kaikki	Saatu palaute
36	HYYn tavoitteena on, että järjestöt tiedostavat sukupuolten moninaisuuden ja mahdollistavat eri sukupuolten edustajille yhtäläiset mahdollisuudet toiminnassaan.	Järjestöjä kehoitetaan siirtymään pois sukupuolisidonnaisista nimikkeistä kuten isännät ja emännät. Tarjotaan vaihtoehtoisia nimikkeitä.	Yhdenvertaisuus, järjestö	TAHLOon ilmoitettujen sukupuolisidonnaisten nimikkeiden lkm
37	Viestinnässään HYY murtaa aktiivisesti heteronormatiivisuutta.	Ylioppilaskunta osallistuu hetero- ja sukupuolinormatiivisuutta vastustavaan toimintaan, kuten esimerkiksi Pride-viikkoon.	Yhdenvertaisuus	Osallistuminen tapahtumiin

Ikä

Ikä on ominaisuus, joka muihin yhdenvertaisuuden aspekteihin verrattuna kaikkein selkeimmin koskettaa jokaista ihmistä. Kuka tahansa voi tulla syrjityksi ikänsä perusteella missä vaan elämänvaiheessa. Onkin tärkeää vaikuttaa siihen, ettei ikä olisi syrjintäperuste yliopistoyhteisössä. Rekrytoinneissa sekä erilaisiin HYYn ja HYYn piirissä toimivien järjestöjen luottamustehtäviin henkilöitä valitessa tulisi pitää selvänä, että ikä ei automaattisesti määrittele ihmisen luonnetta eikä pätevyyttä tehtävään. Kaikessa toiminnassa eri-ikäisten ihmisten erilaisia vahvuuksia ja heikkouksia onkin tärkeä kunnioittaa osana kaikkea moninaisuutta. Ylioppilaskunta koostuu kaikista jäsenistään ja palvelee kaiken ikäisiä jäseniään. Siksi suunnitelmaan on tämän väliotsikon alle kerätty erityisesti ikään liittyviä tavoitteita.

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
38	Ylioppilaskunta, yliopisto ja HYYn järjestöt ottavat yhdenvertaisesti eri ikäiset opiskelijat huomioon toiminnassaan.	Opastetaan omissa oppaissa, koulutuksissa ja infoissa järjestöille, miten lähtään heterogeeninen jäsenkunta voidaan huomioida paremmin.	Järjestö, tuutorointi	tuutoreilta saatu palaute, muu palaute

Perheelliset opiskelijat

Tämän väliotsikon alle on kerätty erityisesti perheellisiä opiskelijoita koskevat tavoitteet. Ylioppilaskunnan jäsenenä on useita perheellisiä opiskelijoita, jotka eivät saa yhteiskunnalta tarvitsemaansa tukea riittävässä määrin. Erityisen hankalassa asemassa ovat yksinhuoltajaopiskelijat, joilla tasapainottelu vanhemmuuden, opiskelun ja toimeentulon varmistamisen välillä voi olla hyvinkin haastavaa. Toisaalta haastavassa asemassa ovat sateenkaariperheet, joiden juridinen asema ei vielä ole oikeudenmukainen. Ylioppilaskunnan tavoitteena on helpottaa ja avustaa perheellisten opiskelijoiden toimintaa mahdollisimman paljon koko heidän opiskeluaikansa ajan.

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
39	HYY pyrkii edistämään perheellisten opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia	Edistetään lastenhoitotilojen saatavuutta ja niistä tiedottamista yliopiston kaikilla kampuksilla. Edistetään joustavan osa-aikaisen päivähoidon saatavuutta pääkaupunkiseudulla.	hallitus, talouspäällikkö	Opiskelijalle saatavilla olevien päivähoitopaikkojen lukumäärä pääkaupunkiseudulla.
40		Pidetään huolta, että syöttötuoleja ja pottia on Unicafeiden ja Ylioppilaskunnan tiloissa	yhdenvertaisuus, yhtymä	Pottia ja syöttötuoleja (kyllä/ei)
41		HYYn perheellisiä tukevat käytänteet ja oikeudet työntekijöiden ja aktiivien tietoon.	pääsihteeri, yhdenvertaisuus	Saatu palaute
42	Perheellisten opiskelijoiden oppaan yhdenvertaisuusosuus on ajantasainen	Päivitetään perheellisten opiskelijoiden opasta yhdenvertaisuusasioiden osalta ja tiedotetaan oppaasta	yhdenvertaisuus	opas päivitetty (kyllä/ei)

Monikulttuurisuus ja kieli

Tämän väliotsikon alle on kerätty erityisesti monikulttuurisuuteen ja kielikysymyksiin liittyvät tavoitteet.

Monikulttuurisuuden määrittelemineen on haasteellista, koska käsite kehittyy ja muuntuu kaiken aikaa.

Monikulttuurisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä normatiivista ajattelutapaa, jossa monikulttuurisuuden tilaa arvostetaan, vaalitaan ja lisätään. Monikulttuurisuuteen liitetään mm. ihmisten välinen tasa-arvo, suvaitsevaisuus, vuorovaikutuksen, aidon kohtaamisen ja molemminpuolisen oppimisen mahdollisuus. Monikulttuurisuuden käsite ymmärretään tässä yhteydessä laajasti jo vakiintuneen tavan mukaisesti, eli etnisten ryhmien lisäksi se koskee myös muita erilaisia alakulttuureita, kuten vammaiset ja sukupuolivähemmistöt. Ylioppilaskunnassa monikulttuurisuus on itseisarvo. Tavoitteena on elävästi monikielinen ylioppilaskunta. Yksilön kielitaito ei saa vaikuttaa hänen kohteluunsa yliopistoyhteisössä. Myös kansainvälisillä opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus kokea olevansa osallisia opiskelijayhteisössä. Rasismia ei ylioppilaskunnassa hyväksytä.

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
43	Opiskelija saa palvelua keskustoimistoilta suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.	HYYn rekrytoinneissa huolehditaan, että keskustoimistolla työskentelee myös henkilöitä, jotka puhuvat ruotsia ja englantia sujuvasti. Jos tarvittavaa kielitaitoa ei ole, panostetaan kielikoulutuksiin.	hallitus, pääsihteeri	keskustoimistolla kielitaitoisia (kyllä/ei)
44	Kielitaito ei vaikuta kohteluun yliopistoyhteisössä	HYY tiedottaa opiskelijoita oikeuksistaan ja vaikuttaa siihen, että yliopistolla tehdään selkeäksi kuka palvelee ja ohjaa millä kielellä, parannetaan tenttien käännöksiä.	Koulutuspolitiikka, kansainvälisyys, yhdenvertaisuus	On tiedotettu (kyllä/ei)
45	Kansainväliset opiskelijat voivat kokea olevansa osallisia opiskelijayhteisössä. Kieleen ja kansallisuuteen pohjautuvaan syrjintään ja rasismiin yliopistolla ja ylioppilaskunnassa puututaan.	HYYn piirissä toimijoille ja HYYn piirissä toimiville järjestöille järjestetään koulutusta monikulttuurisuudesta ja kansainvälisyydestä.	kansainvälisyys, järjestöt	koulutusten lkm
46		Nostetaan yliopiston toimijoiden kanssa keskusteluun kotikansainvälisyyden edistämisen ja kannustetaan heitä systemaattisempaan kansainvälistymiseen kotimaassa.	kansainvälisyys	Nostettu keskusteluun (kyllä/ei)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
06.11.2017 § 322

Valtuustoaloite: Paremmat, ongelmat tunnistavan ja vastuutahon osoittavan, koko henkilöstön ja luottamushenkilöt kattavan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi KV

D/2280/00.02.00.00.03/2017

Perusteluosa Vasemmistoliiton Lahden valtuustoryhmä ja Lahden Vihreä valtuustoryhmä 2.10.2017:

”Valtuustoaloite paremmat, ongelmat tunnistavan koko henkilöstön ja luottamushenkilöt kattavan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme aloiteoikeuttamme käyttäen, että Lahden kaupungissa valmistellaan uusi kattavampi, luottamushenkilöt osana kaupunkiorganisaatiota palkkatyösuhteisen henkilöstön lisäksi huomioiva, tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma olemassa olevan suunnitelman tilalle tai lisäksi. Nykyinen suunnitelma ei tunnista mahdollisia yhdenvertaisuuden esteitä ja sarron ja häirinnän tapoja eikä osoita selkeää vastuutahoa puuttumiseen.

Organisaatiossa jossa on sekä henkilöstöä että luottamushenkilöitä olisi tärkeä ulottaa suunnitelma koskemaan myös luottamushenkilöitä ja kiinnittää huomiota luottamushenkilöiden ja henkilöstön väliseen vuorovaikutukseen, jossa toinen osapuoli ei ole työsuhteessa ja puuttuminen häiritsevään käytöksen tai syrjintään voi olla vaikeampaa ja sitä katsotaan sormien välistä.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisen pitäisi olla jokaisen tehtävä, ei vain esimiesasemassa olevien henkilöiden. Siksi tasa-arvo ja yhdenvertaisuuslaki pitäisi olla kaikille tuttu. Samoin hyvä tasa-arvoa tukeva hyvä ilmapiiri jossa sensitiiviseen kielenkäyttöön kiinnitetään huomiota kuuluu jokaisen yhteisön jäsenen vastuulle.

Pelkkä mahdollisten ongelmien tunnistaminen ei riitä, jollei jokaiselle yhteisössä ole selvää milloin puututaan, kenen vastuulla puuttuminen on ja millaisin toimenpitein puututaan. On tärkeää osoittaa selkeät vastuutahot ja kenelle mahdollisista ongelmista voi mainita jotta aisaan puututaan.

Isossa organisaatiossa on rajapintoja toimialojen kaupungin oman ja tytäryhtiöiden, kuntayhtymien jne. kanssa, sekä asiakasrajapintoja joissa ongelmiin pitää myös puuttua.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
06.11.2017 § 322

Hyvänä esimerkkinä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta voi pitää Helsingin yliopiston oppilaskunnan suunnitelmaa (liitteenä). Sen vahvuutena on selkeys ja kattavuus.”

Henkilöstöpalvelut 26.10.2017:

”Vasemmistoliiton Lahden valtuustoryhmä ja Lahden Vihreä valtuustoryhmä ovat tehneet valtuustoaloitteen, että Lahden kaupungissa valmistellaan uusi kattavampi, luottamushenkilöt osana kaupunkiorganisaatiota palkkatyösuhteisen henkilöstön lisäksi huomioiva, tasa-arvo ja yhdenmukaisuussuunnitelma olemassa olevan suunnitelman tilalle tai lisäksi. Nykyinen suunnitelma ei tunnista mahdollisia yhdenvertaisuuden esteitä ja sarron ja häirinnän tapoja eikä osoita selkeää vastuutahoa puuttumiseen.

Yleistä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen suunnitelmasta

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan lakia sovelletaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. *Työnantajalla* tarkoitetaan tässä laissa sitä, jonka palveluksessa on henkilöitä työsuhteessa tai julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa. Työnantajan on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista työpaikalla ja työpaikan tarpeet huomioon ottaen kehitettävä työoloja sekä niitä toimintatapoja, joita noudatetaan henkilöstöä valittaessa ja henkilöstöä koskevia ratkaisuja tehtäessä. Edistämistoimenpiteiden on oltava toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Työnantajalla, jonka palveluksessa on säännöllisesti vähintään 30 henkilöä, on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Edistämistoimia ja niiden vaikuttavuutta on käsiteltävä henkilöstön tai heidän edustajiensa kanssa.

Lain soveltaminen siis edellyttää voimassaolevaa työ- tai virkasuhdetta. Vaaleilla valituilla luottamushenkilöillä ei ole voimassa kumpaakaan luottamustoimintaan hoitaessaan. Luottamustoimesta maksetaan korvauksena kokous- yms. palkkiot. Tästä syystä ”Lahden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelmaa 2017-2019” ei voi laajentaa luottamushenkilöitä koskevaksi.

Lisäksi lakeihin perustuvan suunnitelman toteutumisessa vastuun täytyy olla linjaorganisaation mukaisesti määrätty. Jokainen pyrkii

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
06.11.2017 § 322

tietenkin omalla toiminnallaan edesauttaa tavoitteiden toteutumista. Suunnitelmassa mainitut periaatteet ja tavoitteet pohjautuvat myös hyvin moniin eri voimassaoleviin Suomen lakeihin, joita noudatetaan myös yleisesti kaikessa toiminnassa kaikkia kohtaan.

Lahden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen suunnitelman 2017-2019 laatiminen syksyllä 2016

Henkilöstöjohtaja Anne-Maj Salmi on vetänyt syksyllä 2016 työryhmää, jossa on ollut henkilöstöpalvelujen henkilöstöä, toimialojen esimiehiä ja pääluottamusmiehiä laatimassa Lahden kaupungin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen suunnitelman vuosille 2017-2019. Tavoitteena oli saada lyhyt ja selkeä ohje entisen pitkän ja monimutkaisen ohjeen tilalle huomioiden uuden lain määräykset. Kaupungin yhteistoimintaryhmä käsitteli sitä 2 kertaa, samoin työhyvinvointitoimikunta käsitteli sitä 2 kertaa. Kaupunginhallitus hyväksyi sen 30.1.2017 § 35.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen suunnitelman osa-alueiksi on otettu 1) johtaminen ja työyhteisökulttuuri, 2) työhyvinvointi sekä 3) rekrytointi, palkkaus, osaamisen kehittäminen ja uralla eteneminen. Näille kolmelle alueelle on määritelty toimenpiteet, joiden saavuttamista seurataan vuosittain.

Työhyvinvointikysely järjestetään helmikuussa 2018, jonka jälkeen saatuja tuloksia käsitellään yhteistoimintaryhmässä ja määritellään jatkotoimenpiteet.”

Liitteenä	1. Valtuustoaloite
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Jyrki Myllyvirta
Päätösehdotus	Kaupunginhallitukselle tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen: ”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Asian valmistelija / Lisätietojen antaja	henkilöstöjohtaja Anne-Maj Salmi (puh. 050 559 4065)
Toimenpiteet	Kh: kv

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
06.11.2017 § 322

Kv: -

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto

Kv: muutoksenhakukielto

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 350

Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilun ohjausryhmän edustajien nimeäminen

D/2142/00.01.05.02/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Työllisyysjohtaja Heli Okkonen p. 044 482 6496

Päätös

Kaupunginhallitus päätti nimetä Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilun ohjausryhmän edustajiksi kaupunginjohtaja Pekka Timosen sekä elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtaja Juha Rostedin. Elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtaja nimettiin ohjausryhmän puheenjohtajaksi ja kaupunginjohtaja varapuheenjohtajaksi. Elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan varajäseneksi nimettiin elinvoima- ja työllisyysjaoston varapuheenjohtaja Jetta Laakso ja kaupunginjohtajan varajäseneksi yhteysjohtaja Mari Kuparinen.

Päätösehdotus

Konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen

Kaupunginhallitus päättää nimetä Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilun ohjausryhmän edustajiksi kaupunginjohtajan sekä elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan. Elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan varajäseneksi nimetään elinvoima- ja työllisyysjaoston varapuheenjohtaja ja kaupunginjohtajan varajäseneksi yhteysjohtaja.

Perusteluosa

Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilulle asetetaan ohjausryhmä, joka ohjaa, tukee ja seuraa kuntakokeilun toteuttamista ja tuloksia. Ohjausryhmä asetetaan ajalle 1.3.2021 – 30.6.2023. Ohjausryhmä koostuu Lahden seudun kuntakokeilussa mukana olevien kuntien, Hämeen TE-toimiston, Hämeen ELY-keskuksen, Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän, oppilaitosten, elinkeinoelämän sekä 3. sektorin toimijoiden edustajista. Työllisyyskokeilussa mukana olevilta kunnilta pyydetään nimeämään ohjausryhmään kaksi edustajaa (1 viranhaltija + 1 kunnanhallituksen edustaja) ja heille varajäsenet.

Kaupunginhallituksen päätöksellä ehdotetaan nimettäväksi Lahden kaupungin osalta ohjausryhmän edustajiksi kaupunginjohtaja sekä elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtaja. Elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan varajäseneksi ehdotetaan nimettävän elinvoima- ja työllisyysjaoston varapuheenjohtaja ja kaupunginjohtajan varajäseneksi yhteysjohtaja.

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 350

Toimenpiteet

ote valitut, luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 351

Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 14.12.2020

D/49/07.01.03.00.02/2020

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee luettelossa mainitut asiakirjat tiedokseen.
Perusteluosa	Kaupunginhallituksen jäsenille jaetaan luettelo saapuneista ja lähteneistä asiakirjoista.
Muutoksenhaku	muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	-
Liitteenä	1. Luettelot I ja II

Kaupunginhallituksen kokous 14.12.2020**Saapuneet ja lähteneet asiakirjat**

- 1. Lautakuntien ja jaostojen pöytäkirjoja**
 - Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 1.12.2020 D/18/2020
 - Elinvoima- ja työllisyysjaosto 16.11.2020 D/35/2020
 - Konserni- ja tilajaosto 16.11.2020 D/36/2020

- 2. Pöytäkirjan ote**
 - Nastolan aluejohtokunta 1.12.2020 § 35: D/2333/2020
Esitys kaupunginhallitukselle: Nastolan aluejohtokunnan käyttämä projektiavustusmallin sisällyttäminen tulevan hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan tehtäväksi

- 3. Kaupunginjohtajan päätöksiä**
 - 30.11.2020 § 78: Pitkäaikaisen lainan ottaminen Päijät-Hämeen Osuuspankista D/151/2020
 - 8.12.2020 § 79: Lahden Jäähalli Oy:n lyhennyssuunnitelman muutos D/150/2020

- 4. Muu päätös**
 - **Hämeenlinnan hallinto-oikeus 2.12.2020:** Välipäätös Asunto Oy Loviisankulman ja Asunto Oy Rautatietalon valitukseen asemakaavan muutosehdotuksesta A-2696B (Hallinto-oikeus ei tutki purkamiskiellon asettamista koskevaa vaatimusta. Hallinto-oikeus ei kiellä päätöksen täytäntöönpanoa. Hallinto-oikeus ratkaisee valituksen myöhemmin erikseen.) D/1377/2020

- 5. Saapunut kirje**
 - Hollolan kunta**
 - kunnanvaltuusto 7.12.2020/Ote 54 §: Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä - omistajakuntien omistajastrategia D/1234/2020

Kaupunginhallituksen kokous 14.12.2020

Saapuneet ja lähteneet asiakirjat II

1. Kaupunginjohtajan päätöksiä

- 14.12.2020 § 80: Vieraanvaraisuuden osoittaminen Finlandia-hiihdon kutsuvieraille 27.2.2021 D/2244/2020
- 14.12.2020 § 81: Kertapalkkion maksaminen v. 2020 D/2438/2020

ML

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2021 § 352

Muutos kaupunginvaltuuston esityslistan asiaan 14.12.2020 § 108 "Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen 1.1.2021 alkaen"

D/2096/00.01.01.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tämän päiväiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy oheisen liitteen mukaisen korjauksen kaupunginhallituksen aikaisempaan ehdotukseen 1.1.2021 voimaan tulevaan hallintosäännön kaupunkiympäristön palvelualueen toimivaltataulukoon."

Perusteluosa

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimivaltataulukossa ympäristönsuojelun osalta päätösvaltaa omaavana viranhaltijana on ollut ympäristölupapäällikkö. Tämä ehdotetaan muutettavaksi vastuualuejohtajaksi, koska ympäristönsuojelu sisältää kaksi yksikköä ja toimivallan delegointi oikealle viranhaltijalle on nykyisen säännön perusteella hankalaa. Kun toimivalta on vastuualuejohtajalla, hän voi edelleen delegoida toimivallan oikealle viranhaltijalle.

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

moniste KV 14.12.

Liitteenä

1. Korjattu liite

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Henkilöstön valinta			Tekninen ja ympäristölautakunta	
Vastuualuejohtajat			x	
			Tekninen ja ympäristölautakunta	Vastuualuejohtaja
Yleisten alueiden pito				
Katusuunnitelmien ja rakentamiseen tähtäävien yleissuunnitelmien hyväksyminen			x	
Edellisten vähäiset muutokset				x
Kadunpito päätös (MRL 86 §)				x
Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaiset päätökset				x
Johtojen, putkien, kaapeleiden, raiteiden yms. laitteiden sijoittamispäätökset				x
Vesihuollon yleinen kehittäminen (VesihuoltoL 5 §)			x	
Liikenteen yleinen järjestely				
Liikenneviranomaisille liikenteen yleisestä järjestelystä annettavat merkittävät lausunnot.			x	
Yleisen merkityksen kannalta tärkeät liikennejärjestelyt			x	
Muut liikennejärjestelyt ja lausunnot				x

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Luvan antaminen tilapäisiin liikennejärjestelyihin ja ellei lainsäädännöstä muuta johdu				x
Muut tienpitäjälle kuuluvat tehtävät				x
Ajoneuvojen siirto- ja korvaus- sekä rengaslukkopäätökset				x
Taksien määrästä ja laadusta annettavat lausunnot				x
Satamahallinto				
Satamahallintoon liittyvät päätökset				x
Metsänhoito				
Metsänhoidon ja käytön yleissuunnitelmien hyväksyminen			*	
Hakkuusuunnitelmista päättäminen				*
Luonnonvarojen ja metsän myyminen — yli 300.000 euroa/päätös — enintään 300.000 euroa/päätös			*	*
Maaseutuelinkeinolainsäädäntöön perustuvista kunnan maatalousviranomaistehtävistä päättäminen				*
Maisematyöluvan myöntäminen puiden kaatamiseen lukuun ottamatta kaupungin maa-alueita, joiden osalta luvan myöntää rakennusvalvontaviranomainen (MRL 130 §)				*
Yleisten alueiden käyttö ja tilapäisluovutukset				

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Myyntipaikkojen, mainospaikkojen, ilmoituslaitteiden ja opasteviittojen, ulkotarjoilualueiden, kioskien ja toripaikkojen vuokraus				x
Muu yleisten alueiden tilapäisestä käytöstä päättäminen enintään 5 vuodeksi				x
Kaivuluvista päättäminen				x
Tilapäisen kulkuoikeuden myöntäminen				x
Öljyvahingon jälkitorjuntaan liittyvät päätökset				x
Joukkoliikenne			Joukkoliiken- nelautakunta	Vastuualue- johtaja
Seudullinen kunnallinen joukkoliikenneviranomaisen			x	
Joukkoliikenteen tavoitteellisen palvelutason määrittely omalla toimivalta-alueella; Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä			x	
Yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan liikenteen järjestämistapa			x	
Kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakeminen ja käyttö			x	
Muut joukkoliikennelaissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle lupaviranomaiselle määrätyt tehtävät			x	

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Lausuntojen antaminen toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä				x
Jäteasiat			Jätelauta- kunta	Vastuualue- johtaja
Kunnan jätehuoltoviranomainen (Lahti, Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila ja Sysmä)			x	
Kunnan jätehuoltoviranomainen voi siirtää jätelaissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään (JäteL 23 §)			x	
			Tekninen ja ympäristölau- takunta	Vastuualue- johtaja
Kiinteän omaisuuden hankinta ja luovuttaminen				
Kaupungin omistamien tonttien luovuttaminen			x	
Lautakunnan päätöksellä ns. jatkuvasti haettavana olevien ok-, rivitalo- ja teollisuustonttien luovuttaminen				x
Vuokraoikeuksien ja vuokra-alueilla olevien rakennusten ja laitteiden lunastaminen, korvaaminen tai vaihtaminen			x	x
- yli 300.000 euroa/päätös				
- enintään 300.000 euroa/päätös				
Asemakaavan tai tonttijaon toteuttamisesta tai vuokrasopimuksen jatkamisesta johtuva vuokratontin vuokraehtojen tai vuokran tarkistaminen			x	x
- muutoksen pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös				
- muutoksen pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös				

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kiinteistönmuodostamislain mukaisten rasitteiden järjestäminen ja korvauksista sopiminen <ul style="list-style-type: none"> - pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös - pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös 			x	x
Maankäyttö- ja rakennuslaissa (13 luku) tarkoitettuista yleisten rakennusten tonttien ja yleisten alueiden lunastamisesta päättäminen sekä katualueen haltuunotosta ja korvauksista sopiminen <ul style="list-style-type: none"> - yli 50.000 euroa/päätös - enintään 50.000 euroa/päätös 			x	x
Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 99§ ja 100 §) mukaisen lunastusluvan hakeminen			x	
Rakentamiskehotuksen antaminen (MRL 97 §)			x	
Maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetuista yleiskaavan ja asemakaavan toteuttamisesta johtuvista korvauksista sopiminen <ul style="list-style-type: none"> - pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös - pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös 			x	x
Tonttien varauspäätösten peruuttaminen ja vuokrasopimusten purkaminen				x
Tonttien luovutusehtojen täyttämiseen liittyvät asiat				x
Kaupungin omistaman kaavoittamattoman alueen tai tonttimaaksi tarkoitettun alueen tilapäinen vuokralle antaminen <ul style="list-style-type: none"> - vuokrasopimukset (5-10 v.) ja jatko enint. 10 vuodeksi - vuokrasopimukset enintään 5 vuodeksi 			x	x
Maatalousmaan vuokralle antaminen				x

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Metsästysalueiden vuokralle antaminen				x
Rakennusten purkuluvan hakeminen				x
Kaavoitus, tonttijako ja kiinteistönmuodostus				
Asemakaavojen hyväksyminen	x			
Asemakaavanehdotuksen nähtäville pano			x	
Muiden kuin vaikutukseltaan merkittävien asemakaavojen hyväksyminen eli milloin -muutetaan kadun torin, puiston tai muun alueen nimeä taikka kaupunginosan tai korttelin nimeä tai numeroa, -muutetaan rakennusoikeutta siten, että * korttelin sisällä siirretään rakennusoikeuksia maanomistajien suostumuksella lisäämättä korttelissa sallitun rakennusoikeuden määrää; * asuinpientalojen korttelialueen rakennusoikeutta lisätään vastaamaan enintään tehokkuuslukua 0,3 tai enintään 10 % (aputilat pois lukien) voimassa olevassa kaavassa osoitetusta; * muiden korttelialueiden rakennusoikeutta lisätään enintään 10 %:lla, kuitenkin enintään 1 000 k-m ² kaupunginvaltuuston hyväksymästä rakennusoikeudesta ja kerrosalasta; - muutetaan olemassa olevan asuinrakennuksen ullakkotilan käyttötarkoitusta,			x	

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
<p>- muutetaan julkisivuja, rakennusmateriaaleja, rakentamistapaa, rakennusaloja, asuntojen enimmäismäärää tai keskipinta-alaa, autopaikkamäärää tai autopaikkojen sijoitusta, ajoyhteyttä, istutuksia tai viemärin taikka muun johdon sijoittumista koskevia asemakaavamerkintöjä tai määräyksiä,</p> <p>- muutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymässä asemakaavassa määritellyjä rakennuksen suurinta sallittua kerroslukua yhdellä kerroksella tai rakennuskorkeutta vastaavalla tavalla,</p> <p>- muutetaan enintään kaksikerroksisten rakennusten korttelialueella rakennettavaksi sallitun rakennuksen talotyyppiä,</p> <p>- muutetaan alueen käyttötarkoitusta vähäisessä määrin, saman pääkäyttötarkoituksen puitteissa</p> <p>- muutetaan virkistys- tai katualueelle jo toteutunut ja käytössä oleva paikoitusalue, huoltoyhteys tai muu perusteltu pihatoiminto korttelialueeksi,</p> <p>- muutetaan liian suuri katualuevaraus korttelialueeksi (katusuunnitelman tai lohkomisen perusteella),</p> <p>- tehdään kaavaan edellä mainittuihin muutoksiin verrattavissa oleva tarkistus.</p> <p>Muutosta ei ole pidettävä vähäisenä jos se merkitsisi alueen maankäytön yleisen luonteen muuttumista kaavassa osoitetusta tai poikkeamista kaavaa laadittaessa omaksutuista periaatteista, alueella vallitsevan yhtenäisen rakennustavan muuttamista taikka ympäristölliseltä kannalta merkittävien arvojen säilymisen vaarantumista. Menettely ei koske myöskään kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi luokiteltuja korttelialueita, tontteja tai rakennuksia</p>				
<p>Rakennuskielto</p> <p>- Rakennuskiellon määrääminen alueelle, jolle asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on vireillä (MRL 53 §). Rakennuskielto on voimassa enintään kaksi vuotta.</p> <p>- Rakennuskieltoajan pidentäminen kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi kahdella vuodella kerrallaan kuitenkin enintään kahdeksan vuotta.</p>			<p>x</p> <p>x</p>	

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kadun ja muun yleisen alueen nimen, kaupunginosan numeron ja korttelin numeron muuttaminen ilman asemakaavan muutosta				x
Osoitenumeroinnin vahvistaminen (MRA 84 §)				x
Asemakaavojen ajanmukaisuuden arviointi (MRL 60 §) - asemakaavan toteaminen vanhentuneeksi - asemakaavan toteaminen ajanmukaiseksi			x	x
Erillisten tonttijakojen hyväksyminen (MRL 79 §)				x
Rakennuksen paikan merkitseminen (MRA 75 §)				x
Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeuslupaa koskevan päätöksen tekeminen asemakaava-alueen ulkopuolella ja ranta- asemakaava-alueella ja naapurikuntien puolella olevissa poikkeuslupa-asioissa lausuntojen antaminen kaupungin puolesta sekä maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä säädettyjen edellytysten olemassaolon ratkaiseminen (suunnittelutarveratkaisu)				x
Kaupungin puhevallan käyttäminen kiinteistömuodostamislain säännösten nojalla				x
Asemakaavoihin ja asemakaavojen muutoksiin liittyvien maankäyttösopimusten hyväksyminen (MRL 91 b §), kun sovittavat korvaukset - yli 50.000 euroa - enintään 50.000 euroa			x	x
Hyväksytyjen maankäyttösopimusten sopimusehtojen vähäinen tarkistaminen kaupungin oikeudellista asemaa heikentämättä				x

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Maankäyttö- ja rakennuslain vastuiden ja velvoitteiden täyttymisen toteaminen				x
Yleiskaava <ul style="list-style-type: none"> - sen tavoitteiden sekä lopullisen kaavan hyväksyminen - ehdotuksen nähtäville pano - yleiskaavan tavoitteiden valmistelu ja ehdotusluonnoksen nähtävillepano 	x	x	x	
Maakuntakaavan laatiminen (MRL 27 §, MRA 8 § ja 11 §) <ul style="list-style-type: none"> - kunnan edustajien ehdottaminen maakunnan liiton toimielimeen ja viranomaisneuvotteluihin - maakuntakaavaehdotuksesta annettavat lausunnot - maakuntakaavan valmistelun aikana annettavat muut lausunnot 	x		x x	
Kansallinen kaupunkipuisto (MRL 69 §) hakemuspäätös	x			
Kehittämisalueet (MRL 15 luku) päätös nimeämisestä	x			
Kartankäyttöoikeuksista päättäminen				x
Lausunnot naapurikuntien kaavoista				x
Asuntotoimi Lahti sekä Asikkalan, Hollolan ja, Kärkölan kanssa erilliseen sopimukseen perustuva viranomaistoiminta (valmistelu ja päätöksenteko)				
Lausunnon antaminen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseen (ARA) sen myönnettävistä korkotukilainahakemuksista				x
Aravalain, omistusasuntojen korkotukilain ja vuokra-asuntojen omaksi lunastamislain mukaisten lainojen myöntäminen omakotitalon rakentamista ja perusparantamista sekä asunto-osakkeiden hankkimista varten ja henkilökohtaisten aravalainojen siirrosta päättäminen				x
Asumisoikeuden haltijaksi hyväksymisestä sekä asumisoikeuden luovutushinnasta päättäminen				x

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kaupungin puhevallan käyttäminen niissä pakkohuutokaupoissa, joissa on myytävänä asuntotoimen lainoittama asunto				x vastuualue- johtaja
Arava- ja korkotukilainojen lainoitusesityksistä, talokohtaisten lainavarausten myöntämisestä sekä aravalainoitettujen vuokratalojen osakkeiden luovutuksensaajan nimeämisestä ja luovutuskorvauksen vahvistamisesta päättäminen				x
Asuntojen korjaus- ja energia-avustusten myöntäminen sekä avustusten myöntäminen hissien rakentamiseksi hissittömiin rakennuksiin				x
Kaupungin asuntolainarahastosta myönnettyistä sekä muista kaupungin myöntämistä henkilökohtaisista asuntolainoista huolehtiminen				x
Valtion lainoittamien asuntojen käyttö- ja luovutusrajoitusten sekä asukasvalintojen valvonta				x
Kunnan tielautakunnalle yksityistielain mukaan kuuluvat tehtävät			x	
Rakennusvalvonta			Rakennus- ja ympäristö- lupalauta- kunta	Vastuualue- johtaja
Rakennusvalvontaviranomainen, joka huolehtii kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä			x	
Rakennusvalvontaviranomaisen toimivallan siirtämiseen sovelletaan, mitä kuntalaissa säädetään. Hallintopakkoa ja oikaisuvaatimusta koskevaa asiaa ei kuitenkaan saa siirtää viranhaltijan ratkaistavaksi (MRL 21§)			x	
Rakennusvalvontaviranomainen voi siirtää laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään			x	
Rakennusjärjestyksen hyväksyminen	x			

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukainen kunnan valvontaviranomainen			x	
Ympäristöterveys				
Kunnan terveydensuojeluviranomainen (terveydensuojelulaki 7§)			x	
Kunnan viranomaiselle annetaan oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle			x	
Terveydensuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Tupakkalain mukainen kunnan toimielin			x	
Tupakkalain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Elintarvikelain mukainen kunnan valvontaviranomainen (elintarvikelaki 32 §)			x	
Elintarvikelain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Maa- ja metsätalousministeriön asetus naudanlihan merkitsemisestä 6 §:n mukainen valvontaviranomainen			x	
Eläinlääkintähuoltolain 7 §:n mukainen kunnan eläinlääkintähuollosta huolehtiva viranomainen			x	
Lääkelain 54 a §:n mukainen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntävä ja myyntiä valvova kunnan viranomainen			x	
Ympäristönsuojelu				Ympäristö- lupa- päällikkö Vastuualuejo- htaja

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen			x	
Lautakunnalla on oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa erikseen toisin säädetä. Toimivaltaa ei kuitenkaan voida siirtää viranhaltijalle asiassa, joka sisältää hallinnollisen pakon käyttämistä			x	
Ympäristönsuojelumääräysten hyväksyminen			x	
Poikkeuksen myöntäminen ympäristönsuojelumääräyksistä			x	
Kunnalle maa-aineslaissa annetut tehtävät sekä maa-ainesten oton valvonta ja luvitus			x	
Valvontasuunnitelman (YmpäristönsuojeluL 168 §) hyväksyminen			x	
Luonnonsuojelulain 26 §:ssä tarkoitetun yksityismaalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoittaminen			x	
Ulkoilulain mukainen kunnan leirintäalueviranomainen			x	
Hulevesien hallinnan valvonnasta vastaava kunnan monijäseninen toimielin (MRL 103 d §)			x	
Asemakaava-alueella ojan tekeminen tai ojitusta varten tarpeellisen suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittaminen toisen alueelle (MRL 161 a § 2 mom)				x

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Metsänhoito				
Metsänhoidon ja -käytön yleissuunnitelmien hyväksyminen			x	
Hakkuusuunnitelmista päättäminen				x
Luonnonvarojen ja metsän myyminen - yli 300.000 euroa/päätös - enintään 300.000 euroa/päätös			x	x
Maaseutuelinkeinolainsäädäntöön perustuvista kunnan maatalousviranomaistehtävistä päättäminen				x
Maisematyöluvan myöntäminen puiden kaatamiseen lukuun ottamatta kaupungin maa-alueita, joiden osalta luvan myöntää rakennusvalvontaviranomainen (MRL 130 §)				x

Edellä olevassa luettelossa on viittauksia säännöksiin, jossa päätösvalta on määritelty. Säännösviittaus on vain ohjeellinen ja päätösvaltan siirto on voimassa vaikka kyseinen säännös kumottaisiin tai muutettaisiin.

Lahden kaupunki
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä
14.12.2020 § 353

Muutos kaupunginvaltuuston esityslistan asiaan 14.12.2020 § 109 "Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen 1.6.2021 alkaen"

D/2096/00.01.01.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tämän päiväiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy oheisen liitteen mukaisen korjauksen kaupunginhallituksen aikaisempaan ehdotukseen 1.6.2021 voimaan tulevaan hallintosäännön kaupunkiympäristön palvelualueen toimivaltataulukoon."

Perusteluosa

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimivaltataulukossa ympäristönsuojelun osalta päätösvaltaa omaavana viranhaltijana on ollut ympäristölupapäällikkö. Tämä ehdotetaan muutettavaksi vastuualuejohtajaksi, koska ympäristönsuojelu sisältää kaksi yksikköä ja toimivallan delegointi oikealle viranhaltijalle on nykyisen säännön perusteella hankalaa. Kun toimivalta on vastuualuejohtajalla, hän voi edelleen delegoida toimivallan oikealle viranhaltijalle.

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

moniste KV 14.12.

Liitteenä

1. Korjattu liite

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Henkilöstön valinta			Tekninen ja kaupunki- ympäristölau- takunta	
Vastuualuejohtajat			x	
			Tekninen ja kaupunki- ympäristölau- takunta	Vastuualue- johtaja
Yleisten alueiden pito				
Katusuunnitelmien ja rakentamiseen tähtäävien yleissuunnitelmien hyväksyminen			x	
Edellisten vähäiset muutokset				x
Kadunpito päätös (MRL 86 §)				x
Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaiset päätökset				x
Johtojen, putkien, kaapeleiden, raiteiden yms. laitteiden sijoittamispäätökset				x
Vesihuollon yleinen kehittäminen (VesihuoltoL 5 §)			x	
Liikenteen yleinen järjestely				
Liikenneviranomaisille liikenteen yleisestä järjestelystä annettavat merkittävät lausunnot.			x	
Yleisen merkityksen kannalta tärkeät liikennejärjestelyt			x	
Muut liikennejärjestelyt ja lausunnot				x

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Luvan antaminen tilapäisiin liikennejärjestelyihin ja ellei lainsäädännöstä muuta johdu				x
Muut tienpitäjälle kuuluvat tehtävät				x
Ajoneuvojen siirto- ja korvaus- sekä rengaslukkopäätökset				x
Taksien määrästä ja laadusta annettavat lausunnot				x
Satamahallinto				
Satamahallintoon liittyvät päätökset				x
Metsänhoito				
Metsänhoidon ja käytön yleissuunnitelmien hyväksyminen			*	
Hakkuusuunnitelmista päättäminen				*
Luonnonvarojen ja metsän myyminen — yli 300.000 euroa/päätös — enintään 300.000 euroa/päätös			*	*
Maaseutuelinkeinolainsäädäntöön perustuvista kunnan maatalousviranomaistehtävistä päättäminen				*
Maisematyöluvan myöntäminen puiden kaatamiseen lukuun ottamatta kaupungin maa-alueita, joiden osalta luvan myöntää rakennusvalvontaviranomainen (MRL 130 §)				*
Yleisten alueiden käyttö ja tilapäisluovutukset				

LAHDEN KAUPUNKI
 KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Myyntipaikkojen, mainospaikkojen, ilmoituslaitteiden ja opasteviittojen, ulkotarjoilualueiden, kioskien ja toripaikkojen vuokraus				x
Muu yleisten alueiden tilapäisestä käytöstä päättäminen enintään 5 vuodeksi				x
Kaivuluvista päättäminen				x
Tilapäisen kulkuoikeuden myöntäminen				x
Öljyvahingon jälkitorjuntaan liittyvät päätökset				x
Joukkoliikenne			Joukkoliiken- nelautakunta	Vastuualue- johtaja
Seudullinen kunnallinen joukkoliikenneviranomaisen			x	
Joukkoliikenteen tavoitteellisen palvelutason määrittely omalla toimivalta-alueella; Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä			x	
Yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan liikenteen järjestämistapa			x	
Kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakeminen ja käyttö			x	
Muut joukkoliikennelaissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle lupaviranomaiselle määrätyt tehtävät			x	

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Lausuntojen antaminen toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä				x
Jäteasiat			Jätelauta- kunta	Vastuualue- johtaja
Kunnan jätehuoltoviranomainen (Lahti, Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila ja Sysmä)			x	
Kunnan jätehuoltoviranomainen voi siirtää jätelaissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään (JäteL 23 §)			x	
			Tekninen ja kaupunki- ympäristölau- takunta	Vastuualue- johtaja
Kiinteän omaisuuden hankinta ja luovuttaminen				
Kaupungin omistamien tonttien luovuttaminen			x	
Lautakunnan päätöksellä ns. jatkuvasti haettavana olevien ok-, rivitalo- ja teollisuustonttien luovuttaminen				x
Vuokraoikeuksien ja vuokra-alueilla olevien rakennusten ja laitteiden lunastaminen, korvaaminen tai vaihtaminen			x	x
- yli 300.000 euroa/päätös				
- enintään 300.000 euroa/päätös				
Asemakaavan tai tonttijaon toteuttamisesta tai vuokrasopimuksen jatkamisesta johtuva vuokratontin vuokraehtojen tai vuokran tarkistaminen			x	x
- muutoksen pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös				
- muutoksen pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös				

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kiinteistönmuodostamislain mukaisten rasitteiden järjestäminen ja korvauksista sopiminen <ul style="list-style-type: none"> - pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös - pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös 			x	x
Maankäyttö- ja rakennuslaissa (13 luku) tarkoitettua yleisten rakennusten tonttien ja yleisten alueiden lunastamisesta päättäminen sekä katualueen haltuunotosta ja korvauksista sopiminen <ul style="list-style-type: none"> - yli 50.000 euroa/päätös - enintään 50.000 euroa/päätös 			x	x
Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 99§ ja 100 §) mukaisen lunastusluvan hakeminen			x	
Rakentamiskehotuksen antaminen (MRL 97 §)			x	
Maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetuista yleiskaavan ja asemakaavan toteuttamisesta johtuvista korvauksista sopiminen <ul style="list-style-type: none"> - pääoma-arvo yli 50.000 euroa/päätös - pääoma-arvo enintään 50.000 euroa/päätös 			x	x
Tonttien varauspäätösten peruuttaminen ja vuokrasopimusten purkaminen				x
Tonttien luovutusehtojen täyttämiseen liittyvät asiat				x
Kaupungin omistaman kaavoittamattoman alueen tai tonttimaaksi tarkoitettun alueen tilapäinen vuokralle antaminen <ul style="list-style-type: none"> - vuokrasopimukset (5-10 v.) ja jatko enint. 10 vuodeksi - vuokrasopimukset enintään 5 vuodeksi 			x	x
Maatalousmaan vuokralle antaminen				x

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Metsästysalueiden vuokralle antaminen				x
Rakennusten purkuluvan hakeminen				x
Kaavoitus, tonttijako ja kiinteistönmuodostus				
Asemakaavojen hyväksyminen	x			
Asemakaavanehdotuksen nähtäville pano			x	
Muiden kuin vaikutukseltaan merkittävien asemakaavojen hyväksyminen eli milloin -muutetaan kadun torin, puiston tai muun alueen nimeä taikka kaupunginosan tai korttelin nimeä tai numeroa, -muutetaan rakennusoikeutta siten, että * korttelin sisällä siirretään rakennusoikeuksia maanomistajien suostumuksella lisäämättä korttelissa sallitun rakennusoikeuden määrää; * asuinpientalojen korttelialueen rakennusoikeutta lisätään vastaamaan enintään tehokkuuslukua 0,3 tai enintään 10 % (aputilat pois lukien) voimassa olevassa kaavassa osoitetusta; * muiden korttelialueiden rakennusoikeutta lisätään enintään 10 %:lla, kuitenkin enintään 1 000 k-m ² kaupunginvaltuuston hyväksymästä rakennusoikeudesta ja kerrosalasta; - muutetaan olemassa olevan asuinrakennuksen ullakkotilan käyttötarkoitusta,			x	

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
<p>- muutetaan julkisivuja, rakennusmateriaaleja, rakentamistapaa, rakennusaloja, asuntojen enimmäismäärää tai keskipinta-alaa, autopaikkamäärää tai autopaikkojen sijoitusta, ajoyhteyttä, istutuksia tai viemärin taikka muun johdon sijoittumista koskevia asemakaavamerkintöjä tai määräyksiä,</p> <p>- muutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymässä asemakaavassa määriteltyjä rakennuksen suurinta sallittua kerroslukua yhdellä kerroksella tai rakennuskorkeutta vastaavalla tavalla,</p> <p>- muutetaan enintään kaksikerroksisten rakennusten korttelialueella rakennettavaksi sallitun rakennuksen talotyyppiä,</p> <p>- muutetaan alueen käyttötarkoitusta vähäisessä määrin, saman pääkäyttötarkoituksen puitteissa</p> <p>- muutetaan virkistys- tai katualueelle jo toteutunut ja käytössä oleva paikoitusalue, huoltoyhteys tai muu perusteltu pihatoiminto korttelialueeksi,</p> <p>- muutetaan liian suuri katualuevaraus korttelialueeksi (katusuunnitelman tai lohkomisen perusteella),</p> <p>- tehdään kaavaan edellä mainittuihin muutoksiin verrattavissa oleva tarkistus.</p> <p>Muutosta ei ole pidettävä vähäisenä jos se merkitsisi alueen maankäytön yleisen luonteen muuttumista kaavassa osoitetusta tai poikkeamista kaavaa laadittaessa omaksutuista periaatteista, alueella vallitsevan yhtenäisen rakennustavan muuttamista taikka ympäristölliseltä kannalta merkittävien arvojen säilymisen vaarantumista. Menettely ei koske myöskään kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi luokiteltuja korttelialueita, tontteja tai rakennuksia</p>				
<p>Rakennuskielto</p> <p>- Rakennuskiellon määrääminen alueelle, jolle asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on vireillä (MRL 53 §). Rakennuskielto on voimassa enintään kaksi vuotta.</p> <p>- Rakennuskieltoajan pidentäminen kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi kahdella vuodella kerrallaan kuitenkin enintään kahdeksan vuotta.</p>			<p>x</p> <p>x</p>	

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kadun ja muun yleisen alueen nimen, kaupunginosan numeron ja korttelin numeron muuttaminen ilman asemakaavan muutosta				x
Osoitenumeroinnin vahvistaminen (MRA 84 §)				x
Asemakaavojen ajanmukaisuuden arviointi (MRL 60 §) - asemakaavan toteaminen vanhentuneeksi - asemakaavan toteaminen ajanmukaiseksi			x	x
Erillisten tonttijakojen hyväksyminen (MRL 79 §)				x
Rakennuksen paikan merkitseminen (MRA 75 §)				x
Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaista poikkeuslupaa koskevan päätöksen tekeminen asemakaava-alueen ulkopuolella ja ranta- asemakaava-alueella ja naapurikuntien puolella olevissa poikkeuslupa-asioissa lausuntojen antaminen kaupungin puolesta sekä maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä säädettyjen edellytysten olemassaolon ratkaiseminen (suunnittelutarveratkaisu)				x
Kaupungin puhevallan käyttäminen kiinteistömuodostamislain säännösten nojalla				x
Asemakaavoihin ja asemakaavojen muutoksiin liittyvien maankäyttö sopimusten hyväksyminen (MRL 91 b §), kun sovittavat korvaukset - yli 50.000 euroa - enintään 50.000 euroa			x	x
Hyväksytyjen maankäyttö sopimusten sopimusehtojen vähäinen tarkistaminen kaupungin oikeudellista asemaa heikentämättä				x

LAHDEN KAUPUNKI
 KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Maankäyttö- ja rakennuslain vastuiden ja velvoitteiden täyttymisen toteaminen				x
Yleiskaava <ul style="list-style-type: none"> - sen tavoitteiden sekä lopullisen kaavan hyväksyminen - ehdotuksen nähtäville pano - yleiskaavan tavoitteiden valmistelu ja ehdotusluonnoksen nähtävillepano 	x	x	x	
Maakuntakaavan laatiminen (MRL 27 §, MRA 8 § ja 11 §) <ul style="list-style-type: none"> - kunnan edustajien ehdottaminen maakunnan liiton toimielimeen ja viranomaisneuvotteluihin - maakuntakaavaehdotuksesta annettavat lausunnot - maakuntakaavan valmistelun aikana annettavat muut lausunnot 	x		x x	
Kansallinen kaupunkipuisto (MRL 69 §) hakemuspäätös	x			
Kehittämisalueet (MRL 15 luku) päätös nimeämisestä	x			
Kartankäyttöoikeuksista päättäminen				x
Lausunnot naapurikuntien kaavoista				x
Asuntotoimi Lahti sekä Asikkalan, Hollolan ja, Kärkölan kanssa erilliseen sopimukseen perustuva viranomaistoiminta (valmistelu ja päätöksenteko)				
Lausunnon antaminen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseen (ARA) sen myönnettävistä korkotukilainahakemuksista				x
Aravalain, omistusasuntojen korkotukilain ja vuokra-asuntojen omaksi lunastamislain mukaisten lainojen myöntäminen omakotitalon rakentamista ja perusparantamista sekä asunto-osakkeiden hankkimista varten ja henkilökohtaisten aravalainojen siirrosta päättäminen				x
Asumisoikeuden haltijaksi hyväksymisestä sekä asumisoikeuden luovutushinnasta päättäminen				x

LAHDEN KAUPUNKI

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kaupungin puhevallan käyttäminen niissä pakkohuutokaupoissa, joissa on myytävänä asuntotoimen lainoittama asunto				x vastuualue- johtaja
Arava- ja korkotukilainojen lainoitusesityksistä, talokohtaisten lainavarausten myöntämisestä sekä aravalainoitettujen vuokratalojen osakkeiden luovutuksensaajan nimeämisestä ja luovutuskorvauksen vahvistamisesta päättäminen				x
Asuntojen korjaus- ja energia-avustusten myöntäminen sekä avustusten myöntäminen hissien rakentamiseksi hissittömiin rakennuksiin				x
Kaupungin asuntolainarahastosta myönnytyistä sekä muista kaupungin myöntämistä henkilökohtaisista asuntolainoista huolehtiminen				x
Valtion lainoittamien asuntojen käyttö- ja luovutusrajoitusten sekä asukasvalintojen valvonta				x
Kunnan tielautakunnalle yksityistielain mukaan kuuluvat tehtävät			x	
Rakennusvalvonta			Rakennus- ja ympäristö- lupalauta- kunta	Vastuualue- johtaja
Rakennusvalvontaviranomainen, joka huolehtii kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä			x	
Rakennusvalvontaviranomaisen toimivallan siirtämiseen sovelletaan, mitä kuntalaissa säädetään. Hallintopakkoa ja oikaisuvaatimusta koskevaa asiaa ei kuitenkaan saa siirtää viranhaltijan ratkaistavaksi (MRL 21§)			x	
Rakennusvalvontaviranomainen voi siirtää laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään			x	
Rakennusjärjestyksen hyväksyminen	x			

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukainen kunnan valvontaviranomainen			x	
Ympäristöterveys				
Kunnan terveydensuojeluviranomainen (terveydensuojelulaki 7§)			x	
Kunnan viranomaiselle annetaan oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle			x	
Terveydensuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Tupakkalain mukainen kunnan toimielin			x	
Tupakkalain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Elintarvikelain mukainen kunnan valvontaviranomainen (elintarvikelaki 32 §)			x	
Elintarvikelain mukaisen valvontasuunnitelman hyväksyminen			x	
Maa- ja metsätalousministeriön asetus naudanlihan merkitsemisestä 6 §:n mukainen valvontaviranomainen			x	
Eläinlääkintähuoltolain 7 §:n mukainen kunnan eläinlääkintähuollosta huolehtiva viranomainen			x	
Lääkelain 54 a §:n mukainen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntävä ja myyntiä valvova kunnan viranomainen			x	
Ympäristönsuojelu				Ympäristö- lupa- päällikkö Vastuualuejo- htaja

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen			x	
Lautakunnalla on oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa erikseen toisin säädetä. Toimivaltaa ei kuitenkaan voida siirtää viranhaltijalle asiassa, joka sisältää hallinnollisen pakon käyttämistä			x	
Ympäristönsuojelumääräysten hyväksyminen			x	
Poikkeuksen myöntäminen ympäristönsuojelumääräyksistä			x	
Kunnalle maa-aineslaissa annetut tehtävät sekä maa-ainesten oton valvonta ja luvitus			x	
Valvontasuunnitelman (YmpäristönsuojeluL 168 §) hyväksyminen			x	
Luonnonsuojelulain 26 §:ssä tarkoitetun yksityismaalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoittaminen			x	
Ulkoilulain mukainen kunnan leirintäalueviranomainen			x	
Hulevesien hallinnan valvonnasta vastaava kunnan monijäseninen toimielin (MRL 103 d §)			x	
Asemakaava-alueella ojan tekeminen tai ojitusta varten tarpeellisen suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittaminen toisen alueelle (MRL 161 a § 2 mom)				x

LAHDEN KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

(lautakunnan päätösvalta on merkitty myös sävytyksellä, muilta osin päätösvaltatiedot kuvaavat päätöksentekovaltuuksia kaupunkitasoisesti ja palvelualueella)

TEHTÄVÄ	PÄÄTÖSVALTA			
	KV	KH	LAUTA KUNTA	viranhaltija
Metsänhoito				
Metsänhoidon ja -käytön yleissuunnitelmien hyväksyminen			x	
Hakkuusuunnitelmista päättäminen				x
Luonnonvarojen ja metsän myyminen - yli 300.000 euroa/päätös - enintään 300.000 euroa/päätös			x	x
Maaseutuelinkeinolainsäädäntöön perustuvista kunnan maatalousviranomaistehtävistä päättäminen				x
Maisematyöluvan myöntäminen puiden kaatamiseen lukuun ottamatta kaupungin maa-alueita, joiden osalta luvan myöntää rakennusvalvontaviranomainen (MRL 130 §)				x

Edellä olevassa luettelossa on viittauksia säännöksiin, jossa päätösvalta on määritelty. Säännösviittaus on vain ohjeellinen ja päätösvaltan siirto on voimassa vaikka kyseinen säännös kumottaisiin tai muutettaisiin.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Kaupunginhallitus

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
14.12.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 332-335, 337-339, 341-342, 344, 347-350, 351-353
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Pöytäkirjan §:n osalta muutoksenhakuoikeus on siten rajoitettu, että kunnallisen virkaehtosopimuksen 26 §:n mukaan viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen tai saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintovalitusasiana käsiteltäväksi siltä osin kuin päätös koskee viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot: Toimielin: Lahden kaupunginhallitus Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: (03) 814 11 Faksi: (03) 814 2244 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: klo 8-18 Pykälät: 336, 340, 343, 345-346 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Oikaisuvaatimusaika taloudellisiin ja tuotannollisiin perusteiden tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päätyttyä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.
---	---

	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät:</p>	<p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p>	
Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>	
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>	
Tuomioistuinmaksut	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte-</p>	

	lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen. Hankinta-asioita (pykälät) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.